

Заштита података о личности:
Ставови, мишљења и пракса Повереника

Издавач
Повереник за информације од јавног значаја
и заштиту података о личности
Булевар краља Александра бр. 15, 11000 Београд
Тел: +381113408900
Факс: +381113343379
Е-маил: office@poverenik.rs
www.poverenik.rs

За издавача
Милан Мариновић

Уредница
Сања Унковић

Лектура, дизајн и њрелом
Службени гласник

Штампа
Службени гласник

Тираж
500 примерака

ISBN 978-86-82712-07-7

Београд, 2026.

Повереник за информације
од јавног значаја и заштиту
података о личности

Заштита података
о личности:
Ставови, мишљења
и пракса Повереника

Садржај

Уводна реч	11
1. Утврђивање чињеничног стања у поступцима надзора	13
1.1. Руковалац је приликом коришћења службених возила обрађивао податке запослених применом технологије глобалног навигационог система (ГПС)	14
1.2. Руковалац је упутио на већи број адреса електронске поште (имејл) неколико докумената на такав начин да су све адресе електронске поште свих прималаца биле видљиве сваком појединачном примаоцу имејла	16
1.3. Обрада података о личности родитеља ученика основне школе приликом електронске комуникације путем електронске поште	17
1.4. Обрада података о личности малолетних лица која су доступна на званичној интернет презентацији руковоаца	19
1.5. Руковалац није заштитио податке о личности кандидата за пријем приправника и кандидата за пријем на извршилачка радна места који су садржани у документима објављеним на интернет страници руковоаца	20
1.6. Руковалац није заштитио податке о личности садржане у документима који су објављени на званичној интернет страници руковоаца у делу „јавни и интерни конкурси“ и у делу „електронска огласна табла“	22
1.7. Руковалац не примењује одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере заштите података о личности приликом достављања/објављивања аката на огласној табли	24
1.8. Обрада података о личности запослених објављивањем на Вајбер групи и огласној табли установе	27
1.9. Непредузимање одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера заштите података запослених	28
1.10. Примена мера заштите података о личности приликом доставе педагошке документације ученика родитељу	32
1.11. Злоупотреба евиденције која садржи податке о личности од стране запосленог, а коју руковалац води у складу са законом	36

1.12. Минимизација података о личности	37
1.13. Спровођење одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера приликом чувања архивираних медицинске документације пацијената	39
1.14. Руковалац је неовлашћено вршио увид у здравствени картон пацијента у свом медицинском информационом систему.....	42
1.15. Откривање преносом података о здрављу	43
1.16. Чињење доступним података о здравственом стању запосленог послодавцу без правног основа.....	47
1.17. Подносилац представке (пацијент) наводи да је дошло до незаконитог располагања његовом медицинском документацијом и до повреде права пацијента јер је здравствени центар Х без његовог пристанка доставио његов здравствени картон Институту за медицину рада у који је исти пацијент упућен.....	50
1.18. Руковалац је користио систем видео-надзора у сврху контроле и евидентирања присутности на раду запосленог и као доказ у поступку изрицања дисциплинске мере	53
1.19. Обрада података о личности путем система видео-надзора у јавном аутобуском превозу путника	54
1.20. Решењем средњој школи Х као руковоаоцу забрањено је да врши обраду података о личности запослених и ученика путем видео-надзора инсталираног у две учионице: информатичком и кројачком кабинету; наложено је да обрише све податке о личности, односно, све снимке настале у раду тог видео-надзора и да о брисању тих података обавести запослене и ученике чији су снимци сачувани од момента инсталирања до момента када је видео-надзор искључен.....	56
1.21. Обрада података о личности запослених путем система видео-надзора у сврху евиденције и контроле радног времена	61
1.22. Обрада података о личности станара стамбене заједнице прикупљених путем система видео-надзора.....	64
1.23. Обрада података о личности аудио-снимањем одлазних позива	67
1.24. Јавно предузеће, које врши наплату паркирања, уступило је податке о личности корисника услуга другом привредном друштву, ради наплате доспелог, неплаћеног потраживања без обавештавања корисника да је дошло до промене повериоца.....	70
1.25. Обрађивач поступао супротно правно обавезујућем акту којим је уређен однос са руковоаоцем.....	71
1.26. Откривање података о личности садржаних у изводу промета по текућем рачуну	76
1.27. Обрада података о личности станара објављивањем документа у Вајбер групи стамбене заједнице.....	79
1.28. Подносилац представке наводи да се обратио дирекцији полиције са захтевом за добијање података о осумњиченим лицима за потребе покретања судског спора, те како није добио тражене	

податке, тражи од Повереника да донесе решење којим ће наложи- ти Министарству унутрашњих послова да достави тражене подат- ке подносиоцу	81
1.29. Поступање по представци грађана у вези са законитошћу обраде података о личности управника стамбених заједница	83
1.30. Обрада података о личности који нису део збирке података нити су намењени збирци података	85
1.31. Обрада података о личности од стране судова у вршењу судских овлашћења	87
1.32. Ваљаност уговора као правног основа за обраду података о личности	90
2. ПОСТУПАЊЕ ПО ПРИТУЖБИ	93
2.1. Нема брисања података о личности неопходних за остваривање сврхе обраде	94
2.2. Остваривање права у вези с прекидом и обрадом података о личности	96
2.3. Нема места брисању података о личности због поштовања закон- ске обавезе руковоаца	98
2.4. Нема повреде права на брисање података о личности које је руко- валац на основу законских одредаба у обавези да чува трајно	101
2.5. Закон о заштити података о личности не примењује се на податке умрлих лица	105
2.6. Руковалац је дужан да копије података о личности које обрађује достави притужиљу, а не Поверенику	106
2.7. Не могу се брисати подаци о личности трећих лица	108
2.8. Руковалац може да обрише само оне податке о лицу којима располаже	112
2.9. Не могу се брисати подаци о личности пре истека рока чувања про- писаног законом	114
2.10. Руковалац није одговорио притужиоцу на захтев у складу са За- коном о заштити података о личности, већ га је позвао да дође у најближу пословницу ради ажурирања података	121
2.11. Притужилац користи право супротно циљу за које је установљено	123
2.12. Обавезујућа пословна правила	125
2.13. Поступање органа по захтеву који је исте или сличне садржине као захтев којим лице тражи остваривање права у вези с обрадом по- датака који се на то лице односе, не може се сматрати поступањем у обе управне ствари	129
3. ПИТАЊА И ОДГОВОРИ	133
3.1. Регистрација на сајту органа власти и обрада података о личности	134
3.2. Да ли су ловачка удружења дужна да одреде лице за заштиту пода- така о личности?	137
3.3. Могућност инсталирања People counter технологије у малопродај- ним објектима	139

- 3.4. Да ли обрађивач мора руковаоцу унапред да предочи списак подобрађивача (уколико намерава да их ангажује); да ли мора да буде наведена конкретна држава у којој ће се вршити обрада? 142
- 3.5. Да ли школа као руковалац може да омогући увид у податке о ученицима фирми која је власник софтвера? 145
- 3.6. Да ли је школа обавезна да достави Министарству одбране податке о ученицима мушког пола одређеног годишта, те да ли је дужна да тражи сагласност родитеља/ученика? 148
- 3.7. Могућност постављања камере у просторију „за виђање у контролисаним условима“ од стране центра за социјални рад 151
- 3.8. Брисање података из здравственог картона 154
- 3.9. Логopedска апликација – обрада посебних врста података о личности; које су обавезе за руковаоце и друге учеснике у обради 157
- 3.10. „Политика приватности“ и брисање података 161
- 3.11. Видео-надзор у возилима – коришћење технологија попут GPS, биометрије, вештачке интелигенције. 164
- 3.12. Могућност уградње камере за „видео-снимање“ саобраћаја у возило ... 169
- 3.13. Права лица– подаци са ознаком одређеног степена тајности 172
- 3.14. Да ли се документ „Data Protection Policy“ усвојен на нивоу групе привредних субјеката може сматрати кодексом поступања 173
- 3.15. Како уредити међусобне односе учесника у обради – пренос података у другу државу. 176
- 3.16. Обрада биометријских података запослених (отисак прста) при уласку у пословне просторије – обавеза вршења процене утицаја. 180
- 3.17. Прикупљање података у статистичке сврхе. 183
- 3.18. Могућност идентификације починиоца прекршаја показивањем фотографије оштећеном лицу 185
- 3.19. Коришћење фотографија ученика које су доступне на сајту школе. 187
- 3.20. Прикупљање података за потребе Комисије за прикупљање чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породилишта у РС – сагласност Повереника 190
- 3.21. Да ли управник зграде сме да објави број стана и износ дуговања 192
- 3.22. Брисање онлајн налога и опозив пристанка за обраду. 193
- 3.23. Омогућавање електронског приступа здравственим резултатима 196
- 3.24. Претходно мишљење Повереника поводом намере увођења „GPS праћења службених возила“ 198
- 3.25. Могућност употребе дрона у „пословне сврхе“ 203
- 3.26. Одређивање својства руковаоца/обрађивача код пружања услуга електронске идентификације 207
- 3.27. Систем уласка/изласка у ЕУ (Entry/Exit System – EES) – нова европска регулатива. 209

4. Процесуирање прекршаја	213
4.1. Незаконита обрада података о личности – супротно начелу обраде из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ – нису били испуњени услови из члана 12. ЗЗПЛ.....	214
4.2. Обрада података о личности у сврху остваривања слободе изражавања мора бити законита и примерена, битна и ограничена у односу на оно што је неопходно за остваривање те сврхе обраде.....	215

УВОДНА РЕЧ

Уважени читаоче,

Ти, који држиш у рукама најмлађу од једанаест публикација по реду које поводом Међународног дана заштите података о личности Повереник упорно објављује сваке године – чији сам уводни део написала у једном тренутку у не тако давној прошлости – и управо је сада читаш, можеш да се увериш да се моје пророчанство, боље рећи зебња изречена у десетој публикацији – да се може десити да већ следећи број буде само у дигиталном или још савременијем облику – није остварила.

Према мом скромном мишљењу, срећом, иако ћеш морати да пронађеш још места у својој библиотеци, таман онолико колико је дебла публикација, да би и она поносно стајала поред својих десет сапутница. И попут њих, ни она неће служити само да се са ње обрише прашина већ да може да се узме у руке и прочита, сваки пут када се пожели, како је Повереник у 2025. години решио ситуацију контроле запослених од стране руковоаца применом технологије ГПС система или како је реаговао на упућивање од стране руковоаца е-поште на адресе свих прималаца, на који начин им је омогућио да се сви упознају с подацима о личности садржаним у имејлу који им је послао. Или како је Повереник реаговао у случају када приликом достављања аката преко огласне табле нису предузете одређене техничке, организационе и кадровске мере што је довело до непоштовања Закона о заштити података о личности, као и у случају незаконите обраде медицинске документације и података о здрављу лица. Такође, као што је било уобичајено и у претходним публикацијама, ни ова није могла да прође без навођења више примера употребе видео-надзора за обраду података о личности.

Део публикације посвећен поступању Повереника у области заштите права лица ове године садржи и примере у којима је Повереник закључио да нема места остваривању права на брисање података зато што нису испуњени законом прописани услови. А ту је и низ одговора на различита питања у вези са остваривањем права на заштиту података о личности које је дао Сектор за хармонизацију прописа и нормативне послове у служби Повереника.

Користим ову прилику да те упознам и са активношћу која је изузетно значајна за будућност остварења овог права, а састоји се у томе

да је, у тренутку писања уводне речи, рад на новом Закону о заштити података о личности увелико одмакао тако да је реално очекивати да следећу публикацију представимо у време примене новог, јаснијег, прецизнијег, модернијег а самим тим и ефикаснијег закона, прилагођеног потребама савременог доба.

А каква је будућност када су у питању публикације попут ове у времену које је пред нама?

Та будућност је обезбеђена и сасвим сигурно светла зато што се развој друштва, не само у Србији него и у целом свету, незаустављиво креће у смеру све заступљеније дигитализације и свеопштег коришћења савремених технологија, а о вештачкој интелигенцији да и не говоримо. То за последицу има све већу угроженост појединих основних људских права, а нарочито оних која припадају сфери приватности као што је право на заштиту података о личности.

То ће неизоставно узроковати све већу посвећеност и појачан ангажман Повереника као примарног органа за заштиту овог права у Србији, што ће, логично, довести и до нових публикација у наредним годинама.

У нади да ће и убудуће, уз кључну улогу Повереника, ово важно и све угроженије право бити сачувано у мери у којој је то неопходно.

Уредница
Сања Унковић

1. УТВРЂИВАЊЕ ЧИЊЕНИЧНОГ СТАЊА У ПОСТУПЦИМА НАДЗОРА

Повереник за информације од јавној значаја и заштити података о личности (у даљем тексту: Повереник) врши надзор и обезбеђује примену Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18; примена Закона је почела 22. 8. 2019. године)¹ (у даљем тексту: ЗЗПЛ) у складу са својим овлашћењима.

Чланом 79. ЗЗПЛ Повереник је овлашћен да предузме следеће корективне мере: да уозори руковооца и обрађивача достављањем писменој мишљења да се намераваним радњама обраде моју повредити одредбе овог закона у складу с чланом 55. став 4 овог закона; да изрекне опомену руковооцу, односно обрађивачу ако се обрадом повређују одредбе овог закона; да наложи руковооцу и обрађивачу да поступи по захтеву лица на које се подаци односе у вези с остваривањем његових права, у складу са овим законом; да наложи руковооцу и обрађивачу да ускладе радње обраде с одредбама овог закона, на тачно одређени начин и у тачно одређеном року; да наложи руковооцу да обавести лице на које се подаци о личности односе о повреди података о личности; да изрекне привремено или трајно ограничење вршења радње обраде, укључујући и забрану обраде; да наложи исправљање, односно брисање података о личности или ограничи вршење радње обраде, у складу са чл. 29–32. овог закона, као и да наложи руковооцу да обавести о томе другој руковооца, лице на које се подаци односе и примаоце којима су подаци о личности откривени у складу с чланом 30. став 3. и чл. 33. и 34. овог закона; да укине сертифицирање или да наложи сертификационом телу укидање сертификација који је издао у складу са чл. 61. и 62. овог закона, као и да наложи сертификационом телу да одбије издавање сертификација ако нису испуњени услови за његово издавање; да изрекне новчану казну на основу прекршајној налоја ако је приликом инспекцијској надзора утврђено да је дошло до прекршаја за који је овим законом прописана новчана казна у фиксном износу, умесно других мера прописаних овим ставом или уз њих, а у зависности од околности конкретне случаја; да обустави пренос података о личности примаоцу у другој држави или међународној организацији. Ако се приликом инспекцијској надзора утврди да је дошло до повреде ЗЗПЛ, Повереник подноси захтев за покретање прекршајној поступка, а за прекршаје за које је прописана казна у фиксном износу изриче новчану казну на основу прекршајној налоја.

1 ЗЗПЛ („Службени гласник РС“, број 87/18).

Примена Закона је почела 22. 8. 2019. године.

1.1. Руковалац је приликом коришћења службених возила обрађивао податке запослених применом технологије глобалног навигационог система (ГПС).

Из диспозитива:

Повереник је изрекао опомену руковаоцу, јер је обрађивао податке о личности запослених који су користили службена возила руковаоца, која су била снабдевена системом за сателитско праћење возила (ГПС), без одговарајућег правног основа из члана 12. став 1. ЗЗПЛ, чиме је повредио начела „законитост, поштење и транспарентност“, „ограничење чувања“ и „одговорност за поступање“ из члана 5. став 1. тач. 1) и 5) и става 2. истог члана ЗЗПЛ, респективно.

Из образложења:

Руковалац је тврдио да је сврха обраде података о личности применом ГПС заштита имовине руковаоца, односно утврђивање локације возила у случају крађе и/или неовлашћеног коришћења истог, контрола брзине кретања возила (због прекршајне одговорности запослених) у циљу утврђивања ризичног понашања возача у односу на саобраћајне прописе и заштите и правовременог реаговања ради пружања помоћи запосленом у случајевима саобраћајних незгода или квара возила; да је обрада података о личности запослених уз помоћ ГПС заснована на легитимном интересу, али није Поверенику доставио никакав документ који би оправдао коришћење легитимног интереса као правног основа за описану обраду података о личности, а који садржи претходно извршену анализу релевантних аспеката намераване обраде, како би проценио да ли су за његову примену испуњени услови прописани чланом 12. став 1. тачка б) ЗЗПЛ.

Заштита коју пружа ЗЗПЛ била би неприхватљиво ослабљена када би употреба ГПС била дозвољена по сваку цену и без пажљивог одмеравања могућих предности употребе ГПС у односу на важне интересе заштите приватног живота. ГПС омогућава праћење кретања возила у реалном времену, те је могуће идентификовати географски положај особе или особа за које се претпоставља да користе возило у одређеном тренутку или континуирано. Иако обрада података о личности у сврху заштите имовине руковалаца може бити оправдана легитимним интересом као правним основном обраде, руковалац у конкретном случају није демонстрирао да је начин на који се та обрада врши примерена и неопходна за остваривање конкретне сврхе, односно није предочио никакве доказе да је у прошлости долазило до (покушаја) крађе возила, неовлашћеног коришћења возила, нити да постоји оправдан ризик да се тако нешто деси.

У погледу заштите имовине и људи Повереник је мишљења да је константна употреба ГПС прекомерна, јер места на којима се деси саобраћајна незгода и/или дође до квара возила могу бити (и у највећем броју случајева јесу) пријављена од стране возача, као и да су руковоаоцу на располагању мање инвазивне методе у циљу остваривања те сврхе. Када је у питању евентуално ризично понашање возача у односу на саобраћајне прописе, руковоаоцу се указује да је контрола придржавања прописа у вези с безбедношћу саобраћаја на путевима у надлежности саобраћајне полиције, те да је обрада података о личности путем ГПС у ту сврху прекомерна, узимајући у обзир то да руковалац није Поверенику предочио доказе да запослени код руковоаца приликом употребе службених возила прекорачују дозвољену брзину и понашају се ризично у саобраћају.

Вршећи обраду података о личности у сврхе наведене у писаном изјашњењу руковоаца, позивајући се на легитимни интерес, руковалац обрађује податке о личности запослених без одговарајућег правног основа из члана 12. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, на начин којим повређује начело „законитост, поштење и транспарентност“ из члана 5. став 1. тач. 1) ЗЗПЛ, јер податке не обрађује законито, поштено и транспарентно у односу на лица на која се подаци односе. руковалац, такође, није Поверенику доставио никакав документ који би оправдао коришћење легитимног интереса као правног основа за описану обраду података о личности, који садржи претходно извршену анализу релевантних аспеката намераване обраде, те није успео да одбрани легитимни интерес као правни основ описане обраде. Такође, нетранспарентан карактер чувања података прикупљених путем ГПС од стране руковоаца наводи на закључак да чување података није временски ограничено, односно да се подаци чувају трајно, чиме се повређује начело „ограничење чувања“ из члана 5. став 1. тачка 5) ЗЗПЛ. Трајно чување података, до ког долази у конкретном случају, ствара неправичну равнотежу између супротстављених јавних и приватних интереса и сходно томе представља несразмерно мешање у право лица чији се подаци о личности обрађују и не може се сматрати неопходним у демократском друштву. Оваквим поступањем, приликом обраде података о личности уз помоћ ГПС, руковалац није предочио примену начела из члана 5. став 1. ЗЗПЛ, чиме је повредио и начело „одговорност за примену“ из члана 5. став 2. ЗЗПЛ.

Сходно свему претходно наведеном, руковоаоцу се указује да основ за обраду података о личности физичких лица у конкретном случају, од шест прописаних услова из члана 12. став 1. ЗЗПЛ, може бити искључиво пристанак лица, и то пристанак који мора бити дат слободно, мора бити безуслован, специфичан, гранулиран, информисан, недвосмислен, документован, као и да мора постојати могућност да се претходно дат пристанак повуче у сваком тренутку.

Поступање руковаоца:

Руковалац је доставио Поверенику обавештење, којим се изјаснио да је престао са употребом ГПС, односно да је истекао период на који је уговорена услуга ГПС са обрађивачем, да иста није продужена нити накнадно уговорена, те да је извршена демонтажа уређаја постављених у аутомобиле у сврху праћења. Руковалац је као доказ доставио и одговарајућу потврду о демонтажи уређаја издату од стране обрађивача, те је Повереник окончао поступање у овом предмету.

Број предмета: 072-04-2384/2024-07

1.2. Руковалац је упутио на већи број адреса електронске поште (имејл) неколико докумената на такав начин да су све адресе електронске поште свих прималаца биле видљиве сваком појединачном примаоцу имејла**Из диспозитива:**

Повереник је изрекао опомену руковаоцу, јер није предузео одговарајуће мере заштите и безбедности обраде података о личности, у складу са одредбама члана 42. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ и одредбама члана 50. ст. 1–3. ЗЗПЛ, те је последично, упућивањем електронске поште, неовлашћено открио податке о личности већег броја лица, чиме је поступио супротно начелу „интегритета и поверљивости“ из члана 5. став 1. тачка 6. ЗЗПЛ.

Из образложења:

Како је утврђено да је руковалац доставио примаоцима имејл на такав начин да су све адресе електронске поште свих прималаца биле видљиве сваком појединачном примаоцу имејла, услед чега је у конкретном случају дошло до неовлашћеног откривања и приступа подацима о личности садржаних у адресама електронске поште прималаца, то је руковалац поступио супротно у изреци наведеним одредбама члана 42. ЗЗПЛ, односно није применио одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, те није обезбедио примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду података о личности прописани ЗЗПЛ, а како би се заштитила права и слободе лица на која се подаци односе, али и одредбама члана 50. ЗЗПЛ, које се односе на безбедност обраде, чиме је поступио супротно начелу „интегритета и поверљивости“ из члана 5. став 1. тачка 6. ЗЗПЛ.

Повереник је приликом изрицања ове опомене имао у виду да се Поверенику у конкретном случају није обратило ниједно физичко лице, чији су подаци о личности повређени на описани начин, али и

да су руковаоцу са циљем остваривања сврхе за коју су ти подаци били прикупљени на располагању биле могућности да заштити анонимност прималаца имејла, што он није учинио.

Поступање руковаоца:

Руковалац је, поступајући по опомени, обавестио Повереника да је ради отклањања повреде одредаба ЗЗПЛ обрисао мејлинг листу свих предметних имејлова, да је донео одлуку да их више не користи ни на који начин, те да ће убудуће примењивати све неопходне механизме и мере заштите како не би долазило до повреде одредаба ЗЗПЛ.

Број предмета: 072-21-2336/2025-07

1.3. Обрада података о личности родитеља ученика основне школе приликом електронске комуникације путем електронске поште

Из диспозитива:

Повереник је основној школи Х, као руковаоцу подацима о личности, изрекао опомену јер је обрадом података о личности, коју је вршила приликом електронске комуникације с родитељима ученика путем електронске поште тако да све адресе електронске поште примаоца буду откривене сваком примаоцу, повредила члан 5. став 1. тачка 3. ЗЗПЛ, јер предметну обраду није извршила на начин којим се обезбеђује минимизација података из члана 52. став 1. ЗЗПЛ, и није обавестила Повереника о повреди података о личности која се догодила приликом предметне обраде података о личности.

Из образложења:

У поступку инспекцијског надзора, између осталог, утврђено је: да су критичног дана, са адресе електронске поште помоћника директора школе, на адресе електронске поште више од 100 родитеља ученика, послате две електронске поруке и то једна која се односи на обавештење о реализацији наставе и друга која се односи на саопштење о раду органа школе; да су предметне електронске поруке послате тако што су све адресе електронске поште прималаца поруке унете у поље „То“ (за), уместо у поље „Всс“ (*Blind Carbon Copy – скривена копија*), чиме су свим примаоцима електронске поруке откривене адресе електронске поште осталих прималаца; да су адресе електронске поште прималаца преузете из електронског дневника школе; да школа не располаже пристанком родитеља – корисника адреса електронске поште за претходно описану обраду података о личности откривањем.

Чланом 4. став 1. тачка 12. ЗЗПЛ прописано је да је пристанак лица на које се подаци односе свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе, док је тачком 13. прописано да је повреда података о личности повреда безбедности података о личности која доводи до случајног или незаконитог уништења, губитка, измене, неовлашћеног откривања или приступа подацима о личности који су пренесени, похрањени или на други начин обрађивани.

Чланом 5. став 1. тачка 3. ЗЗПЛ прописано је да подаци о личности морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“), док је ставом 2. истог члана прописано да је руковалац одговоран за примену одредаба става 1. овог члана и да мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Чланом 12. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је обрада законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог с лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Чланом 52. ЗЗПЛ, између осталог, прописано је да је руковалац дужан да о повреди података о личности, која може да произведе ризик по права и слободе физичких лица, обавести Повереника без непотребног одлагања, или, ако је то могуће, у року од 72 часа од сазнања за повреду.

У конкретном случају, дошло је до повреде података о личности у смислу члана 4. став 1. тачка 13. ЗЗПЛ, јер су сваком примаоцу спорних електронских порука од стране руковоаца учињене доступним адресе електронске поште свих осталих прималаца истих порука, чиме је руковалац поступио и супротно начелу минимизације података из члана 5. став 1. тачка 3. ЗЗПЛ. Коначно, руковалац о наведеној повреди података о личности, која може да произведе ризик по права

и слободе физичких лица, није обавестио Повереника, а што је био дужан да учини у складу с чланом 52. ЗЗПЛ.

Приликом изрицања ове опомене, Повереник је ценио околност да је руковалац, свестан начињеног пропуста, без одлагања, а пре отпочињања инспекцијског надзора, донео интерни акт којим се ближе уређује начин електронске комуникације с родитељима.

072-21-2278/2025-07

1.4. Обрада података о личности малолетних лица која су доступна на званичној интернет презентацији руковоаца

Из диспозитива:

Забрањује се П. Р. А. А. видео-снимање и обрада филмова _____ са седиштем у Београду, на адреси _____, као руковоацу подацима о личности (у даљем тексту: руковалац) да чини доступним податке о личности малолетних лица путем фотографија на својој званичној интернет презентацији, у сврху продаје.

Налаже се руковоацу да, у року од пет дана од дана пријема овог решења, обрише све фотографије малолетних лица које су објављене на званичној интернет презентацији руковоаца, а које су прикупљене приликом одржавања плесних манифестација у Републици Србији, у сврху продаје, и преко званичне интернет презентације, и да о брисању тих података обавести сва потенцијално заинтересована лица.

Део утврђеног чињеничног стања:

- да је званична интернет презентација руковоаца доступна на линку _____;
- да руковалац није именовано лице за заштиту података о личности;
- да руковалац обрађује податке о личности малолетних лица вршећи фотографисање на плесним турнирима у Републици Србији;
- да руковалац не поседује информисане пристанке на обраду података о личности у писаном облику;
- да руковалац не поседује правно обавезујући акт који је закључен са било којим организатором плесних турнира;
- да је свака фотографија на којој се налази малолетно лице заштићена тзв „воденим жигом“;
- да руковалац не располаже Актом о процени утицаја; и
- да постоји могућност да било које лице наручи фотографије на којима се налазе малолетна лица, које су доступне на званичној интернет презентацији руковоаца.

Поступање руковоаца:

Руковалац је обавестио Повереника да је обрисао све фотографије са турнира у Републици Србији и о томе су обавестили сва потенцијална заинтересована лица. Утврђено је да је на званичној интернет презентацији руковалац обавестио сва заинтересована лица да ће након 10. 8. 2025. године фотографије начињене у сезони 2024/2025. бити трајно обрисане.

Број предмета: 072-04-2368/2025-07

1.5. Руковалац није заштитио податке о личности кандидата за пријем приправника и кандидата за пријем на извршилачка радна места који су садржани у документима објављеним на интернет страници руковоаца**Из диспозитива:**

Руковалац је обрадом података о личности кандидата за пријем приправника и кандидата за пријем на извршилачка радна места (јединствени матични бројеви грађана и адресе становања кандидата), који су садржани у документима објављеним на интернет страници руковоаца, повредио одредбу члана 5. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ, јер та обрада није примерена, битна и ограничена на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“); и одредбу члана 42. став 2. ЗЗПЛ, јер није сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбедио да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде.

Из образложења:

У поступку надзора утврђено је да је руковалац у поступку пријема приправника и у поступку по јавном конкурс за попуњавање извршилачких радних места на својој интернет страници објавио ранг-листу за пријем приправника код руковоаца и више одлука којим се врши избор кандидата за извршилачка радна места код руковоаца, у оквиру којих није заштитио (анонимизирао) податке о личности кандидата (јединствени матични број грађана и адресу становања кандидата).

Руковалац је у изјашњењу овакво поступање образложио тиме да је „објављивање одлука и ранг-листе извршено на основу изјава о сагласности које су сва лица дала у писаној форми“.

Овде указујемо да пристанак лица на које се подаци односе не представља одговарајући правни основ за већину случајева обраде података о личности у контексту радних односа, па тако и у контексту

пријема у радни однос или пријема приправника, будући да однос послодавац–запослени по својој природи представља однос са неравнотежом моћи између ове две стране. Наиме, сагласност кандидата не представља правни основ за предметну обраду података о личности у смислу одредбе члана 4. став 1. тачка 12) и члана 15. ЗЗПЛ, имајући у виду да не испуњава услове прописане наведеним члановима, из чега произилази да руковалац, условљавањем тих лица за давање пристанка, повређује одредбе члана 5. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ које се односе на законитост обраде.

Такође, указујемо да се изјава воље која је дата без могућности њене измене или опозива, *а да њо не йроузрокује йравне йослегице йо йоложај лица*, не може сматрати пуноважним пристанком у смислу ЗЗПЛ, а што је нарочито потребно имати у виду када је у питању обрада података о личности кандидата за пријем у радни однос и приправника од стране послодавца, који су у односу неравнотеже са послодавцем.

Даље, указујемо да се ради о подацима о личности у смислу члана 4. тачка 1. ЗЗПЛ, који као такви не могу представљати податке који су битни за „транспарентност процеса избора кандидата“, имајући у виду да подаци о личности као што су јединствени матични број грађана и адреса становања кандидата не могу утицати на транспарентност избора кандидата, већ су то подаци који директно утичу на избор кандидата, а односе се на компетенције кандидата које се вреднују у изборном поступку и постигнути успех кандидата на студијама и резултат пријемног испита који спроводи Правосудна академија, а како је прописано наведеним подзаконским актима. Стога, не стоје наводи из изјашњења руковаоца: „Сагласност експлицитно укључује право на објављивање података у сврху транспарентности процеса избора кандидата [...] у складу са начелом јавне доступности и транспарентности рада руковаоца.“

Узимајући у обзир цитирана начела обраде података о личности, као и одредбе члана 42. ЗЗПЛ, руковалац је био дужан да приликом објављивања ранг-листе приправника и одлука о пријему кандидата за извршилачка радна места на интернет страници, у сврху спровођења поступка пријема кандидата, примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података, као и да обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде, будући да се предметном обрадом у виду објављивања свих података које садрже ранг-листа и одлуке о пријему кандидата они чине доступним трећим лицима, односно неограниченом броју физичких лица.

С тим у вези, указујемо да се транспарентност у избору кандидата за пријем на извршилачка радна места и пријем приправника може обезбедити на начине који су прописани, како би се заштитили подаци о личности (јединствени матични број грађана и адреса становања кандидата), и руковалац применио начела из члана 5. ЗЗПЛ, а посебно начела минимизације података и ограничења у односу на сврху обраде.

Имајући у виду одредбе ЗЗПЛ, као и чињеницу да руковалац није заштитио (анонимизирао) податке о личности (јединствени матични број грађана, адреса становања) кандидата за пријем на извршилачка радна места и кандидата за пријем приправника који су садржани у ранг-листи и у одлукама о избору кандидата које су објављене на интернет страници руковоаца у поступку избора кандидата за попуњавање извршилачких радних места и кандидата за приправнике код руковоаца, утврђено је да је руковалац повредио:

- начело „минимизације података“ из члана 5. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ, јер ти подаци о личности нису примерени и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде, и
- одредбе члана 42. ст. 1. и 2. ЗЗПЛ, када је у питању доступност података о личности, услед чега му је изречена опомена као корективна мера, као у диспозитиву, са образложењем како је наведено.

Због наведеног, Повереник је руковоацу изрекао опомену.

Број предмета: 072-04-23/2025-07

1.6. Руковалац није заштитио податке о личности садржане у документима који су објављени на званичној интернет страници руковоаца у делу „јавни и интерни конкурси“ и у делу „електронска огласна табла“

Из диспозитива:

Руковалац је обрадом података о личности садржаних у документима који су објављени на званичној интернет страници руковоаца у делу „Јавни и интерни конкурси“ и у делу „Електронска огласна табла“, повредио: одредбу члана 5. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ, јер та обрада није примерена, битна и ограничена на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“) и одредбу члана 42. став 2. ЗЗПЛ, јер није сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбедио да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде.

Из образложења:

У поступку надзора утврђено је да је руковалац на својој интернет страници у оквиру јавног позива за доделу бесповратних средстава домаћинствима за енергетску санацију породичних кућа и станова на територији града Х објавио Листу домаћинстава којима су одобрена средства за финансирање програма енергетске санације, која, поред имена и презимена, садржи и адресе становања грађана којима су одобрена бесповратна средства.

У поступку надзора утврђено је још и да је руковалац на својој интернет страници у делу „Електронска огласна табла“ објављивао решења и дописе када достављање на други начин није било могуће и да том приликом није заштитио податке који нису били неопходни за сврху достављања (јединствени матични број грађана, име родитеља, датум и место рођења, име и датум рођења детета и други подаци о личности који се односе на лична и грађанска стања, односно на промену личног имена).

Руковаоцу се указује да је, у складу с чланом 42. ЗЗПЛ, био дужан да, приликом објављивања аката на интернет страници у сврху обавештавања корисника о исходу поступка и приликом објављивања аката у сврху јавног достављања, примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података, и да обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде, будући да се предметном обрадом у виду објављивања свих података садржаних у предметним документима они чине доступним трећим лицима, односно неограниченом броју физичких лица.

Сврха обраде у конкретном случају могла се остварити и на други начин који би представљао *мањи ризик њо њривајносћ лица*, односно заштитом (анонимизацијом) података о личности, те би руковалац применио начела из члана 5. ЗЗПЛ, а посебно начела минимизације података и ограничења у односу на сврху обраде.

Имајући у виду одредбе ЗЗПЛ, и чињеницу да руковалац није заштитио (анонимизирао) податке о личности у актима који су објављени на интернет страници руковаоца у поступку доделе бесповратних средстава домаћинствима за енергетску санацију породичних кућа и станова на територији града Х и у поступку јавног достављања аката када достављање на други начин није било могуће, утврђено је да је руковалац повредио:

- начело „минимизације података“ из члана 5. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ, јер ти подаци о личности нису примерени и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде, као и

– одредбе члана 42. ст. 1. и 2. ЗЗПЛ, када је у питању доступност података о личности, услед чега му је изречена опомена као корективна мера, као у диспозитиву, са образложењем како је наведено.

Због наведеног, Повереник је руковаоцу изрекао опомену.

Број предмета: 072-04-170/2025-07

1.7. Руковалац не примењује одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере заштите података о личности приликом достављања/објављивања аката на огласној табли

Из диспозитива:

Опомиње се руковалац јер приликом објављивања аката на огласној табли, који садрже податке о личности, не предузима одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере заштите података о личности, у складу с чланом 42. ЗЗПЛ, а ради очувања њиховог интегритета и поверљивости, у складу с чланом 5. став 1. тачка б) ЗЗПЛ, чиме се доводи у питање безбедност података о личности и сврха њихове обраде.

Део утврђеног чињеничног стања:

Руковалац се изјаснио да није извршио достављање путем огласне табле, зато што је знао да је путем препоручене поште већ извршено достављање, што је указано и документовано доказом који се односи на праћење пошиљке („Пратите статус пошиљке“) и да се „огласна табла на коју је указано као доказ користи само за интерне потребе руководства“ и да „руковалац, као послодавац, није био упознат да се ти акти налазе на огласној табли, односно да су они били окачени од лица која нису били за то овлашћени, само за потребу фотографисања тих аката и подношење пријаве Поверенику“, као и да је „достављање било извршено у складу са Законом о раду, доставом путем препоручене поште, а није било достављања путем оглашавања на огласној табли руковаоца“.

Том приликом овлашћена лица Повереника су извршила фотографисање огласних табли, на којима је утврђено да није било предметних аката – Упозорење запосленом на постојање разлога за отказ уговора о раду.

У вези са утврђеним чињеничним стањем и околностима конкретне случаја Повереник је изрекао опомену из следећих разлога.

Начела обраде података о личности утврђена су одредбама члана 5. став 1. ЗЗПЛ.

Чланом 12. ЗЗПЛ прописано је да је обрада законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Чланом 42. ст. 1–3. ЗЗПЛ прописано је да узимајући у обзир ниво технолошких достигнућа и трошкове њихове примене, природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица који произилазе из обраде, руковалац је приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде, дужан да: 1) примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, као што је псеудонимизација, које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података; 2) обезбеди примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе. Руковалац је дужан да сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде. Та се обавеза примењује у односу на број прикупљених података, обим њихове обраде, рок њиховог похрањивања и њихову доступност. Мерама из става 2. овог члана мора се увек обезбедити да се без учешћа физичког лица подаци о личности не могу учинити доступним неограниченом броју физичких лица.

Даље, чланом 50. ЗЗПЛ прописано је да у складу са нивоом технолошких достигнућа и трошковима њихове примене, природом, обимом, околностима и сврхом обраде, као и вероватноћом наступања ризика и нивоом ризика за права и слободе физичких лица, руковалац

и обрађивач спроводе одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би достигли одговарајући ниво безбедности у односу на ризик.

Прописано је и да се на обраду података о личности у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредби ЗЗПЛ (члан 91. ЗЗПЛ).

У том смислу, чланом 180. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење) прописано је да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. ст. 2. и 3. овог закона, запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање осам дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења.

С тим у вези, чланом 185. Закона о раду прописано је да се уговор о раду отказује решењем, у писаном облику, и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку. Решење мора да се достави запосленом лично, у просторијама послодавца, односно на адресу пребивалишта или боравишта запосленог. Ако послодавац запосленом није могао да достави решење у смислу става 2. овог члана, дужан је да о томе сачини писмену белешку. У случају из става 3. овог члана решење се објављује на огласној табли послодавца и по истеку осам дана од дана објављивања сматра се достављеним. Запосленом престаје радни однос даном достављања решења осим ако овим законом или решењем није одређен други рок. Запослени је дужан да наредног дана од дана пријема решења у писаном облику обавести послодавца ако жели да спор решава пред арбитром у смислу члана 194. овог закона.

Имајући у виду наведено, како Повереник није могао са сигурношћу утврдити да је у конкретном случају дошло до обраде података о личности супротно одредбама ЗЗПЛ и Закона о раду од стране руковођаца, али је утврђено да руковођац, приликом објављивања и достављања аката путем огласне табле, која представља средство за спровођење радњи достављања у смислу Закона о раду, која је физички доступна ширем кругу лица тако да није обезбеђена закључавањем, није предузео одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере заштите, у смислу члана 42. ЗЗПЛ, ради обезбеђења интегритета и поверљивости података садржаних у тим актима, чиме се доводи у питање сврха обраде и заштита података о личности лица на које се подаци односе, садржаних у предметним актима.

Број предмета: 072-21-3206/2025-07 и 072-21-3151/2025-07

1.8. Обрада података о личности запослених објављивањем на Вајбер групи и огласној табли установе

Из диспозитива:

Повереник је средњој школи Х, као руковоаоцу подацима о личности, изрекао опомену, јер је обрадом података о личности, тј. јавним објављивањем података о личности запослених и чланова њихових породица, преко Вајбер групе и огласне табле, повредио начело „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ, начело „минимизације података“ из члана 5. став 1. тачка 3. и начело „интегритета и поверљивости“ из члана 5. став 1. тачка 6. овог закона.

Из образложења:

У поступку надзора, између осталог, утврђено је: да је секретар школе на огласној табли школе, као и на Вајбер групи свих запослених школе, објавио документ Републичког фонда за здравствено осигурање, у којем су садржани имена, презимена, ЈМБГ и ЛБО података за укупно 70 (седамдесет) запослених и чланова њихових породица, корисника осигурања.

Чланом 5. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ прописано је да се подаци о личности морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“), те да је законита обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада. Тачком 3. истог члана прописано је да подаци о личности морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“). Тачком 6. истог члана, прописано је да се подаци о личности морају обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења, применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“).

Чланом 12. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је обрада законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца;

б) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Руковоацу је указано да су обрадом података о личности, односно јавним објављивањем на Вајбер групи података о личности запослених и чланова њихових породица повређени начело „законитост, поштење и транспарентност“, из разлога што су наведени подаци објављени без правног основа, начело „минимизација података“, јер исти подаци о личности нису примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде, као и начело „интегритет и поверљивости“, јер податке о личности не обрађује на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући и заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера.

Број предмета: 072-21-2825/2024-07

1.9. Непредузимање одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера заштите података запослених

Из диспозитива:

Опомиње се руковалац, зато што је, у електронски регистар, унео податке о запосленим код руковоаца, укључујући и податке о подносиоцу представке и накнадно у тај регистар уносио сву документацију о запосленима која је руковоацу достављена, а да за то није постојао одговарајући правни основ, нити су запослени о обради података обавештени на начин предвиђен одредбама ЗЗПЛ и што претходно није спровео поступак тестирања, оцењивања и процењивања делотворности техничких, организационих и кадровских мера безбедности обраде, у складу са нивоом технолошких достигнућа и трошковима њихове примене, природом, обимом, околностима и сврхом обраде, као и вероватноћом наступања ризика и нивоом ризика за права и слободе физичких лица како би достигао одговарајући ниво безбедности у односу на ризик, чиме су подаци о запосленима учињени доступним неовлашћеним запосленим и радно ангажованим лицима, чиме је повредио одредбе члана 5. став 1. тач. 1) и б), члана 12, члана 42. став 1. тачка 2) и члана 50. ЗЗПЛ.

Део утврђеног чињеничног стања:

У поступку инспекцијског надзора, између осталог, утврђено је да руковалац води евиденцију о свом раду и документацију у електрон-

ском облику – у регистру; да је руковалац у регистар унео податке о запосленим код руковоаца, укључујући и податке о подносиоцу представке; да су, према изјави представника руковоаца, запослени усмено обавештени да су њихови подаци унети у регистар; да је у регистар за запослене уношена сва документација која је настала у раду руковоаца или која је руковоацу о запосленима достављена, од тренутка уписа запослених у регистар; да је руковалац у вези са документима на које се указује у представци, а која се односе на поступак извршења који се води против запосленог, формирао предмете бр. [...], бр. [...] и бр. [...], да су документа скенирана и унета у регистар, да, према изјавама представника руковоаца, иако су креирани посебни кориснички налози, подацима о запосленима унетим у регистар могу да приступе сви запослени који имају налог за приступ подацима у регистру, те да апликација не допушта могућност руковоацу да дефинише привилегије приступа за сваког корисника појединачно; да руковалац нема могућност праћења логовања запослених.

Одредбом члана 5. став 1. ЗЗПЛ прописана су начела обраде података о личности, те се подаци о личности морају: обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе, те да је законита обрада она обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада („законитост, поштење и транспарентност“); прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“); бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“); бити тачни и, ако је то неопходно, ажурирани, те да се морају предузети све разумне мере којима се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања избришу или исправе („тачност“); чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде („ограничење чувања“); обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“). Сагласно ставу 2. овог члана ЗЗПЛ руковалац је одговоран за примену одредаба из става 1. овог члана и мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Чланом 12. став 1. ЗЗПЛ прописано да је обрада података о личности законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада

је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животнo важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Чланом 42. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ прописано је да је, узимајући у обзир ниво технолошких достигнућа и трошкове њихове примене, природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица који произилазе из обраде, руковалац приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде, дужан да обезбеди примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе.

Чланом 50. ст. 1. и 2. ЗЗПЛ, између осталог, прописано је да у складу са нивоом технолошких достигнућа и трошковима њихове примене, природом, обимом, околностима и сврхом обраде, као и вероватноћом наступања ризика и нивоом ризика за права и слободе физичких лица, руковалац спроводи одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би достигао одговарајући ниво безбедности у односу на ризик, те да, према потреби, те мере, нарочито обухватају, између осталог, и поступак редовног тестирања, оцењивања и процењивања делотворности техничких, организационих и кадровских мера безбедности обраде. Ставом 3. овог члана прописано је да се приликом процењивања одговарајућег нивоа безбедности из става 1. посебно узимају у обзир ризици обраде, а нарочито ризици од случајног или незаконитог уништења, губитка, измене, неовлашћеног откривања или приступа подацима о личности који су пренесени, похрањени или обрађивани на други начин.

На основу чињеница утврђених у поступку инспекцијског надзора, установљено је да је руковалац у супротности са начелом законитости, поштења и транспарентности обраде из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, које подразумева да се подаци морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе, и да је законита она обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада, у електронски регистар

уneo податке о запосленима, укључујући и податке о подносиоцу представке, иако за то није постојао правни основ. Руковалац није, на начин прописан одредбама чл. 23. и 24. ЗЗПЛ, запосленима чије је податке уneo у Регистар корисника пружио информације прописане тим одредбама. Наиме, руковалац је у поступку надзора изјавио да су запослени усмено информисани о уносу података у Регистар корисника, што није у складу са одредбом члана 21. ЗЗПЛ која прописује да се информације из члана 23. и 24. ЗЗПЛ пружају у писменом облику, укључујући и електронски облик, ако је то погодно. Поред тога, утврђено је да је повређена одредба члана 5. став. 1. тачка б) ЗЗПЛ, односно начело интегритета и поверљивости података и одредбе члана 42. став 1. тачка 2) и члана 50. став 2. тачка 4) ЗЗПЛ, јер руковалац пре уношења података о личности запослених у Регистар корисника није спровео поступак тестирања, оцењивања и процењивања делотворности техничких, организационих и кадровских мера безбедности обраде, нити је у току обраде података о личности обезбедио примену неопходних механизма заштите, како би се заштитила права и слободе лица на која се подаци односе, због чега су ови подаци учињени доступним неовлашћеним лицима. Руковалац је пропустио да уочи да овлашћења службених лица да приступају подацима о запосленима унетим у Регистар корисника нису ограничена и да унете податке заштити од неовлашћене обраде одговарајућим организационим и кадровским мерама заштите података о личности, а које су могле да сведу ризик од неовлашћеног откривања података на најмању могућу меру. Наиме, неспорно је да су сва три поднеска поводом којих су формиран предмети бр. [...], бр. [...] и бр. [...] на омоту коверте били адресирани на руковоаца и да је руковалац имао и овлашћење да исте евидентира и да по њима поступа у складу са одредбама Закона о општем управном поступку, Закона о раду и Закона о извршењу и обезбеђењу. Међутим, овлашћење за евидентирање поднеска и обраду података о личности у циљу извршавања правне обавезе руковоаца не подразумева овлашћење да се подаци о личности запослених чине доступним неовлашћеним лицима, посебно јер тим подацима у регистру може да приступи знатно шири круг лица у односу на круг лица који би подацима о запосленима имали приступ да нису унети у регистар. Ово тим пре што се ради о подацима који се односе на личне прилике подносиоца представке и ни на који начин нису у вези с радом руковоаца, нити су запосленима код руковоаца којима су уношењем у регистар ти подаци учињени доступним потребни за обављање њихових овлашћења.

Повереник је ценио и чињеницу да су запослени у складу са одредбама... и интерним актима руковоаца обавештени да се информације и подаци које су сазнали сматрају службеном тајном, као и да су дужни да те податке чувају поверљивим, али је оценио да она није

од утицаја на одлуку из разлога што је, у складу са одредбама ЗЗПЛ, руковалац дужан да приликом одређивања начина обраде и у току обраде обезбеди примену неопходних механизма заштите како би се заштитили права и слободе лица на која се подаци односе од неовлашћеног откривања и неовлашћеног увида, као и да, у складу са одредбама ЗЗПЛ, руковалац задржава одговорност за повреду података коју проузрокују њихови запослени, чак и када су поступали противно упутствима. Овакав став потврђен је и у пракси Европског суда за људска права (Case C-741/21, GP v juris GmbH).

Поступање руковоаца:

Руковалац је доставио допис, којим је Повереник, између осталог, обавештен да су документа поводом којих је покренут поступак инспекцијског надзора уклоњена из регистра; да је руковалац донео инструкције и радне налоге за поступање у области заштите података о личности којима се прецизира начин обраде, чувања и приступа подацима, као и одговорност запослених у процесу рада; да су запослени потписали изјаву о чувању поверљивости података којим су потврдили да су упознати са својом обавезом да чувају поверљивост свих података о личности, посебно оних који нису неопходни за вршење службених дужности; да ће руковалац наставити са редовном едукацијом и упознавањем запослених о обавезама у вези са заштитом података о личности и са периодичним проверама примене техничких и организационих мера; да су документа из предмета поводом којих је покренут поступак инспекцијског надзора уклоњена из регистра.

Број предмета: 072-21-2481/2025-07

1.10. Примена мера заштите података о личности приликом доставе педагошке документације ученика родитељу

Из диспозитива:

Повереник је основној школи X, као руковоацу подацима о личности, изрекао опомену, јер доставу педагошке документације ученика родитељу није уредила на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења, те не спроводи одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, како би достигла одговарајући ниво безбедности у односу на ризик, чиме повређује одредбе члана 5. став 1. тачка 6. ЗЗПЛ и члана 50. истог закона.

Из образложења:

У поступку надзора, између осталог, утврђено је: да руковалац ниједним актом није уредио начин достављања педагошке документације ученика родитељу, већ се исто чини на основу устаљене праксе, на основу интерних договора између наставника и родитеља; да се сваки пут, када је то могуће, поменута документација родитељу доставља лично; да се у индивидуалним случајевима, у договору са родитељем, документација доставља онако како је у датој ситуацији најефикасније и најзгодније за родитеља – електронском поштом, лично или преко личног пратиоца.

Чланом 4. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ прописано је да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета. Тачком 3. истог става прописано је да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше с подацима о личности као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање или уништавање.

Чланом 5. став 1. тачка 6. ЗЗПЛ прописано је да се подаци о личности морају обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“). Ставом 2. истог члана прописано је да је руковалац одговоран за примену одредаба става 1. овог члана и да мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Чланом 50. став 1. ЗЗПЛ, којим је уређена безбедност обраде, прописано је да у складу са нивоом технолошких достигнућа и трошковима њихове примене, природом, обимом, околностима и сврхом обраде, као и вероватноћом наступања ризика и нивоом ризика за права и слободе физичких лица, руковалац и обрађивач спроводе одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би достигли одговарајући ниво безбедности у односу на ризик. Ставом 2. тачка 1. истог члана прописано је да, према потреби, мере из става 1. овог члана нарочито обухватају способност обезбеђивања трајне поверљивости,

интегритета, расположивости и отпорности система и услуга обраде. Ставом 3. прописано је да се приликом процењивања одговарајућег нивоа безбедности из става 1. овог члана посебно узимају у обзир ризици обраде, а нарочито ризици од случајног или незаконитог уништења, губитка, измене, неовлашћеног откривања или приступа подацима о личности који су пренесени, похрањени или обрађивани на други начин.

Чланом 15. став 5. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 10/19, 27/18 – др. закон, 6/20, 129/21, 92/23 и 19/25, у даљем тексту: ЗОСОВ) прописано је да се сви видови прикупљања, обраде, објављивања и коришћења података спроводе у складу са овим, посебним и законом којим се уређује заштита података о личности.

Чланом 76. став 3. ЗОСОВ прописано је да је Индивидуални образовни план (у даљем тексту: ИОП) посебан акт, који има за циљ оптимални развој детета и ученика и остваривање исхода образовања и васпитања, у складу са прописаним циљевима и принципима, односно задовољавања образовно-васпитних потреба детета и ученика. Ставом 4. истог члана прописано је да ИОП израђује тим за додатну подршку детету, односно ученику у сарадњи са родитељем, односно другим законским заступником, на основу претходно остварених, евидентираних и вреднованих мера индивидуализације и израђеног педагошког профила детета, ученика и одраслог, а остварује се након сагласности родитеља, односно другог законског заступника.

Чланом 184. став 1. ЗОСОВ прописано је да установа, високошколска установа, установа ученичког и студентског стандарда, односно јавно признати организатор активности обезбеђује мере заштите од неовлашћеног приступа и коришћења података из евиденција које води.

Чланом 3. став 5. Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“, број 10/24, у даљем тексту: Правилник о оцењивању) између осталог прописано је да се формативне оцене по правилу евидентирају у педагошкој документацији наставника, у електронском и/или писаном облику, у складу са овим правилником, и најчешће се односе на редовно праћење напретка постигнућа ученика, начин како учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и друге податке о ученику битне за праћење. Ставом 6. истог члана прописано је да се под педагошком документацијом сматра документација у електронском и/или писаном облику, те да иста садржи личне податке о ученику и његовим индивидуалним својствима која су од значаја за постигнућа, податке о провери постигнућа, ангажовању ученика и напредовању, датим препорукама, понашању ученика и

друге податке од значаја за рад са учеником и његово напредовање.

Чланом 21. Правилника о оцењивању прописано је да наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у прописаној евиденцији и педагошкој документацији из члана 3. став 6. овог правилника, те да се подаци унети у педагошку документацију користе за потребе информисања родитеља приликом одлучивања по приговору или жалби на оцену, као и у процесу самовредновања и екстерног вредновања квалитета рада установе.

Чланом 12. Стручног упутства о начину израде школске документације, бр: 119-01 346/1/2014-01, од 27. 8. 2014. године, прописано је да: педагошка документација подразумева личну наставникову евиденцију која садржи податке од значаја за рад са учеником и његово напредовање; обим и структуру педагошке документације одређује сам наставник на основу својих професионалних компетенција и специфичности предмета (формативно и сумативно оцењивање и други подаци које наставник сматра потребним); за педагошку документацију не постоји прописани образац те да иста може бити у електронском или у папирном облику.

Имајући у виду цитиране одредбе ЗЗПЛ које се односе на начело „интегритет и поверљивост“ и безбедност обраде, као и релевантне одредбе ЗОСОВ и цитираних подзаконских аката, утврђено је да руковалац није, у складу са нивоом технолошких достигнућа и трошковима њихове примене, природом, обимом, околностима и сврхом обраде, као и вероватноћом наступања ризика и нивоом ризика за права и слободе физичких лица, применио одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере заштите у вези с начином доставе педагошке документације ученика родитељу, те податке о личности из педагошке документације не обрађује на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења, чиме повређује начело „интегритет и поверљивост“ из члана 5. став 1. тачка 6. ЗЗПЛ и члан 50. истог закона. У вези с наведеним, руковаоцу се посебно указује да је, када обрада (у конкретном случају начин доставе педагошког профила ученика родитељу) одређених података није прописана посебним законом, у обавези да, поводом предузимања те радње обраде у односу на податке о личности, примењује начела и одредбе ЗЗПЛ.

Број предмета: 072-21-2337/2024-07

1.11. Злоупотреба евиденције која садржи податке о личности од стране запосленог, а коју руковалац води у складу са законом

Из диспозитива:

Опомиње се руковалац зато што је повредио:

- начело „интегритет и поверљивост“, јер су подаци о личности учињени доступним непознатом броју лица, односно нису обрађивани на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера и
- одредбе члана 42. ст. 1. и 2. ЗЗПЛ, када је у питању доступност података о личности, услед чега му је изречена опомена као корективна мера, као у диспозитиву, са образложењем како је наведено.

Део утврђеног чињеничног стања:

- да је руковалац 13. 3. 2025. године доставио Поверенику Обавештење о повреди података о личности;
- да руковалац има сазнања који је запослени приступио подацима о личности и то подацима о личности А. А. и Б. Б., на основу „лог фајлова“ којим располажу, односно коришћењем корисничког налога и лозинке приступило се подацима о личности ових лица;
- да су представници руковаоца навели да се повреда података о личности никада до сада није догодила на овакав начин, као и да је у децембру месецу 2024. године 1643 запослених прошло обуку за информациону безбедност у Националној академији за јавну управу;
- да је руковалац усвојио Правилник о заштити података о личности, да су сва лица која су радно ангажована код руковаоца у обавези да потпишу Изјаву о поверљивости и неодавању информација и Споразум о поверљивости и неодавању информација; и
- да је руковалац сачинио Предлог за покретање поступка утврђивања одговорности запосленог код руковаоца након повреде података о личности.

Поступање руковаоца:

Руковалац је обавестио Повереника да је поред дисциплинског поступка који је покренуо против запослене, за коју је утврђено да је вршила проверу податка за лица наведена у пријави, скратио време

закључавања рачунара услед неактивности корисника на пет минута и увео континуирану едукацију запослених.

Број предмета: 072-04-2484/2025-07

1.12. Минимизација података о личности

Из диспозитива:

Опомиње се руковалац, јер није предузео одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере и није вршио минимизацију података, чиме су повређени:

начело „минимизације података“ из члана 5. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ, којим је утврђено да се подаци о личности морају обрађивати применом и ограничено на оно што је неопходно у односу на сврху обраде;

начело „интегритета и поверљивости“ из члана 5. став 1. тачка 6) ЗЗПЛ, којим је утврђено да се подаци о личности морају обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера;

одредбе члана 42. ст. 1. и 2. ЗЗПЛ, којим је прописано да је руковалац дужан да предузме одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би обезбедио да се обрада врши у складу са овим законом и био у могућности да то предочи, узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица, а одредбама става 2. истог члана ЗЗПЛ да се мере из става 1. истог члана преиспитају и ажурирају, ако је то неопходно.

Део утврђеног чињеничног стања:

Повереник је примио Притужбу о повреди података о личности, у којем је, између осталог, наведено да се на званичном веб-сајту руковоца, налази јавно доступан документ у оквиру којег се налазе подаци о наставном и ненаставном особљу, укључујући и њихове ЈМБГ. Као мере које је руковалац предузео наведено је да је „документ уклоњен и постављен измењен документ у смислу одстрањивања података о личности као прекомерне обраде података о личности“.

Начела обраде података о личности прописана су одредбама члана 5. став 1. ЗЗПЛ, на основу кога подаци о личности морају: 1) да се обрађују законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“). Законита обрада је обрада која се врши у складу са овим законом, односно

другим законом којим се уређује обрада; 2) да се прикупљају у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“); 3) да буду примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“); 4) да буду тачни и, ако је то неопходно, ажурирани. Узимајући у обзир сврху обраде, морају се предузети све разумне мере којима се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања избришу или исправе („тачност“); 5) да се чувају у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде („ограничење чувања“); 6) да се обрађују на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“). Одредбом става 2. истог члана ЗЗПЛ прописано је да је руковалац одговоран за примену одредаба става 1. овог члана и да мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Одредбом члана 42. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је, узимајући у обзир ниво технолошких достигнућа и трошкове њихове примене, природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица који проишљају из обраде, руковалац приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде, дужан да: примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, као што је псеудонимизација, које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података; обезбеди примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе. Руковалац је дужан да сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде и да се та обавеза примењује у односу на број прикупљених података, обим њихове обраде, рок њиховог похрањивања и њихову доступност, како је то прописано ставом 2. наведеног члана ЗЗПЛ.

Имајући у виду наведено, односно то да се код руковаоца десила повреда података о личности, Повереник је изрекао ову опомену. Наиме, таквим поступањем руковалац није спроводио начело „минимизације података“ као и начело „интегритета и поверљивости“, односно није спроводио поступак минимизације како би минимизовао могућност настанка повреде безбедности података о личности. Тиме је руковалац угрозио поверљивост података о личности у смислу начела

„интегритета и поверљивости“ из члана 5. став 1. тачка б) ЗЗПЛ, које подразумева да се подаци о личности морају чувати, односно обрађивати, на начин да се осигура заштита података о личности од њихове даље неовлашћене обраде.

Поступање руковоаца:

Поводом изречене опомене руковалац је 28. 5. 2025. године укло­нио документ са веб-сајта и поставио нови измењен документ; ру­ковалац ће континуирано спроводити едукацију запослених како се утврђене повреде одредби ЗЗПЛ не би поновиле.

Број предмета: 072-04-3152/2025-07

1.13. Спровођење одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера приликом чувања архивираних медицинске документације пацијената

Из диспозитива:

Повереник је здравственој установи Х као руковоацу подацима о личности изрекао опомену, јер медицинску документацију пацијената не чува на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења, те не спроводи одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, како би достигао одговарајући ниво безбедности у односу на ризик, чиме повређује одредбе члана 5. став 1. тачка б. ЗЗПЛ и члана 50. истог закона.

Из образложења:

У поступку инспекцијског надзора, између осталог, утврђено је да руковалац архивираних медицинску документацију, насталу у оквиру обављања своје делатности, и то здравствене картоне, историје болничког лечења, извештаје о болести, лабораторијске налазе, биолошке узорке за патохистолошке анализе и др. чува у објекту који није адекватно обезбеђен, чиме је предметна медицинска документација изложена како опасности од незаконитог приступа, тако и од изложениости атмосферским падавинама и другим временским приликама.

Чланом 4. ЗЗПЛ, између осталог, прописано је: да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше са подацима о личности као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем,

умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање или уништавање; да подаци о здрављу представљају податке о физичком или менталном здрављу физичког лица, укључујући и оне о пружању здравствених услуга, којима се откривају информације о његовом здравственом стању.

Чланом 5. став 1. тачка 6. ЗЗПЛ прописано је да се подаци о личности морају обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“). Ставом 2. истог члана прописано је да је руковалац одговоран за примену одредаба става 1. овог члана и да мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Чланом 50. став 1. ЗЗПЛ прописано је да у складу са нивоом технолошких достигнућа и трошковима њихове примене, природом, обимом, околностима и сврхом обраде, као и вероватноћом наступања ризика и нивоом ризика за права и слободе физичких лица, руковалац и обрађивач спроводе одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би достигли одговарајући ниво безбедности у односу на ризик. Ставом 3. прописано је да се приликом процењивања одговарајућег нивоа безбедности из става 1. овог члана посебно узимају у обзир ризици обраде, а нарочито ризици од случајног или незаконитог уништења, губитка, измене, неовлашћеног откривања или приступа подацима о личности који су пренесени, похрањени или обрађивани на други начин.

Чланом 54. став 3. Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС“, бр. 25/19 и 92/23 – аутентично тумачење и 29/25 – одлука УС, у даљем тексту: 333) прописано је да су здравствена установа и приватна пракса дужне да чувају медицинску документацију пацијента од неовлашћеног приступа, копирања и злоупотребе, независно од облика у коме су подаци из медицинске документације сачувани, у складу са законом о правима пацијената и законом којим се уређује здравствена документација и евиденције у области здравства.

Чланом 21. став 1. Закона о правима пацијената („Службени гласник РС“, бр. 45/13 и 25/19 – др. закон) прописано је да подаци о здравственом стању, односно подаци из медицинске документације спадају у податке о личности и представљају нарочито осетљиве податке о личности пацијента, у складу са законом.

Чланом 7. Закона о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства („Службени гласник РС“, број 92/23, у даљем тексту: ЗЗДЕОЗ) прописано је да се подаци о личности садржани у медицинској и здравственој документацији обрађују у складу са овим законом,

односно другим законима којим је уређена обрада података о личности, као и законом којим се уређује заштита података о личности.

Чланом 38. ЗЗДЕОЗ прописано је да подаци из медицинске документације пацијента представљају посебну врсту података о личности, те да су здравствене установе, приватна пракса и друга правна лица дужни да прикупљање и обраду података о личности пацијента врше на начин којим се обезбеђује остваривање права на приватност и права на поверљивост података о личности пацијента, у складу са законом којим се уређују права пацијената и законом којим се уређује заштита података о личности.

Чланом 52. став 1. ЗЗДЕОЗ прописано је да се обрада података о личности из здравствене документације и евиденција врши у складу са законом којим се уређује заштита података о личности. Ставом 2. истог члана, између осталог, прописано је да су здравствене установе, као и овлашћени здравствени радник, односно здравствени сарадник и друго овлашћено лице, који воде медицинску документацију и евиденције у складу са овим законом, као и прописима донетим за спровођење овог закона, дужни да чувају медицинску документацију и евиденције пацијената од неовлашћеног приступа, увида, копирања и злоупотребе, независно од облика у коме су подаци из медицинске документације сачувани.

Чланом 53. ЗЗДЕОЗ прописано је да су здравствене установе, приватна пракса и друга правна лица дужни да успоставе и одржавају систем безбедности који обухвата мере за обезбеђење сигурности података које оне поседују у складу са овим законом, законом о информационој безбедности, ИСО стандардима и законом којим се уређује заштита података о личности.

Имајући у виду одредбе ЗЗПЛ које се односе на начело „интегритет и поверљивост“, као и одредбе ЗЗЗ и ЗЗДЕОЗ које се односе на чување медицинске документације пацијената, утврђено је да руковалац није, у складу са нивоом технолошких достигнућа и трошковима њихове примене, природом, обимом, околностима и сврхом обраде, као и вероватноћом наступања ризика и нивоом ризика за права и слободе физичких лица, применио одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере заштите у вези са чувањем здравствене документације пацијената, чиме подаци о личности из предметне здравствене документације нису обрађивани на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења, повредивши на тај начин начело „интегритет и поверљивост“ из члана 5. став 1. тачка 6. ЗЗПЛ и члан 50. истог закона.

1.14. Руковалац је неовлашћено вршио увид у здравствени картон пацијента у свом медицинском информационом систему

Из диспозитива:

Повереник је изрекао опомену Дому здравља (у даљем тексту: руковалац), јер је податке о личности пацијената, који су садржани у медицинском информационом систему, обрађивао супротно одредбама члана 5. став. 1. тачка 1) ЗЗПЛ, односно супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“, јер је здравственим подацима приступао без законског основа из члана 47. Закона о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства („Службени гласник РС“, број 92/23; у даљем тексту: ЗЗДЕОЗ) којим је прописано право приступа подацима из е-картона пацијента, те је тако повредио и одредбе члана 17. ЗЗПЛ; одредбама члана 5. став. 1. тачка 6) ЗЗПЛ, односно супротно начелу „интегритета и поверљивости“, јер податке о личности пацијенткиње не обрађује на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући и заштиту од неовлашћене или незаконите обраде применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера и одредбама члана 42. ЗЗПЛ, јер приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде података о личности пацијената није обезбедио примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе, и није обезбедио да се сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде, што је обавеза која се примењује у односу на број прикупљених података, обим њихове обраде, рок њиховог похрањивања и њихову доступност.

Из образложења:

Утврђено је да руковалац, супротно обавези из члана 53. ЗЗДЕОЗ, није успоставио и не одржава систем безбедности који обухвата мере за обезбеђење сигурности података у складу са овим законом, Законом о информационој безбедности, ИСО стандардима и законом којим се уређује заштита података о личности.

При чињеници да је у надзору код руковоаца утврђено да је приступ и увид у податке о здрављу у здравственом информационом систему по аутоматизму омогућен свим здравственим радницима за сваког пацијента, утврђено је да је руковалац, оваквом обрадом података пацијента, повредио начело „интегритета и поверљивости“ података о личности из члана 5. став. 1. тачка 6) ЗЗПЛ, као и одредбе члана 42. став. 1. тачка 2) и став. 2. тог члана ЗЗПЛ јер, приликом одређивања на-

чина обраде, као и у току обраде података о личности пацијената, није обезбедио примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе и јер сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера није обезбедио да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде, што је обавеза која се примењује у односу на број прикупљених података, обим њихове обраде, рок њиховог похрањивања и њихову доступност.

Имајући у виду одредбе ЗЗПЛ, као и одредбе осталих прописа наведених у овој опомени, на основу доказа које је доставила подносиатељка представке, утврђено је да је руковалац приступао њеним здравственим подацима супротно одредбама члана 47. ЗЗДЕОЗ, и на тај начин повредио одредбе члана 5. став. 1. тачка 1) ЗЗПЛ, односно начело „законитости, поштења и транспарентности“, као и одредбе члана 17. ЗЗПЛ.

Поступање руковаоца:

У даљем току поступка, у остављеном року од 15 дана од дана пријема опомене, руковалац је доставио изјашњење, у ком се наводи да је предузео потребне мере како би се отклониле утврђене повреде ЗЗПЛ, односно да је почео да користи нови медицински информациони систем, којим је предвиђено да, у складу са чланом 47. ЗЗДЕОЗ, приступ е-картону односно здравственој документацији пацијента има изабрани лекар, односно лекар специјалиста. Такође се наводи да запослени приступају информационом систему преко корисничког имена и лозинке која је позната само запосленом и да је планирана измена Правилника о безбедности информационог система, имајући у виду да је уведено ново софтверско решење. Због основане сумње да је руковалац извршио прекршај из члана 95. став 1. ЗЗПЛ, Повереник је поднео Захтев за покретање прекршајног поступка надлежном суду.

Број предмета: 072-21-3220/2025-07

1.15. Откривање преносом података о здрављу

Из диспозитива:

Опоније се специјалистичка лекарска ординација, као руковалац, јер је откривањем преносом података о личности из „Протокола корисника услуга“, у којем се налазе и подаци о здрављу и други подаци и то: редни број, датум када је извршена пружена услуга, име и презиме, година рођења, улица и број, ЈМБГ, дијагноза, опис процедуре (шта је рађено), контрола, цена, факсимил и потпис лекара, пацијенту доставио

те податке, као и податке за девет других физичких лица (пацијената), чиме је повређено начело „законитост, поштење и транспарентност“ из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, као и начело „интегритета и поверљивости“ из члана 5. став 1. тачка 6) ЗЗПЛ.

Део утврђеног чињеничног стања:

Подноситељка представке навела је да јој је од стране руковоаца, путем апликације Вајбер, прослеђена порука са фотографијом у којој се јасно читавају подаци о личности пацијента, са подацима о здрављу и другим подацима, за још девет физичких лица (пацијената) и то: редни број, датум када је извршена пружена услуга, име и презиме, година рођења, улица и број, ЈМБГ, дијагноза, опис процедуре (шта је рађено), контрола, цена, факсимил и потпис лекара.

Представници руковоаца су се изјаснили: истинити су наводи из представке, односно да је до таквог поступања дошло с циљем како би уверили подносиољку представке да је заведена у протоколу, да је предметна фотографија била намењена само њој, да се све десило у „брзини“, како би што пре одговорили, те том приликом нису извршили анонимизацију других корисника услуга / пацијената; на предметном списку „Протоколу корисника услуга“ налазе се подаци о кориснику услуга као што су: редни број, датум када је извршена пружена услуга, име и презиме, година рођења, улица и број, ЈМБГ, дијагноза, опис процедуре (шта је рађено), контрола, цена, факсимил и потпис лекара; на списку се налази укупно десет (10) лица, а међу њима и подносиољка представке; слање поруке путем Вајбер апликације извршио је власник и законски заступник клинике; предметни подаци о личности за сваког пацијента прикупљају се и обрађују по Закону о здравственој заштити и Закону о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства; није даље дошло до даљег откривања предметних података о личности, односно предметне евиденције се не шаљу никоме и то се догодило једино у овом случају када су подносиољки представке послати подаци о другим корисницима услуга; само запослени (лекари), као и лице које је у својству административног радника имају приступ „Протоколу корисника услуга“ и не постоји електронска верзија, само књига која се чува у закључаном ормару.

На основу утврђеног чињеничног стања и прикупљених доказа, руковоацу се у погледу примене ЗЗПЛ указује на следеће.

Чланом 4. тачком 3) ЗЗПЛ прописано је да је „обрада података о личности“ свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно доставља-

њем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање или уништавање.

Тачком 16) члана 4. ЗЗПЛ прописано је да су „подаци о здрављу“ подаци о физичком или менталном здрављу физичког лица, укључујући и оне о пружању здравствених услуга, којима се откривају информације о његовом здравственом стању.

Чланом 5. став 1. тач. 1)–6) ЗЗПЛ прописана су начела обраде података о личности.

Чланом 12. став 1. ЗЗПЛ прописано да је обрада података о личности законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Члан 17. ЗЗПЛ прописује обраду посебних врста података о личности. Ставом 1. тог члана прописано је да је забрањена обрада којом се открива расно или етничко порекло, политичко мишљење, верско или филозофско уверење или чланство у синдикату, као и обрада генетских података, биометријских података у циљу јединствене идентификације лица, података о здравственом стању или података о сексуалном животу или сексуалној оријентацији физичког лица. Ставом 2. тач. 1)–10) истог члана ЗЗПЛ прописани су случајеви у којима је изузетно допуштена обрада из става 1. тог члана.

Чланом 42. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је, узимајући у обзир ниво технолошких достигнућа и трошкове њихове примене, природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица који произилазе из обраде, руковалац приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде, дужан да: 1) примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, као што је псеудонимизација, које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података; 2) обезбеди примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за

обраду прописани овим законом и заштитила права и слободу лица на која се подаци односе. Ставом 2. истог члана ЗЗПЛ прописано је да је руковалац дужан да сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде и да се та обавеза примењује у односу на број прикупљених података, обим њихове обраде, рок њиховог похрањивања и њихову доступност.

Чланом 50. ЗЗПЛ, између осталог, прописано је да, у складу са нивоом технолошких достигнућа и трошковима њихове примене, природом, обимом, околностима и сврхом обраде, као и вероватноћом наступања ризика и нивоом ризика за права и слободу физичких лица, руковалац и обрађивач спроводе одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би достигли одговарајући ниво безбедности у односу на ризик.

Законом о здравственој заштити („Службени гласник РС“, бр. 25/19, 92/23 – аутентично тумачење и 29/25 – одлука УС) уређује се систем здравствене заштите у Републици Србији, његова организација, друштвена брига за здравље становништва, општи интерес у здравственој заштити, надзор над спровођењем овог закона, као и друга питања од значаја за организацију и спровођење здравствене заштите.

Законом о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства („Службени гласник РС“, број 92/23) уређује се здравствена документација и евиденције у области здравства, врсте и садржина здравствене документације и евиденција, начин и поступак вођења, лица овлашћена за вођење здравствене документације и унос података, обрада података, начин располагања подацима из медицинске документације пацијената која се користи за обраду података, обезбеђивање квалитета, заштите и чувања података, као и друга питања од значаја за успостављање, организовање, вођење и развој интегрисаног здравственог информационог система – Републичког интегрисаног здравственог информационог система. Овим законом, и то чланом 7. прописано је да се подаци о личности садржани у медицинској и здравственој документацији обрађују у складу са овим законом, односно другим законима којим је уређена обрада података о личности, као и законом којим се уређује заштита података о личности, док је чланом 38. истог закона прописано да подаци из медицинске документације пацијента представљају посебну врсту података о личности и да су здравствене установе, приватна пракса и друга правна лица дужни да прикупљање и обраду података о личности пацијента врше на начин којим се обезбеђује остваривање права на приватност и права на поверљивост података о личности пацијента, у складу са законом којим се уређују права пацијената и законом којим се уређује

заштита података о личности. Чланом 52. истог закона утврђено је да се обрада података о личности из здравствене документације и евиденција врши у складу са законом којим се уређује заштита података о личности (став 1). Исти члан, али став 2. тог закона, прописује да су здравствене установе, приватна пракса и друга правна лица, Министарство одбране, као и овлашћени здравствени радник, односно здравствени сарадник и друго овлашћено лице, који воде медицинску документацију и евиденције у складу са овим законом, као и прописима донетим за спровођење овог закона, дужни да чувају медицинску документацију и евиденције пацијената од неовлашћеног приступа, увида, копирања и злоупотребе, независно од облика у коме су подаци из медицинске документације сачувани.

Имајући у виду наведено, у поступку предметног инспекцијског надзора утврђено је да је руковалац путем апликације Вајбер, у поступку остваривања права приступа својим подацима о личности, пацијенту проследио поруку фотографију у којој се јасно читавају подаци о личности за девет осталих пацијената (физичких лица), који обухватају податке о здрављу, са осталим подацима, и то: редни број, датум када је извршена пружена услуга, име и презиме, година рођења, улица и број, ЈМБГ, дијагноза, опис процедуре (шта је рађено), контрола, цена, факсимил и потпис лекара, којим је поступањем руковаоца, без правног основа, повређено начело „законитости, поштења и транспарентности“ и начело „интегритета и поверљивости“.

Број предмета: 072-04-3319/2025-07

1.16. Чињење доступним података о здравственом стању запосленог послодавцу без правног основа

Из диспозитива:

Опомиње се руковалац, зато што је решење бр. [...] од [...], које садржи податке о здравственом стању А. А. и друге податке о личности из медицинске документације подносиоце притужбе (дијагнозе, опис и време предузимања медицинских мера, податак о породичној анамнези), учинио доступним трећој страни, чиме је повредио одредбе члана 5. став 1. тач. 1) и б), члана 42. став 1. тачка 2) и члана 50. став 2. тачка 4) ЗЗПЛ.

Део утврђеног чињеничног стања:

Руковалац је другостепено решење у којем су детаљно цитирани налаз, мишљење и оцена другостепеног органа вештачења о здравственом стању и подаци из медицинске документације подносиоце притужбе доставио њеном послодавцу.

Чланом 12. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је обрада података о личности законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Обрада посебних врста података уређена је чланом 17. ЗЗПЛ. Ставом 1. наведеног члана прописано је да је забрањена обрада којом се открива расно или етничко порекло, политичко мишљење, верско или филозофско уверење или чланство у синдикату, као и обрада генетских података, биометријских података у циљу јединствене идентификације лица, података о здравственом стању или података о сексуалном животу или сексуалној оријентацији физичког лица, док су изузеци за допуштено обраде прописани ставом 2. истог члана.

Чланом 42. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ прописано је да је, узимајући у обзир ниво технолошких достигнућа и трошкове њихове примене, природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица који произилазе из обраде, руковалац приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде, дужан да обезбеди примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе. Ставом 2. истог члана прописано је да је руковалац дужан да сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде и да се та обавеза примењује у односу на број прикупљених података, обим њихове обраде, рок њиховог похрањивања и њихову доступност.

Чланом 50. ст. 1. и 2. ЗЗПЛ, између осталог, прописано је да у складу са нивоом технолошких достигнућа и трошковима њихове примене, природом, обимом, околностима и сврхом обраде, као и вероватноћом наступања ризика и нивоом ризика за права и слободе физичких

лица, руковалац спроводи одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би достигао одговарајући ниво безбедности у односу на ризик, те да, према потреби, те мере, нарочито обухватају, између осталог, и поступак редовног тестирања, оцењивања и процењивања делотворности техничких, организационих и кадровских мера безбедности обраде. У ставу 3. овог члана наводи се да се, приликом процењивања одговарајућег нивоа безбедности из става 1, посебно узимају у обзир ризици обраде, а нарочито ризици од случајног или незаконитог уништења, губитка, измене, неовлашћеног откривања или приступа подацима о личности који су пренесени, похрањени или обрађивани на други начин.

На основу чињеница утврђених у поступку инспекцијског надзора, установљено је да је руковалац без правног основа, а што је у супротности са начелом законитости, поштења и транспарентности обраде из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, које подразумева да се подаци морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе, и да је законита она обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада, достављањем другостепеног решења у којем су детаљно цитирани налаз, мишљење и оцена другостепеног органа вештачења о здравственом стању и подаци из медицинске документације подносиоце притужбе учинио доступним трећој страни податке о здравственом стању подносиоце притужбе. Поред тога, утврђено је да је повређена одредба члана 5. став 1. тачка 6) ЗЗПЛ, односно начело интегритета и поверљивости података и одредбе члана 42. став 1. тачка 2) и члана 50. став 2. тачка 4) ЗЗПЛ, јер је руковалац, који је у складу са одредбама ЗЗПЛ дужан да податке о личности обрађује предузимајући све потребне техничке, организационе и кадровске мере и да спроводи поступак редовног тестирања, оцењивања и процењивања делотворности техничких, организационих и кадровских мера како би обезбедио заштиту података о личности које обрађује од уништења, измене, неовлашћеног откривања и неовлашћеног приступа, пропустио да уочи недостатке у њиховој примени. Руковалац није предузео довољне, односно одговарајуће организационе и кадровске мере заштите пре предметне повреде података о личности, а које су могле, односно требале да сведу ризик од исте или сличне повреде на најмању могућу меру. При томе, кључно је да се у конкретном случају ради о руковоацу који обрађује посебне врсте података о личности и да обрада података руковоаца обухвата велики број лица. Руковалац је био дужан да превентивним деловањем, односно предузимањем одговарајућих организационих и кадровских мера спречи да дође до оваквог поступања, посебно имајући у виду чињеницу да интерним актом који уређује начин поступања руковоаца у другостепеном по-

ступку није уређен и поступак достављања решења, услед чега су изостала и ближа упутства о обавезама и одговорностима запослених у обради података о личности.

Поступање руковоаца:

Руковалац је доставио Поверенику обавештење да је након сазнања за повреду одредби ЗЗПЛ предузео меру ванредне контроле одлука које је запослена Б. Б. доносила од дана распоређивања на послове другостепеног поступка, а да је свим запосленима још једном упућено обавештење о обавези поштовања процедура поступања и обавези поштовања одредби ЗЗПЛ; да је у циљу спречавања понављања сличних пропуста измењен интерни акт руковоаца, којим је прецизирано коме се доставља другостепена одлука по жалби, као и да је у плану увођење сегмента заштите података о личности на свим семинарима, без обзира на примарну тему едукације, учесталијих обавештења свим запосленима путем електронске поште којима ће се запослени периодично подсећати на обавезе из ЗЗПЛ, као и усвајање нових инструкција за поступање у карактеристичним ситуацијама које се понављају.

Број предмета: 072-21-2277/2025-07

1.17. Подносилац представке (пацијент) наводи да је дошло до незаконитог располагања његовом медицинском документацијом и до повреде права пацијента јер је здравствени центар Х без његовог пристанка доставио његов здравствени картон Институту за медицину рада у који је исти пацијент упућен

Из мишљења Повереника:

Основна начела обраде података о личности прописана су чланом 5. став 1. ЗЗПЛ, на основу ког подаци о личности морају: 1) да се обрађују законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“). Законита обрада је обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада; 2) да се прикупљају у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“); 3) да буду примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“); 4) да буду тачни и, ако је то неопходно, ажурирани. Узимајући у обзир сврху обраде, морају се предузети све

разумне мере којима се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања избришу или исправе („тачност“); 5) да се чувају у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде („ограничење чувања“); 6) да се обрађују на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“).

Ставом 2. истог члана приписано је да је руковалац одговоран за примену одредаба става 1. овог члана и мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

На основу члана 12. став 1. ЗЗПЛ, обрада је законита само ако је испуњен један од следећих услова:

- 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха;
- 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора;
- 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца;
- 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица;
- 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца;
- 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Ставом 2. истог члана прописано је да се тачка б) става 1. тог члана не примењује на обраду коју врши орган власти у оквиру своје надлежности.

Сходно претходно наведеном, пристанак лица није једини правни основ за обраду података о личности.

Члан 17. ЗЗПЛ прописује обраду тзв. посебних података о личности. Ставом 1. тог члана прописано је да је забрањена обрада којом се открива расно или етничко порекло, политичко мишљење, верско или филозофско уверење или чланство у синдикату, као и обрада генетских података, биометријских података у циљу јединствене идентификације лица, података о здравственом стању или података о сексуалном животу или сексуалној оријентацији физичког лица. Тачкама

од 1)–10) става 2. истог члана прописани су случајеви у којима је изузетно допуштена обрада из става 1. тог члана, те је, између осталог, тачком 8) прописано да је обрада дозвољена ако је неопходна у сврху превентивне медицине или медицине рада, ради процене радне способности запослених, медицинске дијагностике, пружања услуга здравствене или социјалне заштите, односно управљања здравственим или социјалним системима, на основу закона или на основу уговора са здравственим радником, ако се обрада врши од стране или под надзором здравственог радника или другог лица које има обавезу чувања професионалне тајне прописане законом или професионалним правилима.

Члан 21. ст. 1, 2. и 4. Закона о правима пацијената („Службени гласник РС“, бр. 45/13 и 25/19 – др. закон) прописује да подаци о здравственом стању, односно подаци из медицинске документације спадају у податке о личности и представљају нарочито осетљиве податке о личности пацијента, у складу са законом (став 1); да су податке из става 1. овог члана дужни да чувају сви здравствени радници, односно здравствени сарадници, као и друга лица запослена у здравственим установама, приватној пракси, организационој јединици високошколске установе здравствене струке која обавља здравствену делатност, другом правном лицу које обавља одређене послове из здравствене делатности у складу са законом, организацији обавезног здравственог осигурања, као и правном лицу које обавља послове добровољног здравственог осигурања, код којих је пацијент здравствено осигуран, а којима су ти подаци доступни и потребни ради остваривања законом утврђених надлежности (став 2); да су лица из става 2. овог члана, као и друга лица која неовлашћено, односно без пристанка пацијента или законског заступника, располажу подацима из медицинске документације у супротности са овим чланом, и неовлашћено износе у јавност те податке, одговорни за одавање нарочито осетљивих података, у складу са законом.

Члан 22. истог закона прописује да дужности чувања података из члана 21. став 1. овог закона надлежни здравствени радници, односно здравствени сарадници, као и друга лица запослена код послодаваца из члана 21. став 2. овог закона могу бити ослобођени само на основу писменог пристанка пацијента, односно његовог законског заступника, или на основу одлуке суда (став 1); ако је пацијент, односно законски заступник писменом изјавом или овлашћењем овереним код надлежног органа, а које се чува у медицинској документацији, дао пристанак на саопштавање података о здравственом стању, надлежни здравствени радник може саопштити податке о здравственом стању пацијента; да изузетно од става 2. овог члана надлежни здравствени радник може саопштити податке о здравственом стању пацијента

пунолетном члану уже породице, и у случају када пацијент није дао пристанак на саопштавање података о свом здравственом стању, али је саопштавање тих података неопходно ради избегавања здравственог ризика за члана породице.

Сагласно претходно наведеном, а при чињеници да је пацијент упућен на испитивање и оцену радне способности у Институт, погрешан је и на закону неоснован став пацијента да је дошло до „незаконитог располагања“ његовом медицинском документацијом, као и став да је у предметној ситуацији потребан пристанак као правни основ за обраду његових података о личности за обе здравствене установе, из разлога што је Институту, ради остваривања законом утврђених надлежности, неопходна његова медицинска документација из наведеног здравственог центра.

Број предмета: 072-21-4747/2025-07

1.18. Руковалац је користио систем видео-надзора у сврху контроле и евидентирања присутности на раду запосленог и као доказ у поступку изрицања дисциплинске мере

Из диспозитива:

Повереник је изрекао опомену руковоацу, зато што је податке о личности запосленог, прикупљене путем система видео-надзора, употребио у сврху контроле и евидентирања присутности на раду запосленог и као доказ у поступку изрицања дисциплинске мере, чиме је руковалац повредио одредбе члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, односно начело „законитости, поштења и транспарентности“, јер податке о личности запосленог није обрађивао у складу са ЗЗПЛ, односно другим законом којим се уређује обрада података о личности и одредбе члана 5. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ, односно начело „ограничења у односу на сврху обраде“, јер податке о личности запосленог није прикупљао у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите, и јер је исте податке даље обрађивао на начин који није у складу са тим сврхама.

Из образложења:

Током поступка надзора утврђено је да је руковалац у дисциплинском поступку вођеном против запосленог као доказ користио снимке који су прикупљени путем инсталираног система видео-надзора. С обзиром на то да другим законом, који регулише област рада и запошљавања (Закон о раду и Закон о евиденцијама у области рада), није прописано да се контрола и евидентирање присутности на раду

запослених врши путем система видео-надзора, као и да се иста обрада не спроводи сагласно одговарајућим одредбама Закона о приватном обезбеђењу, руковалац је повредио начело „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, јер није имао правни основ за описану обраду.

Употребом система видео-надзора у сврху контроле присуства запослених на раду и сходно томе ради утврђивања непоштовања радне дисциплине запосленог, руковалац је поступио супротно начелу „ограничења у односу на сврху обраде“ из члана 5. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ, јер податке о личности у предметном случају није прикупљао у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите, и јер је исте податке даље обрађивао на начин који није у складу са тим сврхама.

Поступање руковоаца:

На основу изречене корективне мере, руковалац се дописом број 32/10-4377-1875 од 12. 11. 2025. године изјаснио да „предметни подаци“ више нису предмет обраде, будући да је протекао рок њиховог чувања, услед чега је ограничена њихова даља обрада.

Руковалац се такође изјаснио да је, у циљу спречавања понављања сличних ситуација, предвидео следеће мере: успостављање интерног записника о приступима снимцима видео-надзора, ради евидентирања и контроле евентуалне неовлашћене обраде података; спровођење редовних контрола усаглашености са прописима из области заштите података о личности, које ће лице за заштиту података о личности спроводити најмање једном годишње; обезбеђивање да се снимци видео-надзора не користе ни код руковоаца ни код других лица у сврхе које нису у складу са законом и Одлуком о увођењу видео-надзора. Због основане сумње да је руковалац извршио прекршај из члана 95. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ, Повереник је поднео Захтев за покретање прекршајног поступка надлежном суду.

Број предмета: 072-04-3201/2025-07

1.19. Обрада података о личности путем система видео-надзора у јавном аутобуском превозу путника

Из диспозитива:

Опомиње се руковалац, зато што:

- 1) превозницима, са којима је закључио уговоре о јавно-приватном партнерству за поверавање обављања комуналне делатности јавног аутобуског градског, локалног и приградског превоза путника, упутио је обавештење о обавези да информишу

путнике о постојању видео-надзора у возилу и снимању путничког простора обележавањем возила налепницама чију је садржину одредио руковалац, а која не садржи све потребне информације прописане чланом 23. ЗЗПЛ, чиме је поступио супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ;

- 2) пре него што је започео са обрадом података у оквиру система видео-надзора, са превозницима са којима је закључио уговоре о јавно-приватном партнерству за поверавање обављања комуналне делатности јавног аутобуског градског, локалног и приградског превоза путника, као обрађивачима података о личности, обраду није уредио уговором или другим правно обавезујућим актом, закљученим у писаном облику, у складу са наведеном законском одредбом, чиме је поступио супротно члану 45. став 3. ЗЗПЛ.

Део утврђеног чињеничног стања:

На основу чињеница утврђених у поступку инспекцијског надзора установљено је да је Руковалац повредио одредбе ЗЗПЛ, као што је наведено у диспозитиву овог акта. Наиме, у поступку надзора утврђено је да је руковалац, превозницима, са којима су закључени уговори о јавно-приватном партнерству за поверавање обављања комуналне делатности јавног аутобуског градског, локалног и приградског превоза путника, упутио обавештење [...] од [...] о обавези да информишу путнике о постојању видео-надзора у возилу и снимању путничког простора, обележавањем возила налепницама чију је садржину одредио руковалац, при чему је за информисање путника коришћен само пиктограм видео-надзора, занемарујући обавезу пружања свих осталих информација из члана 23. ЗЗПЛ. Руковалац, у тренутку прикупљања података о личности, корисницима услуга јавног аутобуског превоза није пружио све релевантне информације у вези са обрадом података о личности прописане наведеном одредбом ЗЗПЛ, чиме је поступио супротно начелу законитости, поштења и транспарентности обраде из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, које подразумева да се подаци морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе.

Поред тога, утврђено је да је повређена одредба члана 45. став 3. ЗЗПЛ, јер руковалац са превозницима са којима су закључени уговори о јавно-приватном партнерству за поверавање обављања комуналне делатности јавног аутобуског градског, локалног и приградског превоза путника, као обрађивачима података о личности, пре него што је започео са обрадом података у оквиру система видео-надзора, обраду није уредио уговором или другим правно обавезујућим актом, закљученим

у писаном облику, што обухвата и електронски облик, који обавезује обрађивача према руковаоцу и који уређује предмет и трајање обраде, природу и сврху обраде, врсту података о личности и врсту лица о којима се подаци обрађују, као и права и обавезе руковаоца.

Поступање руковаоца:

Руковалац је Поверенику доставио допис којим је Повереник обавештен да је руковалац свим превозницима доставио нови изглед налепнице која се односи на обраду података о личности путем видео-надзора и да је постављање налепница у току, да је на интернет презентацији руковаоца постављено „Обавештење о обради података о личности путем система видео-надзора у возилима јавног превоза путника“, као и да су припремљене стандардне уговорне клаузуле које ће бити закључене са свим превозницима из уговора о јавно-приватном партнерству.

Број предмета: 072-04-3532/2024-07

1.20. Решењем средњој школи Х као руковаоцу забрањено је да врши обраду података о личности запослених и ученика путем видео-надзора инсталираног у две учионице: информатичком и кројачком кабинету; наложено је да обрише све податке о личности, односно, све снимке настале у раду тог видео-надзора и да о брисању тих података обавести запослене и ученике чији су снимци сачувани од момента инсталирања до момента када је видео-надзор искључен

Из диспозитива:

Руковалац је повредио одредбе члана 5. став 1. тач. 1, 2) и 3) ЗЗПЛ, јер податке о личности обрађује супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“, начелу „ограничења у односу на сврху обраде“ и начелу „минимизације података“.

Из образложења:

Повереник је преко овлашћеног лица, у складу са чланом 78. став 2. ЗЗПЛ, извршио ванредан теренски инспекцијски надзор над применом ЗЗПЛ од стране руковаоца, а на основу сазнања до којих је дошао из представке, којом је изражена сумња да се обрада података о личности путем инсталираног видео-надзора код руковаоца врши супротно одредбама ЗЗПЛ.

Чињенице, које су, као одлучујуће, утврђене у поступку надзора на основу изјава представника руковаоца, увидом у његову расположиву

документацију, те увидом у просторије и опрему на лицу места, јесу следеће:

- као непосредни разлог за увођење видео-надзора у кројачком кабинету наведено је оштећење професионалне пегле за коју је свако одбијао одговорност (односно наставници који надзиру коришћење пегле од ученика, као и поједини кварови на машинама у кројачком кабинету за које није могло да се докаже ко их је учинио), док је у информатичком кабинету било жалби наставника на затечено стање рачунара у смислу да су на рачунаре инсталиране апликације које су скинуте са интернета, а које ученицима нису потребне за наставу, што је додатно оптерећивало рад рачунара, а све то иако постоји свеска у коју се уписује када и ко користи тај кабинет;
- не постоји одлука руковоаца о увођењу видео-надзора;
- писаног обавештења наставницима и ученицима о намери увођења видео-надзора није било;
- камере су постављене на следећа места: у информатички кабинет једна камера је постављена на позицији која снима катедру наставника и све рачунаре за којима су ђаци у тој просторији, а друга је постављена на углу зида изнад врата те друге просторије истог кабинета и снима катедру наставника и ђаке који седе за осталим рачунарима; у кројачком кабинету једна камера је постављена на греду која се налази на средини плафона првог дела тог кабинета и снима девет машина за шивење и ученике и наставнике који ту бораве, док је друга камера постављена у другом делу тог кабинета на углу зида код прозора и снима осталих девет машина за шивење и кројачки сто који се налази испред пегле, односно не снима пеглу, тј. пегла се не види;
- увидом у слику видео-надзора у реалном времену на монитору утврђено је да се снимају наведени кабинети са свим већ претходно наведеним позицијама камера – осим обухвата пегле, која је, по казивању представника руковоаца, била предмет оштећења и разлог увођења видео-надзора.

Начела обраде података о личности из члана 5. став 1. тач. 1, 2) и 3) ЗЗПЛ прописују да се подаци о личности морају: 1) обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“). Законита обрада је обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада; 2) прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“); те 3) бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“).

Сходно наведеном, законита је она обрада података која се врши у складу са ЗЗПЛ или неким другим законом који уређује конкретну обраду података. Такође, да би обрада података била законита, поред правног основа, потребно је да постоји одређена, оправдана и законита сврха, да се могу обрађивати само подаци који су примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно за постизање сврхе обраде.

Обрада података о личности у области образовања и васпитања уређена је одредбама Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 10/19, 27/18 – др. закон, 6/20, 129/21 и 92/23) и посебно законима који се односе на основно, односно средње образовање. Предметним законима, међутим, није уређена обрада података о личности путем видео-надзора.

Имајући у виду да видео-надзор није предмет регулација ЗЗПЛ, а да снимање системом видео-надзора, само по себи, представља радњу обраде података о личности у складу са чланом 4. тачка 3) тог закона, на ову радњу обраде се у том случају примењују општа начела прописана у члану 5. став 1. тог закона, као и одређене одредбе Закона о приватном обезбеђењу („Службени гласник РС“, бр. 104/13, 42/15 и 87/18).

Законом о приватном обезбеђењу („Службени гласник РС“, бр. 104/13, 42/15 и 87/18) регулише се материја видео-надзора и то обавезно обезбеђење и заштита одређених објеката, послова и рад правних и физичких лица у области приватног обезбеђења, услове за њихово лиценцирање, начин вршења послова и остваривање надзора над њиховим радом.

Чланом 31. став 2. тог закона прописано је да техничка средства која се користе у обављању послова приватног обезбеђења није дозвољено користити на начин којим се нарушава приватност других.

Чланом 91. став 1. ЗЗПЛ прописано је да се на обраду у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредби овог закона. Ставом 2. истог члана прописано је да ако закон који уређује рад и запошљавање или колективни уговор садрже одредбе о заштити података о личности, морају се прописати и посебне мере заштите достојанства личности, легитимних интереса и основних права лица на које се подаци односе, посебно у односу на транспарентност обраде, размену података о личности унутар мултинационалне компаније, односно групе привредних субјеката, као и систем надзора у радној средини.

На основу члана 30. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ... 95/18) радни однос се заснива уговором о раду, док је чланом 34. став 1. истог закона прописано да запослени остварује права и обавезе из радног односа даном ступања на рад.

Ступањем на рад и уласком у радни простор, долази до одређеног умањења приватности сваког лица у својству запосленог, у односу на обим приватности коју исто лице има када је ван радног простора. Међутим, уласком у тзв. радни простор, запослени није у потпуности лишен своје приватности. Наиме, сваки запослени има право на одређену меру приватности коју он разумно очекује на месту свог рада и то како у односу на послодавца, тако и у односу на остатак окружења у коме обавља послове свог радног места.

Мера приватности запосленог, у делу који није регулисан законом, успоставља се и процењује на основу већ наведених начела обраде података из члана 5. став 1. ЗЗПЛ, узимајући у обзир природу посла који запослени обавља у оквиру делатности одређеног послодавца.

Руковаоцу је указано да се у пракси, камере постављају на местима одакле се улази у просторије које су намењене обављању редовних пословних активности код послодавца (ходници...), при чему се води рачуна и о углу под којим камере покривају одређени простор, како не би дошло до прекомерне обраде података о личности. Уколико код послодавца постоје радни процеси високог ризика (по здравље, безбедност, рад са новцем, опасним машинама, материјама и сл.), као и просторије са ограниченим приступом и нарочитим мерама заштите таквог приступа (сервер сале, лабораторије и сл.) тада је оправдано да се за надзор при раду и приступ тим просторијама користе и видео-надзор и по потреби додатне мере заштите (електронске браве са шифром, магнетне картице, итд.).

Међутим, природа посла који обављају запослени код предметног руковаоца, те руковање ученика справама потребним за практичну наставу у предметним учионицама (кабинетима), као и образовна делатност коју руковалац врши, не захтевају меру безбедности имовине и пословања која би оправдавала овако инвазиван утицај на приватност запослених и ученика код руковаоца, јер се иста сврха може остварити употребом мање података о личности и на мање инвазиван начин по приватност и друга права и слободе физичких лица.

Чланом 5. став 2. ЗЗПЛ прописано је да је руковалац одговоран за примену начела из става 1. тог члана.

Једно од тих начела је и начело „минимизације података“ из члана 5. став 1. тачка 3), које значи да је дозвољено обрађивати само оне податке који су примерени, битни и ограничени на оно што је непоходно у односу на сврху обраде. Наведено значи да се у сваком конкретном случају мора процењивати да ли је за **дотичну сврху** неопходна и примерена обрада одређеног податка или се сврха може постићи и обрадом неког другог податка.

Чињеница, која је у надзору утврђена, јесте да је као разлог (сврха) увођења видео-надзора наведено оштећење пегле у кројачком

кабинету, међутим, увидом на лицу места утврђено је да простор у коме је пегла смештена није у обухвату камере која је инсталирана у истом кабинету, што упућује да се подаци о личности путем видео-надзора прикупљају у сврху (заштита имовине школе) која очигледно није конкретно одређена, изричита и оправдана, дакле у супротности је са чланом 5. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ.

Такође, разлог (сврха) који је наведен за инсталирање камера видео-надзора у информатичком кабинету да је „било жалби наставника на затечено стање рачунара у смислу да су на рачунаре инсталиране апликације које су скинуте са интернета, а које ученицима нису потребне за наставу, што је додатно оптерећивало рад рачунара“, не упућује на неопходност обраде података путем видео-надзора у сврху заштите имовине школе, јер се апликације које наводно ученици скидају са интернета могу лако деинсталирати, а такво и слично понашање ученика спречити контролом присутног наставника.

Наведено указује да је снимање наставника и ученика системом видео-надзора у предметним кабинетима у супротности и са начелом законитости, поштења и транспарентности обраде из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ. Наиме, ово начело, осим поштовања прописа који се односе на обраду података, подразумева и примену стандарда поштења (правичности) обраде и значи да руковалац мора узети у обзир околности обраде и интересе лица чије податке обрађује овом радњом обраде, као и очекивања тих лица у погледу приватности у датим околностима обраде, а нарочито психолошки притисак који ова радња обраде засигурно проузрокује услед непрестаног снимања понашања запослених и ученика којим се нарушава неопходна мера приватности истих.

Наглашава се да претходно наведено не утиче на дозвољеност употребе система видео-надзора код руковаоца у просторима као што су ходници, испред улазних врата у учионице и томе слично.

Узимајући у обзир све чињенице битне за одлучивање у овом поступку надзора, као и наведене законске одредбе, утврђено је да руковалац врши обраду података о личности запослених и ученика путем видео-надзора у учионицама бр. 4 (информатички кабинет) и бр. 7 (кројачки кабинет) супротно одредбама члана 5. став 1. тач. 1, 2) и 3) ЗЗПЛ.

Број предмета: 072-21-2349/2024-07

1.21. Обрада података о личности запослених путем система видео-надзора у сврху евиденције и контроле радног времена

Из диспозитива:

Повереник је правном лицу X, као руковоаоцу подацима о личности, изрекао опомену, јер обрадом података о личности, тј. снимањем путем уређаја за видео-обезбеђење – камере постављене у канцеларији шефа смене у седишту руковоаоца, а ти подаци се односе на запослене који у току радног времена бораве или се крећу у том простору, повређује одредбе члана 5. став 1. тач. 1. и 2. ЗЗПЛ, односно начела „законитост, поштење и транспарентност“ и „ограничење у односу на сврху обраде“.

Из образложења:

У поступку надзора, између осталог, утврђено је: да је руковалац успоставио електронски систем евиденције и контроле радног времена путем ИДМ картица, у циљу утврђивања почетка и завршетка радног времена запослених, дужине трајања одмора у току рада и одсуства са рада у току радног времена, те да је видео-надзор увео ради спречавања злоупотребе система електронске контроле и евиденције радног времена, јер поједини запослени злоупотребљавају систем електронске контроле и евиденције радног времена тако што један запослени провлачи две или више ИДМ картица (тј. своју и картицу колеге / колегинице која није присутна); да је надзирани субјекат самостално поставио предметни видео-надзор – једну камеру у канцеларији шефа смене, у којој је постављен наведени електронски систем евиденције и контроле радног времена путем ИДМ картица; да предметна камера врши снимање у реалном времену и да је усмерена ка апарату за евидентирање радног времена, у циљу надзора над системом електронске контроле и евиденције радног времена.

Чланом 5. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ прописано је да се подаци о личности морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе, те да је законита обрада она обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада („законитост, поштење и транспарентност“). Тачком 2. став 1. истог члана прописано је да се подаци о личности морају прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“). Ставом 2. истог члана прописано је да је руковалац одговоран за примену одредаба из става 1. овог члана и да мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Чланом 12. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је обрада законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Чланом 91. став 1. ЗЗПЛ прописано је да се на обраду података о личности у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредби овог закона.

Чланом 12. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење, у даљем тексту: ЗОР) прописано је, између осталог, да запослени има право на заштиту личног интегритета и достојанство личности.

Чланом 2. став 1. тач. 1. и 4. Закона о евиденцијама у области рада („Службени лист СРЈ“, бр. 46/96 и „Службени гласник РС“, бр. 101/05 – др. закон и 36/09 – др. закон, у даљем тексту: ЗЕОР) прописано је да се у области рада установљава евиденција о запосленим лицима и евиденција о зарадама запослених. Чланом 5. став 1. тачка 13. ЗЕОР прописано је да евиденција о запосленим лицима садржи радно време – у часовима (недељно). Чланом 23. ЗЕОР прописано је да се у евиденцију о зарадама запослених лица уносе подаци о радном времену, бруто заради, нето заради, нето накнади зараде, бруто накнади зараде из средстава послодавца, додацима, накнадама и другим примањима, као и бруто зарадама оствареним на терет других послодаваца, док је чланом 24. истог закона прописано да евиденција о зарадама запослених лица, између осталог, садржи и податке о радном времену и његовом коришћењу.

Обрада података о личности путем видео-обезбеђења и других техничких средстава уређена је Законом о приватном обезбеђењу („Службени гласник РС“, бр. 104/13, 42/15 и 87/18, у даљем тексту: ЗПО), док је начин вршења послова техничке заштите и коришћења

техничких средстава у обављању послова приватног обезбеђења, укључујући и видео-обезбеђење, ближе уређен Правилником о начину вршења послова техничке заштите и коришћења техничких средстава („Службени гласник РС“, број 91/19).

Техничка заштита је обезбеђење лица и имовине које се врши техничким средствима и уређајима, њиховим планирањем, пројектовањем, уградњом и одржавањем, како је то прописано чланом 3. став 1. тачка 22. ЗПО.

Чланом 29. ЗПО прописано је да се послови техничке заштите врше употребом техничких средстава и уређаја за спречавање противправних радњи према лицима, имовини или пословању, а нарочито за заштиту од: 1) недозвољеног приступа у просторе и објекте који се обезбеђују; 2) изношења, односно отуђења и неовлашћеног коришћења штићених предмета; 3) уношења оружја, експлозивних, радиоактивних и других опасних предмета и материја; 4) провале, диверзије и насилног напада на објекат или одузимање предмета; 5) неовлашћеног приступа подацима и документацији; 6) заштиту возила за транспорт новца и других превозних средстава; 7) других идентификованих ризика.

Чланом 30. став 1. ЗПО прописано је, између осталог, да се употребом техничких средстава и уређаја за обезбеђење лица, имовине и пословања сматрају услуге које се пружају применом појединачних или функционално повезаних периметарских мера, уређаја и система за: противпровалну и противпрепадну заштиту, заштиту од пожара, видео-обезбеђење, контролу приступа, социјалне аларме, сателитско праћење возила (ГПС), електрохемијску заштиту вредности, механичку заштиту и заштиту података.

Чланом 31. ЗПО прописано је да се техничка заштита спроводи на подручју штићеног објекта или простора, приликом обезбеђења штићених лица, имовине и пословања, или приликом обезбеђења транспорта новца и вредносних пошилики, и да техничка средства која се користе у обављању послова приватног обезбеђења није дозвољено користити на начин којим се нарушава приватност других.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања да руковалац користи снимке са камере за видео-надзор у сврху надзора над системом електронске контроле и евиденције радног времена, односно у сврху спречавања злоупотребе система електронске контроле и евиденције радног времена, а имајући у виду одредбе ЗЗПЛ које се односе на начела „законитост, поштење и транспарентност“ и „ограничење у односу на сврху обраде“, одредбе ЗОР и ЗЕОР које се односе на законско овлашћење руковооца да податке о радном времену запослених обрађује у оквиру евиденција које се воде у области рада, као и одредбе ЗПО које се односе на сврху и начин вршења техничке заштите употребом

видео-обезбеђења, руковалац, на описани начин, врши обраду података о личности запослених супротно члану 5. став 1. тач. 1. и 2. ЗЗПЛ, којим је прописано да је законита обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада, те да се подаци о личности морају прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите, и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама.

Руковоаоцу се посебно указује да му се овим не оспорава његово законско овлашћење да податке о радном времену запослених обрађује у оквиру евиденција које се воде у области рада, као и да се, имајући у виду да другим законима није прописана обрада података о личности запослених у смислу увида у снимке са камере за видео-надзор у сврху контроле евидентирања радног времена запослених, законитост предметне обраде процењује на основу одредаба ЗЗПЛ.

Број предмета: 072-21-1549/2024-07

1.22. Обрада података о личности станара стамбене заједнице прикупљених путем система видео-надзора

Из диспозитива:

Повереник је стамбеној заједници Х, као руковоаоцу подацима о личности, изрекао опомену јер врши обраду података о личности путем система видео-надзора, постављеног и одржаваног од стране предузетника без важеће лиценце, прописане Законом о приватном обезбеђењу, и јер је на огласној табли, у улазу стамбене зграде, објавила фотографије физичких лица, преузете из система видео-надзора и исте, без правног основа, учинила доступним неодређеном броју трећих лица, чиме је поступила супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“, прописаним чланом 5. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ; затим је објављивањем предметних фотографија физичких лица, прикупљених путем система видео-надзора, податке о личности тих лица даље обрадила на начин који није у складу са сврхом за коју су прикупљени, поступила супротно начелу „ограничења у односу на сврху обраде“ прописаним чланом 5. став 1. тачка 2. овог закона; и преко мобилне апликације и ТВ пријемника одређеном броју станара омогућила у реалном времену праћење слике са камера за видео-надзор, постављених у заједничким просторијама зграде, а ти подаци се односе на станаре и друга лица која бораве или се крећу у том простору, чиме је поступила супротно начелу „минимизације података“ прописаним чланом 5. став 1. тачка 3. истог закона.

Из образложења:

У поступку надзора, између осталог, утврђено је, да је руковалац на огласној табли у улазу стамбене зграде објавио фотографије физичких лица и то једног станара зграде и једног НН лица, претходно преузевши исте из система видео-надзора зграде; да је професионална управница предметне фотографије објавила како би станари евентуално препознали учиниоце крађа извршених у згради; да приступ систему видео-надзора и то праћењу слике у реалном времену, преко апликације на мобилним телефонима, уживају професионална управница и неколико станара зграде, док остали станари уживају могућност праћења слике у реалном времену преко ТВ пријемника.

Чланом 5. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ прописано је да се подаци о личности морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе, те да је законита обрада она обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада („законитост, поштење и транспарентност“). Тачком 2. истог става је прописано да се подаци о личности морају прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“). Тачком 3. је прописано да подаци о личности морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“). Ставом 2. истог члана је прописано да је руковалац одговоран за примену одредаба из става 1. овог члана и да мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Чланом 12. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је обрада законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковаоца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковаоца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковаоца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Обрада података о личности путем видео-обезбеђења и других техничких средстава уређена је Законом о приватном обезбеђењу

(„Службени гласник РС“, бр. 104/13, 42/15 и 87/18, у даљем тексту: ЗПО), док је начин вршења послова приватног обезбеђења, укључујући и видео-обезбеђење, ближе уређен Правилником о начину вршења послова техничке заштите и коришћења техничких средстава („Службени гласник РС“, бр. 91/19).

Чланом 3. став 1. тачка 22) ЗПО прописано је да је техничка заштита обезбеђење лица и имовине које се врши техничким средствима и уређајима, њиховим планирањем, пројектовањем, уградњом и одржавањем.

Чланом 6. став 1. ЗПО, између осталог, прописано је да правна лица и предузетници за приватно обезбеђење, под условима прописаним овим законом, могу имати лиценцу за послове: процене ризика у заштити лица, имовине и пословања, као и планирања, пројектовања и надзора над извођењем система техничке заштите, монтаже, пуштања у рад, одржавања система техничке заштите и обуке корисника.

Чланом 8. став 1. ЗПО прописано је да послове приватног обезбеђења могу вршити правна лица, предузетници и физичка лица која имају лиценцу за вршење послова приватног обезбеђења, издату од стране Министарства унутрашњих послова (у даљем тексту: Министарство).

Чланом 20. став 3. ЗПО прописано је да се за вршење послова приватног обезбеђења не може ангажовати правно лице и предузетник који нема лиценцу.

Чланом 30. став 1. ЗПО, између осталог, прописано је да се употребом техничких средстава и уређаја за обезбеђење лица, имовине и пословања сматрају услуге које се пружају применом појединачних или функционално повезаних периметарских мера, уређаја и система за: противпровалну и противпрепадну заштиту, заштиту од пожара, видео-обезбеђење, контролу приступа, социјалне аларме, сателитско праћење возила (ГПС), електрохемијску заштиту вредности, механичку заштиту и заштиту података.

Чланом 31. став 2. ЗПО прописано је да техничка средства која се користе у обављању послова приватног обезбеђења није дозвољено користити на начин којим се нарушава приватност других.

Чланом 68. став 1. ЗПО прописано је да се подаци који су прикупљени у вршењу посла приватног обезбеђења могу користити само у сврху за коју су прикупљени и не могу се уступати трећим лицима или јавно објављивати, осим ако је другачије прописано или уговорено.

Имајући у виду одредбе ЗЗПЛ које се односе на начела „законитост, поштење и транспарентност“, као и одредбе ЗПО које се односе на сврху и начин вршења техничке заштите употребом видео-обезбеђења, руковалац обрадом података о личности путем система видео-надзора, постављеног и одржаваног од стране предузетника без важеће лиценце прописане ЗПО, обрађује податке о личности супротно том закону, чиме и члану 5. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ, којим је прописано

да је законита обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада.

Руководилац је, објављивањем фотографија физичких лица на огласној табли стамбене заједнице, претходно прикупљених путем система видео-надзора, на описани начин, податке о личности тих лица, без правног основа учинио доступним неодређеном броју трећих лица, чиме је податке о личности, прикупљене у конкретно одређене сврхе, даље обрадио на начин који није у складу са тим сврхама, услед чега је повредио начело „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ и начело „ограничења у односу на сврху обраде“ из члана 5. став 1. тачка 2. овог закона.

Омогућавање станарима праћења слике са камера у реалном времену, преко интерне или јавне кабловске телевизије или мобилне апликације, односно других средстава за електронске комуникације којима се такви снимци могу пренети, било у тренутку њиховог настанка било након тога, широком кругу корисника омогућава да неограничено, без стварне потребе и разлога, задиру у приватност грађана, тј. других станара и лица која им долазе у посету, што је супротно начелу „минимизације података“ из члана 5. став 1. тачка 3. ЗЗПЛ. У вези са наведеним, руковоаоцу се указује да се морају осигурати интегритет и поверљивост података, што би значило да треба спровести техничке, организационе и кадровске мере, како би систем који се користи за вршење видео-надзора и записи из тог система били заштићени од случајног или незаконитог уништења, губитка, измене, неовлашћеног откривања или приступа подацима о личности. То подразумева и да приступ снимцима из система видео-надзора, укључујући праћење слике са камера у реалном времену, буде доступно само оном лицу коме је то неопходно да би се остварила сврха обраде.

Број предмета: 072-21-2453/2025-07

1.23. Обрада података о личности аудио-снимањем одлазних позива

Из диспозитива:

Опомиње се банка, као руководилац, јер је: аудио-снимањем одлазних позива контакт центра извршила обраду података о личности супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ и с тим у вези члана 5. став 2. ЗЗПЛ, чиме је наведену обраду извршила без одговарајућег правног основа из члана 12. став 1. ЗЗПЛ; аудио-снимањем долазних и одлазних позива контакт центра извршила обраду података о личности супротно члану 23. став 1. тачка 3. ЗЗПЛ, чиме је поступила и супротно начелу „

законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ и с тим у вези члана 5. став 2. ЗЗПЛ, јер лицима на која се подаци односе није пружила информацију о сврси намераване обраде.

Из образложења:

Повереник је примио представку поводом обраде података о личности од стране руковоаца, у вези са снимањем телефонских разговора без јасног и благовременог обавештавања, као и због несагласности између праксе руковоаца и званичне Информације о обради података о личности доступне на његовој интернет страници. Подносилац представке наводи да је контактиран од стране контакт центра руковоаца телефонским путем, да није обавештен о снимању разговора; да је на крају на упит подносиоца представке потврдио да се сви разговори снимају, што је у супротности са информацијом која је доступна у документу Информације о обради података о личности. Такође, у представци се наводи да је у вези са захтевом подносиоца представке за приступ подацима о личности руковалац навео да је утврђено да предметни разговори нису снимљени.

Приликом вршења инспекцијског надзора и на основу писаног изјашњења руковоаца, утврђено је да: како је реч о одлазном позиву, а с обзиром на то да контакт центар руковоаца не врши снимање одлазних позива, односно позива које руковалац упуту ка корисницима, снимци разговора вођени са корисником нису снимљени и доступни; на упит корисника о снимању разговора запослени у контакт центру руковоаца, који је обавио телефонске разговоре са корисником, објаснио је да се телефонски разговори са контакт центром иначе могу снимати, а у сврхе побољшања квалитета пружених услуга; наведено се односи искључиво на долазне позиве; не искључује се могућност неспоразума у комуникацији и евентуалне оперативне грешке запосленог, али се напомиње да руковалац не врши снимање одлазних позива; контакт центар руковоаца снима део долазних позива на основу легитимног интереса у складу с чланом 12. став 1. тачка б) ЗЗПЛ, а у сврху унапређења квалитета корисничке подршке; снимци се користе искључиво за интерну обуку агената контакт центра, с циљем побољшања комуникације и пружања квалитетније услуге корисницима; сви корисници се пре почетка успостављеног разговора са контакт центром руковоаца аутоматски обавештавају путем гласовне поруке да њихов позив може бити снимљен и коришћен у сврху побољшања квалитета услуге; обрада обухвата аудио-снимке разговора, као и основне информације о позиву (датум, време и број са којим је позив примљен); информације из члана 23. ЗЗПЛ пружају се путем документа Информације о обради података о личности који је доступан на сајту руковоаца.

Овлашћена лица Повереника извршила су увид у базу за чување аудио-фајлова телефонских разговора, при чему је утврђено да приликом насумичног одабира три разговора које је обавио агент, а позиве је иницирао руковалац (одлазни позиви), корисници нису били обавештени да разговор може бити снимљен.

Овлашћена лица Повереника су позивом контакт центра руковаоца (долазни позиви) утврдила да је одабиром опције одређене услуге на самом почетку разговора корисник обавештен путем гласовне поруке да разговор може бити снимљен.

Увидом у документ Информације о обради података о личности који је био објављен на сајту руковаоца на дан вршења инспекцијског надзора, утврђено је да се у истом у делу „Врсте података о личности који се обрађују – (Б) Остале врсте података“, између осталог, наводи следеће: „Уколико са Контакт центром Банке комуницирате телефоном, потребно је да знате да се телефонски разговори снимају, о чему ћемо Вас упозорити на почетку телефонског разговора пре него започне снимање, тако да имате могућност да одустанете од разговора.“

Увидом у документ Тест равнотеже интереса банке и лица које се банци обрати путем контакт центра утврђено је да је руковалац извршио процену легитимног интереса у вези са аудио-снимањем позива када се лице обрати руковаоцу путем контакт центра (долазни позиви) како би се унапредио рад контакт центра руковаоца.

Чланом 5. став 1. ЗЗПЛ утврђена су начела обраде података о личности.

Чланом 12. став 1. ЗЗПЛ прописано да је обрада података о личности законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог с лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковаоца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковаоца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковаоца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Члан 23. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ прописује да, ако се подаци о личности прикупљају од лица на које се односе, руковалац је дужан да у тренутку прикупљања података о личности том лицу пружи информације о сврси намераване обраде и правном основу за обраду.

У поступку предметног инспекцијског надзора утврђено је да је руковалац вршио аудио-снимања одлазних позива контакт центра руковаоца, а да за ту обраду података није испуњен услов законите обраде из члана 12. став 1. тачка б) ЗЗПЛ, јер руковалац није у могућности да предочи Поверенику примену тог основа у смислу одредбе члана 5. став 2. ЗЗПЛ, што подразумева да достави Поверенику доказ да је пре започињања обраде извршена процена њене неопходности у циљу остваривања његовог легитимног интереса или таквог интереса треће стране над којим нису претежнији интереси или основна права и слободе лица на која се подаци односе који захтевају заштиту података, нити је предочио да је за ту обраду података испуњен неки други услов законите обраде из члана 12. став 1. ЗЗПЛ, чиме је руковалац поступио супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ и с тим у вези члана 5. став 2. ЗЗПЛ.

Такође, како је у поступку инспекцијског надзора утврђено да руковалац лицима на које се подаци односе информације из члана 23. ЗЗПЛ пружа путем наведеног документа Информације о обради података о личности, те да у истом није прецизирано да ли се снимање телефонских разговора са контакт центром односи на долазне или одлазне позиве, односно који позиви могу бити снимљени, као ни сврха у коју се врши аудио-снимање тих позива, то је руковалац наведеном обрадом података повредио исту одредбу ЗЗПЛ, као и начело „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ и с тим у вези члана 5. став 2. ЗЗПЛ, јер није предочио примену тог начела.

Број предмета: 072-21-2828/2024-07

1.24. Јавно предузеће, које врши наплату паркирања, уступило је податке о личности корисника услуга другом привредном друштву, ради наплате доспелог, неплаћеног потраживања без обавештавања корисника да је дошло до промене повериоца

Из диспозитива:

Повереник је изрекао опомену руковаоцу, јер је податке о личности корисника услуга паркиралишта, који нису извршили уплату накнаде по основу издатих доплатних паркинг карти, Уговором о уступању потраживања уз накнаду пренео другом привредном друштву, и то податке о: имену и презимену, јединственом матичном броју грађана и адреси пребивалишта, а да претходно о уступању није обавестио лица на која се подаци о личности односе, чиме је повредио начело „законитости, поштења и транспарентности“ из одредбе члана 5. став. 1. тачка 1) ЗЗПЛ.

Из образложења:

У поступку инспекцијског надзора утврђено је да је руковалац повредио начело „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, јер је податке које је претходно прибавио од Министарства унутрашњих послова за потребе покретања поступка принудне наплате на основу издатих, а неплаћених посебних паркинџ карата пренео другом привредном друштву, и то податке о имену и презимену дужника, ЈМБГ дужника и њиховој адреси пребивалишта, а да лицима на која се подаци односе није пружио неопходне информације из члана 24. ЗЗПЛ, да би се обезбедила поштена и транспарентна обрада. Наиме, ЗЗПЛ захтева поштену и транспарентну обраду података о личности, што у конкретном случају подразумева право корисника услуга да буду информисани о томе како руковалац користи њихове податке и зашто. Транспарентна обрада подразумева да руковалац јасно обавести кориснике да прикупља податке о њима, врсту података коју прикупља и сврху обраде података, ко ће подацима имати приступ и под којим околностима, и то све на лако доступан и разумљив начин, користећи јасан и једноставан језик.

Поступање руковаоца:

Поступајући по опомени, руковалац је Поверенику доставио обавештење у коме је, између осталог, навео да је престао са уступањем ненаплаћених потраживања другом привредном друштву, те да у складу са тим не постоји могућност понављања утврђене повреде одредби ЗЗПЛ.

Број предмета: 072-21-2445/2025-07

1.25. Обрађивач поступао супротно правно обавезујућем акту којим је уређен однос са руковаоцем**Из диспозитива:**

Опомиње се агенција за заступање у осигурању, у својству обрађивача, а у вези са обрадом података о личности коју врши у име руковаоца, јер је повређено начело „интегритета и поверљивости“ из члана 5. став 1. тачка 6) ЗЗПЛ, којим је утврђено да се подаци о личности морају обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера, а у вези са чланом 45. ЗЗПЛ. Наиме, обрађивач је објављивањем видеа на друштвеној мрежи Инстаграм, као и на повезаној друштвеној

мрежи Фејсбук, у сврху промоције осигурања и подизања свести о корисности осигурања, открио податке о личности уговарача осигурања и два осигураника (малолетне деце уговарача осигурања), а који се односе на следеће податке о личности тих лица: ЈМБГ, име и презиме, адресу становања, занимање, сродство, датум рођења, број телефона и потпис, и то у оквиру Понуде за осигурање живота, чиме је повредио наведене одредбе ЗЗПЛ.

Из образложења:

Повереник је примио представку у којој се наводи да је агенција за заступање у осигурању на свом Инстаграм профилу објавила видео где се јасно виде поверљиви лични подаци уговарача и његове малолетне деце, ЈМБГ, име, презиме, адреса становања на полиси који је закључила код пружаоца услуга осигурања.

Поводом наведене представке, у циљу прикупљања података од значаја за евентуално вршење ванредног инспекцијског надзора, Повереник је најпре затражио од пружаоца услуга осигурања као руковођа, да се изјасни у погледу навода из примљене представке.

Том приликом руковођац је навео следеће:

„Према члану 97. Закона о осигурању (‘Службени гласник РС’, бр. 139/14 и 44/21), заступник обавља послове заступања у осигурању, односно послове покретања, предлагања или обављања послова припреме и закључивања уговора о осигурању у наше име и за наш рачун, а на основу уговора о заступању у осигурању. Однос између нашег друштва и заступника уређен је Уговором о заступању у осигурању и Споразумом о обради података о личности у писменом облику, у складу са чланом 45. ставови 3. и 4. ЗЗПЛ, према коме је заступник обрађивач у односу на руковођа. Заступник на основу потписаног Споразума о обради, члан 5. став 1. алинеје 10. и 11. био дужан да све податке о личности који су му поверени или стављени на располагање у вези са спровођењем основног уговора, односно уговора о заступању у осигурању, чува као поверљиве и тајне, као и да не открива, не чини доступним и не преноси податке о личности на било која трећа лица без претходне сагласности руковођа, осим уколико је дужан у складу са законом.“

Поред тога, руковођац је додао да је наложено обрађивачу да са друштвених мрежа уклони видео-запис у коме су објављени подаци о личности, те да су добили информацију да је видео обрисан, а прибављена је и изјава обрађивача о разлозима његовог поступања.

У вези са тим, овлашћена лица Повереника су извршила ванредан инспекцијски надзор над руковођацем и агенцијом за заступање у осигурању, као обрађивачем, а предмет надзора је откривање података о личности на Инстаграм профилу и другим друштвеним мре-

жама обрађивача, који су настали у вези са делатношћу заступања у осигурању.

У вези са постављеним питањима, представници руковооца и обрађивача су кумулативно дали следећи одговор.

„Агенција за заступање у осигурању је у односу на осигуравајућу кућу, у смислу ЗЗПЛ, у својству обрађивача, који је ангажован за послове заступања у осигурању. У смислу ЗЗПЛ руковалац са обрађивачем има закључен Споразум о обради података о личности. Примену одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера заштите података о личности руковалац је са обрађивачем утврдио чланом 5. Споразума о обради података о личности. Обрађивач своје поступање у смислу заступања у осигурању спроводи у складу са Уговором о заступању и Споразумом о обради података о личности. Обрађивач располаже друштвеном мрежом Инстаграм и Фејсбук, које користи ради промоције и подизања свести о важности и потреби осигурања, као и за промоцију личне продукције. У конкретном случају предметни видео је био објављен на друштвеној мрежи Инстаграм, али је, пошто се ради о повезаним мрежама и налозима, уједно објављен и на друштвеној мрежи Фејсбук. Обрађивач иначе не објављује податке о личности на тим друштвеним мрежама, већ је у конкретном случају приликом промоције и подизања свести о важности и потреби осигурања насталим видео-записом нехотично дошло до откривања података о личности 3 (три) лица (оца и двоје малолетне деце), а чији су подаци само прикупљени у сврху припреме и закључења уговора до чијег закључења није дошло. Руковалац се тек након обраћања овлашћеног лица Повереника упознао са конкретним поступањем обрађивача, контактирао га, којом приликом је извршено брисање предметних снимака са обе друштвене мреже, те је обрађивач додатно упознат са дозвољеношћу обраде података о личности у сврху заступања у осигурању.“

У том смислу, Повереник је утврдио да су чланом 4. Споразума о обради података о личности између руковооца и обрађивача утврђене обавезе руковооца. Према том споразуму, руковалац је у обавези да: обрађивачу достави важеће обрасце обавештења о обради података о личности и изјаве сагласности за обраду података о личности; обрађивачу благовремено доставља писмена упутства о начину обраде података о личности; предузме све потребне техничке и организационе мере у погледу ИТ инфраструктуре, како би спречио повреду података о личности; на захтев обрађивачу достави интерна акта којима се регулише обрада података о личности; пружи обрађивачу сву помоћ која је разумно неопходна како би обрађивач испунио своје обавезе предвиђене овим споразумом и Законом; одреди одговорно лице за обраду података о личности овлашћено за давање одговора у вези с обрадом података по основном уговору.

Даље су чланом 5. Споразума утврђене и обавезе обрађивача.

У вези са утврђеним чињеничним стањем и околностима конкретног случаја, Повереник је изрекао опомену из следећих разлога.

У тачки 8) истог члана ЗЗПЛ дефинисано је да је руковалац физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно с другима одређује сврху и начин обраде, као и да се законом којим се одређује сврха и начин обраде, може одредити и руковалац или прописати услови за његово одређивање.

Тачком 9) овог члана ЗЗПЛ дефинисано је да је „обрађивач“ физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковоаца.

Начела обраде података о личности прописана су одредбама члана 5. став 1. ЗЗПЛ.

Чланом 12. ЗЗПЛ прописано је да је обрада законита само ако је испуњен један од услова из тач. 1)–6).

Даље, чланом 45. став 1. ЗЗПЛ прописано је да, ако се обрада врши у име руковоаца, руковалац може да одреди као обрађивача само оно лице или орган власти који у потпуности гарантује примену одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера, на начин који обезбеђује да се обрада врши у складу са одредбама овог закона и да се обезбеђује заштита права лица на које се подаци односе. Обрада од стране обрађивача мора бити уређена уговором или другим правно обавезујућим актом, који је закључен, односно усвојен у писменом облику, што обухвата и електронски облик, који обавезује обрађивача према руковоацу и који уређује предмет и трајање обраде, природу и сврху обраде, врсту података о личности и врсту лица о којима се подаци обрађују, као и права и обавезе руковоаца (став 3. истог члана ЗЗПЛ). Ставом 4. истог члана ЗЗПЛ прописано је да се уговором или другим правно обавезујућим актом из става 3. овог члана ЗЗПЛ прописује да је обрађивач дужан да: 1) обрађује податке о личности само на основу писмених упутстава руковоаца, укључујући и упутство у односу на преношење података о личности у друге државе или међународне организације, осим ако је обрађивач законом обавезан да обрађује податке. У том случају, обрађивач је дужан да обавести руковоаца о тој законској обавези пре започињања обраде, осим ако закон забрањује достављање тих информација због потребе заштите важног јавног интереса; 2) обезбеди да се физичко лице које је овлашћено да обрађује податке о личности обавезало на чување поверљивости података или да то лице подлеже законској обавези чувања поверљивости података; 3) предузме све потребне мере у складу са чланом 50. овог закона; 4) поштује услове за поверавање обраде другом обрађивачу из ст. 2. и 7. овог члана; 5) узимајући у обзир природу обраде, помаже руковоацу применом одговарајућих техничких, орга-

низационих и кадровских мера, колико је то могуће, у испуњавању обавеза руковоаоца у односу на захтеве за остваривање права лица на које се подаци односе из Главе III овог закона; 6) помаже руковоаоцу у испуњавању обавеза из члана 50. и чл. 52–55. овог закона, узимајући у обзир природу обраде и информације које су му доступне; 7) после окончања уговорених радњи обраде, а на основу одлуке руковоаоца, избрише или врати руковоаоцу све податке о личности и избрише све копије ових података, осим ако је законом прописана обавеза чувања података; 8) учини доступним руковоаоцу све информације које су неопходне за предочавање испуњености обавеза обрађивача прописаних овим чланом, као и информације које омогућавају и доприносе контроли рада обрађивача, коју спроводи руковалац или друго лице које он за то овласти.

Имајући у виду наведено, утврђено је да је руковалац правно обавезујућим актом обавезао обрађивача: да примењује одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, на начин који обезбеђује да се обрада врши у складу са одредбама ЗЗПЛ и да се обезбеђује заштита права лица на које се подаци односе; да не открива, не чини доступним и не преноси податке о личности на било која трећа лица без претходне сагласности руковоаоца, осим ако је дужан, у складу са Законом; да обезбеди да се физичко лице које је овлашћено да обрађује податке о личности обавезало на чување поверљивости података или да то лице подлеже законској обавези чувања поверљивости података; да све податке о личности који су му поверени или стављени на располагање у вези са спровођењем основног уговора, као и након престанка важења основног уговора чува као поверљиве и тајне; не открива, не чини доступним; не преноси податке о личности на било која трећа лица без претходне сагласности руковоаоца, осим уколико је дужан у складу са Законом.

У вези са тим, Повереник је утврдио да је обрађивач поступио супротно Споразуму, тако што је објављивањем видеа на друштвеној мрежи Инстаграм, као и на повезаној друштвеној мрежи Фејсбук, у сврху промоције осигурања и подизања свести о корисности осигурања, открио податке о личности уговарача осигурања и два осигураника (малолетне деце уговарача осигурања), а који се односе на следеће податке о личности тих лица: ЈМБГ, име и презиме, адресу становања, занимање, сродство, датум рођења, број телефона и потпис и то у оквиру Понуде за осигурање живота, чиме је поступио супротно начелу „интегритета и поверљивости“, из члана 5. став 1. тачка б) ЗЗПЛ, а у вези са чланом 45. ЗЗПЛ.

1.26. Откривање података о личности садржаних у изводу промета по текућем рачуну

Из диспозитива:

ОПОМИЊЕ СЕ синдикална организација јер је чињењем доступним извода промета по текућем рачуну, на својој веб-страници, извршила откривање података о личности садржаних у изводу промета на рачуне физичких лица, чиме је повредила одредбе члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, а самим тим је обраду података о личности извршила без одговарајућег правног основа из члана 12. став 1. овог закона и супротно одредбама члана 17. ст. 1. и 2. овог закона, које се односе на обраду посебних врста података о личности, којима припада и податак о чланству у синдикату.

Из образложења:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности примио је представку у вези с „неовлашћено претходно објављеним личним подацима (имена и презимена подносиоца притужби, бројеви текућих рачуна и сврха плаћања) на веб-сајту“, који се односе на податке о члановима синдикалне организације.

С тим у вези, синдикалној организацији, као руковооцу, упућен је захтев за писано изјашњење, у вези с којим се изјаснила на следећи начин.

„Имајући у виду да је синдикална организација на челу са легалним руководством рачуне повратила, када се окончао судски поступак, руководство је ради транспарентности новчаних токова, што представља једно од основних начела синдикалног организовања, будући да се синдикална организација финансира од чланарина својих чланова који имају пуно право да знају на шта се троши њихов новац, објавила изводе са рачуна синдикалне организације за протеклих 7 година. У моменту објављивања, синдикална организација није имала сазнања да ће на тим рачунима бити подаци о уплатама које су вршене на рачуне физичких лица, будући да то није уобичајено за синдикалну организацију и иста по правилу не врши уплате на рачуне физичких лица, већ, напротив, иста се финансира из чланарина физичких лица преко уплата које врши послодавац на основу административних забрана са зарада запослених. Будући да је реч о периоду од чак 7 година, синдикална организација је одмах након увида да су уплате вршене и на приватне рачуне физичких лица, обрисала све изводе са свог званичног сајта.“

Након писаног изјашњења руковооца, извршен је ванредан теренски инспекцијски надзор.

Приликом вршења инспекцијског надзора, Записником је утврђено следеће.

Ради транспарентног управљања финансијским токовима надзираног субјекта и обавештавања чланова синдиката на својој интернет презентацији, руковалац је објавио изводе с текућег рачуна (који су му, први пут након седам година, учињени доступним од стране банака), који се односе на пословање претходног руководства руковоаца. Под претпоставком да предметни изводи не би требало да садрже податке о физичким лицима (плаћања би требало да се односе на односе руковоаца с правним лицима) надзирани субјекат је, без детаљног прегледања предметних трансакција, исте и објавио на својој интернет адреси. Законски заступник руковоаца је указао да је подносилац представке поднео притужбу Поверенику пре свега из разлога што су из података о извршеним новчаним трансакцијама који су објављени видљиве злоупотребе заједничких средстава чланова синдиката, као и потенцијална кривична дела, за шта је одговорно претходно руководство које је ту руководећу функцију обављало на основу избора који су поништени правноснажном судском пресудом, а о тим новчаним злоупотребама руковалац пре објављивања извода на својој интернет страници није имао сазнања, будући да је законито руководство рачуне у банци преузело након седам година. Изводе са подацима који су били објављени на интернет адреси руковоаца стопирао је провајдер веб-хостинга.

Том приликом су преузети и овлашћеном лицу Повереника, након вршења инспекцијског надзора, достављени релевантни документи и докази који доказују својство руковоаца као синдикалне организације.

Поступајући по наведеној представци и извршеном ванредном инспекцијском надзору, Повереник је изрекао опомену из следећих разлога.

Одредбама члана 5. став 1. тач. 1)–6) ЗЗПЛ прописана су начела обраде података о личности, те се подаци о личности морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе; законита обрада је она обрада која се врши у складу с овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада („законитост, поштење и транспарентност“); прикупљати податке у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите, а даље се не могу обрађивати на начин који није у складу с тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“); морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“); затим тачни и, ако је то неопходно, ажурирани, те да се морају предузети све разумне мере којима се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања избришу или исправе („тачност“); чувати их у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе

обраде („ограничење чувања“); обрађивати их на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“).

Ставом 2. наведеног члана ЗЗПЛ прописано да је руковалац одговоран за примену одредаба става 1. тог члана и да мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Према члану 12. став 1. ЗЗПЛ (Законитост обраде), обрада је законита само ако је испуњен један од следећих услова:

- 1) лице на које се подаци о личности односе пристало је на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха;
- 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог с лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора;
- 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца;
- 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица;
- 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца;
- 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Чланом 17. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је забрањена обрада којом се открива расно или етничко порекло, политичко мишљење, верско или филозофско уверење или чланство у синдикату, као и обрада генетских података, биометријских података у циљу јединствене идентификације лица, података о здравственом стању или података о сексуалном животу или сексуалној оријентацији физичког лица.

Ставом 2. истог члана ЗЗПЛ утврђено је да је изузетно обрада из става 1. овог члана допуштена у случајевима тач. 1)–10).

У поступку предметног инспекцијског надзора, утврђено је да је руковалац чињењем доступним извода промета по текућем рачуну руковоаца на својој веб-страници извршио откривање података о личности садржаних у изводу о промету на рачуне физичких лица.

Неспорно је да је руковалац имао оправдан интерес да обезбеди транспарентност финансијских токова. Међутим, и у таквим околностима руковалац је био дужан да обезбеди да се објаве само они подаци који не одређују идентитет физичких лица или бивају одредива, у погледу којих не поседује правни основ за обраду, без обзира на то

што руковалац није располагао сазнањем да изводи садрже трансакције према рачунима физичких лица.

Позитивно се ценило то што је одмах по сазнању да објављени подаци садрже податке о личности без одлагања извршено уклањање са званичне веб-адресе и тиме спречено даље откривање података.

Имајући у виду утврђене чињенице и околности под којима је дошло до објављивања извода с рачуна руковаоца, као и одредбе чл. 5, 12. и 17. ЗЗПЛ, руковалац је био у обавези да пре објављивања података на званичној веб-адреси провери да ли предметни изводи који се објављују садрже податке о личности физичких лица и да ли за такву обраду постоји законит основ у смислу чл. 12. и 17. ЗЗПЛ, коју проверу руковалац није спровео, а за коју обраду је у поступку инспекцијског надзора утврђено да је супротна одредбама ЗЗПЛ.

Број предмета: 072-21-3258/2025-07

1.27. Обрада података о личности станара објављивањем документа у Вајбер групи стамбене заједнице

Из диспозитива:

Повереник је Стамбеној заједници Х, као руковаоцу подацима о личности, изрекао опомену јер је управник ове стамбене заједнице, на Вајбер групи станара, објавио пријаву станара ХУ, поднету Суду части Привредне коморе Србије, а у којој су, између осталог, садржани подаци о личности овог физичког лица, чиме је његове податке о личности без правног основа учинио доступним неодређеном броју лица и тиме повредио одредбе члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, односно предметну обраду извршио супротно начелу „законитост, поштење и транспарентност“ у односу на лице на које се подаци односе.

Из образложења:

У поступку инспекцијског надзора, између осталог, утврђено је: да је професионални управник Стамбене заједнице Х, пријаву коју је Суду части Привредне коморе Србије против њега поднео станар ХУ, а која му је потом од стране Суда части достављена на изјашњење, објавио на Вајбер групи станара ове стамбене заједнице; да предметна пријава Суду части, између осталог, садржи следеће податке о личности станара ХУ и то име и презиме, адресу превивалишта, број мобилног телефона и адресу електронске поште.

Чланом 4. став 1. ЗЗПЛ, између осталог, прописано је: да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно

на основу ознаке идентитета, као што су име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета; да је лице на које се подаци односе физичко лице чији се подаци о личности обрађују; да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано с подацима о личности или њиховим скуповима, као што су откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним; да је трећа страна физичко или правно лице, односно орган власти, који није лице на које се подаци односе, руковалац или обрађивач, као ни лице које је овлашћено да обрађује податке о личности под непосредним надзором руковоаца или обрађивача.

Чланом 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ прописано је да се подаци о личности морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“), те да је законита обрада она која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада.

Чланом 12. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је обрада законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе пристало је на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог с лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе а који захтевају заштиту података о личности, посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Чланом 15. став 1. тачка 3. Закона о становању и одржавању зграда („Службени гласник РС“, бр. 104/16 и 9/20 – др. закон, у даљем тексту: ЗСОЗ), између осталог прописано је да послове управљања зградом врши стамбена заједница преко својих органа или професионални управник коме су поверени послови управљања.

Чланом 50. став 1. ЗСОЗ прописани су права и обавезе управника стамбене заједнице.

Чланом 54. став 2. ЗСОЗ, између осталог, прописано је да Привредна комора Србије организује судове части за утврђивање повреда про-

фесионалних стандарда и норматива (професионалне одговорности), као и за изрицање мера за те повреде. Ставом 3. истог члана прописано је да се организација и начин обављања послова из ст. 1. и 2. овог члана ближе уређују општим актом Привредне коморе Србије.

Чланом 24. став 1. Правилника о Суду части при Привредној комори Србије („Службени гласник РС“, број 114/17) прописано је да се пријава о извршеној повреди добрих пословних обичаја и пословног морала подноси тужиоцу Суда части. Чланом 27. истог правилника прописано је да се поступак пред Судом части покрене захтевом који подноси тужилац, док је чланом 32. прописано да се захтев доставља привредном субјекту са позивом да у року од осам дана поднесе Суду части одговор на захтев.

Имајући у виду наведене одредбе ЗЗПЛ, а при чињеници да ниједном одредбом ЗСОЗ није прописано овлашћење професионалног управника да податке о личности подносиоца пријаве о извршеној повреди добрих пословних обичаја и пословног морала открива трећој страни, руковалац је, на описани начин, откривањем података о личности подносиоца пријаве на Вајбер групи станара стамбене заједнице, и то личног имена, адресе пребивалишта, броја мобилног телефона и адресе електронске поште, извршио обраду података о личности именованог лица супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, не испуњавајући ниједан од услова за закониту обраду прописаних чланом 12. истог закона.

Број предмета: 072-21-2388/2024-07

1.28. Подносилац представке наводи да се обратио дирекцији полиције са захтевом за добијање података о осумњиченим лицима за потребе покретања судског спора, те како није добио тражене податке, тражи од Повереника да донесе решење којим ће наложити Министарству унутрашњих послова да достави тражене податке подносиоцу

Из мишљења Повереника:

Чланом 4. став 1. тач. 1) Закона о заштити податка о личности прописано је да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што су име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета.

Начелно указујемо да је, сагласно одредбама члана 12. Закона о заштити података о личности, обрада података о личности законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе пристало је на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе а који захтевају заштиту података о личности, посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Дакле, законита је она обрада података која се врши у складу са Законом о заштити података о личности или неким другим законом који уређује конкретну обраду података. Такође, да би обрада података била законита, поред правног основа, потребно је да постоји одређена, оправдана и законита сврха, да се могу обрађивати само подаци који су примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно за постизање сврхе обраде, да се подаци могу чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде, да се морају предузимати адекватне мере заштите од неовлашћене и незаконите обраде и примењивати друга начела обраде утврђена чланом 5. став 1. Закона о заштити података о личности.

Имајући у виду садржај дописа, указано је да су Законом о полицији („Службени гласник РС“, бр. 61/16, 24/18 и 87/18), између осталог, прописани полицијски послови и овлашћења, док је обрада података о личности у области унутрашњих послова и размена података прописана Законом о евиденцијама у области унутрашњих послова („Службени гласник РС“, број 24/18), те да Повереник, имајући у виду прописане надлежности, не може да утиче на полицијске послове и овлашћења прописана наведеним законима, нити може да цени поступање Министарства унутрашњих послова у конкретном случају.

Дакле, имајући у виду да Закон о заштити података о личности штити права лица на која се подаци о личности односе, указано је да подаци које је подносилац представке тражио о другим лицима за потребе вођења судског спора не могу бити предмет остваривања права према овом закону, а како до повреде Закона о заштити података о

личности у конкретном случају није дошло, обавештен је да у предметној ситуацији нема места предузимању инспекцијских и других овлашћења из надлежности Повереника.

Број предмета: 072-21-2511/2025-07

1.29. Поступање по представи грађана у вези са законитошћу обраде података о личности управника стамбених заједница

Повереник је примио представку грађана у вези са законитошћу обраде података о личности управника стамбених заједница, вршеном објављивањем њихових ЈМБГ у оквиру портала Јединствена евиденција стамбених заједница, на званичној интернет презентацији Републичког геодетског завода.

Чланом 4. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што су име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета. Истим чланом прописано је да је „лице на које се подаци односе“ физичко лице чији се подаци о личности обрађују, те да је „обрада података о личности“ (у даљем тексту: обрада) свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано с подацима о личности или њиховим скуповима, као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање или уништавање.

Чланом 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ прописано је да се подаци о личности морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“), те да је законита она обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада.

Чланом 12. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ прописано је да је обрада законита ако је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца.

Чланом 20. Закона о становању и одржавању зграда („Службени гласник РС“, бр. 104/16 и 9/20 – др. закон, у даљем тексту: ЗСОЗ), између осталог, прописано је да Регистар стамбених заједница (у даљем

тексту: Регистар) представља електронску јавну базу података и докумената у којој су садржани подаци о стамбеним заједницама прописани овим законом и подзаконским актима о Регистру донетим на основу овог закона, те да Регистар нарочито садржи следеће податке који се региструју, односно евидентирају и објављују: 1) пословно име и адресу стамбене заједнице; 2) идентификационе податке о управнику, и то за домаће физичко лице: име и презиме и ЈМБГ, а за страног физичко лице: име и презиме, број путне исправе и државу издавања путне исправе; 3) идентификационе податке о професионалном управнику и организатору професионалног управљања, и то за физичко лице: име и презиме и ЈМБГ, за страног физичко лице: име и презиме, број путне исправе и државу издавања путне исправе, а за правно лице: пословно име, адресу седишта, матични број и ПИБ; 4) матични број стамбене заједнице; 5) ПИБ стамбене заједнице; 6) број текућег рачуна стамбене заједнице и контакт податке (број телефона и електронска адреса за пријем поште, односно е-адреса); 7) друге податке у складу са законом и актом о регистру.

Чланом 21. ЗСОЗ, између осталог, прописано је да Републички геодетски завод води јединствену, централну, јавну, електронску базу података у којој су обједињени подаци о стамбеним заједницама из свих регистара на територији Републике Србије (у даљем тексту: Јединствена евиденција стамбених заједница).

Чланом 36. став 4. ЗСОЗ прописано је да се, по извршеној контроли исправности начина унетих података и докумената у централном информационом систему, регистровани подаци и документи о стамбеној заједници јавно објављују у Јединственој евиденцији стамбених заједница.

Чланом 4. став 1. Правилника о садржини регистра и документацији потребној за регистрацију и евиденцију података о стамбеним заједницама, као и начину подношења података и докумената („Службени гласник РС“, број 49/17), поред осталог, прописано је да Регистар садржи следеће податке о стамбеној заједници који се региструју и објављују: 1) пословно име стамбене заједнице; 2) адресу стамбене заједнице (општина, насељено место, улица, кућни број, а ако је стамбена заједница формирана за више улаза, наводе се сви кућни бројеви); 3) матични број стамбене заједнице; 4) идентификационе податке о управнику, и то за домаће физичко лице: име и презиме и ЈМБГ, а за страног физичко лице: име и презиме, број путне исправе и државу издавања путне исправе; 5) идентификационе податке о професионалном управнику и организатору професионалног управљања, и то за домаће физичко лице: име и презиме и ЈМБГ, за страног физичко лице: име и презиме, број путне исправе и државу издавања путне исправе, а за правно лице пословно име, адресу седишта, матични број и ПИБ.

Увидом у званичну интернет презентацију Републичког геодетског завода – Јединствена евиденција стамбених заједница <https://katastar.rgz.gov.rs/StambeneZajednice/> (линк достављен у прилогу представке), утврђено је да је Одабиром општине из падајуће листе, односно уношењем адресе и/или матичног броја стамбене заједнице, у оквиру подменија Јединствена евиденција стамбених заједница → Преглед података о стамбеној заједници, одељак Одлуке регистратора, могућа претрага објављених решења о регистрацији стамбених заједница и закључака за одбијене регистрације, те увид у наведене акте. Увидом у пример решења о уписивању у Регистар стамбених заједница, односно решење о усвајању регистрационе пријаве за промену података у Регистру стамбених заједница, утврђено је да иста, између осталог, садрже име и презиме и ЈМБГ управника који се уписују, односно бришу из предметног регистра.

Имајући у виду наведено, утврђено је да се објављивање ЈМБГ управника стамбених заједница у Јединственој евиденцији стамбених заједница врши у складу с цитираним одредбама ЗСОЗ, чиме је испуњен услов за закониту обраду прописан чланом 12. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ.

Број предмета: 072-21-669/2024-07

1.30. Обрада података о личности који нису део збирке података нити су намењени збирци података

Повереник је примио представку у којој се наводи да је у одређеном продајном објекту случајно оборен производ који се поломио, након чега су запослени у продавници инсистирали да се поломљени производ плати, у погледу чега је запослени код руковоаца извршио задржавање возачке дозволе и бележења одређених података на листу папира.

Повереник је, имајући у виду наводе из примљене представке и примљено писано изјашњење руковоаца, покренуо поступак ванредног инспекцијског надзора над применом ЗЗПЛ.

Предмет ванредног инспекцијског надзора била је обрада података о личности приликом случајног оштећења или уништења робе у купопродајном објекту од стране посетиоца/купца.

У поступку инспекцијског надзора представници руковоаца изјаснили су се да се „сваки лом третира интерно и од потенцијалног купца се не узимају подаци о личности... у тој ситуацији, приликом лома, подносиатељка представке је самоиницијативно оставила возачку дозволу, како би се након подизања новчаних средстава вратила у мало-

продајни објекат и платила бокал, које они (руковалац) није захтевао, с обзиром на то да у супротном није хтела да плати, не би је теретили, односно не би ни захтевали њене податке о личности“.

Руковалац се изјаснио и да не обрађује податке о личности у овим ситуацијама, јер потенцијали купци/клијенти нису у обавези да плате штету у ситуацији случајног лома или оштећења предмета, те да о томе не воде никакву евиденцију.

Такође се изјаснио да рачун није издат, јер подносиатељка представке није платила робу/артикул, па самим тим није ни могао да се изда. Остављање возачке дозволе од стране лица било је самоиницијативно, па је у тој ситуацији извршено само бележење имена и презимена, али ти подаци даље нису обрађивани, односно чувани. Конкретно у овом случају запослена је проценила да се подносиатељка представке након повратка у малопродајни објекат нељубазно и непримерено понашала, као и да је дошло до одређеног физичког контакта и покушаја узимања возачке дозволе. Тада је запослена, из бојазни да наведена ситуација може да прерасте у озбиљнији вербални или физички сукоб, забележила податак, имајући у виду претходне ситуације у малопродајном објекту када су запослени били изложени разним претњама. У овом случају је дошло до неспоразума у комуникацији, с обзиром на то да потенцијални купац не сноси штету у случају случајног оштећења или лома ствари.

Поред тога, руковалац је овлашћеном лицу Повереника доставио акт означен као „појашњење“ директора сектора за „E-commerce“, где се наводи да немају обједињену базу купаца као такву.

У прилогу је послат и доказ „printscreen“ из базе великог броја корисника на основу претраге по имену и презимену лица које је подносилац представке, где се претрагом имена и презимена као резултат види „No Results Found“.

Руковалац је, такође, доставио Поверенику акт Поступање у случају ненамерног оштећења робе од стране купца, у којем се наводи следеће:

„Овим путем вас обавештавамо о званичној политици фирме у вези са ненамерним штетама које купци могу изазвати приликом боравка у објекту. Купци НЕ сnose одговорност за случајно поломљену или оштећену робу у објекту, уколико се ради о ненамерном инциденту. Наша правила су следећа: ненамерно оштећење се не наплаћује; ако купац случајно обори, поломи или на други начин оштети производ – без лоше намере – купац се не сме теретити за насталу штету; запослени не смеју укоравати, притискати нити непријатно поступати према купцу у оваквим ситуацијама; љубазност, разумевање и професионализам су обавезни, чак и када дође до штете; запослени су дужни да о инциденту обавесте надређену особу или менаџера сме-не, без прављења непријатности купцу; купац се може захвалити на

разумевању, али не треба од њега захтевати било какву надокнаду. У случају да сам понуди да плати, љубазно га обавестите да то није потребно; није дозвољено узимати од купца личне податке и лична документа као залог за надокнаду штете – настојимо изградњи професионалног односа са купцима, без икакве потребе да самог оштећења, прилажете контроли пословања и свом надређеном за даље упуте – од колега добијате све даље кораке по којима поступате, у зависности од степена оштећења зависи да ли се роба продаја по outlet ценовнику или се раздужујете на сервисни магацин.“

Поред тога, руковалац је Поверенику указао на обавештење које се пружа купцима, које је следеће садржине:

„Желимо да вас обавестимо да нисте одговорни за било какву ненамерну штету која може настати током ваше посете нашем објекту. Уколико случајно дође до ломљења, оштећења или превртања производа ненамерним поступком, нећемо вам наплатити насталу штету...“

У вези с наведеним, Повереник је узео у обзир одредбу члана 3. став 1. ЗЗПЛ којом је прописано да се овај закон примењује на обраду података о личности која се врши, у целини или делимично, на аутоматизован начин, као и на неаутоматизовану обраду података о личности који чине део збирке података или су намењени збирци података.

Спорна радња узимања личног документа и бележења података о имену и презимену, од стране једног запосленог, без знања и налога руковооца, не може се квалификовати као радња обраде података о личности који чине део збирке података или су намењени збирци података, што је неопходан услов за примену ЗЗПЛ, а када је реч о аутоматизованој или неаутоматизованој обради.

Број предмета: 072-21-3336/2025-07

1.31. Обрада података о личности од стране судова у вршењу судских овлашћења

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности примио је представку због неовлашћеног прикупљања и обраде података о личности од стране приватног тужиоца и његовог адвоката, без „сагласности“ и „правног основа“, с јавног Facebook профила, и том приликом су „преузели и обрадили фотографије“ на којима је лик, „копирани друге објаве“ које садрже име и презиме и друге податке, као и „ископирани видео-снимак“ на коме се наводно чује глас. Све наведене податке су обрадили, ископирани и доставили као доказ у предмету који се води пред судом.

Тим поводом, у погледу надлежности Повереника у области заштите података о личности, која је утврђена Законом о заштити података о личности, указујемо на то да је одредбом члана 77. став 1. тог закона прописано да Повереник врши своја овлашћења, у складу са овим законом, на територији Републике Србије, те да у вршењу својих овлашћења поступа у складу са законом којим се уређује општи управни поступак, као и сходном применом закона којим се уређује инспекцијски надзор, ако овај закон није другачије одређено. Ставом 2. истог члана овог закона утврђено је да Повереник није надлежан да врши надзор над обрадом од стране судова у вршењу њихових судских овлашћења.

У том смислу указујемо да Законик о кривичном поступку утврђује правила чији је циљ да нико невин не буде осуђен, а да се учиниоцу кривичног дела изрекне кривична санкција под условима које прописује кривични закон, на основу законито и правично спроведеног поступка.

У погледу оцене доказа и утврђивања чињеница, чланом 16 став 1. Законика о кривичном поступку, прописано је да се судске одлуке не могу заснивати на доказима који су, непосредно или посредно, сами по себи или према начину прибављања у супротности са Уставом, овим закоником, другим законом или општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима, осим у поступку који се води због прибављања таквих доказа (став 1).

У том смислу члан 42. Устава Републике Србије утврђује да је зајемчена заштита података о личности (став 1); да се прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређују законом (став 2); да је забрањена и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју су прикупљени, у складу са законом, осим за потребе вођења кривичног поступка или заштите безбедности Републике Србије, на начин предвиђен законом (став 3); да свако има право да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности, у складу са законом, и право на судску заштиту због њихове злоупотребе (став 4).

Доказе у кривичном поступку уређују одредбе чл. 82–187. Законика о кривичном поступку. Тако члан 82. овог законика уређује да се докази у поступку прикупљају и изводе у складу с одредбама овог законика, као и на други законом предвиђен начин. Чланом 83. став 1. овог законика, који се односи на предмет доказивања, прописује се да су предмет доказивања чињенице које чине обележје кривичног дела, или од којих зависи примена неке друге одредбе кривичног закона. Предмет доказивања су и чињенице од којих зависи примена одредаба кривичног поступка (члан 83. став 2). Не доказују се чињенице за које суд оцени да су општепознате, у довољној мери расправљене, да их окривљени признаје на начин који не захтева даље доказивање

(члан 88) или да сагласност странака о тим чињеницама није у супротности с другим доказима (члан 83. став 3). Када су у питању незаконити докази, члан 84. овог законика прописује да докази који су прибављени противно члану 16. став 1. овог законика (незаконити докази) не могу бити коришћени у кривичном поступку (став 1). Незаконити докази се издвајају из списка, стављају у посебан запечаћени омот и чувају код судије за претходни поступак до правноснажног окончања кривичног поступка, а након тога се уништавају и о томе се саставља записник (став 2). Изузетно од става 2. овог члана, незаконити докази се чувају до правноснажног окончања судског поступка који се води због прибављања таквих доказа (став 3).

Поред тога, овај законик, као један од посебних поступака утврђује скраћени поступак, у оквиру којег прописује да оптужни предлог, односно приватна тужба садржи: име и презиме окривљеног с личним подацима уколико су познати; кратак опис дела; законски назив кривичног дела; означавање суда пред којим се има одржати главни претрес; предлог које доказе треба извести на главном претресу, са назначењем чињеница које би се имале доказати и којим од предложених доказа; предлог врсте и мере кривичне санкције и мере чије се изрицање тражи.

Питање да ли је неки доказ законит, релевантан и дозвољен у конкретном судском поступку јесте питање које спада у искључиву надлежност суда који води поступак, а који и одлучује о законитости прибављања и извођења доказа.

У том смислу, Повереник, као независни надзорни орган, нема овлашћење да утиче на рад судова, нити да се меша у питање законитости доказа у поступку, односно да врши надзор над обрадом података о личности који се достављају, предлажу и изводе пред судом у вршење судских овлашћења.

Уз наведено, без упуштања у околности конкретног случаја, указујемо и на члан 17. став 1. и члан 17. став 2. тач. 5) и 6) Закона о заштити података о личности.

Тај члан Закона о заштити података о личности забрањује обраду података којом се открива расно или етничко порекло, политичко мишљење, верско или филозофско уверење или чланство у синдикату, као и обраду генетских података, биометријских података у циљу јединствене идентификације лица, података о здравственом стању или података о сексуалном животу или сексуалној оријентацији физичког лица (став 1). Ставом 2. прописује се да је, изузетно, обрада из става 1. овог члана допуштена у случајевима од 1) до 10), па је тачком 5) утврђена допуштеност да се обрађују подаци о личности које је лице на које се они односе очигледно учинило јавно доступним, док је тачком 6) утврђена допуштеност када је обрада неопходна у циљу подношења,

остваривања или одбране правног захтева или у случају кад суд поступа у оквиру своје надлежности.

Број предмета: 072-21-4701/2025-07

1.32. Ваљаност уговора као правног основа за обраду података о личности

Повереник је примио представку у којој се наводи да се у уговору као идентификациони подаци наводе матични број, име и презиме, подаци о адреси, броју телефона и потписнику уговора, да потпис на уговору није потпис подносиоца представке. У допуни представке наведено је да се за уговор и за дуговања настала из уговора сазнало од агенције која се бави наплатом потраживања и да је у вези с предметним дуговањем примљено и решење о извршењу.

У вези с предметном представком, Повереник је спровео поступак ванредног канцеларијског инспекцијског у којем је на основу чињеница и околности конкретног случаја утврдио следеће.

У вези са законитошћу обраде података о личности чланом 12. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је да је обрада законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе пристало је на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог с лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковаоца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковаоца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковаоца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе а који захтевају заштиту података о личности, посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Имајући у виду утврђено чињенично стање и околности обраде података о личности, у надлежности Повереника нису радње којима би се утврђивали постојање и ваљаност уговора у грађанскоправно смислу или одговорност у кривичноправном смислу, али и тим поводом настало потраживање, с обзиром на то да се у суштинском смислу поставља облигационо питање уговорне стране. Утврђивање постојања и ваљаности уговора подразумева предузимање правних, доказних и стручних радњи, укључујући и форензичка вештачења, која су

у искључивој надлежности надлежних судова, које Повереник није овлашћен да утврђује у поступку по представци.

Према томе, како се овде суштински ради о питању да ли је подносилац представке уговорна страна у смислу Закона о облигационим односима. Повереник би тек у ситуацији када постоји пуноважан и правно ваљан уговор, у смисли правног основа из члана 12. став 1. тачка 2) Закона о заштити података о личности („обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора“), могао да утврђује поштовање одредаба Закона о заштити података о личности од стране одређеног руковаоца.

Број предмета: 072-21-3444/2025-07

2. ПОСТУПАЊЕ ПО ПРИТУЖБИ

Повереник за информације од јавној значаја и заштитију њодајшака о личности њосћуја њо њрићужбама лица њоднећим збој њовреде њрава у вези с обрадом њодајшака о личности. Осћваривање њрава се иницира њодношењем захћева руковаоцу њодајшака, а уколико руковалац не одћовори у року од 30 дана од дана њодношења захћева (или у њродуженом року од 60 дана), или њак одбије захћев, сћичу се услови за њодношење њрићужбе Поверенику.

2.1. Нема брисања података о личности неопходних за остваривање сврхе обраде

Из образложења:

Повереник је дана 7. 3. 2025. године примио притужбу А. А., поднету преко Б. Б., адвоката из Београда, због повреде права на брисање података о личности од стране Министарства унутрашњих послова Републике Србије као руковоаца подацима по захтеву од 31. 12. 2024. године. У притужби је навео да је кривични поступак који је вођен против њега обустављен, да му није изречена ниједна санкција и мера, те сматра да је руковалац требало да обрише његове податке из евиденције коју води о поднетим кривичним пријавама на основу члана 30. став 2. тачка 1) Закона о заштити података о личности.

У изјашњењу на притужбу од 26. 3. 2025. године, руковалац је остао при наводима из одговора 03.15.2 број 07-7-2/25 од 17. 1. 2025. године, достављеног притужиоцу.

Одредбом члана 30. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковоаца, а ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе опозвало је пристанак на основу којег се обрада вршила, а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе поднело је приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковоаца и када су подаци о личности прикупљени у вези с коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Одредбом члана 7. став 1. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова прописано је да је Министарство дужно да, без одлагања, исправи и ажурира податке за које се утврди да су нетачни, а ставом 2. да се прикупљени и у евиденције унети подаци о личности морају брисати по истеку рокова чувања утврђених овим или другим законом или када се утврди да су престали да постоје разлози због којих је податак о личности унет у одговарајуће евиденције.

Одредбом члана 41. став 1. истог закона прописано је да, у сврху расветљавања кривичних дела, Министарство води евиденције и обрађује податке о физичким и правним лицима за које постоје основи сумње да су извршили кривична дела, као и податке о исходу кривичног гоњења. Ставом 2. истог члана прописано је да податке о исходу

кривичног гоњења, односно одбачају оптужбе, проширењу оптужбе, преквалификацији кривичног дела, одустанку од кривичног гоњења, опортунитету, надлежно тужилаштво доставља Министарству, а ставом 8. истог члана да ти подаци представљају тајне податке, који се означавају у складу с прописима о тајности података и чувају се трајно.

Приликом доношења решења Повереник је имао у виду утврђено чињенично стање, као и одредбе Устава Републике Србије, Закона о заштити података о личности, Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, Кривичног законика, Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података са Протоколима, које је Република Србија ратификовала, и Препоруке Р (87) 15 Комитета министара Савета Европе државама чланицама.

Наиме, у сваком конкретном случају, у поступцима по притужбама, Повереник цени да ли су испуњени услови за брисање података о личности из евиденција руковоаца у вези с поднетим кривичним пријавама, односно да ли је остварена сврха обраде, при чему узима у обзир, по узору на европску праксу, следеће критеријуме: потребу за задржавањем података у светлу окончања истраге о неком случају; финалну судску одлуку, посебно ослобађајућу; рехабилитацију, врсту и тежину извршеног кривичног дела, проток времена од учињеног кривичног дела, изречену санкцију и слично.

Имајући у виду да је притужилац 2023. године као малолетник извршио кривично дело које му се стављало на терет – неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ, да је суд обуставио кривични поступак 8. 10. 2024. године због нецелисходности изрицања васпитних мера јер се притужилац први пут појавио као извршилац кривичног дела чије је извршење признао, Повереник налази да у овом тренутку нису испуњени услови за брисање његових података о личности прописаних законом. Наиме, конкретан случај се не може изједначити са ситуацијом када је кривична пријава одбачена или кривични поступак обустављен јер нису утврђени основи сумње да је лице извршило кривично дело, или пак када је донета ослобађајућа пресуда. Имајући у виду да је, одредбом члана 41. став 1. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, прописано да је сврха вођења евиденције и обраде података о физичким лицима за које постоје основи сумње да су извршили кривична дела и података о исходу кривичног гоњења, расветљавање кривичних дела, даља обрада податка о предметној кривичној пријави је из наведених разлога још увек неопходна за остваривање предметне сврхе обраде, односно није у супротности с начелом „ограничење чувања“ прописа-

ним чланом 5. Закона о заштити података о личности, којим је прописано да се подаци о личности морају чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде.

Узимајући у обзир наведено, Повереник налази да, у овом моменту, нису испуњени услови за брисање података прописаних одредбом члана 30. став 2. Закона о заштити података о личности.

Свакако, оваква одлука Повереника не ослобађа руковоаца обавезе поступања у складу са чланом 7. став 2. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, којим је прописано да се прикупљени и у евиденције унети подаци о личности морају брисати када се утврди да су престали да постоје разлози због којих је податак о личности унет у одговарајуће евиденције, као и чланом 8. ст. 2. и 3. Закона о заштити података о личности, којим је прописано да се, ако се ради о подацима о личности које обрађују надлежни органи у посебне сврхе, мора одредити рок када ће се ти подаци избрисати, односно рок за периодичну оцену потребе њиховог чувања, а ако тај рок није одређен законом, одређује га руковалац, узимајући у обзир неопходност обраде у оперативне сврхе, у демократском друштву.

Стога је Повереник на основу одредбе члана 78. став 1. тачка б), у вези с чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности, и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио као у диспозитиву овог решења.

Број предмета: 072-16-2393/2025-06

2.2. Остваривање права у вези с прекидом и обрадом података о личности

Из образложења:

А. А. поднео је преко пуномоћника Б. Б., адвоката из Новог Сада, притужбу Поверенику, између осталог, због повреде права на брисање података о личности и захтева за прекид обраде од стране привредног друштва Philips d. o. o. Beograd – Novi Beograd, с Новог Београда, у вези с његовим захтевом за остваривање права у вези с обрадом података о личности од 8. 5. 2025. године, јер је одбило да прекине с обрадом података након што је он поднео приговор и наставио да врши обраду слањем аутоматизованих порука на мобилни телефон притужиоца преко апликације Воцап, и поред тога што је послао одговор и извињење, као и обећање да ће прекинути с тим.

У изјашњењу на притужбу, 23. 7. 2025. године, руковалац је, између осталог, навео да руковалац обрађује податке о личности у складу

са Законом о заштити података о личности и Политиком приватности доступном на његовом веб-сајту, да је притужилац првобитно контактирао руковоаца у вези с проблемом са купљеним уређајем 23. 4. 2025. године путем Воцап, а касније путем телефона и имејла, који проблем је решен 29. 4. 2025. године. Даље је навео да је притужилац обавестио руковоаца о проблему са континуираним Воцап порукама дана 8. 5. 2025. године, захтевајући од руковоаца да престане са слањем порука, на шта је руковалац истог дана потврдио пријем обавештења и проследио је тиму надлежном за решавање те врсте проблема. Руковалац је навео да му корисничку подршку путем Воцап пружа подизвођач Sprinklr, компанија са седиштем у Њујорку, САД, специјализована за пружање дигиталних решења друштвима у вези с њиховом корисничком подршком, те се руковалац ослањао на исто и из тог разлога није био свестан да и даље постоји проблем с аутоматизованим слањем порука, све до обраћања притужиоца 8. 5. 2025. године. Навео је да, како након тога није било даљих жалби притужиоца, није био свестан да се аутоматизовано слање порука наставило, све док није примио тужбу у вези с тим, дана 30. 6. 2025. године. Након тога је поново испитан случај и утврдио је да је постојао квар у систему који је развио Sprinklr, због чега се чинило да проблем притужиоца с уређајем није решен и услед чега су слате аутоматске поруке. Руковалац је у изјашњењу навео да је по идентификовању проблема он решен без одлагања и аутоматско слање порука је престало након 30. 6. 2025. године. Такође је навео да је предметни квар сакрио Воцап конверзацију од агента за корисничку подршку руковоаца. Руковалац је истакao да је притужилац тражио само да се аутоматско слање порука заустави, а не и да се његови подаци избришу.

Одредбом члана 21. став 3. Закона о заштити података о личности је, између осталог, прописано да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе пружи информације о поступању на основу захтева без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, а ставом 4. да је руковалац, ако не поступи по захтеву лица на које се подаци односе, дужан да о разлозима за непоступање обавести то лице без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, као и о праву на подношење притужбе Поверенику, односно тужбе суду.

Одредбом члана 37. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је да, ако сматра да је то оправдано у односу на посебну ситуацију у којој се налази, лице на које се подаци односе има право да у сваком тренутку поднесе руковоацу приговор на обраду његових података о личности, која се врши у складу са чланом 12. став 1. тач. 5) и 6) овог закона, укључујући и профилисање које се заснива на тим одредбама, те да је руковалац дужан да прекине с обрадом података о лицу које је поднело приговор, осим ако је предочио да постоје законски разлози за обраду који претежу над интересима, правима или

слободама лица на који се подаци односе или су у вези са подношењем, остваривањем или одбраном правног захтева.

Одредбом члана 101. став 1. Закона о општем управном поступку прописано је да се поступак обуставља ако орган нађе да нема услова да се даље води, а закон не налаже да се поступак настави.

Како се захтев притужиоца односи само на остваривање права на прекид обраде (право на приговор) из члана 37. тог закона, а не и на право на брисање података, притужба Поверенику се на основу члана 82. истог закона може поднети само због непоступања по том захтеву, па је стога притужба због повреде права на брисање података о личности од стране руковоаца неоснована. Стога је Повереник, на основу члана 78. став 1. тачка б), а у вези са чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности, и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио као у диспозитиву решења.

Имајући у виду да је притужилац, између осталог, поднео притужбу због непоступања по његовом приговору, односно захтеву за прекид обраде податка о личности – броју мобилног телефона, путем Воцап апликације слањем порука, а да је руковалац, иако је и претходно предузео мере у циљу поступања по захтеву, али до чије реализације није дошло услед техничке грешке које руковалац није био свестан, одмах по сазнању да с обрадом није прекинуто, предузео додатне мере и прекинуо с даљом обрадом података о личности притужиоца слањем порука путем Воцап апликације на његов број мобилног телефона, то је Повереник у конкретном случају, на основу члана 78. став 1. тачка б) и члана 101. Закона о општем управном поступку, нашао да нема услова за даље вођење поступка по притужби поднетој због повреде права на прекид обраде.

Број предмета: 072-16-3415/2025-06

2.3. Нема места брисању података о личности због поштовања законске обавезе руковоаца

Из образложења:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности примио је дана 21. 10. 2025. године притужбу А. А. поднету због повреде права на брисање података о личности од стране „Balkan Vet“ д. о. о. Београд у Београду, као руковоаца подацима, по његовом захтеву од 22. 10. 2025. године. У притужби је навео да је руковалац одбио да обрише његове податке позивајући се на Закон о спречавању прања новца и финансирање тероризма, као и да деактивира његов кориснички налог без претходног физичког одласка на уплатно место

и попуњавање формулара, што сматра непримерено компликованом процедуром.

У изјашњењу на притужбу од 12. 11. 2025. године, руковалац је остао при наводима из одговора притужиоцу од 22. 10. 2025. године и додао да притужилац до дана изјашњења на притужбу није попунио ниједан од предвиђених формулара, те да није у могућности да изврши деактивирање налога, нити „самоискључење“ налога; да податке о притужиоцу не може обрисати ни након деактивирања налога, јер је обвезник Закона о спречавању прања новца и финансирање тероризма и Закона о играма на срећу, као и да је имејл адреса притужиоца уклоњена са спискова адреса за прослеђивање промотивних порука.

Одредбом члана 12. став 1. тачка 5) Закона о заштити података о личности, између осталог, прописано је да је обрада законита ако је неопходна за извршење законом прописаних овлашћења руковаоца.

Одредбом члана 21. став 1. истог закона, између осталог, прописано је да је руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације у вези са остваривањем права из члана 30. овог закона на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи.

Одредбом члана 30. став 1. Закона о заштити података о личности, прописано је да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковаоца, а ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе опозвало је пристанак на основу којег се обрада вршила а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе поднело је приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковаоца и када су подаци о личности прикупљени у вези с коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Одредбама Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17, 91/19, 153/20, 92/23, 94/24, 19/25) прописано је да је обвезник, у смислу овог закона, између осталог, приређивач посебних игара на срећу у играчницама и приређивачи игара на срећу преко средстава електронске комуникације (члан 4); да је обвезник дужан да податке и документацију у вези са странком, успостављеним пословним односом са странком, извршеном анализом ризика и извршеном трансакцијом, прибављене у складу са овим законом, као и досије странке, пословну кореспонденцију и резултате било које анализе коју је извршио у вези са странком чува

пет година од дана окончања пословног односа, извршене трансакције, односно од последњег приступа сефу или уласка у играчницу (члан 95. став 1); обвезник је дужан да са подацима из ст. 1–3. овог члана поступа у складу са законом којим се уређује заштита података о личности и дужан је да те податке избрише након истека рока из ст. 1. и 3. овог члана (члан 95. став 4); изузетно од става 4. овог члана, обвезник податке из тог става може чувати, односно на други начин обрађивати након истека рока из ст. 1. и 3. овог члана, само под условом да се ради о подацима које користе надлежни државни органи у посебне сврхе у смислу закона из тог става (члан 95. став 5).

Чланом 11. Закона о играма на срећу („Службени гласник РС“, бр. 18/20, 94/24) прописано је, између осталог, да у циљу обављања послова у јавном интересу и извршења законом прописаних овлашћења, Управа, у поступку и на начин прописан овим законом, прикупља, достављањем од стране приређивача или лица из члана 115. овог закона, или директним приступом подацима приређивача или лица из члана 115. овог закона, податке о личности, и то податке из личне карте или пасоша као што су име, презиме, број личне карте или пасоша, јединствени матични број грађана, датум и место рођења и место пребивалишта или боравишта играча, аудио и видео снимке из објеката у којима се приређују игре на срећу, податке о локацији, времену, износу, начину и одредишту преноса награда у роби и услугама, затим о уплати, исплати, улогу, добитку или губитку играча, податке о евиденционим и промотивним рачунима играча, као и податке у вези са њиховим самоискључењем (став 6); да се подаци о личности из ст. 6. и 7. овог члана похрањују и чувају у роковима прописаним овим законом, а најдуже 10 година од дана: 1) окончања пословног односа између приређивача и играча у случају гашења евиденционог рачуна играча, уколико се ради о подацима играча чији је евиденциони рачун угашен; 2) престанка важења дозволе, одобрења или сагласности за приређивање игара на срећу, за све остале личне податке прикупљене од тог приређивача (став 8).

Правилима о приређивању посебних игара на срећу преко средства електронске комуникације привредног друштва „Balkan Bet“ д. о. о. Београд у Београду број 729 од 3. 12. 2024. године, објављеним на интернет страници руковоаоца, прописано је, између осталог, да ће приређивач игара на срећу на апликацији омогућити форму кориснику, којом може покренути поступак личног искључења из игре на одређени временски период или трајно. Да самоискључење, укључујући и трајно, наступа уколико корисник упути писмени захтев приређивачу и попуни захтевани формулар за самоискључење. За време трајања самоискључења корисник ће моћи ограничено управљати својим корисничким налогом, односно неће имати могућност уплате

игара (члан 20. став 1); да учесник прихвата ова правила објављена на сајту приређивача током поступка регистрације. Прихватање ових правила од стране корисника записано је у оквиру корисничких података сваког регистрованог корисника (члан 25).

Имајући у виду садржину захтева, одговор руковоаца, наводе притужбе и цитиране законске одредбе, Повереник налази да притужба није основана јер нису испуњени услови за брисање података прописани чланом 30. став 2. тачка 5) Закона о заштити података о личности када подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковоаца. Како није спорно да је законска обавеза руковоаца да у складу са цитираним законским одредбама податке о корисницима чува 10 година од дана окончања евиденционог рачуна играча, односно пет година од дана окончања пословног односа, те како је руковалац одговором поводом захтева обавестио притужиоца о начину гашења налога, а да притужилац није доставио доказе о поступању по упутству руковоаца, то нема основа за брисање података које руковалац води у евиденцијама. Ово тим пре јер је руковалац о начину гашења налога своје кориснике и јавно обавестио Правилима о приређивању посебних игара на срећу преко средства електронске комуникације објављеним на интернет страници руковоаца која је корисник прихватио током поступка регистрације.

Стога је Повереник на основу одредбе члана 78. став 1. тачка б), а у вези са чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности и члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио као у диспозитиву решења.

Број предмета: 072-16-4596/2025-06

2.4. Нема повреде права на брисање података о личности које је руковалац на основу законских одредаба у обавези да чува трајно

Из образложења:

А. А. је поднео притужбу због повреде права на брисање података о личности од стране Министарства унутрашњих послова Републике Србије, као руковоаца подацима (у даљем тексту: руковалац) по његовом захтеву којим је тражио брисање његових података из Евиденције о регистрованом оружју с обзиром на то да је власник ваздушне пушке која сходно члану 4. важећег Закона о оружју и муницији спада у оружје категорије Д за које руковалац не води евиденције нити обрађује податке о личности власника таквог оружја; да се у Евиденцији о регистрованом оружју и даље води као власник наведене ваздушне

пушке, те да сходно томе има обавезу да у пријави имовног стања Сектору унутрашње контроле, пријави и регистровано оружје, као и да оружје чува закључано и недоступно другим лицима, а да се могу вршити и провере на који начин га чува, иако га може поклонити било ком лицу старијем од 16 година. Даље је навео да су његови подаци обрађивани по одредбама закона који је важио у време регистрације предметног оружја и да се важећи закон не може примењивати ретроактивно, да је дискриминисан у односу на друге власнике оружја Д категорије који сада набаве оружје, да не може да добије уверење о томе да не поседује регистровано оружје, те да с обзиром на то да су његови подаци обрађивани по одредбама закона који је престао да важи, моли Повереника да предузме мере из своје надлежности и наложи брисање његових личних података.

У изјашњењу на притужбу, руковалац је навео да је провером кроз евиденције пасивизираниог оружја утврдио да је притужилац регистровао ваздушну пушку 1995. године сходно Закону о оружју и муницији који је престао да важи 5. 3. 2016. године, и за коју је имао издат оружни лист регистарски број 11864; да је након почетка примене сада важећег Закона о оружју и муницији („Службени гласник РС“, бр. 20/15, 10/19, 20/20, 14/22) у делу који се односи на статус оружја, исти у електронској евиденцији, у апликацији „Оружје у легалном поседу“, опредељен у складу са категоризацијом оружја прописаном важећим законом, по којој наведена ваздушна пушка припада категорији Д која се држи без пријаве надлежном органу; да је чланом 44. став 1. Закона о оружју и муницији прописано да надлежни орган, поред осталих, води и евиденцију о пасивизираниом оружју, а да је ставом 4. истог члана прописано да се све евиденције чувају трајно и у електронском облику; да се с обзиром на наведене законске одредбе у електронској евиденцији које води руковалац, поред регистрованоог оружја, налазе и подаци о оружју које је било евидентирано у складу са претходно важећим законима, као и подаци о оружју које се због промене статуса оружја не може сматрати активним оружјем и налази се у евиденцији пасивизираниог оружја. Истакао је, у вези с наводом притужиоца, да од руковаоца не би могао добити уверење да не поседује регистровано оружје, да за оружје које се налази у евиденцијама пасивизираниог оружја, руковалац може издати потврду о томе да се оружје налази у тој евиденцији.

Одредбом члана 21. став 1. Закона о заштити података о личности је, између осталог, прописано да је руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације у вези са остваривањем права прописана овим законом, на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин; коришћењем јасних и једноставних речи; ставом 4. је прописано да је руковалац,

ако не поступи по захтеву лица на које се подаци односе, дужан да о разлозима за непоступање обавести то лице без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, као и о праву на подношење притужбе Поверенику, односно тужбе суду.

Одредбом члана 30. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковоаца, а ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила, а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковоаца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Одредбом члана 4. став 1. тачка 4) Закона о оружју и муницији прописано је да се оружје се дели у четири категорије и то категорија Д – хладно оружје, гасни спрејеви, уређаји за изазивање електрошокова, ваздушно оружје чија кинетичка енергија је мања од 10,5 Ј или је брзина пројектила мања од 200 m/s и калибра 4,5 mm или мањег, као и оружје са тетивом или опругом чија је сила затезања тетиве до 450 Н, односно чија је натезна тежина до 101 либре, а одредбом члана 5. став 4. истог закона да се оружје из категорије Д може набављати и држати без исправе и пријаве надлежном органу, у складу са овим законом.

Одредбом члана 44. став 1. истог закона прописано је да надлежни орган води евиденције: о поднетим захтевима, издатим одобрењима за набављање оружја, о уверењима о здравственој способности; регистрованом оружју, одузетом и предатом оружју, онеспособљеном оружју, нађеном оружју, оружју чији је нестанак пријављен; о поднетим захтевима и издатим оружним листовима и потврдама о пријави држања оружја; поднетим захтевима и издатим одобрењима за набављање основних делова за оружје; поднетим захтевима и издатим решењима за издавање колекционарске дозволе, поднетим захтевима и издатим дозволама за ношење оружја; поднетим захтевима и издатим одобрењима за уношење и изношење преко државне границе; о поднетим захтевима и издатим решењима за бављење прометом оружја и муниције, обуком у руковању ватреним оружјем, поправљањем и преправљањем оружја; о поднетим захтевима и издатим одобрењима за правна лица и предузетнике за набављање оружја, основних делова

за оружје и муниције; поднетим захтевима и издатим решењима за превоз оружја, основних делова за оружје и муниције; поднетим захтевима и издатим решењима за справљање муниције; о поднетим захтевима и издатим одобрењима за уношење, набављање, држање и ношење оружја припадницима страних дипломатско-конзуларних представништава и странаца; о поднетим захтевима и издатим решењима за посредовање у промету оружја и муниције; о пасивизираном оружју, ставом 3. тач. 1) и 3) да наведене евиденције садрже податке о физичким лицима: име и презиме, јединствени матични број грађана, датум и место рођења, држављанство, број личне карте односно идентификационог документа, адресу пребивалишта односно боравишта, фотографију лица, занимање, одјаву пребивалишта ради иселења, боравишта или привременог боравка у иностранству и повратка из иностранства, као и својство у односу на оружје; о оружју: врста, марка, модел, калибар, фабрички број, а одредбом става 4. да се све наведене евиденције чувају трајно и у електронском облику.

Имајући у виду утврђено чињенично стање и цитиране законске одредбе, Повереник налази да притужба није основана и да нема повреде права на штету притужиоца с обзиром на то да је притужилац тражио брисање података које руковалац обрађује на основу законских овлашћења која су му дата Законом о оружју и муницији и које је у обавези да чува трајно.

Наводи притужиоца да у одредбама важећег закона не постоји правни основ за даљу обраду података, да се одредба члана 44. Закона о оружју и муницији односи само на податке који се обрађују по одредбама тог закона и не може се примењивати ретроактивно, те да је на тај начин дискриминисан у односу на остале власнике оружја категорије Д, јер њихове податке МУП не обрађује, те да не може од руковоаца да добије уверење да не поседује регистровано оружје, нису могли бити од утицаја на другачију одлуку, с обзиром на то да је управо одредбом члана 44. Закона о оружју и муницији прописано да руковалац, између осталих, води и евиденције о пасивизираном оружју, те да податке о предметној ваздушној пушци руковалац обрађује у апликацији која се односи на податке о легалном оружју, да је у складу с важећим законом иста категоризована тако да припада категорији Д која се држи без пријаве надлежном органу, а да се због промене статуса оружја иста не сматра активним оружјем, већ се налази у евиденцији пасивизираног оружја, за које руковалац у складу са својом надлежношћу издаје потврде о томе да се оружје налази у евиденцији пасивизираног оружја.

С обзиром на све наведено, те како се подаци о личности притужиоца у вези с предметном ваздушном пушком обрађују и чувају трајно у складу са важећим Законом о оружју и муницији у евиденцији пасивизираног оружја, да се наведено оружје сматра легалним и да је

категоризовано тако да се може држати без пријаве надлежном органу, Повереник је стао на становиште да нема повреде права на штету притужиоца.

Број предмета: 072-16-2517/2024-06

2.5. Закон о заштити података о личности не примењује се на податке умрлих лица

Из образложења:

А. А. је поднела притужбу против Дома за старе „Лена Лукс“, Београд – Калуђерица, као руковаоца подацима (у даљем тексту: руковалац), због повреде права на приступ подацима о личности. У притужби је, између осталог, навела да је упутила руковаоцу захтев којим је тражила да јој достави информације о боравку, документацији, плаћању и уговору њене преминуле баке ББ, а руковалац јој је одговорио да је променио власника 1. 9. 2024. године, да не поседује податке о њеном боравку за 2021. годину, а за 2022. годину, 2023. годину и јануар 2024. године није добила никакво обавештење од руковаоца.

Одредбом члана 2. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је да се овим законом обезбеђује заштита основних права и слобода физичких лица, а посебно њиховог права на заштиту података о личности.

Одредбом члана 4. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног економског, културног и друштвеног идентитета.

Одредбом члана 77. став 2. Закона о заштити података о личности прописано је да у вршењу својих овлашћења Повереник поступа у складу са законом којим се уређује општи управни поступак, као и сходном применом закона којим се уређује инспекцијски надзор, ако овим законом није другачије одређено.

Одредбом члана 92. став 1. тачка 2) Закона о општем управном поступку прописано је да орган решењем одбацује захтев којим је покренут поступак ако није надлежан за одлучивање о управној ствари, а не може да одреди ко је надлежан.

Имајући у виду да се Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) не примењује на податке о личности

преминулих особа, то Повереник није надлежан за поступање по притужби поднетој због повреде права на приступ подацима покојне Б. Б.

Број предмета: 072-16-2497/2025-06

2.6. Руковалац је дужан да копије података о личности које обрађује достави притужиљи, а не Поверенику

Из образложења:

АА је поднела притужбу због повреде права на приступ подацима о личности од стране Јавног предузећа „Пошта Србије“ Београд, као руковоаца подацима (у даљем тексту: руковалац). У притужби је навела да је руковоацу, најпре, тражила да јој на основу члана 26. Закона о заштити података о личности, достави копије свих релевантних аката и евиденција о њеном радноправном статусу (уговора, анекса, решења, евиденција о заради, оцена, дисциплинских поступака, одсуствовања), али руковалац у законском року од 30 дана није доставио тражене податке већ је дописом обавестио да већ поседује неке од докумената и доставио јој нечитке фотографије екрана са подацима о одсуствима, као и да је путем електронске поште доставио скениране анексе и решења о привременим премештајима, а затим јој је, након поновног обраћања руковоацу, достављена документација у вези са дисциплинским поступком који је против ње покренут 2019. године. Даље је навела да је у накнадном захтеву тражила да јој се достави документација и информације који се односе на њен премештај са радног места у ББ у ЦЦ, да је у вези са тим покренула и радни спор пред Основним судом у ... и обратила се Инспекцији рада у ..., а да јој руковалац није одговорио на наведени захтев, те да тражи од Повереника да руковоацу наложи да јој достави копије свих тражених докумената и података који се односе на њен премештај у ЦЦ.

У изјашњењу на притужбу руковалац је, између осталог, навео да се притужиља захтевом обратила Подручној јединици ДД, која је организациона целина руковоаца, и тражила увид и достављање копија свих података који се на њу односе а који се воде у кадровској евиденцији, као и да је у вези са овим захтевом добила одговор број: у прилогу којег су јој достављени подаци у вези са свим одсуствовањима од момента када је та евиденција почела да се води апликативно; да јој је, након њеног поновног захтева, уз допис руковоаца достављена и фотокопија документације у вези са дисциплинским поступком вођеним 2019. године против притужиље; да је дана ...2025. године притужиља доставила захтев за доставу информација о радном времену и организовању превоза, те да јој је поводом тога упућен одговор

путем електронске поруке од ...2025. године; да јој се, у вези с конкретизованим захтевом притужиље, доставе подаци и документа која се односе на њен премештај из Поште ББ у Пошту ЦЦ, руковалац поред Обавештења о понуди за закључење анекса уговора о раду и Анекса бр. 13 уговора о раду, који су достављени притужиљи, располаже документацијом коју чине три дописа, од којих само један садржи податке о личности притужиље, а који доставља у прилогу; да су нетачни наводи из притужбе јер је притужиљи достављена документација којом руковалац располаже, а која садржи податке о личности који се на њу односе, и то: уговор о раду са свим припадајућим анексима, документација у вези с дисциплинским поступком вођеним 2019. године, подаци у вези са евиденцијом одсуствовања, као и информација о радном времену и организовању превоза, те да сматра да је притужба неоснована.

Одредбом члана 4. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности је прописано, између осталог, да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, тачком 2) да је лице на које се подаци односе физичко лице чији се подаци обрађују, а тачком 3), између осталог, да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности.

Одредбом члана 26. став 1. наведеног закона је, између осталог, прописано да лице на које се подаци односе има право да од руковоаца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке и приступ тим подацима, а ставом 3. истог члана, да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује.

Одредбом члана 79. став 2. тачка 3) истог закона прописано је да Повереник може да наложи руковоацу и обрађивачу да поступе по захтеву лица на које се подаци односе у вези са остваривањем њихових права, у складу са овим законом.

Имајући у виду утврђено чињенично стање и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је притужба основана. Ово из разлога, што руковалац у законском року није доставио притужиљи копије тражених података који се на њу односе (документа у вези с њеним премештајем из Поште ББ у Пошту ЦЦ), па како је неспорно да према члану 26. став 3. Закона о заштити података о личности притужиља има право на достављање копије података, а које право се може ограничити само у случајевима прописаним чланом 40. истог закона, те како се руковалац није позвао ни на један од тих разлога, оцењено је да је дошло повреде права на приступ подацима у смислу чл. 21. и 26. Закона о заштити података о личности.

Повереник је ценио наводе руковоаца да, у вези захтева притужбе да јој се доставе копије података и докумената која се односе на њен премештај из поште ББ у пошту ЦЦ, поред документације достављене притужиљи са основним уговором о раду и припадајућим анексима, располаже документацијом који чине три дописа од којих само један садржи податке о личности који се на њу односе и који доставља у прилогу, али нису били од значаја за доношење другачије одлуке Повереника, с обзиром на то да је руковалац дужан да, сагласно члану 26. Закона о заштити података о личности, копију података које обрађује достави притужиљи, а не Поверенику, те да стога достављањем Поверенику копије података који се односе на притужилу руковалац није извршио своју обавезу.

Стога је Повереник нашао да је притужба основана и на основу члана 79. став 2. тачка 3), у вези са чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности, и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучено као у диспозитиву решења.

Број предмета: 072-16-3720/2025-06

2.7. Не могу се брисати подаци о личности трећих лица

Из образложења:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, (у даљем тексту: Повереник), примио је дана 30. 6. 2025. године са адресе електронске поште ... притужбу А. А., са допуном од 7. 7. 2025. године, поднету због повреде права на брисање података о личности од стране привредног друштва „Mozzart“ д. о. о. из Београда, као руковоаца подацима (у даљем тексту: руковалац). У притужби се наводи да је руковалац дана 22. 5. 2025. године њену личну адресу ... искористио без њеног знања и пристанка за отварање налога на свом веб-сајту. Даље наводи да она користи две верзије имејл адресе ... и ..., са и без тачке, да су обе креиране на Google платформи и да садрже њене личне идентификационе податке, али да је руковалац одбио да поступи по њеном захтеву и да обрише имејл адресу..., односно да деактивира налог који је формиран без њеног знања и пристанка, иако је неспорно да је руковалац остварио комуникацију с њом с адресе која не садржи интерпункцијски знак, као и путем адресе са тачком.

У изјашњењу на притужбу од 18. 7. 2025. године руковалац је навео да је до проблема у комуникацији дошло услед чињенице да је притужиља дана 22. 5. 2025. године са платформе Gmail примила имејл који је он упутио свом кориснику на адреси ...као лицу чије је идентитет и тачност пријављених података утврдио приликом креи-

рања корисничког налога на основу овлашћења и обавеза прописаних Законом о играма на срећу. Руковалац је такође навео да је од притужиле тражио да достави податке о јединственом матичном броју како би проверио да ли је дошло до потенцијалне злоупотребе података, а што је притужилца одбила да учини и наставила да инсистира на злоупотреби њене имејл адресе која је идентична адреси коју је креирао корисник његових услуга. Даље је навео да он не може бити одговоран за неадекватно достављање имејла које је упутио на исправну адресу електронске поште, да се ради о две верзије имејл адресе које су сличне, али да припадају различитим особама и да у својим евиденцијама не обрађује податке о лицу које је корисник имејла... У прилогу томе руковалац је доставио податке о играчу које је користио приликом регистрације налога с имејл адресе..., и то: име и презиме, корисничко име, ЈМБГ, број мобилног телефона, број личне карте, адресу пребивалишта. Такође је доставио и податке о датуму регистрације, верификације и самоискључења, тржишту и временском ограничењу новчаног бонуса.

Одредбом члана 1. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано, између осталог, да се овим законом уређује право на заштиту физичких лица у вези са обрадом података о личности и слободни проток таквих података, начела обраде као и права лица на које се подаци односе, док је одредбом члана 2. став 1. прописао да се овим законом обезбеђује заштита основних права и слобода физичких лица, а посебно њиховог права на заштиту података о личности.

Одредбом члана 4 став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног економског, културног и друштвеног идентитета, а тачком 2) да је лице на које се подаци односе физичко лице чији се подаци обрађују.

Одредбом члана 21. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано, између осталог, да је руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације у вези са остваривањем права из члана 26, чл. од 29. до 31. овог закона на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи. Ставом 3. истог члана је прописано да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе пружи информације о поступању на основу захтева из члана 26, чл. од 29. до 31. без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема

захтева. Тај рок може бити продужен за још 60 дана ако је то неопходно имајући у виду сложеност и број захтева. Ставом 4. је прописано ако руковалац не поступи по захтеву лица на које се подаци односе дужан је да о разлозима за непоступање обавести то лице без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, као и о праву на подношење притужбе Поверенику, односно тужбе суду.

Одредбом члана 30. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковоаца, а ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила, а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковоаца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Одредбом члана 102а став 1. Закона о играма на срећу („Службени гласник РС“, бр. 18/20 и 94/24) прописано је да у циљу заштите малолетника и спровођења забране учествовања малолетних лица у играма на срећу приређивач посебних игара на срећу преко средстава електронске комуникације дужан је да приликом регистрације евиденционог рачуна играча врши проверу старости увидом у податке о датуму рођења у идентификационом документу тог лица коришћењем средстава електронске комуникације (верификација играча), а ставом 3. између осталог да ближе услове и поступак верификације прописује министар финансија.

Одредбом члана 2. став 3. Правилника о условима и поступку верификације играча код приређивача посебних игра на срећу број 001892580 2025 10520 027 000 012 001 од 28. 4. 2025. године, прописано је да приређивач, приликом верификације играча, путем средстава електронске комуникације, проверава да ли лице које се региструје за учешће у играма на срећу преко средстава електронске комуникације поседује важећи лични идентификациони документ (личну карту или пасош) и увидом у податке о датуму рођења у идентификационом документу утврђује да је то лице пунолетно.

Имајући у виду садржину захтева, одговора руковоаца, наводе притужбе, изјашњење на притужбу, достављене доказе о идентите-

ту лица које је верификовало свој кориснички налог, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да притужба није основана, јер право на заштиту података о личности према Закону о заштити података о личности припада сваком физичком лицу на које се подаци односе, а како је притужиља тражила да се обришу подаци које се односе на физичко лице које је корисник услуга руковоаоца, то се у конкретном случају не ради о остваривању права у вези са обрадом података о личности у смислу цитиране одредбе члана 1. став 1. и одредбе члана 4. став 1. тач. 1) и 2) Закона о заштити података о личности.

Чињеница да притужиља право на брисање података о личности другог лица заснива на чињеници да је она корисница имејл адресе која је слична адреси корисника руковоачевих услуга, услед чега је добијала све имејлове које је руковалац слао свом кориснику, није била од утицаја на доношење другачије одлуке, јер иако су име и презиме садржани у имејлу ...неспорно подаци који се на притужиљу односе, исто тако, ради се о подацима које је руковалац прикупио и унео у своје евиденције у оквиру законом утврђене надлежности у поступку регистрације преко средстава електронске комуникације вршећи проверу идентификације лица увидом у идентификациони документ, то Повереник налази да се подаци чије брисање притужиља тражи не односе на њу, да су прикупљени и обрађени у сврхе које су конкретно одређене и прописане Законом о играма на срећу и пратећим правилником и да нису подобни за брисање јер нису испуњени услови прописани цитираном одредбом члана 30. Закона о заштити података о личности, о чему је руковалац и обавестио притужиљу.

Навод притужиље да она користи две верзије имејл адресе... и ..., са и без тачке, да иако се руковалац у наведено неспорно уверио, одбио је да обрише њену имејл адресу без тачке, није био од утицаја на доношење другачије одлуке по притужби. Ово стога што Повереник налази да је руковалац у кореспонденцији са притужиљом поступао савесно са пажњом доброг привредника и упутио је да евентуалну злоупотребу може да пријави Одељењу за високотехнолошки криминал МУП, односно указао јој да достављањем додатног податка о личности може да провери да ли је дошло до потенцијалне злоупотребе података који се на њу односе.

Број предмета: 072-16-3432/2025-06

2.8. Руковалац може да обрише само оне податке о лицу којима располаже

Из образложења:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: Повереник) примио је дана 28. 10. 2025. године, са допуном од 31. 10. 2025. године, притужбу А. А., поднету преко Б. Б., адвоката из Новог Сада, због повреде права на брисање података о личности од стране Министарства унутрашњих послова Републике Србије као руковаоца подацима (у даљем тексту: руковалац) по захтеву од 26. 9. 2025. године. У притужби се наводи да је притужиоцу као малолетнику, 2011. године, изречена васпитна мера упозорења и усмеравања, судски укор, али да у евиденцији руковаоца „кривична дела и учиниоци“ и даље стоји напомена да је против њега вођен кривични поступак иако је од изрицања васпитне мере прошло 14 година, као и да због наведене напомене има проблеме, како он, тако и чланови његове породице. Даље наводи да га је руковалац, поводом захтева за брисање података о личности, обавестио да је захтевом требало да се обрати Вишем суду у Сомбору, а с обзиром на то да се заправо ради о евиденцији коју води руковалац, а не суд, од Повереника тражи да наложи руковаоцу да обрише његове податке који се односе на забележбу – напомену да се против њега водио кривични поступак пред Вишим судом у Сомбору због извршења кривичног дела из члана 246а Кривичног законика.

У изјашњењу на притужбу од 21. 11. 2025. године руковалац је остао при наводима из одговора број 07-7-290/25 од 10. 10. 2025. године достављеног пуномоћнику притужиоца и додао да притужилац захтевом није тражио брисање његових података из оперативне криминалистичке збирке, прописане одредбом члана 41. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, а како је пуномоћник притужиоца адвокат, сматра да није било основа да наложи да се захтев уреди у складу са одредбом члана 59. Закона о општем управном поступку. Такође је навео да у оперативно-криминалистичкој збирци обрађује податке притужиоца у вези са кривичном пријавом КУ бр. 221/10 од 1. 5. 2010. године, поднетом против њега због основа сумње да је починио кривично дело из члана 246а став 1. Кривичног законика, као и да у наведеној евиденцији нису унети подаци о исходу кривичног гоњења.

Одредбом члана 21. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је, између осталог, да је руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације у вези са остваривањем права из члана 26. овог закона на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин коришћењем јасних и једноставних речи.

Одредбом члана 102. став 1. Кривичног законика Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 85/05, 88/05 – испр., 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14, 94/16, 35/19 и 94/24) прописано је да казна евиденција садржи личне податке о учиниоцу кривичног дела, о кривичном делу за које је суђен, податке о казни, условној осуди, судској опомени, ослобађању од казне и опроштеној казни, као и податке о правним последицама осуде. У казнену евиденцију се уносе и касније измене података садржаних у казненој евиденцији, подаци о издржавању казне, као и поништење евиденције о погрешној осуди.

Одредбом члана 37. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица („Службени гласник РС“, број 85/05) прописано је да евиденцију о изреченим васпитним мерама и казни малолетничког затвора води суд који је судио у првом степену.

Одредбом члана 41. став 1. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова („Службени гласник РС“, број 24/18) прописано је да у сврху расветљавања кривичних дела Министарство води евиденције и обрађује податке о физичким и правним лицима за које постоје основи сумње да су извршили кривична дела, као и податке о исходу кривичног гоњења, ставом 2. истог члана закона прописано је да податке о исходу кривичног гоњења, односно одбачаја оптужбе, проширењу оптужбе, преквалификацији кривичног дела, одустанка од кривичног гоњења, опортунитету надлежно тужилаштво доставља Министарству, а ставом 5. да податке о изреченој казни, ослобађајућој пресуди, условној осуди, судској опомени, ослобођењу од казне и опроштеној казни, правним последицама осуде, поништењу евиденције о погрешној осуди, новчаним казнама, изреченим васпитним мерама и мерама појачаног надзора и мерама обавезног лечења и другим мерама безбедности изреченим у кривичном поступку Министарство води на основу информација које достављају надлежни судови, а податке о пресудама и другим санкцијама које су изrekli инострани судови, на основу података које Министарству доставља Министарство правде.

Имајући у виду садржину захтева за остваривање права у вези са обрадом података о личности којим је притужилац тражио брисање података о личности из казнене евиденције кривичних дела у вези са исходом кривичног поступка који је вођен против њега 2011. године, одговор руковоаца да не обрађује податке притужиоца у казненој евиденцији, наводе притужбе, изјашњења на притужбу и цитиране законске одредбе, Повереник налази да притужба није основана и да у конкретном нема повреде права на штету притужиоца. Ово стога што је руководилац обавестио притужиоца да податке који се на њега односе, односно исход кривичног поступка којим му је изречен васпитна

мера од стране Вишег суда у Сомбору, не обрађује у казненој евиденцији из које је притужиоца тражио брисање, јер руковалац може да обрише само оне податке о лицу које је захтев поднело уколико тим подацима располаже.

Осим тога, руковалац је обавестио Повереника да ни у оквиру оперативно криминалистичке збирке не располаже подацима притужиоца у вези са исходом кривичног поступка који је вођен против притужиоца због извршења кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а Кривичног законика по кривичној пријави КУ бр. 221/10 од 1. 5. 2010. године.

Стога је Повереник на основу одредбе члана 78. став 1. тачка б), у вези са чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности, и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио као у диспозитиву овог решења.

Број предмета: 072-16-4649/2025-06

2.9. Не могу се брисати подаци о личности пре истека рока чувања прописаног законом

Из образложења:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: Повереник) примио је дана 9. 9. 2025. године, притужбу А. А., уређену 16. 9. 2025. године, поднету против Министарства унутрашњих послова Републике Србије као руковаоца подацима (у даљем тексту: руковалац), због повреде права на брисање његових података о личности. У притужби је, између осталог, навео да је руковалац одбио да обрише његове податке о личности из својих евиденција, на основу његовог захтева од 23. 7. 2025. године.

Изјашњавајући се на наводе из притужбе, руковалац је у допису 3.29. број: 07-7-240/25 од 13. 10. 2025. године, између осталог, навео да је поступајући по захтевима притужиоца, које је подносио у више наврата, истог обавестио да се његови подаци о кривичном делу обрађују у вези са кривичном пријавом КУ 131/96 од 13. 8. 1996. године због кривичног дела из члана 201. став 3. Кривичног законика, за коју није евидентиран исход поступка, као и да се његови подаци у вези са пријављеним случајевима насиља у породици обрађују у евиденцији спречавања насиља у породици под бројем 16665/2020 од 10. 8. 2020. године и да право на увид у податке о евиденцији и документацији о лицима према којима је извршено насиље у породици није право које се може остварити у складу са Законом о заштити података о личности; да се подаци о поднетим кривичним пријавама са информацијом

о исходу поступка кривичног гоњења чувају трајно, док се евентуално законом не предвиди другачије; да се брисање података о поднетим кривичним пријавама не може поистовећивати са рехабилитацијом јер се ради о различитим врстама података и различитим правним институтима; да исход кривичног поступка – одбачај кривичне пријаве, ослобођење од оптужбе или рехабилитација није основ за брисање, јер је смисао евиденције оперативно-криминалистичке збирке евиденција поднетих кривичних пријава и исхода поступка, као и да се ради о евиденцији која је од релевантног значаја само за оперативни рад полиције, те да сматра да није дошло до повреде закона и да је притужба неоснована.

У допуни изјашњења на притужбу, примљеном у Служби Повереника 14. 11. 2025. године, руковалац је истакао да се подаци о пријављеним случајевима насиља у породици воде у складу са чланом 32. Закона о спречавању насиља у породици („Службени гласник РС“, бр. 94/16 и 10/23 – др. закон), Правилником о евиденцији и документацији о лицима према којима је извршено насиље у породици и о лицима против којих је одређена мера заштите од насиља у породици („Службени гласник РС“, број 88/23), Уредбом о садржини и начину вођења евиденције о случајевима насиља у породици („Службени гласник РС“, број 4/17), Законом о полицији („Службени гласник РС“, бр. 6/16, 24/18, 87/18 и 86/19) и Законом о заштити података о личности; да евиденције које води полиција садрже: 1) податке о пријављеним случајевима насиља у породици (учесници догађаја, време, место, прикупљене изјаве, околности случаја, подаци о могућој жртви и др.); 2) податке о пријављеном могућем учиниоцу (име, презиме, јединствени матични број грађана, адреса пребивалишта или боравишта, податке о раније одређеним мерама заштите од насиља у породици); 3) податке о процени ризика и називе органа којима је процена ризика достављена; 4) податке о изрицању хитних мера (датум и број наређења о изрицању хитних мера, њихово трајање и време почетка њиховог трајања); 5) податке о продужењу и извршењу хитних мера (број и датум решења основног суда о продужењу хитних мера, подаци о извршењу хитних мера); 6) податке о извршењу мера заштите од насиља у породици; да је сврха обраде ових података спречавање и сузбијање насиља у породици, процена ризика, заштита угрожених лица и остваривање сарадње са другим надлежним органима – центрима за социјални рад, тужилаштвом и судовима, као и обезбеђивање ефикасне заштите жртава; да се обрада врши на основу члана 12. став 1. тачка 3) и члана 8. Закона о заштити података о личности, као и члана 5. став 2. Закона о полицији; да се подаци чувају у складу са чланом 32. став 11. Закона о спречавању насиља у породици, којим је прописано да се подаци воде и чувају најмање 10 година и после тога се бришу; да брисање података пре наведеног рока није дозвољено ако

би то довело до угрожавања законитости поступања или повреде права жртве, као и да подаци нису јавно доступни и са њима поступају искључиво овлашћена службена лица, уз примену свих организационих и техничких мера заштите података о личности.

По разматрању притужбе донета је одлука као у диспозитиву овог решења из следећих разлога.

Чланом 34. став 3. Устава Републике Србије је прописано да се свако сматра невиним за кривично дело док се његова кривица не утврди правноснажном одлуком суда, а чланом 42. став 3. Устава да је забрањена и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју су ти подаци прикупљени у складу са законом, осим за потребе вођења кривичног поступка или заштите Републике Србије.

Чланом 194. став 3. Устава Републике Србије је прописано да сви закони и други општи акти донети у Републици Србији морају бити сагласни са Уставом, док је ставом 5. истог члана Устава Републике Србије прописано да закони и други општи акти донети у Републици Србији не смеју бити у супротности с потврђеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права.

Чланом 5. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је, између осталог, да се подаци о личности морају прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу с тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“), да подаци морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“) и морају се чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде („ограничење чувања“).

Чланом 30. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковооца, а ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало престанак на основу којег се обрада вршила, а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковооца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. Закона.

Чланом 32. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да ако обраду врше надлежни органи у посебне сврхе, лице

на које се они односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковоаца, а руковалац је дужан да без непотребног одлагања избрише те податке ако су обрадом повређене одредбе чл. 5, 13. и 18. овог закона или ако подаци о личности морају бити избрисани због испуњења законске обавезе руковоаца.

Одредбом члана 79. став 2. тачка 7) Закона о заштити података о личности је, између осталог, прописано да Повереник може да наложи брисање података о личности у складу са чл. 29–32. овог закона.

Такође, одредбом члана 100. Закона о заштити података о личности је прописано да ће се одредбе других закона које се односе на обраду података о личности ускладити са одредбама тог закона до краја 2020. године.

Одредбом члана 7. став 1. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова је прописано да је Министарство дужно да, без одлагања, исправи и ажурира податке за које се утврди су нетачни, а ставом 2. да се прикупљени и у евиденције унети подаци о личности морају брисати по истеку рокова чувања утврђених овим или другим законом или када се утврди да су престали разлози због којих је податак о личности унет у одговарајуће евиденције.

Одредбом члана 41. став 1. наведеног закона прописано је да у сврху расветљавања кривичних дела Министарство води евиденције и обрађује податке о физичким и правним лицима за које постоје основи сумње да су извршили кривична дела, као и податке о исходу кривичног гоњења. Ставом 2. истог члана закона је прописано да податке о исходу кривичног гоњења, односно одбачаја оптужбе, проширењу оптужбе, преквалификацији кривичног дела, одустанка од кривичног гоњења, опортунитету надлежно тужилаштво доставља Министарству, а ставом 8. истог члана да ти подаци представљају тајне податке, који се означавају у складу са прописима о тајности података и да се чувају трајно.

Одредбом члана 97. став. 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“, бр. 85/05, 88/05 – испр., 107/05 – испр., 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14, 94/16, 35/19 и 94/24) прописано је да се рехабилитацијом брише осуда и престају све њене правне последице, а осуђени се сматра неосуђиваним.

Закон о потврђивању Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података („Службени лист СРЈ – Међународни уговори“, број 1/92, „Службени лист СЦГ – Међународни уговори“, број 11/05 – др. закон и „Службени гласник РС – Међународни уговори“, бр. 98/08 – др. закон и 12/10) и Закон о потврђивању протокола о изменама и допунама Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података („Службени гласник РС – Међународни уговори“, број 4/20) прописује да лични подаци који се обрађују

треба да буду, између осталог, прикупљани за изричите, специфичне и законите потребе и неће се обрађивати на начин који није у складу с тим потребама, треба да буду одговарајући, меродавни и не сувишни у односу на потребе за које се обрађују, као и сачувани у форми која омогућава идентификовање субјекта података не дуже него што је потребно за сврхе за које се обрађују ови подаци.

С обзиром на то да руковалац у оквиру оперативно-криминалистичке збирке води евиденције и обрађује податке о физичким и правним лицима за које постоје основи сумње да су извршили кривична дела, као и податке о исходу кривичног гоњења у сврху расветљавања кривичних дела, по оцени Повереника, када је окончан поступак покренут по некој кривичној пријави и обрисана осуда, даља обрада тих података је супротна начелима обраде података о личности којих се сви руковаоци морају придржавати, а која су прописана одредбама члана 5. Закона о заштити података о личности, а посебно начелу ограничења у односу на сврху обраде, начелу минимизације података као и начелу ограничења чувања података, јер је испуњена сврха због које су подаци прикупљени и обрађивани.

Обавеза преиспитивања рока чувања и обавеза брисања података кад више нису неопходни за сврхе у које су прикупљени и коришћени, прописана чланом 7. став 2. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, односи се на све евиденције прописане тим законом, па и на податке из евиденције из члана 41. тог закона, без обзира на то што је овим законом рок чувања података одређен за сваку евиденцију посебно, наведеном одредбом је остављена могућност да се, када престану разлози због којих је податак унет у одређену евиденцију, податак обрише и пре истека рока чувања, а посебно имајући у виду да је одредбама члана 41. тог закона прописано да се подаци из те евиденције чувају трајно.

Приликом одлучивања о захтеву лица за брисање података, руковалац је дужан да примени како одредбе Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова у целини, тако и одредбе Закона о заштити података о личности као кровног закона у области обраде података о личности, као и одредбе Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података коју је Република Србија ратификовала. Стога, да би одређена обрада била дозвољена, поред начела законитости, потребно је да буду поштована и друга начела обраде из члана 5. Закона о заштити података о личности кумулативно, укључујући начело ограничења чувања, које прописује да се подаци о личности морају чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде, начело минимизације података, као и начело ограничења у односу на сврху обраде.

Такође, приликом одлучивања да ли су подаци о личности и даље неопходни за сврху за коју су прикупљени, узети су у обзир и инструменти Савета Европе, Препоруке Р (87) 15 Комитета министара Савета Европе државама чланицама, које регулишу употребу личних података у полицијском сектору, а којима је прописано да треба предузети мере како би лични подаци чувани у полицијске сврхе били обрисани уколико више нису потребни у сврху у коју су похрањени, те да у складу са тим, треба посебно размотрити следеће критеријуме: потребу задржавања података у светлу окончања истраге о неком случају; финалну судску одлуку, посебно ослобађајућу; рехабилитацију, проведене осуде, амнестије, годиште предмета података, посебне категорије података, као и праксу Европског суда за људска права. (пресуда *C. и Марјер њројив Уједињеној Краљевској* – представка бр. 30562/04 и 30566/04, пресуда од 4. 12. 2008. године).

Стога, како закон не уређује прецизно услове за брисање података о личности, а с обзиром на то да и само чување података о лицу према којем је на основу кривичне пријаве КУ 131/96 поднете против притужиоца вођен кривични поступак који је правноснажно окончан а осуда изречена у том поступку обрисана из казнене евиденције, стигматизује то лице и угрожава његова уставна права, односно, доводи се у питање правна сигурност лица на које се подаци односе и равноправно остваривање основних људска права које зависи од чињенице да ли да се подаци лица обрађују у оперативно-криминалистичкој збирци (право на рад, кретање, и друга права) потребно је да руковалац у сваком конкретном случају процени да ли је даља обрада одређених података о личности у оперативно-криминалистичкој збирци лица за која је у одређеном тренутку постојао основ сумње да су извршила кривично дело, због чега је против њих била поднета кривична пријава, а који основ више не постоји, неопходна за остварење прописане сврхе обраде – расветљавање кривичних дела.

Имајући у виду наведено, како у конкретном случају подаци о личности притужиоца више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени, јер је решењем Општинског суда у Новом Саду, Одељење у Жабљу, пресуда Општинског суда у Жабљу К.113/96, правноснажна 24. 1. 1997. године, брисана дана 10. 4. 2000. године, изречена у кривичном поступку вођеном против притужиоца на основу кривичне пријаве КУ 131/96, да је од тада протекло више од 25 (двадесет пет) година и да се притужилац сматра лицем које није осуђивано, те како даље чување таквих података не представља неопходну и сразмерну меру у демократском друштву, Повереник налази да су испуњени услови за брисање података о личности притужиоца из оперативно-криминалистичке збирке руковаоца који су у вези са наведеном кривичном пријавом, прописани Законом о заштити података

о личности и Законом о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова.

Указујемо да, и уколико би се примењивао члан 32. Закона о заштити података о личности на који се позива руковалац у свом изјашњењу, у конкретном случају би били испуњени услови за брисање, с обзиром на то да је даља обрада супротна начелу ограничења у односу на сврху обраде, начелу минимизације података, као и начелу ограничења чувања података из члана 5. истог закона.

Стога је на основу члана 79. став 2. тачка 7), а у вези са чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности, и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучено као у ставу I, II и IV диспозитива овог решења.

Одредбом члана 12. став 1. тачка 3) Закона о заштити података о личности прописано је да је обрада законита ако је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца.

Одредбом члана 30. став 5. Закона о заштити података о личности прописано је да се ст. 1–3. овог члана не примењују у мери у којој је обрада неопходна због поштовања законске обавезе руковоаца којом се захтева обрада или извршења послова у јавном интересу или извршења службених овлашћења руковоаца.

Одредбом члана 32. став 1. Закона о спречавању насиља у породици („Службени гласник РС“, бр. 94/16 и 10/23 – др. закон) прописано је да надлежна полицијска управа води евиденције о пријављеним случајевима насиља у породици и о изрицању и извршењу хитних мера и извршењу мера заштите од насиља у породици, а одредбом става 2. истог члана да евиденција полицијске управе садржи: 1) податке о пријављеним случајевима насиља у породици (учесници догађаја, време, место, прикупљене изјаве, околности случаја, подаци о могућој жртви и др.); 2) податке о пријављеном могућем учиниоцу (име, презиме, јединствени матични број грађана, адреса пребивалишта или боравишта, податке о раније одређеним мерама заштите од насиља у породици); 3) податке о процени ризика и називе органа којима је процена ризика достављена; 4) податке о изрицању хитних мера (датум и број наређења о изрицању хитних мера, њихово трајање и време почетка њиховог трајања); 5) податке о продужењу и извршењу хитних мера (број и датум решења основног суда о продужењу хитних мера, подаци о извршењу хитних мера); 6) податке о извршењу мера заштите од насиља у породици; одредбом ст. 10, 11. и 12. истог члана прописано је да се евиденције полицијских управа, основних судова, основних јавних тужилаштава и центара за социјални рад воде у електронском облику и чине Централну евиденцију о случајевима насиља у породици (у даљем тексту: Централна евиденција), коју води Репу-

бличко јавно тужилаштво, да подаци могу да се унесу у Централну евиденцију само уз коришћење одговарајућих заштићених приступних шифри, као и да се подаци чувају у евиденцијама и у Централној евиденцији 10 година и после тога бришу.

Имајући у виду наведено, а како руковалац у евиденцији спречавања насиља у породици обрађује податке о личности притужиоца, као и да је одредбама члана 32. став 11. Закона о спречавању насиља у породици у породици прописано да се подаци у овим евиденцијама и у Централној евиденцији чувају 10 година, а како из изјашњења руковаоца и других приложених доказа произилази да су подаци о личности који се односе на притужиоца у евиденцији спречавања насиља у породици унети током 2020. године, те како није истекао законом прописан рок од 10 година, а имајући у виду сврху обраде, Повереник налази да, у овом моменту, нису испуњени услови за брисање предметних података о личности, прописани Законом о заштити података о личности и Законом о спречавању насиља у породици, као и да се даљом обрадом и чувањем ових података не доводи у питање начело ограничења у односу на сврху обраде и ограничења чувања.

Стога је Повереник на основу одредбе члана 78. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу III диспозитива овог решења.

Број предмета: 072-16-4200/2025-06

2.10. Руковалац није одговорио притужиоцу на захтев у складу са Законом о заштити података о личности, већ га је позвао да дође у најближу пословницу ради ажурирања података

Из образложења:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: Повереник) примио је дана 7. 11. 2024. године притужбу, уређену 26. 11. 2024. године, коју је поднео А. А., због повреде права на приступ подацима о личности од стране Телеком Србија а. д. Београд, као руковаоца подацима (у даљем тексту: руковалац). У притужби је навео да је на рачуну за месец септембар и за следећи месец 2024. године дошло до промене података о адреси корисника, односно његовој адреси, иако за адресу примаоца није дошло до промене и која је тачна, односно иста као у претходним рачунима; да је упутио руковаоцу најпре усмени приговор преко телефона, на који није добио одговор, па је онда послао електронску поруку са питањем из приговора одакле руковаоцу његова нова адреса јер је од

њега није добио, а да је на ово питање добио одговор да оде до најближе пословнице руковаоца.

По разматрању притужбе и документације у списима донета је одлука као у диспозитиву овог решења из следећих разлога:

Одредбом члана 4 став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности прописано је да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног економског, културног и друштвеног идентитета, а тачком 2) да је лице на које се подаци односе физичко лице чији се подаци обрађују.

Одредбом члана 21. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је, између осталог, да је руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације у вези са остваривањем права прописана овим законом, на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи. Те информације пружају се у писменом или другом облику, укључујући и електронски облик, ако је то погодно; ставом 2. прописано је, између осталог, да је руковалац дужан да пружи помоћ лицу на које се подаци односе у остваривању његових права; ставом 3, између осталог, да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе пружи информације о поступању на основу захтева без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, ставом 4. је прописано да, ако руковалац не поступи по захтеву лица на које се подаци односе, дужан је да о разлозима за непоступање обавести то лице без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, као и о праву на подношење притужбе Поверенику, односно тужбе суду.

Одредбом члана 79. став 2. тачка 3. истог закона прописано је да Повереник може да наложи руковаоцу и обрађивачу да поступи по захтеву лица на које се подаци односе у вези са остваривањем њихових права, у складу са овим законом.

Имајући у виду садржину захтева, одговоре руковаоца из електронске преписке, наводе притужбе, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је притужба основана, јер руковалац није поступио (одлучио) по захтеву којим је притужилац тражио остваривање права у вези са обрадом података који се на њега односе, у складу са Законом о заштити података о личности. Наиме, како је утврђено да је притужилац најпре усменим приговором, а касније и захтевом од 5. 11. 2024. године тражио од руковаоца да му достави информације о томе одакле

му податак о његовој адреси у улици ..., руковалац је на основу цитира-не одредбе члана 21. Закона о заштити података о личности, био дужан да предузме одговарајуће мере како би лицу на које се подаци односе пружио информацију у вези са остваривањем права из члана 26. овог закона или, у супротном, да га обавести о разлозима за непоступање по поднетом захтеву, имајући у виду одредбу члана 4. став 1. тач. 1) и 2) За-кона о заштити података о личности. Како руковалац у овом конкрет-ном случају то није учинио, Повереник налази да је дошло до повреде права притужиоца у вези с обрадом података о личности.

Повереник је ценио наводе руковоаца из његовог одговора при-тужиоцу од 10. 10. 2024. године и одговора од 6. 11. 2024. године, али нису могли бити од утицаја на другачију одлуку, с обзиром на то да руковалац није одговорио притужиоцу на захтев од 5. 11. 2024. године у складу са чланом 21. Закона о заштити података о личности, већ га је позвао да дође у најближу пословницу ради ажурирања података.

Стога је Повереник, без мериторног одлучивања о основаности захтева, на основу члана 79. став 2. тачка 3), а у вези са одредбом чла-на 77. став 2. Закона о заштити података о личности, и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу I и II диспозитива решења.

Број предмета: 072-16-2584/2024-06

2.11. Притужилац користи право супротно циљу за које је установљено

Из образложења:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: Повереник) примио је дана 25. 4. 2025. године притужбу А. А. поднету због повреде права на приступ подацима о личности од стране Центра за социјални рад „Трстеник“ из Трстеника, као руковоаца подацима (у даљем тексту: руковалац) по захтеву за остваривање права у вези с обрадом података о личности од 3. 3. 2025. године. У притужби је навео да руковалац није у цело-сти поступио по његовом захтеву, јер га није обавестио о питању број 3, односно у ком својству је евидентиран у евиденцијама руковоаца (као лице које је извршило насиље, жртва или нешто треће). Такође наводи да против њега није поднета ниједна пријава и да има „правни интерес ради побијања незаконитих радњи које су против њега спроведене без правног основа“.

У изјашњењу на притужбу од 7. 5. 2025. године руковалац је навео да је притужба неоснована јер је притужиоцу на идентично питање

већ одговорио дописом бр... од 21. 6. 2023. године којим га је обавестио да је Основни суд у Трстенику пресудом бр... од 7. 12. 2021. године изрекао мере заштите од насиља у породици и да га је у активној евиденцији насиља у породици водио као лице коме су изречене мере и као лице према коме су изречене мере заштите од насиља у породици, да лица у наведеној евиденцији не етикетира као насилнике, па тако ни притужиоца, као и да притужилац незадовољан овим одговором понавља исти захтев. Такође је навео да је предмет породице ... затворен 21. 7. 2023. године, јер од 18. 11. 2022. године није било нових пријава за насиље у породици, као и да су мере заштите од насиља у породици истекле 31. 3. 2023. године.

По разматрању притужбе донета је одлука као у диспозитиву овог решења из следећих разлога.

Одредбом члана 4. Правилника о евиденцији и документацији о лицима према којима је извршено насиље у породици и о лицима против којих је одређена мера заштите од насиља у породици („Службени гласник РС“, број 88/23), између осталог, прописано је да се у евиденцији о лицима према којима је извршено насиље у породици и о лицима против којих је одређена мера заштите од насиља у породици уносе подаци из пресуде којом су одређене мере заштите од насиља у породици.

Одредбом члана 26. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је да лице на које се подаци односе има право да од руковоаца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке о личности, приступ тим подацима, као и следеће информације: 1) о сврси обраде; 2) о врстама података о личности који се обрађују; 3) о примаоцу или врстама прималаца којима су подаци о личности откривени, а посебно примаоцима у другим државама или међународним организацијама; 4) о предвиђеном року чувања података о личности или, ако то није могуће, о критеријумима за одређивање тог рока; 5) о постојању права да се од руковоаца захтева исправка или брисање његових података о личности, односно права на ограничење обраде тих података; 6) о праву да се поднесе притужба Поверенику; затим 7) доступне информације о извору података о личности ако подаци о личности нису прикупљени од лица на које се односе; 8) о постојању поступка аутоматизованог доношења одлуке, укључујући профилисање из члана 38. ст. 1. и 4. овог закона, а ставом 3. да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује.

Имајући у виду утврђено чињенично стање и цитиране законске одредбе, Повереник налази да притужба није основана. Ово стога што из садржине захтева произилази да се, у конкретном случају, не ради о захтеву за остваривање права на приступ подацима о личности на

основу кога лице на које се подаци односе има право да захтева информације и о врсти података које руковалац о њему обрађује сагласно одредбама наведеног члана, већ да се притужилац користи правом супротно циљу за које је установљено, односно да буде упознат са подацима које руковалац о њему обрађује у збиркама које води у складу са цитираном одредбом члана 4. Правилника о евиденцији и документацији о лицима према којима је извршено насиље у породици и о лицима против којих је одређена мера заштите од насиља у породици.

Осим тога руковалац је доставио доказ да је о наведеном притужиоца већ обавестио дописом број 03-560-762/1 од 21. 6. 2023. године, а што ни сам притужилац не спори.

Стога је на основу одредбе члана 78. став 1. тачка 6), а у вези с чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности, и члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучено као у диспозитиву решења.

Број предмета: 072-16-3164/2025-06

2.12. Обавезујућа пословна правила

Из образложења:

Дана 9. 5. 2025. године привредно друштво „АСУМАТИСА“ д. о. о. Београд поднело је Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (даље: Повереник) захтев за одобрење обавезујућих пословних правила.

Уз захтев подносилац је приложио обавезујућа пословна правила чије се одобрење тражи.

По разматрању захтева и осталих списа овог предмета донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога.

Чланом 4. тачка 21) Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) прописано је да су обавезујућа пословна правила интерна правила о заштити података о личности која су усвојена и која се примењују од стране руковоаца, односно обрађивача, са пребивалиштем или боравиштем, односно седиштем на територији Републике Србије, у сврху регулисања преношења података о личности руковоацу или обрађивачу у једној или више држава унутар мултинационалне компаније или групе привредних субјеката.

Чланом 65. ст. 1. и 2. наведеног закона прописано је да руковалац или обрађивач могу да пренесу податке о личности у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију за коју листом из члана 64. став 7. овог закона није утврђено постојање примереног

нивоа заштите, само ако је руковалац, односно обрађивач обезбедио одговарајуће мере заштите ових података и ако је лицу на које се подаци односе обезбеђена остваривост његових права и делотворна правна заштита, као и да се одговарајуће мере заштите могу без посебног одобрења Повереника обезбедити, између осталог, и обавезујућим пословним правилима, у складу са чланом 67. овог закона.

Чланом 67. истог закона прописано је да Повереник одобрава обавезујућа пословна правила, ако та правила заједно испуњавају следеће услове:

- 1) правно су обавезујућа, примењују се на и спроводе се од стране сваког члана мултинационалне компаније или групе привредних субјеката, укључујући и њихове запослене;
- 2) изричито обезбеђују остваривање права лица на које се подаци односе у вези с обрадом њихових података;
- 3) испуњавају услове прописане ставом 2. овог члана.

Обавезујућим пословним правилима из става 1. овог члана најмање се морају одредити:

- 1) структура и контакт подаци мултинационалне компаније или групе привредних субјеката, као и сваког од њених чланова;
- 2) пренос или групе преноса података о личности, укључујући врсте података о личности, врсте радњи обраде и њихову сврху, врсте лица на које се подаци односе и назив државе у коју се подаци преносе;
- 3) обавезност примене обавезујућих пословних правила, како у оквиру мултинационалне компаније или групе привредних субјеката, тако и изван њих;
- 4) примена општих начела заштите података о личности, а нарочито ограничења сврхе обраде, минимизација података, ограничење чувања, интегритет података, мере сталне заштите података, правни основ за обраду, обраде посебних врста података о личности, мере безбедности и услове за даљи пренос података о личности другим лицима или телима која нису обавезана обавезујућим пословним правилима;
- 5) права лица на које се подаци односе у односу на обраду и начине остваривања тих права, укључујући и права у вези са аутоматизованим доношењем појединачних одлука и профилисањем из члана 38. овог закона, право на подношење притужбе Поверенику, односно тужбе суду у складу са чл. 82. и 84. овог закона, као и право на накнаду штете због повреде обавезујућих пословних правила;
- 6) прихватање одговорности руковооца, односно обрађивача са пребивалиштем, боравиштем или седиштем на територији Републике Србије за повреду ових правила коју је учинио други

члан групе који нема пребивалиште, боравиште или седиште на територији Републике Србије, осим ако руковалац или обрађивач докаже да тај други члан групе није одговоран за догађај који је проузроковао штету;

- 7) начин на који се лицу на које се подаци односе пружају информације о обавезујућим пословним правилима, а посебно о одредбама тач. 4)–6) овог става, уз пружање осталих информација из чл. 23. и 24. овог закона;
- 8) овлашћења лица за заштиту података о личности, одређеног у складу са чланом 58. овог закона, или било ког другог лица које је овлашћено за надзор над применом обавезујућих пословних правила унутар мултинационалне компаније или групе привредних субјеката, укључујући и надзор над обуком и одлучивање о притужбама унутар мултинационалне компаније или групе;
- 9) поступак који се спроводи по притужбама;
- 10) механизам провере поступања у складу с обавезујућим пословним правилима унутар мултинационалне компаније или групе привредних субјеката. Овај механизам укључује ревизију заштите података о личности и корективне мере за заштиту права лица на које се подаци односе. Резултати провере морају бити саопштени лицу из тачке 8) овог става, као и управљачком органу мултинационалне компаније или групе привредних субјеката, а морају бити стављени на располагање и Поверенику, на његов захтев;
- 11) начин извештавања и вођења евиденције о променама обавезујућих пословних правила и начин обавештавања Повереника о тим променама;
- 12) начин сарадње с Повереником у циљу обезбеђења примене обавезујућих пословних правила од стране сваког члана мултинационалне компаније или групе привредних субјеката појединачно, а посебно начин на који се Поверенику стављају на располагање резултати провере из тачке 10) овог става;
- 13) начин извештавања Повереника о правним обавезама које се примењују према члану мултинационалне компаније или групе привредних субјеката у другој држави, а који би могли имати значајан штетан утицај на гаранције прописане обавезујућим пословним правилима;
- 14) одговарајућа обука за заштиту података о личности лица која имају трајан или редован приступ подацима о личности.

Повереник може ближе уредити начин размене информација између руковалаца, обрађивача и Повереника у примени става 2. овог члана.

Ако су испуњени услови из става 1. овог члана, Повереник одобрава обавезујућа пословна правила у року од 60 дана од дана подношења захтева за њихово одобрење.

Увидом у приложена обавезујућа пословна правила подносиоца захтева Повереник је утврдио да се иста примењују на све податке о личности који се обрађују у Републици Србији од стране чланица групе, односно компанија које послују у оквиру „АСУМАТИСА“ групе, када наступају као руковоаци или интерни обрађивачи, а који се преносе од чланице групе основане у Републици Србији ка чланицама основаним ван територије Републике Србије.

Обавезујућа пословна правила примењују се на податке о личности кандидата за посао, односно физичких лица која конкуришу за запослење или стручно усавршавање (праксу) код чланица групе у ком случају подаци могу бити саопштени или пренети било којој чланици групе која има легитимни интерес у вези са пријавом кандидата, што може довести до међународног преноса података, као и на запослене компанија које су чланице групе, који се прикупљају на основу радног односа, током успостављања тог односа и за време његовог трајања.

Увидом у Прилог 1 обавезујућих пословних правила утврђено је да су чланице групе компаније са седиштима на територији Сједињених Америчких Држава, Канаде, Уједињеног Краљевства и Шри Ланке.

Након разматрања садржине наведених докумената Повереник је утврдио да су иста правно обавезујућа за све компаније које послују у оквиру „АСУМАТИСА“ групе, укључујући њихове запослене, да изричито обезбеђују права запослених и пословних партнера компаније у ситуацијама када се њихови подаци обрађују и преносе, да прописују садржину и контакт податке чланова компаније, врсте података који се обрађују и преносе, прописују примену општих начела заштите података о личности, одређују права лица на која се подаци односе у односу на обраду и начине остваривања тих права, предвиђају одговорност привредног друштва „АСУМАТИСА“ d. o. o. Beograd за повреду обавезујућих пословних правила коју учини било која друга чланица групе која није основана у Републици Србији, начин на који се лицу на које се подаци односе пружају информације о обавезујућим пословним правилима, предвиђају поступак који се спроводи по притужбама, прописују начин сарадње са Повереником и извештавање Повереника, и садрже друге одредбе којима су испуњени услови прописани чланом 67. став 2. Закона о заштити података о личности.

Имајући у виду наведено, Повереник је нашао да обавезујућа пословна правила од 5. 5. 2025. године подносиоца захтева, испуњавају услове из члана 67. став 1. Закона о заштити података о личности и обезбеђују одговарајуће мере заштите података, услед чега су испуњени услови за њихово одобрење, те је стога, на основу члана 67. ст.

1. и 4, члана 78. став 1. тачка 20) и члана 79. став 3. тачка 8) наведеног закона, донео одлуку као у диспозитиву овог решења.

Број предмета: 072-18-3210/2025-06

2.13. Поступање органа по захтеву који је исте или сличне садржине као захтев којим лице тражи остваривање права у вези с обрадом података који се на то лице односе, не може се сматрати поступањем у обе управне ствари

Из образложења:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: Повереник) примио је дана 15. 10. 2025. године притужбу А. А., поднету због повреде права на приступ подацима о личности од стране Акционарског друштва „Електропривреда Србије“ из Београда, као руковоаца подацима (у даљем тексту: руковалац), по њеном захтеву за остваривање права у вези са обрадом података о личности од 1. 9. 2025. године. У притужби је навела да је од руковоаца дана 14. 10. 2025. године примила непотпун одговор поводом њеног захтева из кога произилази да руковалац избегава да јој достави податке које о њој обрађује, а који су садржани у документацији коју је захтевом определила. Такође је навела да руковалац сматра да јој је већ доставио документацију из радно правног статуса у јуну 2025. године, али да се заправо ради о документацији која је везана за њене друге захтеве, а не за документа која је тражила захтевом од 1. 9. 2025. године поднетим на основу Закона о заштити података о личности, јер јој руковалац, између осталог, није доставио решење о неплаћеном одсуству и спроведеном дисциплинском поступку против ње.

У изјашњењу на притужбу од 13. 11. 2025. године руковалац је у свему остао при наводима из одговора од 14. 10. 2025. године и додао да притужиљин захтев није имао за циљ остваривање права у вези с обрадом података о личности, иако је исти поднела с позивом на одредбе Закона о заштити података о личности, већ да је сврха истог достављање таксативно побројаних документа. Даље је навео да сматра да нема повреде права на њену штету, јер је притужиља лице која више није у радном односу од 17. 9. 2020. године, тако да више не врши обраду њених података о личности на основу запослења, већ да само чува документацију проистеклу по овом основу у складу са законом. Такође је навео да је расположиву документацију о радноправном односу притужиљи већ доставио, како у току трајања, тако и након престанка радног односа, као и кроз судске поступке које је

притужиља иницирала и који се воде пред Вишим судом у Новом Саду и Првим основним судом у Београду.

По разматрању притужбе донета је одлука као у диспозитиву овог решења из следећих разлога.

Одредбом члана 4. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности прописано је, између осталог, да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, тачком 2) да је лице на које се подаци односе физичко лице чији се подаци обрађују, а тачком 3) да је обрада података о личности, свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање, или уништавање.

Одредбом члана 21. став 1. Закона о заштити података о личности, између осталог, прописано је да је руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације у вези са остваривањем права прописаних овим законом, на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи. Те информације пружају се у писменом или другом облику укључујући и електронски облик, ако је то погодно; ставом 2. прописано је, између осталог, да је руковалац дужан да пружи помоћ лицу на које се подаци односе у остваривању његових права; ставом 3, између осталог, да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе пружи информације о поступању на основу захтева без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, ставом 4. је прописано да, ако руковалац не поступи по захтеву лица на које се подаци односе, дужан је да о разлозима за непоступање обавести то лице без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, као и о праву на подношење притужбе Поверенику, односно тужбе суду.

Одредбом члана 26. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је, између осталог, да лице на које се подаци односе има право да од руковоаца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке и приступ тим подацима, као и следеће информације: о сврси обраде; о врстама података о личности који се обрађују; о примаоцу или врстама прималаца којима се подаци о личности откривени или ће бити откривени, а посебно примаоцима у другим државама или међународним организацијама; о предвиђеном року чувања података о личности, или, ако то није могуће, о критеријумима за одређивање тог рока; о постојању права да се од руковоаца захтева исправка

или брисање његових података о личности; о праву да се поднесе притужба Поверенику; о доступним информацијама о извору података о личности, ако подаци о личности нису прикупљени од лица на које се односе и о постојању поступка аутоматизованог доношења одлуке, укључујући профилисање из члана 38. ст. 1. и 4. овог закона, и, најмање у тим случајевима, сврсисходне информације о логици која се при томе користи, као и о значају и очекиваним последицама те обраде по лице на које се подаци односе.

Одредбом члана 79. став 2. тачка 3) истог закона прописано је да Повереник може да наложи руковоаоцу и обрађивачу да поступе по захтеву лица на које се подаци односе у вези са остваривањем њихових права, у складу с овим законом.

Имајући у виду да руковалац није поступио по захтеву притужиље и да јој у року од 30 дана није пружио све информације у вези са остваривањем права прописаног овим законом, односно да јој није доставио информације и копије података које се на њу односе, уколико траженим информацијама располаже, нити је пак притужиљу обавестио о разлозима за непоступање по предметном захтеву, Повереник налази да је притужба основана, при чему се Повереник није упуштао у основаност захтева са аспекта права којим је притужиља тражила остваривање на приступ подацима која се односе на трећа лица. Наиме, руковалац је на основу цитиране одредбе члана 21. Закона о заштити података о личности, дужан да предузме одговарајуће мере како би лицу на које се подаци односе пружио информацију у вези са остваривањем права из члана 26. овог закона или, у супротном, да подносиоца захтева обавести о разлозима за непоступање по захтеву, имајући при томе у виду одредбе цитираног члана 4. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о заштити података о личности. Како руковалац у овом конкретном случају то није учинио, односно није поступао по захтеву за остваривање права Повереник налази да је дошло до повреде права притужиље у вези са обрадом података о личности.

Цењен је навод руковоаоца да је притужиљи дана 11. 6. 2025. године, доставио тражену документацију, али није могао бити уважен и није могао да утиче на доношење другачије одлуке по притужби. Ово стога што се поступање органа по захтеву који је исте или сличне садржине као захтев којим лице тражи остваривање права у вези са обрадом података који се на то лице односе, не може сматрати поступањем у обе управне ствари. Наиме, руковалац је дужан да поступи по захтеву поднетом на основу Закона о заштити података о личности, а што у овом конкретном случају није учинио. Осим тога, руковалац није доставио доказ о томе да је исту документацију тражену захтевом за остваривање права у вези с обрадом података о личности од 1. 9. 2025. године већ уручио притужиљи дана 11. 6. 2025. године.

Стога је Повереник, без мериторног одлучивања о основаности захтева, на основу члана 79. став 2. тачка 3), а у вези са одредбом члана 77. став 2. Закона о заштити података о личности, и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио као у диспозитиву овог решења.

Број предмета: 072-16-4618/2025-06

3. ПИТАЊА И ОДГОВОРИ

Поверенику за информације од јавног значаја и заштити података о личности свакодневно се обраћа велики број грађана, правних лица, удружења, али и органа власти с питањима и недоумицама у вези с применом ЗЗПЛ.

У наставку смо издвојили она питања која су у претходној години била најактуелнија.

3.1. Регистрација на сајту органа власти и обрада података о личности

Питање: Мишљење је затражено поводом планираног пуштања у рад новог сајта органа власти „који предвиђа опциону могућност регистрације грађана на истоименом сајту“, наводећи да регистрација корисничког налога није обавезна и не представља никакав предуслов за приступ садржају овог сајта да се регистрација користи у сврху прикупљања електронских адреса корисника и добијања сагласности корисника за примање промотивних обавештења од органа, у вези са текућим и новим услугама које орган пружа суграђанима, да регистрација омогућава корисницима да „у сваком тренутку управљају својим сагласностима у вези са примањем ових обавештења“, као и да регистрација „подразумева само унос електронске адресе“, те да корисник „не доставља ниједан лични податак“.

Електронска адреса, уколико је структурирана тако да се на основу ње идентитет лица може утврдити било непосредно или посредно, у комбинацији с другим информацијама, свакако представља податак о личности. Осим тога, и пријава или како је наведено „регистрација“ корисничког налога неретко садржи поред електронске адресе и друге податке о личности. Обрада података о личности јесте свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано с подацима о личности или њиховим скуповима, као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање или уништавање.

Најпре указујемо да из вашег дописа није јасно шта се подразумева под појмом „регистрација грађана“, који је циљ те „регистрације“, у оквиру ког технолошког система би се та „регистрација“ вршила и начин увођења, ко би све имао приступ, нити шта подразумевате под „добијања сагласности корисника“, те да ли се под тим подразумева пристанак за обраду података о личности, којих врста података о личности, у коју тачно сврху, о којој категорији лица је реч, и сви други релевантни аспекти који су битни за утврђивање испуњености услова за дозвољеност одређене обраде података о личности.

Стога, овом приликом начелно указујемо на следеће.

Најпре треба имати у виду да се Законом о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), на системски начин уређују начела обраде података о личности, као и друга општа правила и обавезе руковалаца и других субјеката који обрађују податке о личности, док се обрада података о личности у одговарајућим областима друштвеног живота / делатностима уређује посебним прописима о чијој се примени старају други органи.

Сагласно члану 4. тачка 1) Закона, податак о личности јесте сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета.

Напомињемо да се мора водити рачуна о томе да су Законом прописани услови који морају бити испуњени за законитост сваке обраде података о личности.

Наиме, сваки руковалац дужан је да се придржава начела обраде прописаних овим законом, и то начела: „законитост, поштење и транспарентност“, „ограничење у односу на сврху обраде“, „минимизација података“, „тачност“, „ограничење чувања“ и „интегритет и поверљивости“ (одредбе члана 5. став 1. Закона).

Такође, за сваку обраду података о личности неопходно је обезбедити одговарајући правни основ, тј. свака обрада података о личности мора бити законита, у складу са одредбама члана 12. Закона тач. 1)–6) Закона. Када се ради о обради података о личности коју врше руковоци у циљу поштовања правних обавеза руковоца и обради која је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоца, у смислу одредаба члана 12. став 1. тач. 3) и 5) Закона, основ за такву обраду одређује се законом. Према томе, правни основ обраде података о личности које орган власти врши у обављању својих послова и овлашћења, треба да проистиче из одговарајућих посебних закона.

Стога, да би одређена обрада података о личности била дозвољена са становишта примене Закона неопходно је да најпре сврха обраде буде конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, да за намеравану обраду постоји одговарајући правни основ у смислу члана 12, а имајући у виду и посебне прописе којима је уређена обрада у конкретном случају, као и да се обрада врши у складу с начелима обраде прописаним одредбама члана 5. овог закона, посебно начелом „минимизација података“.

У сваком конкретном случају руковалац мора водити рачуна о томе да прикупља само оне податке који су примерени, битни и ограничени у односу на сврху обраде. Податке који би се обрађивали треба свести на минимум који је неопходан да би се остварила сврха обраде, односно сваки податак без ког би се сврха обраде могла испунити представљао би сувишан податак, а на тај начин и поступање супротно наведеном начелу обраде.

Такође, руковалац је одговоран и за извршавање других обавеза утврђених Законом, као што су: пружање обавештења о обради (члан 23), предузимање одговарајућих мера заштите података о личности (чл. 41. и 42. Закона), обавеза вођења евиденција о радњама обраде (члан 47. Закона) и др., а њихово правилно извршавање мора се ценити у сваком појединачном случају, у зависности од свих чињеница и околности (узимајући у обзир природу, обим, сврху обраде, као и посебне прописе којима је уређена одређена област и др.).

У том смислу, подсећамо да руковалац који је одредио лице за заштиту података о личности, има обавезу да благовремено и на одговарајући начин укључи то лице у све послове који се односе на заштиту података о личности, сагласно члану 57. став 1. Закона, укључујући и информисање и давање мишљење руковаоцу, као и запосленима који врше радње обраде о њиховим законским обавезама у вези са заштитом података о личности.

Сагласно члану 5. став 2. Закона, одговорност за поступање је на руковаоцу који мора бити у могућности да предочи, односно докаже усклађеност намераване обраде са Законом.

Дакле, пре евентуалног отпочињања намераване обраде, која мора бити законита, односно за коју мора постојати одговарајући правни основ који проистиче из посебних прописа који регулишу предметну материју, потребно је, најпре, одредити сврху те обраде на јасан, конкретан и изричит начин, затим утврдити да ли је намеравана обрада оправдана, односно неопходна за остваривање те сврхе и сразмерна сврси или се сврха може постићи и без те обраде, а узимајући у обзир нпр. врсту и обим података о личности који би били обрађивани, категорије лица чији подаци би се обрађивали и др.

3.2. Да ли су ловачка удружења дужна да одреде лице за заштиту података о личности?

Питање: Мишљење је затражено поводом тога да ли ловачка удружења спадају у категорије које су по Закону о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) дужне да одреде лице за заштиту података о личности, те у свом обраћању подносилац наводи да сматра да ловачка удружења не спадају у категорије руковоаца и обрађивача које су дужне да одреде лице за заштиту података јер „нису органи власти – основани су од стране чланова, средства обезбеђују кроз чланарине, не финансирају се од стране државе“, а да поједина удружења „по основу конкурисања за подстицајна средства за редовну делатност добију одређена средства“. Даље се наводи да основне активности ловачких удружења „нису радње обраде које по својој природи, обиму односно сврхама захтевају редован и систематски надзор великог броја лица на које се подаци односе“, да ловачка удружења „у оквиру својих активности несумњиво врше обраду података својих чланова приликом издавања ловних дозвола...“, као и да ловачка удружења не врше обраду посебних врста података о личности из члана 17. став 1. или података о кривичним пресудама и кажњивим делима из члана 19. Закона.

Повереник је мишљења да ловачка и друга удружења која врше јавна овлашћења у складу са Законом о дивљачи и ловству, као што су нпр. прописана овлашћења у оквиру датог права на газдовање ловиштем, имају својство органа власти у складу са Законом о заштити података о личности и следствено томе имају обавезу одређивања лица за заштиту података о личности. Такође указујемо и на то да је чланом 56. став 6. Закона о заштити података о личности прописана могућност да се одреди заједничко лице за заштиту података о личности ако су руковоаоци/обрађивачи органи власти, а узимајући у обзир организациону структуру и величину тих органа власти.

Када је у питању обавеза одређивања лица за заштиту података о личности, она је утврђена у случајевима прописаним одредбама члана 56. став 2. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), па су тако руковалац и обрађивач дужни да одреде лице за заштиту података о личности ако се:

- 1) обрада врши од стране органа власти, осим ако се ради о обради коју врши суд у сврху обављања његових судских овлашћења;
- 2) основне активности руковоаца или обрађивача састоје у радњама обраде које по својој природи, обиму, односно сврхама

захтевају редован и систематски надзор великог броја лица на које се подаци односе;

- 3) основне активности руковооца или обрађивача састоје у обради посебних врста података о личности из члана 17. став 1. или података о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима из члана 19. овог закона, у великом обиму.

Имајући у виду ваше наводе, најпре желимо да ближе појаснимо шта се сматра под појмом орган власти, будући да сви субјекти који имају својство органа власти имају обавезу одређивања лица за заштиту податка о личности, објављивања контакт података тог лица, као и достављања тих података Поверенику, који води евиденцију лица за заштиту података о личности, сагласно члану 56. став 11. Закона.

Сагласно одредбама члана 4. тачка 25) Закона, под појмом орган власти подразумева се: државни орган, орган територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе, јавно предузеће, установа и друга јавна служба, организација и друго правно или физичко лице које врши јавна овлашћења.

У том смислу превасходно се морају узети у обзир посебни прописи у одређеној области, па тако питања која се односе на заштиту, управљање, лов, коришћење и унапређивање популација дивљачи у ловишту, као и друга питања од значаја за дивљач и ловство, уређују се Законом о дивљачи и ловству и другим посебним прописима из предметне области.

Наведеним законом у члану 38. уређује се давање права на газдовање ловиштем, а сагласно ставу 1. поменутог члана право на газдовање ловиштем може да стекне један корисник ловишта који испуњава услове утврђене овим законом, док је у ставу 3. истог члана прописано да корисник ловишта може да буде правно лице основано као јавно предузеће, привредно друштво, други облик предузећа, као и ловачка удружења и друга удружења која су основана и делују у складу са законом. Такође, Законом о дивљачи и ловству прописане су дужности корисника ловишта као што су, поред осталог, издавање дозволе за лов на прописаном обрасцу, вођење прописаних евиденција и др.

Број предмета: 073-14-5436/2024-02

3.3. Могућност инсталирања People counter технологије у малопродајним објектима

Питање: Привредно друштво планира да инсталира „у малопродајним објектима People Counter (Бројач људи)“, а који „чини камера постављена у смеру улаза у малопродајни објекат и производи снимак у реалном времену, са сврхом бројања уласка и изласка људи из малопродаје“, те да се како је наведено, снимак не чува а „People Counter би био искључиво у маркетиншке сврхе“. С тим у вези, овом органу постављено је питање да ли се на овај начин врши обрада података лица која улазе у објекат, те „да ли је нешто потребно од документације ради усклађивања са регулативом обзиром да није у питању видео-надзор“.

Повереник је мишљења да је, приликом одлучивања о поступању у конкретним ситуацијама, поготово када се ради о увођењу нових технолошких решења, руковалац најпре дужан да утврди да ли у том случају долази до обраде података о личности сагласно Закону. Уколико руковалац утврди да би дошло до обраде података о личности, мора да утврди да ли би сврха обраде могла да буде остварена на неки други начин који је мање инвазиван по приватност и/или друга основна права и слободе лица, водећи рачуна и о врсти података о личности (да ли се обрађују и посебне врсте података нпр. биометријски подаци у смислу члана 17. Закона), као и да пре евентуалног отпочивања обраде утврди испуњеност свих неопходних услова за дозвољеност обраде предвиђеним законом. Сврха обраде претходно мора да буде конкретно одређена, изричита, законита и оправдана, те да је обрада стварно неопходна за остваривање одређене сврхе, тј. да заиста постоји потреба руковоца за одређеном обрадом, при чему је за исту неопходно обезбедити и адекватан правни основ, као и да се обрада врши у складу са посебним прописима у тој области/делатности, свакако уз поштовање поменутих начела обраде и других обавеза утврђених овим законом.

Тим поводом, обавештавамо вас о следећем.

Најпре указујемо да није јасна сврха увођења наведене технологије, нити начин на који би се она користила, да ли би подразумевала и обраду података о личности, те последично ни сви аспекти те обраде података о личности која би се том приликом вршила.

Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) не садржи посебне одредбе о видео-надзору, а Законом о приватном обезбеђењу („Службени гласник РС“, бр. 104/13, 42/15 и 87/18) уређују се обавезно обезбеђење и заштита одређених објеката, послови и рад правних и физичких лица у области приватног

обезбеђења, услови за њихово лиценцирање, начин вршења послова и остваривање надзора над њиховим радом. Будући да, сходно одредби члана 70. Закона о приватном обезбеђењу, надзор над применом овог закона врши Министарство унутрашњих послова, указујемо да се, ради добијања мишљења о примени одредби тог закона, можете обратити овом министарству.

Законом о заштити података о личности о чијој се примени стара Повереник, на системски начин, уређују се начела обраде података о личности, као и друга општа правила и одређене обавезе за руковооце и друге субјекте, док се обрада података о личности у одговарајућим областима/делатностима уређује посебним прописима.

Стога, првенствено желимо да вам појаснимо шта се подразумева под одређеним појмовима утврђеним Законом о заштити података о личности.

Податак о личности је, сагласно одредбама члана 4. тачка 1) Закона о заштити података о личности, сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што су име и идентификациони број, затим података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета. Даље, обрада података о личности, сагласно одредбама члана 4. тачка 3) Закона о заштити података о личности, јесте свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање или уништавање.

Уколико би се у конкретном случају вршила обрада података о личности у смислу одредби члана 4. тачка 3) Закона о заштити података о личности, мора се водити рачуна о томе да су Законом прописани услови који морају бити испуњени за законитост сваке обраде података о личности.

Наиме, отпочињањем обраде руковалац преузима одређене обавезе које проистичу из Закона о заштити података о личности, преваходно обавезе да се придржава начела обраде утврђених чланом

5. Закона о заштити података о личности, и то: начела: „законитост, поштење и транспарентност“, „ограничење у односу на сврху обраде“, „минимизација података“, „тачност“, „ограничење чувања“ и „интегритет и поверљивост“.

Такође, за сваку обраду података о личности неопходно је обезбедити одговарајући правни основ, тј. свака обрада података о личности мора бити законита. Наиме, одредбама члана 12. Закона о заштити података о личности, прописано је да је обрада законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Поред наведеног, руковалац је дужан да се придржава и других обавеза прописаних Законом о заштити података о личности, као што су: предузимање мера заштите података о личности (чл. 41. и 42. Закона), вођење евиденције о радњама обраде (члан 47. Закона) и тако даље.

С тим у вези, указујемо да је одредбом члана 54. став 1. Закона о заштити података о личности утврђена обавеза руковоаца да, ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, пре него што започне с обрадом података о личности, изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

Случајеви у којима је руковалац обавезан да изврши процену утицаја обраде прописани су чланом 54. став 4. Закона и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, бр. 45/19 и 112/20).

Како је, сагласно начелу „одговорност за поступање“ из члана 5. став 2. Закона о заштити података о личности, на руковоацу одговорност за правилну примену Закона, то наведено подразумева и утвр-

ђивање да ли у конкретном случају долази до обраде података о личности у смислу овог закона.

Број предмета: 073-14-5239/2024-02

3.4. Да ли обрађивач мора руковаоцу унапред да предочи списак подобрађивача (уколико намерава да их ангажује); да ли мора да буде наведена конкретна држава у којој ће се вршити обрада?

Питање: Банка је затражила мишљење наводећи да је као руковалац у фази закључења уговора са клијентом као обрађивачем, коме поверава вршење одређених активности „у питању је компанија основана у Србији, и представља део велике, глобалне компаније, која у целом свету има мрежу филијала, регистрованих као посебна привредна друштва, као што је то код нас случај... да се у овом случају неће сачинити Уговор о обради података о личности, према стандардним уговорним клаузулама Повереника, већ посебан споразум који ће бити део главног уговора, који би требало да садржи све неопходне елементе из Закона о заштити података о личности“.

С тим у вези постављена су следећа питања: „1. Да ли наш Клијент као Обрађивач, у смислу одредбе члана 45. Закона о заштити података о личности, у случају да жели да ангажује подобрађиваче, мора Банци да унапред предочи списак подобрађивача ... да ли би у споразуму о обради података о личности, клијент могао за обрађиваче да наведе да то могу бити све компаније које су повезане са матичном компанијом / које су део исте Групе или које представљају филијале матичне компаније укључујући и саму матичну компанију и слично. 2. Да ли Обрађивач може ангажовати подобрађиваче, само за конкретну обраду података о личности ради које је обрађивач ангажован од стране руковаоца, за коју обраду је сврху и начин обраде одредио руковалац... да ли Обрађивач може пренети податке о личности запослених руковаоца, другим подобрађивачима (подобрађивачи би, у складу са питањем 1, биле друге филијале или друге чланице исте Групе, регистроване у другим земљама) за неку другу сврху као што је нпр. за потребе вршење интерне ревизије од стране тог другог друштва / подобрађивача. 3. Да ли, у вези с наведеним питањима, мора тачно да буде наведена држава у којој ће се вршити обрада или подобрада. Да ли... може бити само наведено да ће се обрада вршити на територији ЕУ, или мора да буде тачно наведена конкретна држава (а како је то предложено и прилогом 6 стандардних уговорних клаузула Повереника...?“

Тим поводом, обавештавамо вас о следећем.

Обрађивач не може спроводити обраду у неке сопствене сврхе, те би се сматрало да је прекорачио своја овлашћења уколико би поступао изван упутстава руковоаца и/или уколико би почео да утврђује сопствене сврхе и начине обраде. Обрађивач може поверити обраду другом обрађивачу само ако га руковалац за то овласти на основу општег или посебног писменог овлашћења. Ако се обрада врши на основу општег овлашћења, обрађивач је дужан да информише руковоаца о намераваном избору другог обрађивача, односно замени другог обрађивача, како би руковалац имао могућност да се супротстави таквој промени (члан 45. став 2. ЗЗПЛ). Из наведеног произлази да би обрађивач био дужан да прибави сагласност односно овлашћење руковоаца пре него што повери било какву обраду података о личности неком одређеном другом обрађивачу.

Када одређени руковалац намерава да врши обраду података о личности, пре започињања исте, дужан је да обезбеди да се она врши у складу с посебним прописима, што, када је у питању обрада података о личности запослених, сагласно члану 91. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18 – у даљем тексту: ЗЗПЛ), овлашћење послодавца као руковоаца, за предметну обраду, првенствено треба да произлази из одговарајућих прописа у области рада, запошљавања и сл., уз примену начела, поштовање обавеза и правила обраде прописаних ЗЗПЛ, укључујући и пружање информација лицу на које се подаци односе у складу са чланом 23. ЗЗПЛ, као и предузимање одговарајућих мера заштите како би обезбедио да се обрада врши у складу са овим законом и био у могућности да то предочи, узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица.

Са становишта заштите података о личности, када у обради учествује више различитих субјеката, најпре је потребно утврдити својство сваког од њих, како би се на правилан начин примениле одредбе ЗЗПЛ и испуниле све одговарајуће обавезе.

Наиме, руковалац је физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, док се законом којим се одређује сврха и начин обраде, може одредити и руковалац или прописати услови за његово одређивање, а обрађивач је физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковоаца. Обрађивач, дакле, не одређује ни сврху ни начин обраде, што значи да је руковалац тај који има свеобухватну контролу над обрадом. Обрађивач представља одвојеног субјекта од руковоаца који обраду врши у име (и корист) руковоаца и обично је то организација или други субјект са посебним

вештинама и знањима ког руковалац ангажује како би извршио одређену обраду података о личности у његово име.

Такође, сагласно члану 45. став 1. ЗЗПЛ, ако се обрада врши у име руковаоца, руковалац може да одреди као обрађивача само оно лице или орган власти који у потпуности гарантује примену одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера, на начин који обезбеђује да се обрада врши у складу с одредбама овог закона и да се обезбеђује заштита права лица на које се подаци односе.

Обрада од стране обрађивача мора бити уређена уговором или другим правно обавезујућим актом, који је закључен, односно усвојен у писменом облику, што обухвата и електронски облик, који обавезује обрађивача према руковаоцу и који уређује предмет и трајање обраде, природу и сврху обраде, врсту података о личности и врсту лица о којима се подаци обрађују, као и права и обавезе руковаоца (члан 45. став 3. ЗЗПЛ).

Уговором или другим правно обавезујућим актом из члана 45. став 3. ЗЗПЛ прописује се да је обрађивач дужан да: 1) обрађује податке о личности само на основу писмених упутстава руковаоца, укључујући и упутство у односу на преношење података о личности у друге државе или међународне организације, осим ако је обрађивач законом обавезан да обрађује податке. У том случају, обрађивач је дужан да обавести руковаоца о тој законској обавези пре започињања обраде, осим ако закон забрањује достављање тих информација због потребе заштите важног јавног интереса; 2) обезбеди да се физичко лице које је овлашћено да обрађује податке о личности обавезало на чување поверљивости података или да то лице подлеже законској обавези чувања поверљивости података; 3) предузме све потребне мере у складу са чланом 50. овог закона; 4) поштује услове за поверавање обраде другом обрађивачу из ст. 2. и 7. овог члана; 5) узимајући у обзир природу обраде, помаже руковаоцу применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера, колико је то могуће, у испуњавању обавеза руковаоца у односу на захтеве за остваривање права лица на које се подаци односе из Главе III овог закона; 6) помаже руковаоцу у испуњавању обавеза из чл. 50, 52–55. овог закона, узимајући у обзир природу обраде и информације које су му доступне; 7) после окончања уговорених радњи обраде, а на основу одлуке руковаоца, избрише или врати руковаоцу све податке о личности и избрише све копије ових података, осим ако је законом прописана обавеза чувања података; 8) учини доступним руковаоцу све информације које су неопходне за предочавање испуњености обавеза обрађивача прописаних овим чланом, као и информације које омогућавају и доприносе контроли рада обрађивача, коју спроводи руковалац или друго лице које он за то овласти.

Ако обрађивач одреди другог обрађивача за вршење посебних радњи обраде у име руковоаоца, исте обавезе заштите података о личности прописане уговором или другим правно обавезујућим актом између руковоаоца и обрађивача из члана 45. ст. 3. и 4. ЗЗПЛ обавезују и тог другог обрађивача, на основу посебног уговора или другог правно обавезујућег акта, који је закључен, односно усвојен у писменом облику, што обухвата и електронски облик, којим се у односу између обрађивача и другог обрађивача прописују довољне гаранције за примену одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера које обезбеђују да се обрада врши у складу са овим законом. Ако други обрађивач не испуни своје обавезе у вези са заштитом података о личности, за испуњење ових обавеза другог обрађивача руковоаоцу одговара обрађивач (члан 45. став 7. ЗЗПЛ).

Такође, указујемо на то да је, уколико се подаци о личности преносе у другу конкретну државу, на део њене територије, или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију, потребно да буду испуњени услови прописани чл. 63–72. ЗЗПЛ, да би таква обрада била законита.

Сагласно члану 5. став 2. ЗЗПЛ, одговорност за поступање је на руковоаоцу који мора бити у могућности да предочи, односно докаже усклађеност конкретне обраде са ЗЗПЛ, док Повереник сагласно својим законом утврђеним овлашћењима, став о конкретним случајевима обраде заузима само у оквиру поступка који спроводи у складу са истим овлашћењима (поступка инспекцијског надзора, поступка по притужби, односно поступка давања посебног одобрења за пренос података о личности и др.), а на основу свих чињеница које у том поступку утврди.

Број предмета: 073-14-5599/2024-02

3.5. Да ли школа као руковалац може да омогући увид у податке о ученицима фирми која је власник софтвера?

Питање: Основна школа затражила је мишљење наводећи да је одређени власник софтвера понудио школи „коришћење софтвера који омогућава реализацију и евиденцију о појачаном васпитном и друштвено корисном раду, сву евиденцију везану за васпитно-дисциплински поступак (закључак о покретању поступка, позив за саслушање, записник са главне расправе, решење о изреченој мери), као и

софтвера који омогућава евиденцију резултата такмичења ученика“. Такође, наводи се да је уговором предвиђено да пружалац услуге има могућност увида у документацију коју школа генерише користећи софтвер и обавезује се да податке неће проследити или користити у било коју сврху, те је Поверенику постављено питање: „Да ли школа као руковалац подацима сме да на овај начин омогући поменутој фирми увид у податке који се сматрају личним и законом су заштићени (име и презиме ученика, ЈМБГ, адреса, подаци о родитељима)?“

У случајевима обраде у којима, примера ради, постоји однос руковоаца и обрађивача, међусобни односи руковоаца и обрађивача регулишу се на начин утврђен одредбама члана 45. Закона о заштити података о личности, па је тако, између осталог, чланом 45. став 1. Закона прописано да, ако се обрада врши у име руковоаца, руковалац може да одреди као обрађивача само оно лице или орган власти који у потпуности гарантује примену одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера, на начин који обезбеђује да се обрада врши у складу са одредбама овог закона и да се обезбеђује заштита права лица на које се подаци односе. Одредбама члана 45. став 3. Закона прописано је да обрада од стране обрађивача мора бити уређена уговором или другим правно обавезујућим актом, који је закључен, односно усвојен у писменом облику, што обухвата и електронски облик, који обавезује обрађивача према руковоацу и који уређује предмет и трајање обраде, природу и сврху обраде, врсту података о личности и врсту лица о којима се подаци обрађују, као и права и обавезе руковоаца. Одредбама члана 45. став 4. Закона прописани су обавезни елементи уговора или другог правно обавезујућег акта из става 3. овог члана Закона.

Тим поводом, најпре указујемо да није јасан циљ увођења поменутог софтвера од стране школе, начин на који би се софтвер користио и карактеристике истог, те да ли би увођење софтвера од стране школе било у складу са прописима у области образовања и васпитања. Осим тога, није јасно које све врсте података о личности би се обрађивале путем предметног софтвера, које категорије лица би биле обухваћене, својства свих субјеката који би учествовали у обради, нити сви други аспекти који су битни за утврђивање испуњености услова за дозвољеност обраде података о личности.

Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), на системски начин, уређује опште принципе и правила обраде којих се руковоаци и други субјекти који учествују у обради података о личности морају придржавати, а обрада се уређује и другим посебним прописима који уређују одређену област/делатност.

У том смислу, обрада података о личности у области образовања и васпитања, уређена је посебним прописима, као што је Закон о основама система образовања и васпитања и другим прописима из области васпитања и образовања. Свакако и питања која се тичу појачаног васпитног и друштвено корисног рада, васпитно дисциплинског поступка уређена су прописима из наведене области а такође су истим уређене и врсте евиденција које води школа, начин прикупљања података за те евиденције, рокови чувања података, примаоци података из евиденција и др. Како је старање о спровођењу прописа у области образовања и васпитања у надлежности Министарства просвете, то се ради добијања мишљења о примени тих прописа у описаном случају можете обратити наведеном органу.

Са становишта Закона о заштити података о личности начелно указујемо на то да уколико у обради учествује више различитих субјеката најпре је потребно утврдити својство сваког од њих (нпр. руковалац / заједнички руковаоци / обрађивач), а како би се на правилан начин примениле одредбе Закона и испуниле све одговарајуће обавезе.

Одредбом члана 4. тачка 3) Закона о заштити података о личности прописано је да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање или уништавање.

Сагласно одредби члана 4. тач. 8) и 9) Закона о заштити података о личности руковалац је физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, док се законом којим се одређује сврха и начин обраде, може одредити и руковалац или прописати услови за његово одређивање; а под појмом обрађивач подразумева се физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковаоца. Ако два или више руковаоца заједнички одређују сврху и начин обраде, они се сматрају заједничким руковаоцима (члан 43. став 1. Закона).

Према томе, када у одређеној обради учествује више различитих субјеката, најпре је потребно на правилан начин утврдити својство сваког од њих у смислу Закона, полазећи од свих релевантних околности конкретног случаја, а нарочито правног основа, посебних прописа који уређују обраду у одређеном случају, сврхе обраде, начина и природе обраде, врсте података / радњи обраде, трајања обраде и др. при чему указујемо да се, када се ради о међусобном односу између руковаоца и обрађивача, морају узети у обзир одредбе члана 45.

Закона које се односе на одабир обрађивача, форму уговора или другог правног акта, садржај уговора и друго.

Поред наведеног, напомињемо да су, сагласно Закону, руковалац и обрађивач дужни да спроводе одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би се достигао одговарајући ниво безбедности тих података у односу на ризик, узимајући у обзир све околности у којима би се обрада података вршила. С тим у вези, посебна пажња се мора обратити на то да када се ради о осетљивим категоријама лица чији се подаци о личности обрађују (нпр. малолетна лица), ризици обраде су већи по природи ствари, те је неопходно размотрити њихов утицај на права и слободе тих лица.

Одговарајуће мере заштите података о личности потребно је применити у најранијој фази – фази планирања, интеграције, успостављања одређеног система, дакле у фази када се тек одређују средства и начин обраде, али исто тако адекватна заштита се мора обезбеђивати и даље, односно током целокупног трајања обраде података о личности, при чему се дејство одређених мера заштите мора континуирано пратити и преиспитивати за све време трајања обраде.

Овом приликом указујемо и на то да је сагласно одредби члана 57. став 1. Закона руковалац дужан да благовремено и на одговарајући начин укључи лице за заштиту података о личности у све послове који се односе на заштиту података о личности. Такође, лице за заштиту података о личности, које је руковалац одредио, између осталог, има обавезу да информише и даје мишљење руковоцу, као и запосленима који врше радње обраде о њиховим законским обавезама у вези са заштитом података о личности, а сагласно одредби члана 58. став 1. тачка 1) Закона.

Број предмета: 073-14-5629/2024-02

3.6. Да ли је школа обавезна да достави Министарству одбране податке о ученицима мушког пола одређеног годишта, те да ли је дужна да тражи сагласност родитеља/ученика?

Питање: Мишљење је затражено о томе „да ли је школа обавезна да Министарству одбране достави податке о ученицима мушког пола, рођеним 2007. године, који похађају гимназију“ и то, како се наводи, податке о имену, имену родитеља, презимену, ЈМБГ и месту и адреси пребивалишта ученика, као и мишљење о томе „да ли је школа, уколико је обавезна да ове податке достави, дужна да тражи сагласност

родитеља или ученика у писаном облику (будући да ученици имају преко 15 година)“.

Тим поводом, а уколико се ваше питање односи на достављање података Министарству одбране ради увођења у војну евиденцију, обавештавамо вас о следећем.

Најпре указујемо да је војна и регрутна обавеза, као и евиденција војних обвезника, уређена одредбама Закона о војној, радној и материјалној обавези („Службени гласник РС“, бр. 88/09, 95/10 и 36/18), док се Уредбом о начину и поступку извршавања војне, радне и материјалне обавезе („Службени гласник РС“, бр. 100/11, 60/15 и 40/19) ближе уређује начин и поступак извршавања војне, радне и материјалне обавезе. Тако је одредбама члана 4. Закона о војној, радној и материјалној обавези утврђено да је војни обвезник лице које подлеже војној обавези у складу са овим законом, па, између осталог, и регрут, а одредбама члана 5. овог закона, да остваривање војне обавезе обезбеђује и спроводи Министарство одбране преко територијалних органа, док је одредбама чл. 14. и 15. истог закона надаље утврђено да се регрутна обавеза извршава, између осталог и увођењем у војну евиденцију, те да се у војну евиденцију уводе регрути почетком календарске године у којој навршавају 18 година. Одредбама члана 74. Закона утврђено је да су по захтеву територијалних органа, државни органи, органи аутономних покрајина, органи јединица локалне самоуправе, привредна друштва и друга правна лица дужни да доставе податке потребне за вођење евиденције као и да ажурирају податке о извршеним променама у евиденцијама које су у њиховој надлежности.

Надаље указујемо да, сагласно одредбама члана 8. Уредбе о начину и поступку извршавања војне, радне и материјалне обавезе, Центар Министарства одбране за локалну самоуправу, у складу са законом, прибавља податке о регрутима који подлежу увођењу у војну евиденцију од надлежних државних органа, органа јединица локалне самоуправе, привредних друштава и других правних лица, и то: име, име једног родитеља, презиме, јединствени матични број грађана, место, општина и држава рођења, адреса и место пребивалишта.

У складу са наведеним, а имајући у виду да Повереник није надлежан за примену наведених закона и других прописа из те области, упућујемо вас да се, ради добијања мишљења о примени истих, можете обратити Министарству одбране, као надлежном министарству у тој области.

Додатно, указујемо на то да су систем образовања и васпитања и начин рада установа образовања и васпитања, евиденције и регистри које воде образовне установе и друга питања која се тичу система образовања уређени посебним прописима, и то Законом о основама

система образовања и васпитања, Законом о средњем образовању и васпитању и другим релевантним прописима из предметне области. Будући да је надзор над спровођењем наведених прописа у надлежности Министарства просвете, то се по предметном питању можете обратити овом органу.

Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), чије је спровођење у надлежности Повереника, на системски начин уређује начела обраде података о личности и друга правила и обавезе за руковооце и друге субјекте који учествују у обради, док се обрада података о личности у одговарајућим областима/делатностима уређује посебним прописима, о чијој се примени старају други органи.

Са становишта Закона о заштити података о личности, а како откривање података о личности достављањем или на други начин чињењем доступним, представља радњу обраде података о личности у смислу одредбе члана 4. тачка 3) Закона, указујемо на то да је за закониту обраду података о личности најпре потребно обезбедити да је иста у складу са посебним прописима који уређују предметну област/делатност, те обезбедити одговарајући правни основ у смислу одредбе члана 12. Закона, као и да се иста врши у складу са начелима обраде из члана 5. овог закона и другим одговарајућим правилима и обавезама прописане овим законом, у зависности од околности у сваком конкретном случају.

У складу са тим, Повереник је мишљења да приликом доношења одлуке о томе да ли су у одређеном случају испуњени услови за достављање података о личности другом субјекту, руковалац треба пре свега да узме у обзир одредбе закона и, евентуално, других релевантних прописа којима су утврђена његова овлашћења и обавезе и, у зависности од контекста намераване обраде, одредбе закона и, евентуално, других релевантних прописа којима су уређена овлашћења и обавезе субјеката у одговарајућој области друштвених односа.

Уколико руковалац утврди да је одређеним законом установљена обавеза да другом субјекту достави одређене податке о личности које обрађује, руковалац је обавезан да у вршењу обраде података о личности примени начела обраде из члана 5. Закона о заштити података о личности, као и да извршава друге обавезе прописане тим законом. Напомињемо да је Закон о заштити података о личности, у члану 12, прописао могуће правне основе обраде података о личности алтернативно, па је обрада законита ако је испуњен један од прописаних услова, што значи да није потребно кумулирати правне основе. Тако, у случају када основ за обраду произлази из одговарајућег закона, у том случају није потребан и пристанак лица на које се подаци о личности односе.

Како сагласно начелу „одговорност за поступање“ из члана 5. став 2. Закона, на руковоацу лежи одговорност за правилну примену Закона, руковалац је тај који доноси одлуку о томе да ли су у одређеном случају испуњени услови за закониту обраду података о личности, а исти је дужан да се приликом вршења обраде придржава и свих начела обраде и других обавеза прописаних Законом.

Овом приликом указујемо и на то да је, сагласно одредби члана 57. став 1. Закона, руковалац дужан да благовремено и на одговарајући начин укључи лице за заштиту података о личности у све послове који се односе на заштиту података о личности. Такође, лице за заштиту података о личности, које је руковалац одредио, између осталог, има обавезу да информише и даје мишљење руковоацу или обрађивачу, као и запосленима који врше радње обраде о њиховим законским обавезама у вези са заштитом података о личности, а сагласно одредби члана 58. став 1. тачка 1) Закона.

Број предмета: 073-14-5611/2024-02

3.7. Могућност постављања камере у просторију „за виђање у контролисаним условима“ од стране центра за социјални рад

Питање: Центар за социјални рад обратио се Поверенику поводом намере постављања камере, како се наводи, у „просторију за виђање у контролисаним условима“, а „како би се одржала контрола и безбедност виђања од стране стручног радника у сваком моменту“. Између осталог, наводи се да та камера „не чува и не складишти снимке, само преноси тренутну слику и звук, и то само приликом повезивања путем апликације, путем таблета. Таблет који је повезан са камером био би доступан једино стручном раднику који је задужен за контролу виђања и у време када се виђање одвија, у случају да је неопходно да напусти просторију у којој се виђање одвија“, те је затражено мишљење Повереника о томе да ли је „оваква примена камере“ у складу са Законом о заштити података о личности.

Са становишта заштите података о личности начелно указујемо на то да употреба видео и/или аудио надзора може значајно да угрози приватност и друга права и слободе појединаца, поготово када су у питању осетљиве категорије лица, као што су нпр. деца и малолетници, као и евентуално осетљиве врсте података о личности, а имајући у виду делатност у вези с којом се намерава увођење

предметног видео/аудио надзора, те је руковалац дужан да, приликом одлучивања да ли ће се определити за увођење истог, утврди да ли би тај видео/аудио надзор заиста био неопходан или би сврха због које се исти уводи могла да буде остварена на неки други начин који је мање инвазиван по приватност и друга основна права и слободе лица, као и да пре евентуалног отпочињања обраде података о личности утврди испуњеност свих неопходних услова за дозвољеност предметне обраде.

Најпре указујемо на то да Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) не садрже посебне одредбе о видео и аудио надзору.

Наиме, Законом о заштити података о личности уређују се, на системски начин, начела и општа правила обраде и одговарајуће обавезе којих се руковооци и други субјекти који учествују у обради података о личности морају придржавати, док се обрада у одређеној области/делатности уређује посебним прописима, о чијој се примени старају други органи.

Имајући у виду наведено, указујемо на то да су поступци у вези с породичним односима уређени посебним прописима као што је Породични закон и др., док су питања која се тичу оснивања и рада установа социјалне заштите, надзора над радом установа социјалне заштите, инспекцијског надзора у вршењу делатности социјалне заштите, подршке и унапређења квалитета стручног рада у систему социјалне заштите, као и друга питања од значаја за социјалну заштиту, уређена Законом о социјалној заштити и другим релевантним прописима. Како послове државне управе који се односе на систем породично-правне заштите обавља Министарство за бригу о породици и демографију, док је старање о спровођењу Закона о социјалној заштити у надлежности Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, то се, ради добијања мишљења о примени тих прописа у описаном случају, можете обратити наведеним органима.

Међутим, како коришћење система видео/аудио надзора којим би била обухваћена физичка лица подразумева обраду података о личности тих лица, а у смислу члана 4. тачка 3) Закона о заштити података о личности, начелно указујемо на неке од најважнијих аспеката обраде података о личности о којима је потребно водити рачуна.

Наиме, свака обрада података о личности подлеже начелима обраде података о личности прописаним одредбама члана 5. овог закона и то начелима: „законитост, поштење и транспарентност“, „ограничење у односу на сврху обраде“, „минимизација података“, „тачност“, „ограничење чувања“ и „интегритет и поверљивост“ (члан 5. став 1. Закона).

Такође, за сваку обраду података о личности неопходно је обезбедити одговарајући правни основ у смислу одредаба члана 12. став 1. тач. 1)–6) Закона.

Дакле, за закониту обраду података о личности најпре је потребно обезбедити да је иста у складу са посебним прописима који уређују предметну област/делатност, да је сврха обраде конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, као и да постоји одговарајући правни основ у смислу одредаба члана 12. Закона и да се обрада врши у складу са начелима обраде из члана 5. овог закона и другим одговарајућим правилима и обавезама прописаним истим законом, у зависности од околности сваког конкретног случаја.

Напомињемо да се, уколико се обрада врши у циљу поштовања правних обавеза руковоаца (члан 12. став 1. тачка 3) Закона) или у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца (члан 12. став 1. тачка 5) Закона), основ за такву обраду одређује законом. Према томе, правни основ обраде коју органи власти врше у обављању својих послова и овлашћења треба да проистиче из одговарајућих посебних закона и других прописа.

Напомињемо да, уколико се определи за отпочињање обраде података о личности, руковалац тиме преузима и различите обавезе које мора испунити како би документовао усаглашеност те обраде са Законом о заштити података о личности, као што су: предузимање одговарајућих мера заштите података о личности приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде (чл. 41. и 42. Закона); вођење евиденције радњи обраде (члан 47. Закона); спровођење процене утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности (члан 54. Закона); тражење претходног мишљења Повереника уколико извршена процена утицаја указује на то да ће намераване радње обраде произвести висок ризик ако се не предузму мере за умањење ризика (члан 55. Закона) и тако даље.

Случајеви у којима је руковалац обавезан да изврши процену утицаја обраде на заштиту података о личности прописани су чланом 54. став 4. Закона и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, бр. 45/19 и 112/20).

Дакле, како сагласно начелу „одговорност за поступање“ из члана 5. став 2. Закона о заштити података о личности, на руковоацу лежи

одговорност за правилну примену Закона, одлуку о отпочињању било које обраде података о личности доноси руковалац самостално, водећи рачуна о свему наведеном, а такође, уколико се определи за отпочињање одређене обраде, мора бити у могућности и да докаже, тј. предочи усаглашеност те обраде са законом.

Поред тога, указујемо и на то да је, сагласно одредби члана 57. став 1. Закона, руковалац дужан да благовремено и на одговарајући начин укључи лице за заштиту података о личности у све послове који се односе на заштиту података о личности. Такође, лице за заштиту података о личности, које је руковалац одредио, између осталог, има обавезу да информише и даје мишљење руковаоцу или обрађивачу, као и запосленима који врше радње обраде о њиховим законским обавезама у вези са заштитом података о личности, а сагласно одредби члана 58. став 1. тачка 1) Закона.

Напомињемо да је ово мишљење начелног карактера, с обзиром на то да Повереник не може заузимати став о појединачним случајевима обраде података о личности изван поступка који спроводи у складу са својим законским овлашћењима (поступка по притужби, поступка инспекцијског надзора и др.), јер би на тај начин прејудиицирао своју одлуку у том поступку, као и да се истим не задире у материју која је уређена другим прописима, чије спровођење није у надлежности овог органа.

Број предмета: 073-14-5730/2024-02

3.8. Брисање података из здравственог картона

Питање: Лице се обратило захтевом за мишљење наводећи између осталог: „након незадовољства рада одређене приватне медицинске установе, одлучио сам да затворим картон код њих“, те је затражило издавање копије историје „лечења и прегледа код њих“. Такође, лице је затражило да историју лечења и податке о њему обришу из њиховог система и добило је следећи одговор: „Нажалост не постоји могућност брисања Ваше историје из система јер су то медицинско судски документи и ми их морамо имати у случају да дође до неког спора а суд изда налог за исте.“ С тим у вези, лице је поставило питање Поверенику „да ли су ови наводи тачни и уколико јесу интересује ме конкретно које податке медицинска установа може сачувати о мени, колико дуго и по ком основу и члану закона“.

У том смислу треба имати у виду да се обрада података о личности у области здравства, укључујући и питања увида у медицинску документацију, прибављање и достављање исте, права пацијената на поверљивост података и др. уређују посебним прописима из предметне области, као што су нпр. Закон о здравственој заштити, Закон о правима пацијената, Закон о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства, а који закон, поред осталог, утврђује и рокове у којима здравствене установе, укључујући и приватну праксу, чувају здравствену документацију и прописане евиденције.

Према томе, када здравствена установа као руковалац обрађује податке о личности сагласно посебним законима којима се установљава правна, тј. законска обавеза да одређене податке о личности обрађује, а што укључује и чување тих података у законом прописаним роковима, у таквим случајевима руковалац неће бити дужан да обрише податке о личности.

Тим поводом, најпре указујемо да Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), чије је спровођење у надлежности Повереника, на системски начин уређује начела обраде података о личности, као и друга општа правила и одређене обавезе за руковоаце и друге субјекте, док се обрада података о личности у одговарајућим областима/делатностима уређује посебним прописима о чијој се примени старају други органи.

Старање о спровођењу поменутих прописа (у области здравства) није у надлежности Повереника, већ Министарства здравља, те се истом министарству можете обратити ради добијања мишљења о примени наведених прописа у описаном случају.

Са становишта надлежности Повереника у области заштите података о личности, овом приликом начелно указујемо на следеће.

Законом о заштити података о личности уређују се одређена права лица чији се подаци обрађују, као што су: право на приступ подацима, право на исправку и допуну, право на брисање података о личности и др. и иста се остварују на начин и по процедури прописаној наведеним законом. Ово конкретно подразумева да уколико лице жели да оствари неко од поменутих права сагласно том закону, потребно је да се обрати непосредно руковоацу, тј. субјекту који обрађује (што укључује и чување података) његове податке у конкретном случају, а који по пријему захтева, узимајући у обзир околности конкретног случаја, посебно одредбе посебних прописа којима је уређена одређена обрада података о личности, одлучује о поднетом захтеву. У ситуацији када руковалац не поступи по поднетом захтеву или

уколико по добијању тражених информација лице сматра да се обрада његових података личности врши супротно одредбама Закона о заштити података о личности, има право да, сагласно члану 82. овог закона, поднесе притужбу Поверенику, а може затражити и одговарајућу судску заштиту, подношењем тужбе надлежном вишем суду, сагласно одредби члана 84. овог закона.

Уз све наведено, потребно је имати у виду и то да права лица која су утврђена Законом о заштити података о личности, нису апсолутна права, већ да се изузетно могу ограничити и то у случајевима прописаним чланом 40. Закона.

Даље указујемо да право на приступ подацима (члан 26. Закона) подразумева да лице на које се подаци односе има право да од руковаоца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке о личности, приступ тим подацима, као и информације о сврси обраде, о врстама података који се обрађују, примаоцу, року чувања података, о постојању права да се од руковаоца захтева исправка или брисање његових података о личности и друго.

Када је у питању право на брисање података о личности, исто је уређено чланом 30. став 1. Закона, сагласно којој одредби лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковаоца, а даље је одредбама става 2. истог члана прописано у којим случајевима је руковалац дужан да те податке избрише (нпр. подаци више нису неопходни за остварење сврхе обраде, лице је опозвало пристанак и др.).

Међутим, а како је већ истакнуто, поменута права, укључујући и право на брисање, нису апсолутна права, те руковалац није увек дужан да обрише податке о личности уколико се ради о неком од случајева прописаних чланом 30. став 5. Закона, као што је нпр. ситуација када је обрада неопходна и у мери у којој је неопходна због поштовања законске обавезе руковаоца којом се захтева обрада или извршења послова у јавном интересу или извршења службених овлашћења руковаоца; остваривања јавног интереса у области јавног здравља, у складу са чланом 17. став 2. тач. 8) и 9), и у другим прописаним случајевима.

Напомињемо да је ово мишљење начелног карактера, а имајући у виду то да Повереник, сходно својим законом прописаним надлежностима, став о конкретним случајевима обраде може заузети само у оквиру поступка које спроводи у складу са својим законским овлашћењима (поступка по притужби лица, инспекцијског надзора и др.) и то на основу свих чињеница и околности које у том поступку утврди.

Такође, овим мишљењем не задире се у материју уређену другим прописима чије спровођење није у надлежности Повереника, укључу-

јући начин и поступак остваривања одређених права у складу с другим прописима (нпр. Законом о правима пацијената и сл.).

Број предмета: 073-14-19/2025-02

3.9. Логопедска апликација – обрада посебних врста података о личности; које су обавезе за руковооце и друге учеснике у обради

Питање: Мишљење је затражено у вези са апликацијом коју подносилац развија, а намењена је логопедима и родитељима, наводећи да она укључује обраду података о личности корисника, укључујући и податке о деци, те су с тим у вези постављена следећа питања: „Да ли је потребно добијање експлицитне сагласности од родитеља или старатеља за обраду података деце млађе од 15 година и како најбоље документовати такву сагласност? Које су препоручене сигурносне мере за чување и обраду осетљивих података, посебно у контексту апликације у којој се чувају подаци о деци и подаци о њиховим третманима код логопеда, а могуће и додатни подаци о постојећим болестима/потешкоћама? Како треба поступити у случају повреде података и у ком року треба обавестити Повереника и кориснике? Ако се користе услуге добављача изван Србије..., које су обавезе у вези са међународним трансфером података...“?

Имајући у виду Ваша питања, са становишта заштите података о личности начелно указујемо на неке од најважнијих аспеката обраде података о личности о којима треба водити рачуна.

Наиме, сагласно Закону о заштити података о личности за дозвољеност обраде података о личности неопходно је да буду испуњени одређени услови. Ово подразумева да руковооци најпре морају узети у обзир посебне прописе у одређеној области (нпр. здравства, образовања, социјалне заштите...), односно пре свега утврдити да ли би обрада коју намеравају да спроводе била у складу са тим прописима, односно у случају који наводите прописима којима се уређује обављање логопедске делатности, водећи рачуна о законским обавезама пружаоца услуга, али и правима корисника таквих услуга.

Даље, неопходно је да сврха обраде података о личности буде конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, као и да је обрада неопходна, тј. заиста нужна за постизање те сврхе. Потом за обраду мора постојати адекватан правни основ у смислу члана 12. Закона, а

обим и врста података који се обрађују морају бити примерени и сразмерни сврси, сагласно начелу минимизације података, уз поштовање и других начела обраде из члана 5. Закона, укључујући транспарентност обраде и др. Такође се мора водити рачуна о томе да је за обраду посебних врста података о личности (нпр. подаци о здравственом стању) предвиђен рестриктиван режим обраде, тј. њихова обрада је дозвољена само ако је испуњен један од законом прописаних изузетака у којима се ови подаци могу обрађивати.

Пристанак за обраду је један од шест могућих правних основа обраде података о личности, при чему је одредбом члана 4. став 1. тачка 12) Закона прописано шта се подразумева под овим појмом, те да је пристанак лица на које се подаци односе свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе. Пристанак лица подразумева активну радњу одређеног физичког лица, којом оно недвосмислено изражава вољу, тј. пристанак за обраду својих података о личности, а након упознавања од стране руковоаца о свим битним аспектима намераване обраде, у складу са начелом транспарентности утврђеног чланом 5. Закона.

Такође, чланом 15. Закона прописани су одређени услови који морају бити испуњени да би се обрада на основу пристанка сматрала законитом, између осталог, и то да: руковалац мора бити у могућности да предочи да је лице пристало на обраду својих података о личности, ако се пристанак даје у оквиру писмене изјаве која се односи и на друга питања, захтев за давање пристанка мора бити представљен на начин којим се издваја од тих других питања, у разумљивом и лако доступном облику, као и уз употребу јасних и једноставних речи, да пре давања пристанка лице на које се подаци односе мора бити обавештено о праву на опозив, као и дејству опозива, а опозивање пристанка мора бити једноставно, као и давање пристанка и др. Приликом оцењивања да ли је пристанак за обраду података о личности слободно дат, посебно се мора водити рачуна о томе да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условљава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење (члан 15. став 4. Закона).

Како је већ истакнуто обрада посебних врста података о личности, у које спадају и подаци о здравственом стању, подлеже рестриктивном режиму, што подразумева да је обрада ових података у начелу забрањена (члан 17. став 1), а допуштена само изузетно, и то у случајевима таксативно прописаним чланом 17. став 2. тач 1)–10), у које између осталог спада и изричит пристанак лица на које се подаци односе на обраду за једну или више сврха обраде, осим ако је законом прописано да се обрада не врши на основу пристанка.

Сагласно наведеном, уколико руковалац намерава да обраду посебних врста података о личности базира на пристанку лица, такав пристанак мора бити изричит, а што између осталог подразумева одговарајући начин на који лице изражава своју вољу, тј. приста-нак за обраду. Један од могућих начина за обезбеђивање изричитог пристанка лица било би изричито потврђивање пристанка писаном изјавом. Међутим, то не мора увек бити једини могући начин за добијање изричитог пристанка, већ се у зависности од околности и чињеница сваког појединачног случаја мора ценити да ли би пристанак лица био ваљан, тј. пуноважан и законит правни основ обраде. Лице мора бити и обавештено на адекватан начин о свим релевантним аспектима обраде података о личности, и то на разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи, а посебно ако је реч о информацији која је намењена малолетном лицу.

Сагласно начелу „одговорност за поступање“ из члана 5. став 2. Закона, терет доказивања лежи увек на руковоацу, који мора бити у могућности да докаже/предочи да је обрада коју врши усклађена са Законом, укључујући и то да је заснована на пуноважном пристанку.

Одредбама члана 16. Закона прописано је да дете које није навршило 15 година не може самостално да да руковоацу пристанак за обраду података о себи у коришћењу одређене услуге информационог друштва, већ тај пристанак мора дати родитељ који врши родитељско право, односно други законски заступник детета, а да руковалац мора предузети разумне мере са циљем утврђивања да ли је пристанак дао родитељ који врши родитељско право, односно други законски заступник малолетног лица, узимајући у обзир доступне технологије.

Даље, указујемо на то да је, у сагласности са обавезом из члана 41. Закона, руковалац дужан да предузме одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере да би обезбедио да се обрада врши у складу са овим законом и био у могућности да то предочи, узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица. Мере заштите података о личности се преиспитују и ажурирају, ако је то неопходно, а уколико је то у сразмери са обрадом података, те мере укључују примену одговарајућих интерних аката руковоаца о заштити података о личности.

Руковалац је у обавези да већ приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде, примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере (нпр. псеудонимизација), које имају за циљ

обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности (нпр. минимизација), а такође је у обавези да обезбеди примену неопходних механизма заштите у току обраде да би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободу лица на која се подаци односе.

Одговарајуће мере заштите података о личности потребно је применити у најранијој фази – фази планирања, интеграције, успостављања одређеног система, дакле у стадијуму када се тек одређују средства и начин обраде, али исто тако адекватна заштита се мора обезбеђивати и даље – све време док траје обрада података о личности, при чему се делотворност одређеног средства заштите података мора пратити/преиспитивати током целокупног животног циклуса система.

Законом се прописује шта могу обухватати мере заштите података о личности, па тако оне могу, нарочито, подразумевати: 1) псеудонимизацију и криптозаштиту података о личности; 2) способност обезбеђивања трајне поверљивости, интегритета, расположивости и отпорности система и услуга обраде; 3) обезбеђивање успостављања поновне расположивости и приступа подацима о личности у случају физичких или техничких инцидената у најкраћем року; 4) поступак редовног тестирања, оцењивања и процењивања делотворности техничких, организационих и кадровских мера безбедности обраде.

Приликом процењивања одговарајућег нивоа безбедности података о личности руковооци су у обавези да посебно узимају у обзир ризике обраде, а нарочито ризике од случајног или незаконитог уништења, губитка, измене, неовлашћеног откривања или приступа подацима о личности који су пренесени, похрањени или обрађивани на други начин (члан 50. став 3). Уколико се обрађују подаци о личности осетљивих категорија лица (нпр. деца, малолетници, пацијенти) и/или посебне врсте података о личности (нпр. подаци о здравственом стању) по природи ствари таква обрада носи већи ризик за права и слободу лица и следствено томе изискиваће додатан опрез приликом опредељивања адекватних мера заштите података у циљу постизања одговарајућег нивоа безбедности обраде.

Обавештавање Повереника и лица о повреди података о личности уређено је одредбама чл. 52. и 53. Закона којима су прописани рокови у којима се ово обавештење мора послати (72 часа од сазнања за повреду и др.), као и друге одговарајуће обавезе у том погледу.

Напомињемо и то да уколико у одређеној обради учествује више субјеката потребно је утврдити њихова својства у погледу те обраде (нпр. руковалац, заједнички руковооци, обрађивач), а у зависности од тога и њихови међусобни односи морају бити уређени на одговарајући начин (нпр. уговор са обрађивачем). С тим у вези уколико се подаци о личности преносе у друге државе или међународне организације, потребно је да буду испуњени и услови који се односе на пренос података из чл. 63–72. Закона. При томе треба водити рачуна да за сваки пренос података морају бити испуњени и сви други услови – постојање одговарајућег правног основа и сврхе обраде, транспарентност, минимизација података и друга начела обраде, као и одговарајуће обавезе утврђене Законом, а што се све мора ценити у зависности од чињеница и околности у конкретном случају.

Такође, овом приликом указујемо и на обавезу за руковооце који намеравају да отпочну обраду за коју је вероватно да ће, посебно ако је реч о употреби нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, да у том случају пре него што започну са намераваном обрадом изврше процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности. Случајеви у којима је обавезно вршење ове процене утврђени су чланом 54. Закона и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника („Службени гласник РС“, бр. 45/19 и 112/20).

Број предмета: 073-14-243/2025-02

3.10. „Политика приватности“ и брисање података

Питање: Мишљење је затражено у вези са политиком приватности која ће, како подносилац наводи „представљати услов за коришћење услуга које ћу пружати путем сајта (IT услуге)“, те како се даље наводи „корисници ће морати да прихвате услове прописане у Политици приватности како би могли да користе услуге... моје питање се односи на члан 30. Закона о заштити података о личности... да ли је довољно да наведем оквирне критеријуме за одређивање рокова (нпр. лични подаци се чувају искључиво у сврху подношења, остваривања или одбране правног захтева, и то у року од 10 година од дана последње обраде, што представља општи рок застарелости), с обзиром на члан 23. став 2. тачка 1. Закона?“ Такође, подносилац наводи „у случају да

корисник затражи брисање својих података и информације о основу и року чувања података након таквог захтева, да ли сам дужан да му доставим тачне рокове или је довољно да се позovem на одредбу из Политике приватности која дефинише оквирне критеријуме... да ли је довољно да корисника обавестим да ће се његови подаци чувати искључиво у сврху евентуалног покретања поступка, и у роковима прописаним законом, нпр. 5 година у случају накнаде штете, 10 година за потраживања и сл.?"

С тим у вези, указујемо на то да је, ако се подаци о личности прикупљају од лица на које се односе, у тренутку прикупљања података о личности, сагласно одредбама члана 23. став 1. Закона о заштити података о личности, руковалац дужан да пружи том лицу прописан сет информација, као и додатне информације прописане одредбом члана 23. став 2. Закона (нпр. о року чувања података о личности или ако то није могуће, о критеријумима за његово одређивање, о постојању права да се од руковоаца захтева приступ, исправка или брисање његових података о личности и др.), које могу бити неопходне у конкретном случају да би се обезбедила поштена и транспарентна обрада у односу на то лице.

Најпре треба имати у виду да се Законом о заштити података о личности на системски начин уређују начела обраде података о личности, као и друга општа правила и обавезе, док се обрада података о личности у одговарајућим областима друштвеног живота/делатностима уређује посебним прописима о чијој се примени старају други органи.

Са аспекта заштите података о личности, указујемо на то да би одређена обрада података о личности била дозвољена, потребно је да сврха обраде буде конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, да се обрада врши у складу са посебним прописима који уређују ту област/делатност, да постоји одговарајући законит правни основ, у смислу одредби члана 12. Закона, да се та обрада врши у складу са начелима обраде прописаним одредбама члана 5. овог закона и другим, одговарајућим правилима и обавезама прописаним овим законом, а све то у зависности од чињеница и околности сваког конкретног случаја.

Напомињемо да је на руковоацима да одреде одговарајући начин којим се обезбеђује остваривање права на информисаност, односно сами доносе одлуку о томе на који конкретан начин ће лицу пружити све информације које прописује Закон, па и у случају када се то ради путем политика приватности које се, примера ради, објављују на интернет сајту, водећи при томе рачуна о свим битним аспектима

обrade, као и о томе да информације буду лако доступне и разумљиве лицима (употребом јасних и једноставних речи и сл.).

У вези са питањем које се односи на рокове чувања података о личности, указујемо на то да, уколико нису одређени релевантним посебним прописима, њих одређује руковалац узимајући у обзир природу, обим и сврху обраде или врсте обраде, те применом општих начела обраде из члана 5. Закона, којима је између осталог утврђено да се подаци о личности морају чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде (ограничење чувања), те да се подаци о личности морају прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама (ограничење у односу на сврху обраде).

Према томе, подаци о личности се чувају у року који је заиста неопходан за остваривање сврхе обраде сагласно одредби члана 5. став 1. тачка 5. Закона, а самим испуњењем сврхе престаје и потреба да се одређени подаци чувају, при чему напомињемо да уколико су рокови чувања утврђени посебним прописима који уређују обраду у одређеној делатности/области, руковалац је у таквим случајевима дужан да се придржава прописаних законских рокова.

Када је у питању право на брисање података о личности, оно је уређено чланом 30. став 1. Закона, сагласно којој одредби лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковоаца, а даље је одредбама става 2. истог члана прописано у којим случајевима је руковалац дужан да те податке избрише (нпр. подаци више нису неопходни за остварење сврхе обраде, лице је опозвало пристанак и др.).

Међутим, потребно је имати у виду и то да права лица која су утврђена Законом о заштити података о личности, нису апсолутна права, укључујући и право на брисање података о личности. Наиме, руковалац није дужан да обрише податке о личности уколико се ради о неком од случајева прописаних чланом 30. став 5. Закона, као што је нпр. случај када је обрада неопходна и у мери у којој је неопходна због поштовања законске обавезе руковоаца којом се захтева обрада и у другим прописаним случајевима.

Имајући у виду да одговорност за поступање лежи на руковоацу, то је руковалац тај који мора бити у могућности да докаже тј. предочи усклађеност намераване обраде са Законом (одредбе члана 5. став 2. Закона). Терет доказивања да се подаци о личности обрађују у складу

Законом, дакле и у складу са начелом законитости, поштења и транспарентности, начелом ограничења у односу на сврху обраде и ограничења чувања лежи увек на руковоацу, те је ово потребно имати у виду и када се доноси одлука о томе на који конкретан начин ће се у пракси спроводити ова начела.

Додајемо и то да сваки руковалац самостално примењује одредбе Закона о заштити података о личности управо као и одредбе било ког другог прописа, а узимајући у обзир све релевантне околности у оквиру којих предузима конкретну обраду података о личности у оквиру своје организације.

Број предмета: 073-14-665/2025-02

3.11. Видео-надзор у возилима – коришћење технологија попут GPS, биометрије, вештачке интелигенције

Питање: Привредно друштво „намерава да, из разлога унапређења квалитета услуге и повећања безбедности корисника и пружалаца услуга, у возилима која користе пружаоци услуга, уведе систем видео-надзора, који подразумева инсталирање камера са вишеструким могућностима снимања корисника и пружалаца услуга, као и спољашњег саобраћаја који се одвија, а све то уз коришћење функција вештачке интелигенције... Камере би аутоматски детектовале различите догађаје и то: идентификацију пружаоца услуга путем читавања његових биометријских података (биометрије лица), или путем убацивања NFC картице у камеру, као и детекцију неправилног понашања пружаоца услуга (коришћење мобилног телефона, невезивање појаса, непажња, поспаност)... и GPS подаци о локацији возила, трајању услуге и броју детектованих догађаја и камере би имале и могућност аудио-снимања... Снимци са камера би се чували на SD меморијској картици... сви кључни детектовани догађаји би се бележили и чували на Amazon cloud-у и били би смештени на територији Европе у одређеном временском периоду... “. С тим у вези, постављена су одређена питања, наводећи, поред осталог „[...] намеравана обрада података о личности путем снимања камерама, које представљају употребу нових технологија, сматрамо да је, сходно члану 54. Закона о заштити података о личности и Одлуци о листи радњи... обавезно спровођење процене утицаја на заштиту података о личности... молимо Вас да нам пошаљете пример обрасца како би процена утицаја требало да изгледа...“, те је од овог органа затражено мишљење како би „били сигурни да ће целокупан план увођења система видео-надзора од стране руковоаца бити у складу са

позитивним законодавством и најбољом праксом у овој области“, као и да ако овај орган сматра да је још нешто значајно са становишта заштите података о личности „везано за предметну ситуацију“, на то укаже подносиоцу.

С тим у вези, указујемо на то да Закон о заштити података о личности прописује категорију посебних врста података о личности, у које, између осталог, спадају и биометријски подаци, чија обрада је начелно забрањена одредбом члана 17. став 1. Закона, а изузетно је допуштена само у случајевима таксативно утврђеним ставом 2. истог члана овог закона. У том смислу треба водити рачуна о томе да запослени имају право на приватност на радном месту, тако да послодавац, као руковалац, не може утврђену сврху обраде података остваривати на начин којим се прекомерно задире у приватност запослених, посебно уколико се та сврха може постићи на други, мање инвазиван начин по приватност запослених. Дакле, у случајевима када подаци о личности нису примерени и сразмерни, те ограничени само на оно што је неопходно у односу на утврђену сврху обраде, таква обрада се не би могла сматрати дозвољеном са становишта Закона о заштити података о личности

Тим поводом, обавештавамо Вас о следећем.

Најпре указујемо на то да Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) не садржи посебне одредбе о видео и аудио надзору, као ни одредбе о коришћењу вештачке интелигенције.

Законом о заштити података о личности, чије спровођење је у надлежности Повереника, се на системски начин уређују начела обраде података о личности, као и друга општа правила и одређене обавезе за руковоаоце и друге субјекте, док се обрада података о личности у одговарајућим областима/делатностима уређује посебним прописима о чијој се примени старају други органи.

С тим у вези, указујемо на то да је вршење послова заштите лица, имовине и пословања физичком и техничком заштитом регулисано одредбама Закона о приватном обезбеђењу. Сагласно одредби члана 30. став 1. овог закона, као једно од могућих средстава техничке заштите, предвиђено је и „видео-обезбеђење“, а одредбама овог закона прописано је и на који начин се оно може вршити. Имајући у виду то да је одредбама члана 70. Закона о приватном обезбеђењу прописано да надзор над применом овог закона врши Министарство унутрашњих послова, указујемо на то да се, ради добијања мишљења о примени одредби наведеног закона, можете обратити овом министарству, као надлежном органу у тој области.

Додатно, а имајући у виду наводе из електронске поруке, указујемо на то да су питања која се тичу безбедности у саобраћају и превоза путника, регулисана одредбама Закона о безбедности саобраћаја на путевима и Закона о превозу путника у друмском саобраћају, о чијој се примени старају Министарство унутрашњих послова, односно Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

Такође, а имајући у виду да је одредбом члана 91. Закона о заштити података о личности прописано да се на обраду података о личности у области рада и запошљавања примењују одредбе закона који ма се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредби овог закона, те да су права, обавезе и одговорности из радног односа, односно по основу рада уређени одредбама Закона о раду и другим, релевантним прописима из области рада и радних односа, чије спровођење није у надлежности Повереника, указујемо на то да се поводом примене наведених прописа, можете обратити Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Међутим, а како снимање физичких лица путем видео и аудио надзора представља радњу обраде података о личности, у смислу одредби члана 4. тачка 3) Закона, са становишта овог закона, начелно указујемо на то да је за обраду података о личности путем видео и аудио надзора најпре потребно да она буде у складу са посебним прописима који уређују одређену област/делатност, затим да је обезбеђен одговарајући правни основ у смислу члана 12. Закона, при чему је, када је у питању обрада посебних врста података о личности из члана 17. став 1. Закона, додатно потребно да је реч о неком од случајева из става 2. истог члана Закона, као и да се обрада врши у складу са начелима обраде из члана 5. овог закона, као и другим, одговарајућим правилима и обавезама прописаним овим законом, а све то у зависности од чињеница и околности сваког појединачног случаја.

Такође, а како у електронској поруци, између осталог, постављате и питање да ли би предметна обрада била дозвољена уз „пристанак пружаоца и корисника услуга“, указујемо на то да је пристанак за обраду само један од шест могућих законитих правних основа обраде података о личности прописаних одредбом члана 12. Закона, при чему је одредбом члана 4. став 1. тачка 12) Закона прописана и дефиниција овог појма, па је тако „пристанак“ лица на које се подаци односе свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе. Приликом оцењивања да ли је пристанак за обраду података о личности дат добровољно, посебно се мора водити рачуна о томе да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условљава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење (члан 15. став 4. Закона).

Добровољност је нужни предуслов за пуноважност пристанка, као законитог правног основа обраде података о личности. Изјава воље физичког лица без могућности њене измене или опозива, а да то не проузрокује правне последице по положај тог лица, не може се сматрати пуноважним пристанком у смислу Закона. Ово посебно што се у конкретном случају ради и о обради биометријских података, чија је обрада, као што је већ указано, начелно забрањена Законом, а само изузетно допуштена, између осталог, у случају утврђеном одредбама члана 17. став 2. тачка 1) Закона, којом је прописано да је обрада из става 1. изузетно допуштена у случају да је лице на које се подаци односе дало изричит пристанак за обраду за једну или више сврха обраде, осим ако је законом прописано да се обрада не врши на основу пристанка.

Имајући у виду наведено, када је у питању обрада података о личности запослених, овлашћење послодавца као руковоаца, за предметну обраду, првенствено треба да произлази из одговарајућих посебних прописа у области рада, запошљавања и сл., уз примену начела обраде из члана 5. Закона, као и других, одговарајућих правила и обавеза утврђених Законом.

Такође, а с обзиром на то да употреба система видео и аудио надзора може значајно да угрози приватност и друга права и слободе лица чији подаци о личности се овим путем обрађују, напомињемо да су руковоаоци дужни да приликом одлучивања да ли ће у одређени простор увести видео и аудио надзор пре његовог увођења воде рачуна о томе да покривеност одређеног простора системом видео-надзора (угао камере) буде сразмерна сврси обраде у конкретном случају, односно да камера обухвата само оно што је неопходно за постизање сврхе, док рок чувања података о личности мора бити ограничен само на онај период који је нужен за остварење сврхе обраде у конкретном случају и сл., а посебно да ли би се та сврха могла постићи на други, мање инвазиван начин по приватност лица.

Даље, указујемо на то да из ваших навода није јасно ко су „корисници“, а ко „пружаоци услуга“, односно својство сваког од субјеката који би учествовали у намераваној обради података. Наиме, када у одређеној обради учествује више различитих субјеката, најпре је потребно на правилан начин утврдити својство сваког од њих у смислу Закона, полазећи од свих релевантних околности конкретног случаја, а посебно правног основа, посебних прописа који уређују обраду у одређеном случају, сврхе обраде, начина и природе обраде, врсте података/радњи, трајања обраде и сл. Сагласно одредбама члана 4. тач. 8) и 9) Закона, „руководалац“ је физичко или правно лице, односно

орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, а под појмом „обрађивач“ подразумева се физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковоаца. Закон у одредбама члана 43. став 1. дефинише и појам „заједничких руковалаца“, дефинишући заједничке руковоаце као два или више руковалаца који заједнички одређују сврху и начин обраде.

Поводом навода из електронске поруке који се односе на обавезе руковоаца прописане одредбама члана 54. Закона, тј. „обавезе спровођења процене утицаја на заштиту података о личности“, као и слања „примера обрасца како би процена утицаја требало да изгледа“, указујемо на то да се о свим питањима у вези са проценом утицаја обраде на заштиту података о личности, можете ближе информисати на интернет презентацији Повереника www.poverenik.rs, у делу „Заштита података“, где у падајућем менију можете пронаћи „Смернице за изразу процене утицаја обраде на заштиту података о личности“.

Такође, а у погледу навода из електронске поруке да би се „сви кључни детектовани догађаји бележили и чували на Amazon cloud-у и били би смештени на територији Европе у одређеном временском периоду“, указујемо на то да је, уколико се подаци о личности преносе у друге државе или међународне организације, потребно да буду испуњени услови прописани одредбама чл. 63–72. Закона. Поред тога, за сваки пренос података о личности треба водити рачуна и о томе да морају бити испуњени и сви други услови предвиђени Законом, као што су постојање одговарајућег правног основа, као и изричите и законите сврхе обраде, транспарентност, минимизација података и друга начела обраде из члана 5. Закона, уз испуњење и других, одговарајућих обавеза прописаних Законом, а у зависности од чињеница и околности сваког конкретног случаја.

И на крају, посебно истичемо то да је, сходно одредбама члана 5. став 2. Закона, одговорност за поступање на руковоацу, тј. да је руковалац тај који мора бити у могућности да предочи, односно докаже усклађеност конкретне обраде са Законом, док Повереник, сагласно својим Законом утврђеним надлежностима, став о конкретним случајевима обраде, може да заузима само у оквиру поступака које спроводи у складу са својим овлашћењима (поступку инспекцијског надзора, поступку по притужби и др.).

3.12. Могућност уградње камере за „видео-снимање“ саобраћаја у возило

Питање: Мишљење је затражено поводом тога да ли привредно друштво обрађује податке о личности супротно начелима обраде из члана 5. став 1. Закона о заштити података о личности, односно тачке 3. Одлуке о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника, уколико Друштво „у кабину путничког возила које има и док га има у власништву или приликом његовог коришћења угради камеру искључиво за видео-снимање саобраћаја (без тонског снимања), на тај начин што је камера постављена тако да не снима унутрашњост кабине путничког возила, таквог је техничког подешавања камере (изоштрениости) да се могу препознати облик, боја и величина возила, објекта или лица, а да се истовремено не могу препознати симболи регистарских ознака нити се може препознати лице које би било снимљено на јавним површинама, тј. идентитет евентуално снимљеног лица није одредив?“ Даље се наводи да Друштво „[...] спроводи континуирани мониторинг возила возног парка којим располаже... прати стилове вожње запослених који управљају возилима, имплементира активности безбедности саобраћаја и заштите имовине... прати кључне показатеље безбедности саобраћаја укључујући и праћење броја саобраћајних незгода и учесника у истим... спроводи дубинску анализу у форми истраживања сваке појединачне саобраћајне незгоде итд.“, као и то да се тако добијеним видео-записима са камера приступа „само ако се догоди саобраћајна незгода односно штета на возилу Друштва“.

Треба имати у виду да појам податак о личности обухвата не само податке на основу којих је идентитет лица директно тј. непосредно одређен, већ обухвата и случајеве када идентитет лица може да се одреди посредно, дакле у комбинацији са неким другим информацијама, што се мора ценити у зависности од околности и свих чињеница у конкретном случају. О томе нарочито треба водити рачуна код увођења различитих технолошких решења, укључујући и видео/аудио-надзор.

С тим у вези, најпре указујемо на то да се из Вашег обраћања не може утврдити тачан циљ увођења предметног система видео-надзора, нити начин његовог функционисања, те шта се подразумева под појмом „видео-снимање саобраћаја“, најпре у смислу простора који би био обухваћен и категорије лица, а такође, ни шта подразумевате под праћењем „стилова вожње запослених“, те која је конкретно сврха

такве обраде и на који начин би се она остварила, нити други битни аспекти обраде података о личности, нпр. врсте података о личности, правни основ обраде и др.

Имајући у виду Ваше питање овом приликом најпре указујемо на то да сама могућност коришћења видео-надзора није уређена прописима из надлежности Повереника.

С друге стране, Законом о приватном обезбеђењу („Службени гласник РС“, бр. 104/13, 42/15 и 87/18) којим се, између осталог, уређује вршење послова заштите лица и имовине у случају када ти послови нису у искључивој надлежности државних органа, као један од могућих начина техничке заштите чланом 30. став 1. предвиђено је „видео-обезбеђење“, а даље је одредбама овог закона прописано на који начин се оно може вршити. Стога када је у питању увођење видео-надзора у сврху заштите лица и имовине, у случају када ти послови нису у искључивој надлежности државних органа, такав видео-надзор се може спроводити само на начин и под условима утврђеним Законом о приватном обезбеђењу.

Даље, питања која се тичу безбедности саобраћаја на путевима, надлежности и одговорности субјеката безбедности саобраћаја, овлашћења за снимање саобраћаја и др. уређена су Законом о безбедности саобраћаја на путевима. Сагласно одредби члана 286. став 1. наведеног закона овлашћење за снимање саобраћаја имају орган надлежан за послове полиције и орган надлежан за послове саобраћаја, и то у сврху документовања саобраћајних прекршаја, понашања учесника у саобраћају, праћења безбедности и проточности саобраћаја, а у оквиру својих надлежности.

Како је старање о спровођењу Закона о приватном обезбеђењу и Закона о безбедности саобраћаја на путевима у надлежности Министарства унутрашњих послова, то се том органу можете обратити ради добијања мишљења о примени наведених закона у описаном случају.

Са становишта надлежности Повереника у погледу примене Закона о заштити података о личности указујемо на то да снимање физичких лица путем видео/аудио-надзора свакако представља обраду података о личности, те је за њену дозвољеност неопходно да буду испуњени одређени услови.

Ово конкретно значи да сврха обраде буде конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, да је обрада неопходна, тј. заиста нужна за постизање те сврхе. Потом за обраду мора постојати адекватан правни основ у смислу члана 12. Закона, а обим и врста података који се обрађују морају бити примерени и сразмерни сврси, сагласно начелу минимизације података, уз поштовање и других начела из члана 5. Закона. Руковаоци свакако морају узети у обзир посебне прописе у

конкретној области, односно пре свега утврдити да ли би намеравана обрада била дозвољена са становишта тих прописа. Уколико наведени услови не би били испуњени обрада се не би могла сматрати законитом са становишта Закона о заштити података о личности.

Са становишта заштите података о личности, генерално говорећи указујемо на то да употреба система видео/аудио-надзора може значајно да угрози приватност и друга права и слободе лица чији подаци о личности се овим путем обрађују (нпр. слобода кретања и сл.), те су руковоаоци дужни да приликом одлучивања о увођењу видео-надзора, најпре, воде рачуна о посебним пописима у конкретном случају (да ли је увођење видео надзора у складу са тим прописима), потом да утврде да ли би сврха због које се уводи видео-надзор у могла да буде остварена на неки други начин који је мање инвазиван по приватност и друга основна права и слободе лица, узимајући у обзир поред осталог и категорије лица који би били обухваћени видео-надзором, а у случају да се определе за увођење видео-надзора свакако морају обезбедити испуњеност свих услова за законитост обраде података о личности путем таквог система. Напомињемо да одговорност за усклађеност обраде са Законом лежи увек на руковоаоцу, који мора бити у могућности да докаже, тј. предочи да обраду врши у складу са Законом, а што укључује и поштовање свих начела обраде у пракси.

Када је у питању видео-надзор у радном окружењу, тј. обрада података о личности запослених од стране послодавца, треба имати у виду да се сагласно члану 91. Закона о заштити података о личности, на обраду података о личности у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредби овог закона. Према томе, у тим случајевима обраде, првенствено се примењују одредбе Закона о раду и других прописа којима су уређена питања рада и запошљавања у конкретном случају. Међутим, и код обраде података о личности запослених путем видео-надзора или употребом других система за праћење њиховог рада, кретања, комуникације, као и система који служе за анализу/предвиђање склоности, поузданости или понашања лица мора се имати у виду да запослени имају право на приватност у свом радном окружењу, и да се у сваком конкретном случају најпре мора размотрити неопходност и сразмерност такве обраде, у смислу члана 5. Закона.

Такође, указујемо и на обавезу за руковоаоца, утврђену одредбом члана 54. Закона о заштити података о личности, када је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати

висок ризик за права и слободe физичких лица, да пре него што започне са таквом обрадом изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

Случајеви у којима је руковалац обавезан да изврши процену утицаја обраде прописани су чланом 54. став 4. Закона и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, бр. 45/19 и 112/20 – у даљем тексту Одлука). Предметном одлуком у тачки 2. подтач. 1)–9) прописани су случајеви у којим се врши процена утицаја. Међутим ова листа није исцрпна, будући да сагласно тачки 3. Одлуке обавеза спровођења процене утицаја постоји и у другим случајевима ако је вероватно да ће нека врста обраде, а посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу и друге околности обраде, проузроковати висок ризик за права и слободe физичких лица.

Број предмета: 073-14-645/2025-02

3.13. Права лица– подаци са ознаком одређеног степена тајности

Питање: Да ли Повереник може у оквиру својих законских овлашћења да скине ознаку степена тајности и „обелодани“ податак који је, како се наводи „постао тајни на начин што је обједињен са правим тајним подацима“, а са којим је лице упознато и тиче се тог лица.

Законом о заштити података о личности су уређена и одређена права, као што су: право на приступ подацима, исправку и допуну, брисање података и др. Наведена права припадају лицу чији се подаци обрађују и остварују се подношењем захтева непосредно руковаоцу. Међутим, наведена права нису апсолутна, већ се могу ограничити у случајевима прописаним Законом, у ситуацијама као што су заштита националне безбедности, одбране, јавне безбедности, спречавања, истраге и откривања кривичних дела, гоњења учинилаца кривичних дела, или извршење кривичних санкција, укључујући спречавање и заштиту од претњи по јавну безбедност и др. (члан 40. Закона)

Најпре, из Вашег обраћања не може се закључити о којим је конкретно подацима реч, у оквиру ког поступка и по ком правном основу

се они обрађују, од стране ког/којих субјекта/субјеката, те ради остваривања ког права желите да остварите приступ њима.

Законом о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), чије је спровођење у надлежности Повереника, се на системски начин уређују начела обраде података о личности, као и друга општа правила и одређене обавезе за руковоаце и друге субјекте, док се обрада података о личности у одговарајућим областима/делатностима уређује посебним прописима о чијој се примени старају други органи.

С тим у вези указујемо на то да је материја која се односи на систем одређивања и заштите тајних података који су од интереса за националну и јавну безбедност, одбрану, унутрашње и спољне послове Републике Србије, укључујући и приступ тајним подацима и престанак њихове тајности, као и друга питања од значаја за заштиту тајности података, уређена Законом о тајности података, чије спровођење није у надлежности Повереника.

Надлежност и послови Повереника, у погледу остваривања права лица чији се подаци обрађују, утврђени су чланом 78. став 1. тачка б) Закона, сагласно ком члану овај орган поступа по притужбама лица на које се подаци односе, тј. у случају када руководилац коме је то лице претходно поднело захтев за остваривање одређеног права не поступи по поднетом захтеву у прописаном року, односно уколико лице након добијања тражених информација сматра да је обрада података о његовој личности извршена супротно одредбама тог закона

Број предмета: 073-14-1352/2025-02

3.14. Да ли се документ „Data Protection Policy“ усвојен на нивоу групе привредних субјеката може сматрати кодексом поступања

Питање: Да ли би се документ „Data Protection Policy“ који је, како се наводи, на нивоу групе усвојен, а који се примењује и на ентитет у Србији „у мери у којој није супротан одредбама домаћег Закона о заштити података о личности“, могао сматрати „Кодексом поступања који би као такав могао бити одобрен од стране Повереника са становишта домаћег ЗЗПЛ“, као и шта је потребно урадити да би се „прошла та процедура“?

Документ који сте у прилогу доставили, не може се, како наводите „сматрати“ Кодексом поступања у смислу члана 59. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18). Кодекс поступања представља добровољан механизам саморегулације руковалаца/обрађивача, дакле, његово доношење Законом је предвиђено само као могућност, а не као обавеза. Међутим, уколико се руковаоци одреде за израду кодекса поступања, треба имати у виду да сагласно члану 59. став 3. Закона, кодекс поступања обавезно мора садржати одредбе које омогућавају лицу из члана 60. став 1. Закона вршење надзора над применом кодекса од стране руковаоца или обрађивача који су се обавезали на примену кодекса, а што не утиче на инспекцијска и друга овлашћења Повереника из чл. 77–79. Закона.

Користимо ову прилику да Вам ближе појаснимо значење института кодекса поступања, те првенствено указујемо на то да сагласно члану 59. став 1. Закона, кодекс поступања могу израдити удружења и други субјекти који представљају групе руковаоца или обрађивача, а све у циљу ефикасније примене овог закона, и то нарочито у погледу питања која се тичу:

- 1) поштене и транспарентне обраде;
- 2) легитимних интереса руковаоца, узимајући у обзир околности конкретних случајева;
- 3) прикупљања података о личности;
- 4) псеудонимизације података о личности;
- 5) информација које се пружају јавности и лицима на које се подаци односе;
- 6) остваривања права лица на које се подаци односе;
- 7) информација које се пружају малолетним лицима, њиховој заштити, као и начина на који се прибавља пристанак родитеља који врши родитељско право;
- 8) мера и поступака из чл. 41. и 42. овог закона, као и мера које имају за циљ безбедност обраде из члана 50. овог закона;
- 9) обавештавања Повереника о повреди података о личности, као и информисања лица на које се подаци односе о таквим повредама;
- 10) преноса података о личности у друге државе или међународне организације;
- 11) начина решавања спорова између руковаоца и лица на које се подаци односе мирним путем, што не утиче на остваривања права лица на које се подаци односе из чл. 82. и 84. овог закона.

Даље, одредбама члана 59. ст. 4. и 5. Закона прописано је да су удружења и други субјекти из става 1. тог члана који намеравају да израде кодекс поступања или да измене постојећи кодекс, дужни да

предлог кодекса или његових измена доставе Поверенику на мишљење, као и да Повереник даје мишљење о усклађености предлога кодекса поступања или његових измена са одредбама Закона, а ако утврди да предлог кодекса садржи довољне гаранције за заштиту података о личности, кодекс поступања или његове измене региструје и јавно објављује на својој интернет страници.

Сагласно члану 60. став 1. Закона, контролу примене кодекса поступања може вршити правно лице које је акредитовано за вршење контроле у складу са законом који уређује акредитацију, док је ставом 3. истог члана прописано да се ово правно лице може акредитовати само ако је:

- 1) доказало Поверенику своју независност и стручност у односу на садржину кодекса;
- 2) успоставило поступак процене оспособљености руковооца и обрађивача за примену кодекса поступања, праћења примене кодекса од стране руковооца или обрађивача, као и периодичног преиспитивања његове делотворности;
- 3) успоставило поступак и орган за одлучивање о притужбама због повреде кодекса поступања или начина његове примене од стране руковооца или обрађивача, као и обезбедило транспарентност тог поступка и органа према јавности и лицима на које се подаци односе;
- 4) доказало Поверенику да у вршењу његових овлашћења не може доћи до сукоба интереса.

Чланом 60. став 8. Закона утврђено је да се одредбе ст. 1–7. истог члана не примењују на органе власти и обраду коју врше надлежни органи у посебне сврхе.

Из цитираних одредаба Закона, између осталог, произлази да је један од услова који нужно треба да буде испуњен да би Повереник могао да да сагласност на предлог кодекса поступања који су сачинили субјекти из члана 59. став 1. Закона, тај да предлог кодекса садржи одредбе о акредитованом правном лицу које ће вршити контролу примене тог кодекса.

С тим у вези истичемо да, према постојећем законском решењу из члана 60. Закона, акредитација правног лица за вршење контроле примене кодекса у овом тренутку није могућа.

Наиме, одредбама члана 60. став 1. Закона утврђено је да се правно лице акредитује за вршење контроле примене кодекса у складу са законом који уређује акредитацију, док су ставом 3. истог члана утврђени услови које правно лице треба да испуњава како би могло да буде акредитовано. Од четири услова који су утврђени поменути одредбама Закона, за два је предвиђено да се њихова испуњеност доказује Поверенику, и то: независност и стручност у односу на садржину кодекса и да у вршењу овлашћења правног лица не може доћи до сукоба интереса.

Законом о акредитацији („Службени гласник РС“, бр. 73/10 и 47/21), међутим, обављање послова акредитације поверено је Акредитационом телу Србије (члан 5), док је поступак акредитације уређен одредбама чл. 14–19. истог закона.

Имајући у виду поменута законска решења, није могуће на недвосмислен начин протумачити вољу законодавца у погледу надлежности за спровођење акредитације правног лица за вршење контроле примене кодекса поступања и тока поступка акредитације.

Истовремено, иако су одредбама члана 60. став 3. Закона утврђени услови које правно лице мора да испуњава да би било акредитовано, начин доказивања испуњености тих услова није предвиђен Законом, а изостало је давање овлашћења Поверенику, или другом органу, да ову материју ближе уреди подзаконским актом.

С обзиром на то да ни Закон о заштити података о личности ни Закон о акредитацији, на чију примену Закон о заштити података о личности упућује, не садрже решења која би на целовит начин могла бити примењена на институт акредитације правног лица за контролу примене кодекса поступања, као и на то да изнети недостаци могу бити отклоњени само изменама/допунама Закона о заштити података о личности, одредбе тог закона које се односе на кодекс поступања за сада не могу бити примењене на удружења и друге субјекте који представљају групе руковалаца или обрађивача који немају својство органа власти.

Број предмета: 073-14-1467/2025-02

3.15. Како уредити међусобне односе учесника у обради – пренос података у другу државу

Питање: Здравствена установа затражила је мишљење наводећи: „Посредник у осигурању који је регистрован на територији Француске, а са којим желимо да остваримо пословну сарадњу (бићемо у односу Независних руковалаца), захтева од нас да потпишемо Стандардне Уговорне клаузуле дефинисане од стране Европске комисије, које... има и следеће одредбе у вези са меродавним правом и судом... *This Agreement is governed by the French law...Should the parties fail to reach such a settlement, the matter will be referred to the Nanterre commercial Court in France...* све наведено нам је неприхватљиво, имајући у виду да ми на територији РС пружамо здравствене услуге и да смо дужни да са подацима пацијената и њиховом здравственом документацијом поступамо у складу са нашим домаћим законодавством“. С тим у вези постављена

су следећа питања: „На који начин правно лице из Србије, које има положај независног руковоаца треба да регулише обраду података о личности са другим правним лицем, такође независним руковоацем из ЕУ? Да ли можемо сматрати да са Француском постоји „примерен ниво заштите“ па нам уговор (СУК) у конкретном случају није ни потребан? Уколико ипак закључимо неки уговор о обради података о личности са страним лицем, независно од тога да ли се његова земља налази на листи или не, да ли можемо/требамо да инсистирамо на уговарању права Републике Србије и суда у Београду као надлежног, имајући у виду да се здравствене услуге пружају на територији Републике Србије?“

Имајући у виду да сте у Вашем обраћању навели да би субјекти у предметној обради били „у односу Независних руковалаца“, указујемо на то да се Стандардним уговорним клаузулама које је донео Повереник – Одлука о утврђивању Стандардних уговорних клаузула („Службени гласник РС“, број 5/20 од 22. 1. 2020. године) уређује однос између руковоаца и обрађивача у случају када руковалац има обавезу да обраду података о личности, укључујући и пренос података о личности у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију, врши у складу са Законом и другим важећим прописима Републике Србије. Сходно томе, Стандардне уговорне клаузуле које је донео Повереник могу бити примењене као начин обезбеђивања одговарајућих мера заштите података у контексту преноса података о личности у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију за коју листом из члана 64. став 7. ЗЗПЛ није утврђено постојање примереног нивоа заштите, само када се пренос врши од руковоаца до обрађивача.

Најпре указујемо на то да Повереник врши своју надлежност у складу са Законом о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18, у даљем тексту: Закон), а не у складу са Уредбом (ЕУ) 2016/679 Европског парламента и Савета од 27. априла 2016. о заштити физичких лица у односу на обраду података о личности и о слободном кретању таквих података и о стављању Директиве 95/46/ЕЗ ван снаге (Општа уредба о заштити података о личности), те Вам стога одговор достављамо са аспекта надлежности Повереника утврђених одредбама Закона о заштити података о личности.

Сагласно одредбама члана 3. ст. 3. и 4. Закона, овај закон се примењује на обраду података о личности коју врши руковалац, односно обрађивач који има седиште, односно пребивалиште или боравиште на територији Републике Србије, у оквиру активности које се врше на

територији Републике Србије, без обзира на то да ли се радња обраде врши на територији Републике Србије, као и на обраду података о личности лица на које се подаци односе које има пребивалиште, односно боравиште на територији Републике Србије од стране руковооца, односно обрађивача који нема седиште, односно пребивалиште или боравиште на територији Републике Србије, ако су радње обраде у вези са: 1) понудом робе, односно услугом лицу на које се подаци односе на територији Републике Србије, без обзира на то да ли се од тог лица захтева плаћање накнаде за ову робу, односно услугу; 2) праћењем активности лица на које се подаци односе, ако се активности врше на територији Републике Србије.

Стога, имајући у виду цитиране законске одредбе, када се ради о обради података о личности на коју се примењује Закон о заштити података о личности Републике Србије, правни однос између субјекта који у одређеној обради података о личности учествују мора бити уређен у складу са њим.

Наиме, када се у одређеној обради података о личности планира учешће више субјеката, потребно је утврдити својство сваког од њих (руководалац, обрађивач, заједнички руковооци и др.) у погледу конкретне обраде, како би се на правилан начин примениле одредбе Закона и испуниле одговарајуће обавезе прописане овим законом, како за руковооце тако и за друге субјекте, а међусобне односе учесника у обради је потребно уредити на одговарајући начин, у складу са Законом, а што представља дужност сваког руковооца.

Додатно, како на руковооцу лежи одговорност за примену Закона, сваки руководалац је дужан да пре започињања обраде података о личности првенствено утврди да ли су испуњени услови за закониту обраду података о личности у конкретном случају, имајући у виду, пре свега, посебне прописе који уређују предметну област/делатност, да постоји одговарајући правни основ у смислу одредаба члана 12. Закона, при чему је за обраду посебних врста података о личности, у које спадају и подаци о здравственом стању, додатно потребно да се ради о неком од случајева из члана 17. став 2. овог закона, уз примену начела, поштовање обавеза и правила обраде прописаних Закона, укључујући и пружање информација лицу на које се подаци односе у складу са чланом 23. Закона, као и предузимање одговарајућих мера заштите како би обезбедио да се обрада врши у складу са овим законом и био у могућности да то предочи, узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица.

Такође, указујемо на то да је, уколико се подаци о личности преносе у друге државе или међународне организације, да би таква обрада била законита, потребно да буду испуњени услови прописани

одредбама чл. 63–72. Закона, као и други услови утврђени овим законом, као што су постојање одговарајућег правног основа и сврхе обраде, минимизација података, обезбеђивање одговарајуће заштите података о личности и др.

Одредбом члана 64. став 1. Закона, прописано је да се пренос података о личности у другу државу, на део њене територије, или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију, без претходног одобрења, може извршити ако је утврђено да та друга држава, део њене територије или један или више сектора одређених делатности у тој држави или та међународна организација обезбеђује примерени ниво заштите података о личности. Ставом 2. истог члана Закона прописано је да се сматра да је примерен ниво заштите података о личности обезбеђен у државама чланицама Конвенције Савета Европе о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података, односно у државама, на деловима њихових територија или у једном или више сектора одређених делатности у тим државама или међународним организацијама за које је од стране Европске уније утврђено да обезбеђују примерени ниво заштите.

Приликом преноса података о личности у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију за коју листом из члана 64. став 7. Закона није утврђено постојање примереног нивоа заштите, сагласно члану 65. став 2. Закона, одговарајуће мере заштите ових података могу се без посебног одобрења Повереника обезбедити стандардним уговорним клаузулама израђеним од стране Повереника у складу са чланом 45. овог закона, којима се у целини уређује правни однос између руковаоца и обрађивача.

Ово мишљење је начелног карактера, и дато је са аспекта заштите података о личности, и с тим у вези указујемо и на то да Закон на системски начин уређује начела и друга општа правила обраде података о личности, док се обрада података о личности у одговарајућим областима живота уређује посебним прописима, чије спровођење није у надлежности Повереника.

Питања која се тичу садржине медицинске документације и права пацијената, уређена су прописима из области здравства, па се тако Законом о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства, између осталог, уређује здравствена документација и евиденције у области здравства, врсте и садржина здравствене документације и евиденција, обрада података и начин располагања подацима из медицинске документације пацијената која се користе за обраду података итд. Како се о примени овог али и осталих прописа којима се уређује област здравства (Закон о здравственој заштити, Закон о правима пацијената и др.) стара Министарство здравља, то се такође можете обратити овом органу.

Најзад, указујемо на то да сагласно члану 5. став 2. Закона, одговорност за поступање је на руковоаоцу који мора бити у могућности да предочи, односно докаже усклађеност конкретне обраде са Законом.

Број предмета: 073-14-1169/2025-02

3.16. Обрада биометријских података запослених (отисак прста) при уласку у пословне просторије – обавеза вршења процене утицаја

Питање: Привредно друштво разматра да обрађује биометријске податке својих запослених „тако што би узимао отисак прста запослених приликом уласка у радне просторије код послодавца“, те поставља питање да ли је потребно „првенствено извршити процену утицаја на заштиту података о личности, па исту доставити Поверенику на сагласност и тек након тога израдити сагласност за обраду ових биометријских података“. С тим у вези затражена је „потврда“ овог органа „да ли је то исправна процедура“ а имајући у виду, како се наводи, тачку 2. Одлуке о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, бр. 45/19 и 112/20).

Са становишта заштите података о личности начелно указујемо на то да када је у питању обрада података о личности запослених од стране послодавца у сврху остваривања права и обавеза по основу рада, пристанак запосленог не би представљао адекватан правни основ обраде, већ би овлашћење послодавца за такву обраду требало првенствено да произлази из одговарајућих прописа у области рада, запошљавања и сл. С друге стране ни све врсте података о личности које би се прикупљале и даље обрађивале од запослених не подлежу најпре истом правном режиму обраде, а потом ни једнаким ризицима по права и слободе лица, првенствено због природе таквих података и различитог утицаја на приватност и друга права и слободе лица у случају њихове обраде. Свакако мора се имати у виду да запослени имају право на приватност и на радном месту, тако да послодавац, као руковалац не може сврху обраде остваривати на начин којим се прекомерно задире у приватност запослених, посебно када за остваривање сврхе обраде послодавцу стоје на располагању и други мање инвазивни начини обраде. Претходно сврха саме обраде, дакле циљ због којег се неки подаци запослених прикупљају мора бити јасна, конкретно одређена, оправдана и законита.

Тим поводом, најпре указујемо на то да су надлежности Повереника у области заштите података о личности утврђене одредбама чл. 77–79. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), сагласно којим Повереник није овлашћен да заузима став о конкретним случајевима обраде података о личности изван одговарајућег поступка из своје надлежности у којем овај орган утврђује релевантне околности и чињенице тог случаја (поступка инспекцијског надзора, поступка по притужби лица и др.).

Такође, треба имати у виду да се Законом о заштити података о личности на системски начин уређују начела обраде података о личности, као и друга општа правила и обавезе, док се обрада података о личности у одговарајућим областима друштвеног живота/делатностима уређује посебним прописима о чијој се примени старају други органи.

Обрада података о личности запослених коју врши послодавац у сврху остваривања права и испуњења обавеза по основу рада није уређена Законом о заштити података о личности, већ је тим законом, у члану 91. прописано да се на обраду у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредби овог закона. Старање о правилној примени прописа у области рада у надлежности је Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Чланом 4. став 1. тачка 15) Закона прописано је шта се подразумева под појмом „биометријски податак“, те да је то податак о личности добијен посебном техничком обрадом у вези са физичким обележјима, физиолошким обележјима или обележјима понашања физичког лица, која омогућава или потврђује јединствену идентификацију тог лица, као што је слика његовог лица или његови дактилоскопски подаци.

Обрада овог података подлеже рестриктивном режиму, имајући у виду да је сагласно члану 17. Закона забрањена обрада биометријских података у циљу јединствене идентификације лица, а само као изузетак, обрада ових података допуштена је и то у случајевима прописаним ставом 2. истог члана, па, између осталог, и у случају када је обрада неопходна у циљу извршења обавеза или примене законом прописаних овлашћења руковооца или лица на које се подаци односе у области рада, социјалног осигурања и социјалне заштите, ако је таква обрада прописана законом или колективним уговором који прописује примену одговарајућих мера заштите основних права, слобода и интереса лица на које се подаци односе.

Када је у питању обавеза спровођења процене утицаја обраде на заштиту података о личности, она је предвиђена у случајевима прописаним Законом и горе поменутом Одлуком Повереника, па је тако

једна од радњи обраде за које се мора извршити процена утицаја и обрада биометријских података са циљем јединствене идентификације запослених од стране послодавца и у другим случајевима обраде података о личности запослених од стране послодавца употребом апликација или система за праћење њиховог рада, кретања, комуникације и сл. (тачка 2. подтачка 7. Одлуке).

Дакле у поменутом случају послодавац је пре отпочињања саме обраде дужан да изради процену утицаја, а што подразумева доношење посебног акта о процени утицаја, који мора садржати све Законом прописане елементе и др. Међутим, спровођење процене утицаја на заштиту података само је једна од обавеза руковоаца, те за сваку обраду коју намерава да врши руковалац претходно мора обезбедити адекватан правни основ у смислу члана 12. Закона, те испуњеност једног од случајева у којима је дозвољена обрада посебних врста података о личности из члана 17. Закона, свакако уз поштовање свих других начела обраде из члана 5. Закона и одговарајућих правила и обавеза, у зависности од чињеница и околности у конкретном случају. Уколико сви поменути услови не би били испуњени таква обрада не би се могла сматрати законитом са становишта Закона о заштити података о личности.

Одредбама члана 55. став 1. Закона предвиђено је да је руковалац дужан да затражи мишљење Повереника пре започињања радње обраде, ако процена утицаја на заштиту података о личности, која је извршена у складу са чланом 54. тог закона, указује на то да ће намераване радње обраде произвести висок ризик ако се не предузму мере за умањење ризика, дакле само у случајевима када је и након предузимања одговарајућих мера ниво ризика и даље висок.

Више о правима и обавезама утврђеним Законом о заштити података о личности, као и одређеним питањима и ставовима Повереника у вези са применом овог закона можете пронаћи на интернет презентацији овог органа: www.poverenik.rs, у делу „Заштита података“, где можете пронаћи и Смернице за израду процене утицаја обраде на заштиту података о личности.

Број предмета: 073-14-1636/2025-02

3.17. Прикупљање података у статистичке сврхе

Питање: Мишљење је затражено у вези са спровођењем анкете коју, како је наведено спроводи Републички завод за статистику у сарадњи са одређеном организацијом, те је наведено да су том приликом постављена „лична питања“, а даље се наводи да лице није обавештено о анкети, о сврси, правном основу, начину обраде и заштити података који се прикупљају. Стога су затражени одговори у погледу следећег: да ли је анкета заиста део званичног статистичког истраживања, ко је тачно руковалац података, да ли је прикупљање имена и презимена законито у овом контексту, који су механизми заштите и права испитаника примењени у овом истраживању итд.

С тим у вези, указујемо на то да је одредбама члана 92. став 1. Закона о заштити података о личности прописано да се на обраду у сврхе архивирања у јавном интересу, научног или историјског истраживања или у статистичке сврхе, примењују одговарајуће мере заштите права и слобода лица прописане овим законом, које мере обезбеђују примену техничких, организационих и кадровских мера, а посебно како би се обезбедило поштовање начела минимизације података, те да те мере могу обухватити псеудонимизацију, ако се сврха обраде може остварити употребом те мере. Ставом 2. истог члана Закона је прописано да ако се сврхе из става 1. овог члана могу остварити без идентификације или без даље идентификације лица на које се подаци односе, те сврхе се морају остварити на начин који онемогућава даљу идентификацију тог лица.

Имајући у виду Ваша питања, најпре указујемо на то да су одредбама Закона о званичној статистици уређена питања која се односе на обављање послове у вези са организацијом статистичких истраживања, прикупљањем, обрадом, објављивањем података званичне статистике, поверљивошћу и заштитом поверљивих података, заштитом давалаца података, овлашћењем за прикупљање и контролу података, обавезом информисања извештајне јединице, сарадњом са међународним статистичким организацијама и др. Старање о спровођењу овог закона није у надлежности Повереника, већ је у надлежности Републичког завода за статистику.

Законом о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) о чијој се примени стара Повереник, на системски начин, уређују се начела обраде података о личности, као и друга општа правила и одређене обавезе за руковоаце и друге субјекте, док се обрада података о личности у одговарајућим областима/делатностима уређује посебним прописима.

Са аспекта заштите података о личности, указујемо на то да је руковалац приликом сваке обраде дужан да се придржава општих правила обраде и других обавеза утврђених Законом о заштити података о личности. Ово конкретно подразумева да сврха обраде буде конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, да за обраду мора постојати одговарајући правни основ, да се она врши у складу са посебним прописима који уређују одређену област, да је обрада у складу са начелима обраде из члана 5. Закона, укључујући начело минимизације података, сагласно ком се могу прикупљати и обрађивати само они подаци који су за постизање сврхе заиста неопходни.

Сагласно начелу „одговорност за поступање“ из члана 5. став 2. Закона о заштити података о личности, на руковаоцу лежи одговорност за правилну примену Закона, те је руковалац тај који мора да предочи, односно докаже извршавање Законом предвиђених обавеза у вези са обрадом података о личности.

Поред наведених обавеза руковаоца, Законом о заштити података о личности уређена су одређена права лица, као нпр. право на приступ, право на исправку и допуну, право на брисање података о личности и др. Наведена права припадају лицу на које се односе подаци који се обрађују и остварују се подношењем захтева руковаоцу тј. субјекту који врши обраду његових података о личности у конкретном случају, док Повереник поступа по притужбама лица на које се подаци односе, тј. у случају када руковалац коме је то лице претходно поднело захтев за остваривање одређеног права не поступи по поднетом захтеву, односно уколико лице након добијања одговора сматра да је обрада извршена супротно одредбама тог закона.

Међутим, напомињемо да права лица која су регулисана Законом о заштити података о личности нису апсолутна, имајући у виду то да се у случајевима прописаним овим законом могу изузетно ограничити.

Даље указујемо на то да је одредбама члана 92. став 3. Закона о заштити података о личности прописано да се одредбе о правима лица на које се подаци односе из чл. 26, 29, 31. и 37. овог закона не примењују ако се обрада врши у сврхе научног или историјског истраживања или статистичке сврхе, ако је то неопходно за остваривање тих сврха или ако би примена тих одредби закона онемогућила или значајно отежала њихово остваривање, уз примену мера из ст. 1. и 2. овог члана.

3.18. Могућност идентификације починиоца прекршаја показивањем фотографије оштећеном лицу

Питање: Орган власти затражио је мишљење наводећи да инспектори на основу, уз пријаву приложених података, имају могућност да из базе података, ради препознавања починиоца прекршаја, оштећеном ставе на увид фотографију а „ради идентификације и даљег вођења поступка“. Даље у обраћању Поверенику цитиране су одредбе чл. 9, 12. и 19. Закона о заштити података о личности, те с обзиром на то да, како се наводи, поступање супротно одредбама Закона о превозу путника у друмском саобраћају „представља кажњиво дело“ за које је прописана прекршајна санкција коју изриче Прекршајни суд, у поступку по захтеву за покретање прекршајног поступка који подноси инспектор друмског саобраћаја, постављено је питање „да ли је идентификација починиоца прекршаја показивањем фотографије оштећеном лицу, без претходног пристанка лица на које се подаци о личности односе, у складу са одредбама Закона о заштити података о личности, посебно имајући у виду да се ради о обради која је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковооца сходно одредби члана 12. став 1. тачка 5. наведеног Закона“.

Према томе и у ситуацији коју наводите, пристанак за обраду података о личности, не би био адекватан правни основ обраде, већ би, како је већ истакнуто, инспектори овлашћење за обраду могли да црпе само из релевантних посебних прописа. Такође и сама обрада података о личности се мора вршити на начин и у границама овлашћења утврђеним посебним прописима, што се односи и на могућност вршења идентификације возача на описан начин. Дакле, мора се утврдити да ли је то уопште предвиђено посебним законом који уређују овлашћења и поступање инспектора, те уколико није таква обрада се не би могла сматрати допуштеном. Такође, прибављање нпр. пристанка лица не би се могло сматрати адекватним правним основом обраде, јер пристанак сагласно члану 15. Закона, мора испуњавати одређене критеријуме да би се сматрао ваљаним правним основом, као што су нпр. добровољност, неусловљеност, право на опозив у сваком тренутку и др., а што га све управо и чини непримењивим на обраду коју врше органи власти у вршењу њихових законом прописаних овлашћења.

Стога, овом приликом начелно указујемо на следеће.

Услови и начин обављања јавног превоза путника у друмском саобраћају, као и инспекцијски надзор над применом тог закона, уређују

се Законом о превозу путника у друмском саобраћају, а такође овим законом уређују се и права и дужности инспектора у вршењу инспекцијског надзора, као и њихова овлашћења.

Закон о заштити података о личности на системски начин уређује начела обраде података о личности, као и друга одговарајућа правила и обавезе, правећи разлику између општег режима обраде података о личности и посебног режима обраде података о личности који се примењује на обраду коју врше надлежни органи у сврхе спречавања, истраге и откривања кривичних дела, гоњења учинилаца кривичних дела или извршења кривичних санкција, укључујући спречавање и заштиту од претњи јавној и националној безбедности.

Појам надлежних органа утврђен је чланом 4. тачка 26) Закона, а сагласно којој одредби у круг надлежних органа, у смислу тог закона, спадају само они органи власти који су надлежни за спречавање, истрагу и откривање кривичних дела, као и гоњење учинилаца кривичних дела или извршење кривичних санкција, укључујући и заштиту и спречавање претњи јавној и националној безбедности. Дакле, према за сада важећем решењу из Закона, обрада која се врши у сврху спречавања прекршаја или њиховог откривања и сл. не сматра се посебним режимом обраде, већ се на њу примењују одредбе Закона које уређују општи режим обраде.

Законом о заштити података о личности предвиђено је шест могућих правних основа обраде (члан 12), при чему, када су у питању органи власти, као руковооци, овлашћење за обраду података о личности коју предузимају у оквиру вршења својих надлежности треба првенствено да произлази из одредби посебних закона, тако да органи власти могу прикупљати и даље обрађивати само оне податке о личности који су неопходни за извршење њихових законом прописаних овлашћења.

Поред обезбеђивања адекватног правног основа обраде, неопходно је да се обрада врши сагласно свим начелима обраде утврђеним чланом 5. Закона („законитост, поштење и транспарентност“, „ограничење у односу на сврху обраде“, „минимизација података“, „тачност“, „ограничење чувања“, „интегритет и поверљивост“). У том смислу указујемо, а имајући у виду ваше наводе који се тичу стављања на увид оштећеном фотографије „возача такси возила којом је обављена војња критичном приликом“ а ради „идентификације и даљег вођења поступка“, на то да се не може закључити ни да би на описан начин дошло до обраде поузданих тј. тачних података о идентитету возача, а што је свакако једна од обавеза руковооца сагласно горе поменутом начелу тачности.

Овом приликом такође подсећамо на обавезу руковоаца да благовремено и на одговарајући начин укључи лице за заштиту података о личности које је одредио у све послове који се односе на заштиту података о личности (члан 57), и указујемо на то да то лице, између осталог, има обавезу да информише и даје мишљење руковоацу, као и запосленима који врше радње обраде о њиховим законским обавезама у вези са заштитом података о личности (члан 58).

Број предмета: 073-14-2071/2025-02

3.19. Коришћење фотографија ученика које су доступне на сајту школе

Питање: Мишљење је затражено у погледу следећег: „За снимање образовног филма којим се номинујем за глобално такмичење наставника...желела сам да искористим фотографије активности са ученицима које сам реализовала у школи... фотографије су доступне на сајту школе и ФВ страници школе“. Даље се наводи да су за постављање тих фотографија родитељи потписали сагласност, те „да ли ја те фотографије могу да користим за снимање образовног филма или ми је и за њих потребна нека додатна сагласност, с обзиром на то да су оне јавно доступне“?

Када је одређени руковаца обрађивао податке о личности тако што их је учинио јавно доступним у одређене сврхе, потребно је водити рачуна о начелу „ограничење у односу на сврху обраде“ односно да се подаци о личности не могу даље обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама, тј. у неку другу сврху која је различита од оне због које су подаци првобитно обрађивани.

Најпре указујемо на то да се из Вашег обраћања не може закључити у ком својству би сте учествовали на предметном такмичењу, односно да ли самостално или испред школе у којој сте запослени, а последично ни које би било Ваше својство у погледу намераване обраде.

Законом о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), за чије спровођење је надлежан Повереник на системски начин уређују се начела обраде података о личности, као и друга општа правила и обавезе за руковоаце и друге субјекте, док се обрада података о личности у одговарајућим областима друштвеног живота уређује посебним прописима, те је у том смислу првенствено потребно имати у виду и релевантне одредбе посебних закона.

С тим у вези, напомињемо да је обављање делатности средњег образовања и васпитања, начин и услови за обављање те делатности, организација, надзор над радом установа образовања, као и друга питања од значаја за средње образовање и васпитање уређено одредбама Закона о средњем образовању и васпитању, Закона о основама система образовања и васпитања и другим релевантним прописима. Како Повереник није надлежан за давање мишљења о примени поменутих закона, то се ради добијања мишљења о њиховој примени можете обратити Министарству просвете.

Са становишта заштите података о личности, начелно указујемо на следеће:

Одредбом члана 12. Закона о заштити података о личности предвиђено је 6 могућих правних основа за обраду података о личности, и то: 1) пристанак лица на обраду података; 2) извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) поштовање правних обавеза руковоаца; 4) заштита животно важних интереса лица на које се подаци односе или трећег лица; 5) обављање послова у јавном интересу или извршење законом прописаних овлашћења руковоаца и 6) остваривање легитимних интереса руковоаца или треће стране.

Да би се одређени подаци о личности могли обрађивати, потребно је пре отпочињања обраде најпре одредити сврху обраде, која мора бити конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, при чему се подаци о личности не могу даље обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама (начело „ограничење у односу на сврху обраде“), као и да се обезбеди одговарајући правни основ за обраду у смислу члана 12. Закона о заштити података о личности, те да се обрада врши у складу са осталим начелима обраде из члана 5. овог закона, и другим одговарајућим правилима и обавезама прописаних овим законом а у зависности од околности одређеног случаја.

Када је у питању пристанак лица на обраду, као један од могућих правних основа обраде података о личности, указујемо на то да је одредбом члана 4. тачка 12) Закона о заштити података о личности прописано да је пристанак лица на које се подаци односе свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе. Када се ради о обради података о личности детета, пристанак на обраду даје његов законски заступник сагласно прописима који уређују заступање малолетних лица.

Одредбама члана 15. Закона о заштити података о личности прописани су одређени услови који морају бити испуњени да би се обра-

да на основу пристанка сматрала законитом, између осталог, и то да: руковалац мора бити у могућности да предочи да је лице пристало на обраду својих података о личности, ако се пристанак даје у оквиру писмене изјаве која се односи и на друга питања, захтев за давање пристанка мора бити представљен на начин којим се издваја од тих других питања, у разумљивом и лако доступном облику, као и уз употребу јасних и једноставних речи, при чему лице на које се подаци односе има право да опозове пристанак у сваком тренутку, да опозив пристанка не утиче на допуштеност обраде која је вршена на основу пристанка пре опозива, пре давања пристанка лице на које се подаци односе мора бити обавештено о праву на опозив, као и дејству опозива, а опозивање пристанка мора бити једноставно, као и давање пристанка, и др.

Приликом оцењивања да ли је пристанак за обраду података о личности слободно дат, посебно се мора водити рачуна о томе да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условљава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење (члан 15. став 4. Закона).

У складу са наведеним, напомињемо да је сваки руковалац који намерава да врши обраду података о личности дужан да обезбеди одговарајући правни основ за обраду података коју планира да врши.

У том смислу истичемо да пристанак за обраду података о личности који је одређено лице дало једном руковаоцу, може представљати правни основ за конкретну обраду само за тог руковаоца и не може се такав пристанак лица на које се подаци односе сматрати ваљаним правним основом обраде података о личности од стране другог руковаоца. Дакле, пристанком као правним основом за обраду података о личности у смислу Закона о заштити података о личности не може се располагати, односно он се не може уступати другом руковаоцу нити се може прибављати, тј. преузимати од другог руковаоца.

Сагласно члану 5. став 2. Закона, одговорност за поступање је на руковаоцу, стога руковалац је тај који мора бити у могућности да предочи, односно докаже извршавање Законом предвиђених обавеза у вези са обрадом података о личности, што, између осталог, подразумева и обезбеђивање одговарајућег правног основа обраде података о личности.

Број предмета: 073-14-1625/2025-02

3.20. Прикупљање података за потребе Комисије за прикупљање чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породицишта у РС – сагласност Повереника

Питање: Мишљење је затражено поводом захтева Комисије за прикупљање чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породицишта у Републици Србији којим се тражи да Министарство „од свих центара за социјални рад прикупи податке о усвојеној деци од 1952. године до данас“. С тим у вези постављено је питање да ли постоји правни основ да Министарство „тражи од центара за социјални рад наведене податке и обрађује их и достави их Комисији“, а имајући у виду, како се даље наводи да се „Јединствени лични регистар усвојења води у министарству надлежном за породичну заштиту од 2006. године, да ово министарство нема податке о усвојењу за период од 1952. године до 2006. године и да подаци о усвојењу спадају у службену тајну у складу са чланом 323. Породичног закона...“.

С тим у вези напомињемо да сагласно члану 29. став 4. Закона о утврђивању чињеница о статусу новорођене деце за коју се сумња да су нестала из породицишта у Републици Србији („Службени гласник РС“, брoј 18/20) Комисија може обрађивати податке о личности само по добијеној сагласности Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, који је дужан да по захтеву Комисије одлучи у року од пет дана од дана пријема захтева. Међутим, како је у члану 29. став 2. истог закона прописано да је задатак Комисије да прикупља и обрађује све чињенице и податке који се налазе у поседу том одредбом означених органа и других субјеката, то значи да Комисија има право да неопходне податке захтева од сваког центра за социјални рад појединачно али не и да захтева од Министарства да, уместо Комисије, прикупи те податке. Уколико се подаци не налазе у поседу Министарства, оно нема обавезу да прикупља податке како би удовољило захтеву Комисије.

Тим поводом обавештавамо вас о следећем.

Најпре указујемо на то да се Законом о заштити података о личности („Службени гласник РС“, брoј 87/18), чије спровођење је у надлежности Повереника, на системски начин уређују начела обраде података о личности, као и друга општа правила и одређене обавезе, док се обрада података о личности у одговарајућим областима/делатностима уређује посебним прописима о чијој се примени старају други органи.

Са становишта надлежности Повереника у погледу примене Закона о заштити података о личности указујемо на то да откривање пода-

така о личности, достављањем или на други начин чињењем доступним података о личности, свакако представља радњу обраде у смислу члана 4. тачка 3) Закона, те је за њену дозвољеност потребно да буду испуњени одређени услови.

Ово конкретно значи да најпре сврха обраде мора бити јасно одређена, оправдана и законита. Потом обрада мора бити неопходна, тј. заиста нужна за постизање те сврхе, док за обраду свакако треба да постоји одговарајући правни основ, у смислу члана 12. Закона, при чему она мора бити у складу са посебним прописима у одговарајућој области. Такође, свака обрада мора се вршити уз поштовање начела обраде из члана 5. Закона, укључујући начело минимизације података, као и других правила и обавеза утврђених Законом.

Уколико сви горе наведени услови не би били испуњени обрада се не би могла сматрати законитом са становишта Закона о заштити података о личности.

Наглашавамо да посебни прописи који уређују одређену област имају кључну улогу, тачније руковоаци увек морају обезбедити да обрада коју предузимају првенствено буде усаглашена са посебним прописима, односно законима и другим прописима који уређују обављање делатности која је у надлежности органа као руковоаца (нпр. прописи у области социјалне, породичноправне заштите и сл.), али и другим посебним прописима које је руковалац обавезан да примењује у конкретном случају.

Сагласно начелу „одговорност за поступање“ из члана 5. став 2. Закона, руковалац је тај који треба да у складу са свим околностима у конкретном случају, утврди да ли су за намеравану обраду испуњени сви горе поменути услови, док би Повереник свој став заузео само у оквиру покренутог поступка који спроводи у складу са својим законским овлашћењима и то на основу свих чињеница које утврди у том поступку. Дакле, изван одговарајућег поступка Повереник не може дати инструкције за поступање јер би тиме прејудуцирао своју одлуку у евентуалном поступку из своје надлежности.

Користимо ову прилику, такође, да вас подсетимо на обавезу коју имају сви руковоаци који су одредили лице за заштиту података о личности да то лице благовремено и на одговарајући начин укључе у све послове који се односе на заштиту података о личности, уз напомену да је један од задатака лица за заштиту података о личности и да информише и даје мишљење руковоацу, као и запосленима који врше радње обраде о њиховим законским обавезама у вези са заштитом података о личности.

3.21. Да ли управник зграде сме да објави број стана и износ дуговања

Питање: Мишљење је затражено поводом следећег: Да ли управник зграде сме да објави „број стана и износ дуговања тог стана према згради без имена и презимена власника стана“

Дакле, сваки податак, па тако и нпр. податак о броју стана, уколико непосредно или посредно у комбинацији са другим информацијама чини идентитет физичког лица одређеним или одредивим, представља податак о личности у смислу цитиране одредбе Закона, о чему је потребно водити рачуна у сваком појединачном случају, а обрада тих података подлеже начелима и правилима обраде прописаним Законом о заштити података о личности.

Тим поводом, обавештавамо Вас о следећем.

Најпре указујемо на то да су питања која се односе на управљање зградом, права и обавезе управника стамбене заједнице и друга питања од значаја за стамбену политику, регулисана Законом о становању и одржавању зграда, чије је спровођење у надлежности Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, те се, ради добијања мишљења о примени тог прописа, можете обратити надлежном министарству.

Наиме, Законом о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), чије је спровођење у надлежности Повереника, уређују се, на системски начин, начела обраде података о личности и друга правила и обавезе за руковооце и друге субјекте који учествују у обради, док се обрада података о личности у одговарајућим областима/делатностима уређује посебним прописима, о чијој се примени старају други органи.

Са становишта примене Закона о заштити података о личности указујемо на то да је појам податка о личности одређен одредбама члана 4. тачка 1) Закона, којим је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета.

Како откривање или на други начин чињење доступним података о личности представља обраду података о личности у смислу члана 4.

тачка 3) Закона, указујемо на то да је за закониту обраду података о личности најпре потребно обезбедити да је она у складу са посебним прописима који уређују предметну област/делатност, као и да сврха обраде буде конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, да за намеравану обраду постоји одговарајући правни основ у смислу члана 12. Закона и да се обрада врши у складу са начелима обраде утврђеним одредбама члана 5. Закона (укључујући и начело минимизације података и начело интегритета и поверљивости, које подразумева да се подаци о личности обрађују на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући и заштиту од неовлашћене или незаконите обраде и др. применом одговарајућих мера заштите) и другим одговарајућим правилима и обавезама прописаним овим законом, у зависности од околности у сваком конкретном случају.

Обрада података о личности која не би имала одговарајући правни основ и која би се вршила супротно прописаним начелима обраде, не би била у складу са Законом.

Како сагласно начелу одговорности за поступање из члана 5. став 2. Закона, на руковоацу лежи одговорност за правилну примену Закона, руковалац је тај који доноси одлуку о томе да ли су у одређеном случају испуњени услови за закониту обраду података о личности, имајући у виду, пре свега, посебне прописе којима је предметна обрада уређена, а он је дужан да се приликом вршења обраде придржава и свих начела обраде и других обавеза прописаних Законом. Такође, сваки руковалац мора бити и у могућности да предочи примену начела обраде.

Број предмета: 073-14-2148/2025-02

3.22. Брисање онлајн налога и опозив пристанка за обраду

Питање: Лице се обратио захтевом за мишљење у ком се наводи да је отворило „онлајн налог“, да је „одмах потом“ хтело да га обрише, да је за отварање налога била потребна и лична карта, да је добило информацију да није могуће брисање налога, да добија „промо поруке и мејлове, иако сам више пута тражила да ме избаце са листе“, те је постављено питање: „Да ли је заиста могуће да не могу да повучем сагласност за обраду мојих личних података и да не могу да захтевам да обришу све моје личне податке из своје базе? Као и да немам права на брисање креираног налога“, наводећи да је добило одговор да једино може да „налог деактивира“, али да то „није исто што и повлачење сагласности за обраду мојих личних података...“

Када је реч о пристанку као једном од шест могућих правних основа за обраду података о личности, указујемо на то да је тај правни основ уређен одредбама члана 15. Закона, сагласно којим лице на које се подаци односе има право да опозове пристанак у сваком тренутку (члан 15. став 3. Закона).

Тим поводом, а како се из Вашег обраћања не може утврдити на коју врсту „онлајн налога“ се то обраћање односи, са становишта надлежности Повереника, обавештавамо Вас о следећем.

Најпре указујемо на то да је право на заштиту физичких лица у вези са обрадом података о личности уређено Законом о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18).

Овим законом уређују се, на системски начин, начела обраде података о личности и друга правила и обавезе за руковооце и друге субјекте који учествују у обради, док се обрада података о личности у одговарајућим областима/делатностима уређује посебним прописима, о чијој се примени старају други органи.

Са становишта примене Закона о заштити података о личности указујемо на то да је за закониту обраду података о личности руковалац дужан, најпре, да обезбеди да је та обрада у складу са посебним прописима који уређују предметну област/делатност, да за намеравану обраду постоји одговарајући правни основ у смислу члана 12. Закона и да се обрада врши у складу са начелима обраде утврђеним одредбама члана 5. Закона и другим одговарајућим правилима и обавезама прописаним овим законом, у зависности од околности у сваком конкретном случају.

Законом о заштити података о личности уређена су и права лица чији подаци о личности се обрађују, као што су: право на приступ подацима, исправку и допуну, брисање и друга права.

Право на брисање података о личности прописано је чланом 30. Закона. Сагласно одредби става 1. овог члана Закона, лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковооца. Одредбама става 2. истог члана Закона прописано је да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: 1) подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; 2) лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила, у складу са чланом 12. став 1. тачка 1) или чланом 17. став 2. тачка 1) овог закона, а нема другог правног основа за обраду; 3) лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са: а) чланом 37. став 1. овог закона, а нема другог правног основа за обра-

ду који претеже над легитимним интересом, правом или слободом лица на које се подаци односе; б) чланом 37. став 2. овог закона; 4) подаци о личности су незаконито обрађивани; 5) подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковаоца; 6) подаци о личности су прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. овог закона

Међутим, напомињемо да право на брисање података о личности није апсолутно право, већ је одредбама члана 30. став 5. Закона прописано да се ст. 1–3. овог члана не примењују у мери у којој је обрада неопходна због: 1) остваривања слободе изражавања и информисања; 2) поштовања законске обавезе руковаоца којом се захтева обрада или извршења послова у јавном интересу или извршења службених овлашћења руковаоца; 3) остваривања јавног интереса у области јавног здравља, у складу са чланом 17. став 2. тач. 8) и 9) овог закона; 4) сврхе архивирања у јавном интересу, сврхе научног или историјског истраживања, као и статистичке сврхе у складу са чланом 92. став 1. овог закона, а оправдано се очекује да би остваривање права из ст. 1. и 2. овог члана могло да онемогући или битно угрози остваривање циљева те сврхе; 5) подношења, остваривања или одбране правног захтева.

Лице на које се подаци односе захтев за остваривање неког од наведених права, укључујући и право на брисање података о личности, подноси непосредно руковаоцу, тј. субјекту који врши обраду његових података о личности, који је, сагласно одредбама члана 21. став 3. Закона, дужан да лицу на које се подаци односе пружи информације о поступању на основу поднетог захтева без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, који рок може бити продужен за још 60 дана ако је то неопходно, узимајући у обзир сложеност и број захтева. О продужењу рока и разлозима за то продужење руковалац је дужан да обавести лице на које се подаци односе у року од 30 дана од дана пријема захтева.

Такође, сагласно одредбама члана 21. став 4. Закона, ако руковалац не поступи по захтеву лица на које се подаци односе дужан је да о разлозима за непоступање обавести то лице без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, као и о праву на подношење притужбе Поверенику, односно тужбе суду.

Уколико руковалац не поступи по поднетом захтеву, или уколико по добијању одговора лице сматра да се обрада његових података о личности врши супротно одредбама Закона, има право да поднесе притужбу Поверенику, сагласно члану 82. овог закона, а може затражити и одговарајућу судску заштиту, подношењем тужбе надлежном вишем суду, сагласно одредби члана 84. Закона.

Имајући у виду све наведено, указујемо на то да су Законом утврђени случајеви у којима руковалац неће удовољити захтеву лица на које се подаци односе за остваривање права на брисање података о личности, као нпр. у случају да то лице опозове пристанак на основу ког се обрада врши, али за обраду података о личности постоји други правни основ прописан одредбама члана 12. Закона и др., о чему је руковалац дужан да води рачуна у сваком појединачном случају.

Број предмета: 073-14-2204/2025-02

3.23. Омогућавање електронског приступа здравственим резултатима

Питање: Приватна здравствена установа обратила се захтевом за мишљење наводећи да, с обзиром на то да издаје „резултате“ пацијентима, постоји опција коју могу увести „а то је да на посебном серверу (заштићеном) можемо увести да логовањем пацијент може приступити свом резултату. Добио би лозинку и шифру за логовање, коју би само тај пацијент видео и могао да приступи“, те је тим поводом постављено питање: да ли је потребна изричита писана сагласност пацијента „или ми као здравствена установа му можемо то омогућити а на њему је да ли ће исте погодности користити“, а такође је наведено да ће се на „резултату“ налазити име и презиме „али за логовање на сервер тј. корисничко име и лозинка ће бити генерисани непоновљиви бројеви...“.

Напомињемо да је у складу са начелом интегритета и поверљивости из члана 5. став 1. тачка б) Закона, сваки руковалац дужан да предузме одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би обезбедио да се обрада података о личности врши у складу са овим законом и био у могућности да то предочи, узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица, односно како би достигао одговарајући ниво безбедности у односу на ризик, а нарочито узимајући у обзир ризике од случајног или незаконитог уништења, губитка, измене, неовлашћеног откривања или приступа подацима о личности који су пренесени, похрањени или обрађивани на други начин (чл. 41, 42. и 50. Закона). Такође, сваки руковалац је дужан да се приликом вршења обраде придржава и свих других начела обраде из члана 5. Закона, као и одговарајућих обавеза руковалаца које су утврђене Законом.

Наведено нарочито треба имати у виду у случајевима омогућавања приступа подацима електронским путем, тј. у онлајн окружењу, а поготово када је реч о подацима о здравственом стању физичког лица, који спадају у посебну врсту података о личности из члана 17. став 1. Закона који, имајући у виду њихову осетљивост, изискују посебан опрез приликом руковања њима и предузимање адекватних мера заштите од неовлашћеног приступа и злоупотребе тих података.

У вези с тим, обавештавамо Вас о следећем.

Најпре указујемо на то да се из Вашег обраћања не може закључити да ли је у конкретном случају реч о остваривању одређених права пацијената, којих конкретно, тј. сагласно којим прописима. Такође, није јасно на који конкретно начин, тј. путем којих информационих система би пацијент вршио приступ својим „резултатима“, те да ли би било речи о коришћењу постојећих или увођењу нових информационих система и да ли би описано поступање уопште било у складу са посебним прописима који уређују вођење здравствене документације и поступање са њом. Даље, није јасно за коју радњу или активност би евентуално била потребна „изричита писана сагласност пацијента“, односно да ли под тиме подразумевате пристанак за обраду података о личности. На основу Вашег обраћања не може се закључити ни у коју сврху би подаци за *online* приступ резултатима (корисничко име и лозинка) били достављени пацијенту, ако би они били достављени „на крају резултата“, као што је у предметном обраћању назначено.

У вези са тим, а како је материја која се односи на здравствену документацију и евиденције у области здравства, врсте и садржину здравствене документације и евиденција, начин и поступак вођења, лица овлашћена за вођење здравствене документације и унос података, обраду података, начин располагања подацима из медицинске документације пацијената која се користи за обраду података, обезбеђивање квалитета, заштите и чувања података, па тако и на могућност приступа пацијената својој медицинској документацији, уређена посебним прописима који регулишу предметну област, као што је Закон о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства и др., те имајући у виду да надзор над спровођењем тог закона врши Министарство здравља, поводом питања која се односе на његову примену можете се обратити том министарству.

Користимо ову прилику да, са аспекта примене Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), укажемо на то да је, да би обрада података о личности била законита, руковалац дужан да, најпре, обезбеди да се она врши у складу са посебним прописима који уређују предметну област/делатност.

Такође, руковоаоци који су одредили лице за заштиту података о личности сагласно одредбама члана 56. Закона имају обавезу да благовремено и на одговарајући начин укључе то лице у све послове који се односе на заштиту података о личности, а лице за заштиту података о личности, које је руковалац одредио, између осталог, има обавезу и да информише и даје мишљење руковоаоцу, као и запосленима који врше радње обраде о њиховим законским обавезама у вези са заштитом података о личности, а сагласно одредби члана 58. став 1. тачка 1) Закона.

Како сагласно начелу одговорности за поступање из члана 5. став 2. Закона, на руковоаоцу лежи одговорност за правилну примену Закона, руковалац је тај који доноси одлуку о томе да ли су у одређеном случају испуњени услови за закониту обраду података о личности, а имајући у виду, пре свега, посебне прописе којима је предметна обрада уређена, док би Повереник свој став о појединачним случајевима обраде података о личности могао заузети само у поступку које спроводи у складу са својим законским овлашћењима (у поступку инспекцијског надзора, поступку по притужби, односно другом одговарајућем поступку из своје надлежности), а на основу свих чињеница и околности које у том поступку утврди.

Број предмета: 073-14-2036/2025-02

3.24. Претходно мишљење Повереника поводом намере увођења „GPS праћења службених возила“

Привредно друштво обратило се Поверенику и доставило у прилогу „Акт о процени утицаја на заштиту података о личности (у вези са обрадом података путем GPS праћења службених возила)“, а ради добијања мишљења овог органа.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Одредбама члана 54. став 1. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“ број 87/18 – у даљем тексту Закон) утврђена је обавеза руковоаоца да, ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, пре него што започне са обрадом података о личности, изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

Случајеви у којима је руковалац обавезан да изврши процену утицаја обраде прописани су чланом 54. став 4. Закона и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити

процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, бр. 45/19 и 112/20).

Одредбама члана 54. став 6. Закона прописана је минимална садржина акта о процени утицаја и предвиђено је да процена утицаја најмање мора да садржи: свеобухватан опис предвиђених радњи обраде и сврху обраде, укључујући и опис легитимног интереса руковоаоца, ако он постоји; процену неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврхе обраде; процену ризика за права и слободе лица на које се подаци односе; опис мера које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, укључујући механизме заштите, као и техничке, организационе и кадровске мере у циљу заштите податка о личности и обезбеђивања доказа о поштовању одредби овог закона, узимајући у обзир права и легитимне интересе лица на које се подаци односе и других лица.

Одредбом члана 55. став 1. Закона утврђено је да је, ако процена утицаја на заштиту података о личности, која је извршена у складу са чланом 54. тог закона, указује на то да ће намераване радње обраде произвести висок ризик ако се не предузму мере за умањење ризика, руковалац дужан да затражи мишљење Повереника пре започињања радње обраде.

Одредбом става 7. истог члана Закона предвиђена је обавеза руковоаоца да, уз захтев за мишљење, Поверенику достави податке о: 1) дужностима руковоаоца, и, ако постоје, заједничких руковоаоца и обрађивача који учествују у обради, посебно ако се ради о обради која се врши унутар групе привредних субјеката; 2) сврхама и начинима намераване обраде; 3) техничким, организационим и кадровским мерама, као и механизмима заштите права и слобода лица на које се подаци односе у складу са овим законом; 4) контакт подацима лица за заштиту података, ако је оно одређено; 5) процени утицаја на заштиту података о личности из члана 54. овог закона; 6) другим информацијама које затражи Повереник.

Одговорност за поступање у складу са одредбама Закона лежи на руковоаоцу, те с тим у вези истичемо да Повереник нема обавезу давања мишљења када извршена процена утицаја указује на то да ће намераване радње обраде произвести низак ниво ризика на заштиту података о личности, односно да ниво ризика, после предузимања мера, неће бити висок. Наиме, обавеза подношења захтева за давање претходног мишљења Повереника, а као што је већ речено, сагласно одредбама члана 55. став 1. Закона, се односи само на ситуацију када извршена процена утицаја на заштиту података о личности указује на то да ће намераване радње обраде произвести висок ризик ако се не предузму мере за умањење ризика.

Имајући у виду све наведено, најпре указујемо на то да достављени документ није потписан, те да није јасно да ли он представља акт

руковаоца или је у питању незванична, радна верзија документа. Наиме, акт о процени утицаја, у складу са Законом, доноси руковалац, тако да наведени акт потписује лице овлашћено да заступа руковаоца.

Међутим, Повереник се упознао са садржином достављеног акта и начелно указује на следеће.

У делу 1. достављеног Акта „Уводне одредбе“ се наводи да „овај документ представља Акт о процени утицаја на заштиту података о личности у складу са чланом 54. Закона о заштити података о личности..., као и са чланом 35. Опште уредбе о заштити података о личности (GDPR...)“. С тим у вези указујемо на то да обавеза вршења процене утицаја на заштиту података о личности проистиче из Закона о заштити података о личности и она се врши сагласно одредбама тог закона, а не у складу са Уредбом (ЕУ) 2016/679 Европског парламента и Савета од 27. априла 2016. о заштити физичких лица у односу на обраду података о личности и о слободном кретању таквих података и о стављању Директиве 95/46/ЕЗ ван снаге (Општа уредба о заштити података о личности).

Даље, у делу 3. „Опис обраде података“ наводи се да је сврха обраде „Праћење кретања службених возила путем GPS технологије с циљем: ефикасног планирања и контроле употребе службених возила, безбедности запослених и имовине, утврђивање одговорности из радног односа, евиденције стварно пређених рута у сврху обрачуна трошкова и контроле радног времена“.

Из наведеног произилази да сврха обраде података о личности није јасно одређена, већ су поистовећени различити циљеви коришћења одређеног технолошког решења и сврха обраде података о личности која ће се вршити на тај начин.

С тим у вези указујемо на то да сагласно одредбама члана 5. став 1. тачка 2. Закона сврха обраде мора бити конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, те је сврху обраде неопходно одредити у складу са Законом и разграничити у односу на циљ/циљеве одређених активности.

Поводом навода у истом делу достављеног акта, да су „категорије лица на која се подаци односе: запослени којима су додељена возила за службену употребу“, напомињемо да руковалац није конкретно одредио које податке о личности запослених – физичких лица руковалац намерава да обрађује, као и да приликом обраде података о личности запослених, руковалац мора да води рачуна о начелу минимизације података из члана 5. став 1. тачка 3) Закона, којим је предвиђено да подаци који се обрађују морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде.

Такође, потребно је прецизирати наводе дате у делу „Обим обраде“, а нарочито шта се подразумева под „временске ознаке (датум и сат)“ и

„идентификатор возила и возача“, а у смислу врсте података о личности и обима обраде. Нејасно је у ком временском периоду ће се пратити кретање возила и возача, да ли искључиво у току радног времена или и по његовом истеку, да ли је праћење предвиђено у току целокупног радног времена или само приликом обављања одређених активности и др.

У делу 4. „Правни основ обраде“, између осталог, се наводи да се обрада заснива „на члану 12. став 1. тачка б) Закона – када је обрада неопходна ради остварења легитимних интереса руковоаца или трећег лица.

Имајући у виду цитирани навод указујемо на то да легитимни интерес јесте један од шест могућих правних основа обраде, али је за његову примену неопходно да су испуњени Законом прописани услови, и то: постојање одређеног легитимног интереса руковоаца / треће стране; неопходност обраде; претежност легитимног интереса над интересима или основним правима и слободама лица на које се подаци односе. Дакле, имајући у виду све битне аспекте намераване обраде укључујући и посебне прописе којима се уређује обрада (нпр. прописи у области рада и сл.), потребно је најпре утврдити да ли је легитимни интерес адекватан правни основ намераване обраде, тј. да ли су испуњени сви услови за његову примену из члана 12. став 1. тачка б) ЗЗПЛ. Међутим, наведено се из достављене Процене утицаја не може утврдити. Више информација о легитимном интересу као правном основу за обраду података о личности налази се на интернет презентацији Повереника: www.poverenik.rs, у делу „Заштита података“ – „Легитимни интерес“.

У достављеном акту у делу 5. „Процена неопходности и пропорционалности“ се наводи да је „обрада неопходна за планирање и контролу употребе службених возила, спречавање злоупотребе (нпр. Коришћење у приватне сврхе мимо правила), контролу трошкова и рационализацију пословања“, као и да је „обрада пропорционална јер: подаци се не обрађују у приватне сврхе, запослени су претходно упознати са сврхом и начином обраде (транспарентност)“. С тим у вези указујемо на то да у погледу датих аргумената за неопходност обраде сматрамо да они нису довољни да би се могло закључити да би се обрада података о личности могла сматрати заиста нужном и неопходном за постизање утврђене сврхе. Ово најпре јер горе наведене констатације руковоаца нису образложене, није описано на који начин се дошло до таквих закључака, тј. нису наведени разлози због којих неки од мање инвазивних начина обраде не би омогућио постизање сврхе. Примера ради није наведено на који начин руковалац сада врши контролу кретања службених возила, из којих конкретно разлога је такав начин контроле недовољан за постизање циља обраде, те које мере је руковалац предузео за отклањање евентуалних недостатака таквог начина контроле кретања службених возила, и који су други разлози

из којих се недвосмислено може утврдити неопходност намераване обраде, а што све руковалац мора документовати, сагласно обавези која произлази из члана 5. став 2. Закона.

У делу „Идентификација и процена ризика“ – део 6. достављеног Акта, дат је табеларни приказ у оквиру кога су „идентификовани ризици“, као и њихово „вредновање“, који су утврђени као висок/средњи. Такође, у табели је дат „Опис ризика“, с тим да конкретни извори ризика нити последице које би могле да наступе нису наведени нити описани, па се не може проценити ни да ли су „Предложене мере“ за умањење ризика довољне и адекватне.

Наиме, да би се проценио ниво ризика, морају се узети у обзир могућност/вероватноћа наступања штете за права и слободе лица чији се подаци обрађују и висина потенцијалне штете, тј. колики би био утицај настале штете на права и слободе физичких лица чији подаци о личности се обрађују (нпр. незнатан, средњи или висок), те на основу оба наведена параметра одредити ниво ризика и потом одредити одговарајуће мере за умањење тих ризика.

Такође додајемо, да ризике за права и слободе лица чији се подаци обрађују не треба ограничити само на оне догађаје који имају потенцијал да утичу на право на заштиту података о личности, већ треба обухватити и друге догађаје до којих може доћи приликом обраде, а који могу довести до губитка/умањења било ког људског права или слободе појединца, попут права на слободу кретања и др.

У погледу мера које се намеравају предузети, а које су предвиђене у делу 7. „Мере за ублажавање ризика“, указујемо на то да оне нису довољно описане, тј. да су само набројане, без даљег објашњења шта те мере подразумевају и на који начин ће се примењивати. Из навода се не може утврдити да ли су предвиђене мере адекватне у односу на последице до којих би могло доћи у случају наступања одређеног ризика, с обзиром на то да, како је већ речено, ни могући извори ризика нити последице које би могле да наступе нису наведени.

С тим у вези указујемо на то да је потребно поново утврдити адекватне мере, а затим поново одредити и ниво ризика, односно проценити колики би био ниво ризика након примењених мера тзв. преостали ризик, тј. да ли се и даље „своди на прихватљив ниво“ како наводите у делу 8. „Закључак процене“.

Дакле, у Акту о процени ризика руковалац није дао свеобухватан опис предвиђених радњи обраде, сврха обраде није прецизно одређена, процена неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврху обраде није извршена на адекватан начин, такође, руковалац није идентификовао изворе утврђених ризика, није дефинисао последице које могу да наступе по права и слободе лица чији се подаци обрађују, као ни вероватноћу и озбиљност њиховог наступања,

те на основу тога, адекватне мере за њихово отклањање/смањење, није наведено мишљење лица за заштиту података о личности, уколико је оно одређено у смислу Закона и др.

Из свега наведеног произлази да достављена Процена утицаја није у потпуности сачињена у складу са Законом о заштити података о личности, те да у конкретном случају нису испуњени услови за отпочињање намераване обраде.

Овом приликом указујемо и на то да се о питањима у вези са израдом процене утицаја обраде на заштиту података о личности можете ближе информисати на интернет презентацији Повереника www.poverenik.rs, у менију „Заштита података“ – „Смернице за израду процене утицаја обраде на заштиту података о личности“.

Број предмета: 073-15-2295/2025-02

3.25. Могућност употребе дрона у „пословне сврхе“

Питање: Привредно друштво обратило се Поверенику ради добијања мишљења у вези са планираном употребом дрона „у пословне сврхе“, наводећи између осталог да „менаџмент разматра набавку дрона који би се користио за: снимање производног процеса, праћење стања у магацинима, надзор безбедности објекта, израду 3D снимака“, да снимање „лица запослених“ није предвиђено, „нити је намера да се било који снимак користи у сврхе које би могле нарушити приватност запослених“, као и да би приступ снимцима имали „искључиво овлашћени запослени“, те су тим поводом затражене „смернице: да ли је за овакву врсту снимања потребна посебна процена утицаја на заштиту података (DPIA), које кораке је неопходно предузети пре почетка снимања, да ли је потребно обавештавање запослених и у ком облику, да ли је потребна додатна пријава Поверенику“.

Сваки податак, уколико непосредно или посредно у комбинацији са другим информацијама чини идентитет физичког лица одређеним или одредивим, представља податак о личности у смислу цитиране одредбе Закона, а обрада тих података подлеже начелима и правилима обраде прописаним Законом, што је потребно имати у виду и у конкретном случају. Наиме, у ситуацији описаној у Вашем обраћању, чак и у случају у ком би било обезбеђено да лица запослених не буду снимана, постоји могућност да би предузимањем намераваних радњи дошло до обраде података који би нека физичка лица, нпр. запослене, учинили одређеним или одредивим, односно да би се вршила обрада података о личности.

У вези са тим, обавештавамо вас о следећем.

Најпре указујемо на то да прописи из надлежности Повереника не садрже посебне одредбе о видео-надзору, као ни одредбе о употреби система беспилотних ваздухоплова, тзв. „дронова“.

Законом о приватном обезбеђењу којим се, између осталог, уређује вршење послова заштите лица и имовине у случају када ти послови нису у искључивој надлежности државних органа, као један од могућих начина техничке заштите чланом 30. став 1. предвиђено је „видео-обезбеђење“, а даље је одредбама овог закона прописано на који начин се оно може вршити. Како је старање о спровођењу Закона о приватном обезбеђењу у надлежности Министарства унутрашњих послова, то се њему можете обратити ради добијања мишљења о примени одредби наведеног закона.

Такође, материја која се односи на операције система беспилотних ваздухоплова, као и на одговорност и регистрацију оператера система беспилотног ваздухоплова, даљинског пилота и сл., уређена је посебним прописима као што је Закон о ваздушном саобраћају и др. Како инспекцијски надзор над спровођењем тог закона, подзаконских аката донетих на основу њега, међународних аката и прихваћених домаћих и међународних стандарда и препоручене праксе врши Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије, преко ваздухопловног инспектора, поводом питања која се односе на предметну материју можете се обратити наведеном органу.

Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), чије је спровођење у надлежности Повереника, на системски начин уређује право на заштиту физичких лица у вези са обрадом података о личности, начела обраде података о личности и друга правила и обавезе за руковооце и друге субјекте који учествују у обради података о личности, док се обрада података о личности у одговарајућим областима/делатностима уређује посебним прописима, о чијој се примени старају други органи.

Са аспекта примене Закона о заштити података о личности, указујемо на то да је податак о личности, у смислу одредбе члана 4. тачка 1) Закона, сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета.

С тим у вези, указујемо и на то да је, у погледу обраде података о личности запослених коју врши послодавац у сврху остваривања права и испуњења обавеза по основу рада, чланом 91. Закона о заштити

података о личности прописано да се на обраду у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредби овог закона. Како Повереник није надлежан за давање мишљења о примени прописа у области рада, то се ради добијања мишљења о њиховој примени можете обратити Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Дакле, када је у питању обрада података о личности запослених, овлашћење послодавца, као руковоаоца за предметну обраду, првенствено треба да произлази из одговарајућих прописа из области рада, запошљавања и сл.

Са аспекта заштите података о личности указујемо на то да је за закониту обраду података о личности најпре потребно обезбедити да је она у складу са посебним прописима који уређују предметну област/делатност, као и да сврха обраде буде конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, да за намеравану обраду постоји одговарајући правни основ у смислу члана 12. Закона о заштити података о личности и да се обрада врши у складу са начелима обраде утврђеним одредбама члана 5. Закона (укључујући и начело законитости, поштења и транспарентности) и другим одговарајућим правилима и обавезама прописаним овим законом, у зависности од околности у сваком конкретном случају.

Када је реч о обради података о личности путем видео-надзора, напомињемо да, начелно говорећи, употреба система видео-надзора може значајно да угрози приватност и друга права и слободе лица чији подаци о личности се овим путем обрађују (нпр. слобода кретања и сл.), а нарочито када су у питању подаци о личности запослених, имајући у виду да запослени имају право на приватност у свом радном окружењу, те се у сваком конкретном случају мора размотрити неопходност и сразмерност обраде тих података.

Приватност и друга права и слободе физичких лица могли би посебно бити угрожени ако би се снимање вршило употребом система беспилотних ваздухоплова, имајући у виду површину која би се таквим снимањем могла обухватити, покретљивост тих ваздухоплова као њихову основну карактеристику, чињеницу да могу бити веома малих димензија што их може учинити тешко уочљивим, те резолуцију камере, могућност зумирања, могућност опремљености технологијама које омогућавају нпр. аудио-снимање, обраду биометријских података, читање IP адреса, RFID технологијом, вештачком интелигенцијом и др., што све може учинити беспилотне ваздухоплове високо интрузивним по приватност физичких лица.

Дакле, руковалац је дужан да за сваку намеравану обраду података о личности најпре утврди њену сврху, те да ли за ту обраду постоји одговарајући правни основ у смислу члана 12. Закона о заштити података о личности (што није наведено у вашем обраћању), а узимајући у обзир и посебне прописе који уређују предметну област/делатност (укључујући и прописе из области рада и запошљавања и др.), као и да утврди неопходност обраде за постизање циља, односно да утврди да ли би се циљ због ког разматра увођење одређене технологије могао остварити на неки други начин, мање интрузиван по приватност и друга основна права и слободе лица чији подаци о личности би том технологијом били обрађивани (нпр. неопходност увођења видео-надзора уопште, а посебно употребом система беспилотних ваздухоплова).

Истичемо да у вашем обраћању нису наведени конкретни разлози који захтевају употребу овако интрузивног система надзора, те се не може закључити да ли би намеравана обрада била заиста неопходна, тј. нужна за постизање сврхе обраде.

Додатно, а имајући у виду ваше питање у погледу обавезе израде процене утицаја обраде на заштиту података о личности, најпре указујемо на то да није јасно шта подразумевате под „посебном проценом утицаја на заштиту података“, те истичемо да извршење те обавезе, која постоји у свим случајевима тзв. високоризичних обрада у смислу члана 54. Закона, само по себи не би било довољно за усклађеност обраде са Законом, јер руковалац мора обезбедити испуњеност свих горе поменутих услова за усклађеност намераване обраде са Законом.

Напомињемо да је, сагласно одредби члана 57. став 1. Закона, руковалац дужан да благовремено и на одговарајући начин укључи лице за заштиту података о личности у све послове који се односе на заштиту података о личности. Такође, лице за заштиту података о личности, које је руковалац одредио, између осталог, има обавезу да информира и даје мишљење руковооцу или обрађивачу, као и запосленима који врше радње обраде о њиховим законским обавезама у вези са заштитом података о личности, а сагласно одредби члана 58. став 1. тачка 1) Закона.

Сагласно члану 5. став 2. Закона о заштити података о личности, одговорност за поступање је на руковооцу који мора бити у могућности да предочи, односно докаже усклађеност конкретне обраде са Законом. Повереник, као надзорни орган, свој став о конкретној обради може заузети само у оквиру одговарајућег поступка из своје надлежности (поступка инспекцијског надзора, поступка по притужби и др.), а на основу свих чињеница и околности које у том поступку утврди.

3.26. Одређивање својства руковаоца/обрађивача код пружања услуга електронске идентификације

Питање: Подносилац у захтеву за мишљење наводи „правно лице у оквиру своје делатности пружа услугу електронске идентификације, а међу клијентима има неколико приређивача посебних игара на срећу преко средстава електронске комуникације, као и да „нова правила предвиђена Законом о играма на срећу... обавезују приређиваче игара на срећу преко средстава електронске комуникације да, са циљем спречавања малолетника да учествују у играма на срећу, изврше проверу старосног доба корисника“. Даље се наводи „да би правно лице... могло да настави да пружа адекватне услуге електронске идентификације својим клијентима из *online betting* индустрије, оно има обавезу да се региструје у Регистар пружалаца услуга електронске идентификације и шема електронске идентификације“, као и да се упис врши у складу са Законом о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању, Уредбом о ближе уређењу услова које морају да испуне шеме електронске идентификације за одређене нивое поузданости и Правилником о регистру пружалаца услуга електронске идентификације и шема електронске идентификације. Такође, наводи се „[...] пружалац услуга ...мора да усвоји политику приватности, те да њоме детаљно уреди сва питања која се односе на обраду података о личности“. Мишљење је затражено поводом ситуације „...где правно лице пружа услуге електронске идентификације искључиво за потребе својих клијената тј. врши електронску идентификацију крајњих корисника својих клијената (а не својих крајњих корисника), долазимо да недоумице да ли би пружалац услуга електронске идентификације имао улогу руковаоца или обрађивача.“

Својство субјекта који учествује у одређеној обради података о личности зависиће, првенствено, од тога за које се конкретно послове он ангажује, па тако уколико се, примера ради, ангажује за спровођење послова (који подразумевају обраду података о личности) које субјект врши сагласно овлашћењима и обавезама утврђених посебним законима и одређује сврху или начин обраде или су сврха или начин обраде уређени тим посебним законима, односно поступа у потпуности независно и самостално у пружању услуга (без детаљних упутстава лица које га је ангажовало), тај субјект би се онда сматрао руковаоцем.

С друге стране, уколико је одређени субјект ангажован за обављање послова за чије пружање посебним законима нису утврђене специфичне обавезе и овлашћења, и где му се пружају детаљна упутства о обради која му се поверава, укључујући врсту података који ће се обрађивати, категорију лица, трајање обраде и сл., тада би он поступио у својству обрађивача у погледу такве обраде.

Тим поводом, најпре Вас обавештавамо да Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) о чијој примени се стара Повереник, на системски начин уређује начела и друга општа правила обраде, док се обрада података о личности у одговарајућим областима/делатностима уређује посебним прописима.

Са становишта заштите података о личности, указујемо на то да је појам руковаоца одређен одредбом члана 4. став 1. тачка 8. Закона о заштити података о личности, сагласно којој је руковалац физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, док се законом којим се одређује сврха и начин обраде, може одредити и руковалац или прописати услови за његово одређивање.

Обрађивач је физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковаоца (члан 4. став 1. тачка 9. Закона). Обрађивач, дакле, не одређује ни сврху ни начин обраде, већ је руковалац тај који има свеобухватну контролу над обрадом, тј. има одлучујући утицај у односу на саму обраду.

Ако два или више руковаоца заједнички одређују сврху и начин обраде, они се сматрају заједничким руковаоцима (члан 43. став 1. Закона).

Приликом одређивања својства учесника у обради, односно својства руковаоца, обрађивача и др., најпре се морају узети у обзир посебни прописи који се примењују у одређеној области, односно у конкретном случају, поред прописа из области приређивања игара на срећу, потребно је узети у обзир и прописе из области електронског пословања (као нпр. Закон о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању и др.). Такође, потребно је водити рачуна и о врсти радње обраде података о личности која се предузима у конкретном случају, категорији лица чији подаци су предмет обраде и сл.

Одређивање својства учесника у одређеном поступку обраде сами учесници морају ценити у сваком појединачном случају, док Повереник свој став по том питању може заузети само у оквиру конкретног поступка из своје надлежности, тј. поступка инспекцијског надзора, по притужби лица односно другог одговарајућег поступка који је овлашћен да води сагласно Закону, а на основу свих чињеница које у том поступку утврди.

Број предмета: 073-14-2465/2025-02.

3.27. Систем уласка/изласка у ЕУ (Entry/Exit System – EES) – нова европска регулатива

Питање: Подносилац је затражио мишљење „у вези са новим правилима уласка у ЕУ“, наводећи „ако су отисци прстију лични подаци и ако ја не желим да се моји лични подаци достављају у иностранство... да ли постоји начин да ступим у ЕУ без давања отисака прстију на граници“, затим „да ли послодавац сме да ме приморава на одрицање од поменутог права због упућивања на службени пут у ЕУ“, као и „како могу да се заштитим од евентуалне казне послодавца ако одбијем одлазак на службени пут због обавезе давања отисака прстију“.

У вези са Вашим питањем „да ли постоји начин да ступим у ЕУ без давања отисака на граници, указујемо на то да је заштита података о личности на територији Европске уније уређена Уредбом (ЕУ) 2016/679 Европског парламента и Савета од 27. априла 2016. о заштити физичких лица у односу на обраду података о личности и о слободном кретању таквих података и о стављању Директиве 95/46/ЕЗ ван снаге (Општа уредба о заштити података – GDPR) и другим прописима органа на нивоу ЕУ односно националним прописима држава чланица ЕУ. Даље, Систем уласка/изласка (Entry/Exit System – EES) уређен је Уредбом (ЕУ) 2025/1534 Европског парламента и Савета од 18. јула 2025. о привременим одступањима од одређених одредаба уредаба (ЕУ) 2017/2226 и (ЕУ) 2016/399 у погледу поступног почетка рада система уласка/изласка.

Наведени прописи Европске уније нису у надлежности Повереника, нити се сагласно члану 3. Закона о заштити података о личности у конкретном случају ради о обради података која подлеже примени овог закона, те стога овај орган нема овлашћења у погледу примене наведених прописа Европске уније.

Тим поводом, најпре указујемо на то да су надлежности, послови, као и инспекцијска и друга овлашћења Повереника утврђени одредбама чл. 77– 79. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18). Повереник врши своја овлашћења, у складу са овим законом, на територији Републике Србије (члан 77. став 1. Закона).

Одредбама члана 3. Закона о заштити података о личности прописано је да се тај закон примењује на обраду података о личности коју врши руковалац, односно обрађивач који има седиште, односно пребивалиште или боравиште на територији Републике Србије, у оквиру активности које се врше на територији Републике Србије, без обзира

на то да ли се радња обраде врши на територији Републике Србије (став 3). Ставом 4. истог члана предвиђена је примена закона и на обраду података о личности лица на које се подаци односе које има пребивалиште, односно боравиште на територији Републике Србије од стране руковоаца, односно обрађивача који нема седиште, односно пребивалиште или боравиште на територији Републике Србије, ако су радње обраде у вези са 1) понудом робе, односно услуге лицу на које се подаци односе на територији Републике Србије, без обзира на то да ли се од тог лица захтева плаћање накнаде за ову робу, односно услугу и/или 2) праћењем активности лица на које се подаци односе, ако се активности врше на територији Републике Србије.

Према томе, руковалац/обрађивач који нема седиште у Републици Србији, подлеже примени наведеног закона, само ако су радње обраде података о личности лица на које се подаци односе, које има пребивалиште, односно боравиште на територији Републике Србије, у вези са понудом робе, односно услуге том лицу на територији Републике Србије и/или праћењем активности лица на које се подаци односе, ако се активности врше на територији Републике Србије.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, само уколико се у одређеном случају ради о обради података о личности на коју се примењује Закон о заштити података о личности Републике Србије, таква обрада подлеже правилима обраде података о личности и подразумева обавезе руковалаца и обрађивача података о личности у складу са одредбама овог Закона, те и надлежност овог органа.

Више информација о Систему уласка/изласка (Entry/Exit System – EES) као и одговоре на често постављана питања можете наћи на његовој званичној интернет презентацији <https://travel-europe.europa.eu/ees>.

Додатно, у вези са Вашим питањима „да ли послодавац сме да ме приморава на одрицање од поменутог права због упућивања на службени пут у ЕУ“ и „како могу да се заштитим од евентуалне казне послодавца ако одбијем одлазак на службени пут због обавезе давања отисака прстију“, указујемо на то да питања која се односе на права и обавезе из радних односа, као и обраду података о личности запослених коју врши послодавац у сврху остваривања права и испуњења обавеза по основу рада нису уређена Законом о заштити података о личности, већ је одредбом члана 91. овог закона прописано да се на обраду у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредби овог закона.

Надзор над применом Закона о раду и других прописа о радним односима, општих аката, уговора о раду и сл., којима се уређују права, обавезе и одговорности запослених, врши инспекција рада, те се за

добијање мишљења о њиховој примени можете обратити Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, односно инспекцији рада.

О надлежности и начину остваривања права која су у надлежности Повереника можете се детаљније информисати на званичној интернет презентацији www.poverenik.rs.

Број предмета: 073-14-2800/2025-02

4. ПРОЦЕСУИРАЊЕ ПРЕКРШАЈА

Сектор за процесуирање прекршаја овлашћен је да издаје прекршајне налоге и подноси захтеве за покрепање прекршајног поступка за прекршаје из обе области људских права која штићи Повереник. Формирање овог сектора је последица измена закона којима је Поверенику дао законско овлашћење да подноси захтев за покрепање прекршајног поступка надлежним прекршајним судовима и да издаје прекршајни налог за прекршаје за које је законима из његове надлежности као санкција прописана новчана казна у фиксном износу.

4.1. Незаконита обрада података о личности – супротно начелу обраде из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ – нису били испуњени услови из члана 12. ЗЗПЛ

Повереник је у ванредном инспекцијском надзору, преко својих овлашћених лица, утврдио да су окривљено правно лице као руковалац – стамбена заједница и одговорно лице у правном лицу – професионални управник, вршили незакониту обраду података о личности власника станова стамбене заједнице, на тај начин што су свим станарима те стамбене заједнице путем електронске поште доставили податке станара дужника, и то: податке о њиховим именима и презименима, адресама, задужењу, уплати и дуговању, при чему нису били испуњени услови из члана 12. ЗЗПЛ.

У том поступку руковалац се изјаснио да је предметне податке о личности открио станарима зграде на инсистирање станара зграде и инвеститора, као и да је сврха била обавештавање дужника о њиховим дуговањима.

Чланом 50. тачка 12) Закона о становању и одржавању зграда („Службени гласник РС“, др. 104/16 и 9/20 – др. закон) је прописано да управник води евиденцију о приходима и расходима стамбене заједнице, међутим, за радњу чињења података доступним другим лицима, у овом случају није постојао правни основ.

На тај начин је незаконито извршена обрада података о личности, супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, па је тиме правно лице учинило прекршај из члана 95. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ, а за који прекршај је, по члану 95. став 5. у вези става 1. тачка 1. истог закона, прекршајно одговорно и одговорно лице у правном лицу.

На основу тако утврђеног чињеничног стања Повереник је надлежном суду поднео захтев за покретање прекршајног поступка против правног лица и одговорног лица у правном лицу.

Број предмета: 074-01-55/2025-10

4.2. Обрада података о личности у сврху остваривања слободе изражавања мора бити законита и примерена, битна и ограничена у односу на оно што је неопходно за остваривање те сврхе обраде

Повереник је у ванредном инспекцијском надзору, преко својих овлашћених лица, утврдио да су окривљено привредно друштво, које има својство правног лица, као руковалац подацима о личности и одговорно лице у том правном лицу, у оквиру своје делатности, при продукцији и емитовању емисије на Youtube каналу, повредило одредбе ЗЗПЛ на тај начин што податке о малолетном лицу није обрађивало у складу са начелом „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, а обраду података о личности АА и ББ, није вршило у складу са начелом „минимизације података“ из члана 5. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ, чиме је окривљено правно лице учинило прекршај из члана 95. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, а за који прекршај је, по члану 95. став 5. истог закона, прекршајно одговоран и другоокривљени, директор и одговорно лице у правном лицу.

Током спроведеног инспекцијског надзора над применом ЗЗПЛ утврђено је да је окривљено правно лице, податке о малолетном лицу у виду видео-записа његовог лика, као и податак о предшколској установи коју похађа, који су садржани у његовим емисијама, није обрађивало у складу са начелом „законитости, поштења и транспарентности“, с обзиром на то да нема правног основа за обраду тих података, те да законски заступници, односно родитељи малолетног, нису дали пристанак за предметну обраду, а да, такође, ови подаци о личности не доприносе остваривању слободе изражавања и информисања јавности, као и да је посебно отежавајућа околност та што је у питању малолетно лице, односно дете.

Такође је утврђено да окривљено правно лице, без обзира на то што врши обраду података о личности у оквиру обављања послова у сврху информисања јавности, обраду података у односу на АА и ББ, и то, податке о кућном броју и видео-запису њихове породичне куће, податке о регистарским таблицама аутомобила које користе, а који су садржани у емисијама које производи, није вршило у складу са начелом „минимизације података“, јер обрада тих података није примерена, битна и ограничена у односу на оно што је неопходно за остваривање сврхе те обраде – слободу изражавања, те да у овом случају претежу права и слободе лица на које се подаци односе.

Чланом 95. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ је прописано да ће се новчаном казном од 50.000 до 2.000.000 динара казнити за прекршај руковалац, односно обрађивач који има својство правног лица ако: „обрађује податке о личности супротно начелима обраде из члана 5. став 1. овог

законa“. Ставом 5. истог члана прописано је да ће се за прекршај из става 1. овог члана казнити и одговорно лице у том правном лицу, новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара.

Стога је Повереник поднео захтев за покретање прекршајног поступка надлежном суду против правног лица и одговорног лица у правном лицу.

Број предмета: 074-01-1/2025-10

